

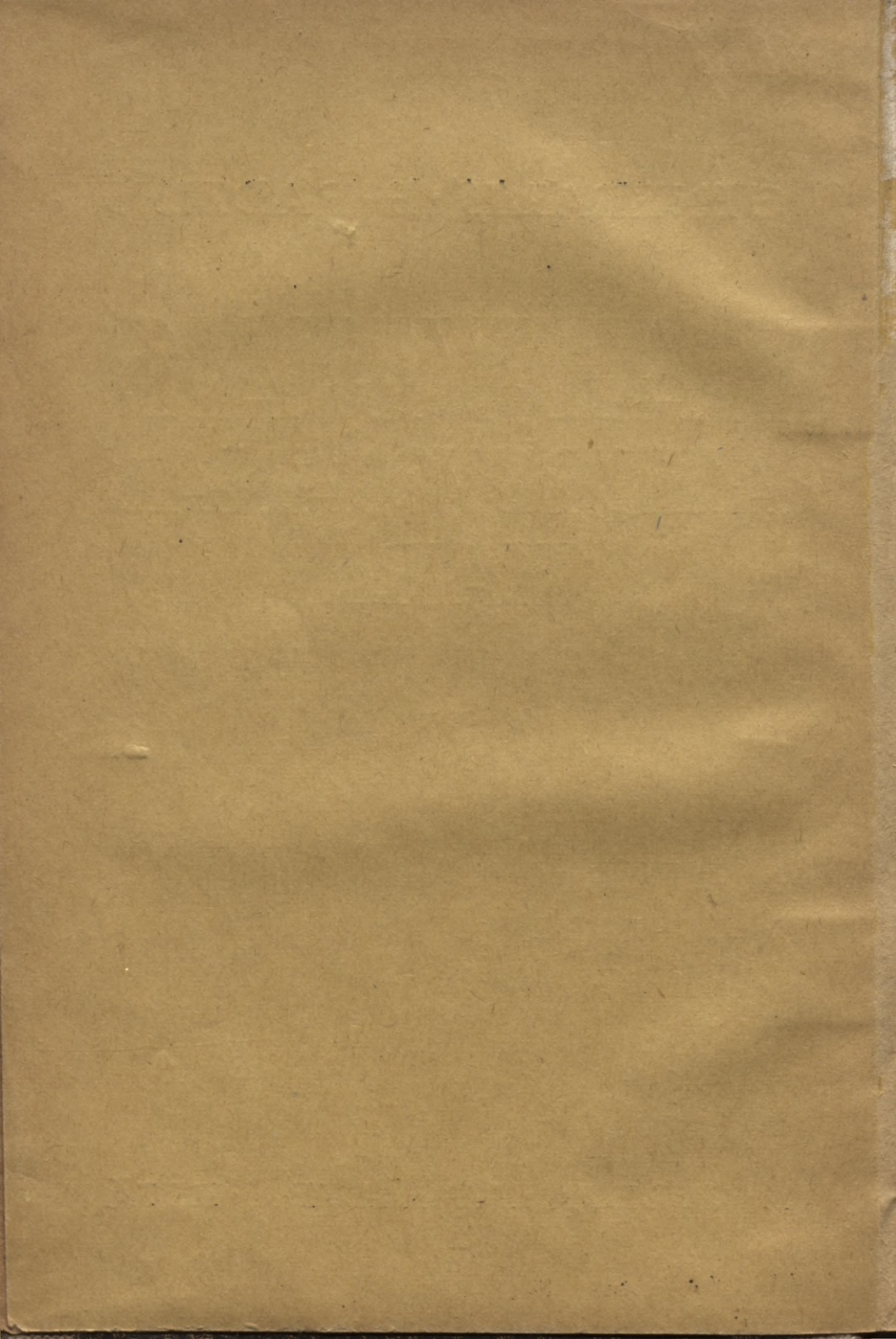
355.

ĢENERALIS · P · RADZIŅŠ

LATVIJAS
ATBRĪVOŠANAS
KARŠ

II

A · GULBJA · APĢĀDIBĀ · RIGĀ

355.

Generalis P. Radziſch

Latwijas atbrihwoſchanaſ karsch

Otrā daļa

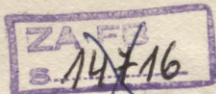
Latgales atbrihwoſchana

A. Gulbja apgahdibā, Rīgā
Sumorowa eelā 14

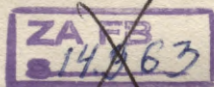
Katalogs

~~M-73-8-89~~

2. Gulbja grahmatu speestuve, Rīgā, Deifardabrisa ezīā 9.

355,48

1952

Preekšchwahrds.

Ēsahkdams aprakstī Latvijas atbrīwoššanas karu — ihsti Latgales atbrīwoššanu, es nebuht nedomaju dot lasīta-jeem pilnigu un iismelošču šča kara aprakstu. Manā rihzibā nebij ne tik daudz materialu, nedš laika, lai fastahditu tahdu iismelošču aprakstu. Kad es tomehr usnehmos fastahdit šcho aprakstu, tad uš to mani pamudinaja šekošči eemesli. Ir pagahjušči jau diwi gadi no šči kara šahkuma, un lihds šchim naw isnahzis neweens šči kara apraksts. Muhsu armija un tauta tatschu grib šinat, kà ir notikuši Latvijas atbrīwoššana. Kad karu apraksta tikai pehz dokumenteem, tad daudz kas eet pasuščanā, jo ne katrs gadijums ir peerakstīts, ne katrs dokuments usglabāts. Daudš ko kara laikā išdara uš personigu šarunu pamata; jo ilgāks laiks paet, jo wairak teef aismirštas šchis personigās šarunas. Nekahdos dokumentos un ofizialos šinojumos newar atrast to, ko ir domajušči un šajutuschi kara wedeji. Tà kà es toreis biju par faktiško kara operaziju waditaju, tad šawā aprakstā zentos stahdit preekščā šcho karu tahdā weidā, kà notikumi toreis bij domati un šajusti, kà wini toreis man stahdijās preekščā. Aprakstu es fastahdiju uš to nedaudšo dokumentu pamata, kuri bij manā rihzibā, un pehz šawām atminam. Ēs nepretenseju uš abso-lutu pareišibu, bet domaju, ka wehšakam Latvijas kara wehšturneekam mans apraksts buhs loti noderigs materials. Lihds tahda iismelošča kara apraksta isnahščšanai, mans apraksts dos ihšu ainu par to, kà ir notikuši Latgales atbrīwoššana.

Šawā aprakstā es leetoju tos weetejo apdšihwotu punktu, upju un eseru nosaufumus, kahdi tika leetoti kara laikā un kahdi atradās uš muhsu ta laika kartem. Šchee pašči nosaufumi ir ari wišos muhsu ofizialajos dokumentos. Ja es buhtu leetojis tagadejos pahrdehmetos latwiškos nosaufumus, tad žaur to waretu zeltees pahrpratumi, šalihdšinajot ar ta laika dokumenteem.

Daſči no muhju ta laika fara un waſtšs darbineeſeem
buhs neapmeerinati par manu aprakſtu un warbuht daſči pat
jutifees aiſkarti: bet wiſeem taſču nekad neweens aprakſts
nebuhs pa prahtam. Eš rakſtiju tā, fā eš domaju toreij un
domaju tagad.

P. Radſinſč.

Rigā, nowembrī 1922. gadā.

Cewads.

1919. gada novembra mēneši jaunā Latvijas nacionālā armija šakahwa Vermonda karaspēku un izdina to no Latvijas teritorijas. Ar to Latvijas atbrīvošana wehl nebij pabeigta: bij wehl otrs cenaidneeks — Padomju Kreewija, jem kuras šarkanā terora atradās Latvijas treschā šastahw-dala — Latgale. Latgales eedsihwotaji luhdja un ar nepa-zeetibu gaidija, lai winus ahtrai atšwabinatu no komunistu paradises. Kamehr notifās kaujas ar Vermonda karaspēku, tikmehr, žif ween bij eespehjams, wiši špehti tifa peewilkti uš šcho fronti: uš Padomju Kreewijas frontes atradās loti maš karaspēhka, — tikai tik daudz, lai buhtu eespehjams pagaidām noturet šcho fronti. Tadehl uš Padomju Kreewijas frontes novembra mēneši idarija tikai išluhku gahjeenus; tur no-tifās neleelas šadurjmes.

Politiskee apstahkli.

1919. gada otrā pusgadā Padomju Kreewija wišu šawu wehribu bij peegreesuši teem cenaidneekem, kuzi žentās gahst padomju waldibu, proti: Koltščakam, Denikinam un Žudenitščam. Bret šcheem cenaidneekem ari išleetoja Padomju Kreewijas galwenoš špehtus. Kad norišinajās kaujas ar Vermondu, tad Padomju Kreewija jau bij šakahwusi Koltščaka armiju. Novembra mēneši ari Denikins bij jau štipri šakauts un Padomju Kreewijas karaspēhks to wajaja. Tani laikā, kad muhsu armija eesahka iššchirošchu kauju ar Vermondu, Žudenitščha armija no šahkuma guwa leelas šekmes un jau bij tuwu Peterburgai, bet tad loti ahtri tifa šakauta un šabruka. Bij Latvijas laime, ka Denikins netifa kahdus meh-neschus agrati šakauts; bij Latvijas laime, ka Žudenitščs tu-wojās Peterburgai taišni tani laikā, kad Latvijas armija weda iššchirošchu kauju ar Vermonda karaspēku: Koltščaks un

Denikins bij peewilkschi pret jewi galwenos Padomju Kree-
wijas spehkus, bet Judenitschs peewilka wisus tos spehkus,
furi atradās Latvijas robeschas tuwumā. Polija, Somija
un Igaunija atradās kara stahwolki ar Padomju Kreewiju
un atwilka leelu daku no pehdejās karaspehka. Bet lihds tam
Padomju Kreewija nepeegreesa tik daudš wehribas Polijai,
Somijai, Igaunijai un Latwijai, jo schis walstis neapdrau-
deja padomju waldbibas ekfistenzi, kā Koltšaks, Denikins un
Judenitschs, bet zentās tikai atšwabinat šawas teritorijas da-
las no Padomju Kreewijas juhga. Tadehl Padomju Kree-
wijas waldbiba bij nolehmusi wispirms isnihzinat šawus gal-
wenos eenaidneefus un pehž tam isreškinatees ar jaunajam
walstim. Padomju Kreewija nebuht nedomaja atšazitees no
bijušchās Kreewijas teritorijas kahdas dalas un it ihpaschi no
Baltijas juhžas peekrastes. Zif leelu wehribu Padomju Kree-
wija peegreesa Baltijas juhžas peekrastei, ir redšams no ta,
ka ta uštureja leelu karaspehku uš Somijas, Igaunijas un
Latwijas frontes pat tahdos kritiškos brihšchos, kad Kol-
tšaks apdraudeja Maskawu no austrumeem, Denikins no
deenwideem un Judenitschs apdraudeja Peterburgu, atrašda-
mees no tās tikai 40 werstes.

Padomju Kreewija, šakahwusi Judenitscha armiju un wa-
jadama to, eesahka usbrukumu Igaunijai ar wiseem teem speh-
keem, furi bij pret Judenitschu. Igaunu armija zihnijās wa-
ronigi, wina atšita šarkanās armijas niknos usbrukumus, bet
igauni zeeta ari šaudejumus, igauņu spehki wareja isšihkt, ka-
mehr Padomju Kreewijai bij eespehja peewilkt weenmehr jau-
nus un jaunus spehkus, furi atšwabinajās no Denikina un
Koltšaka frontem. Latvija nebij spehjiņa sneegt Igaunijai
nekahdu palihdsibu, jo Vermondta armija wehl nebij galigi
išdsihhta, un kad dezembra mehneši Vermondta armiju galigi
išdsihina ari no Leetawas, tad wajasēja laika, lai pahrwestu
muhšu karaspehku no Leetawas robeschas uš Padomju Kree-
wijas fronti. Schee apstahkli bij labi sinami igauņu wirs-
pawehlnееkam. Tadehl pehž gruhtām kaujam igauņu waldbiba
peenehma Padomju Kreewijas preekšchlikumu, eesahkt pameera
šarunas. Bij gaidams, ka šarunas nowedis lihds pameeram
un tad ari lihds meeram starp Padomju Kreewiju un Igau-
niju. Tās bij nepatihkamas šinas: Padomju Kreewija, bei-
gusi karu ar Judenitschu un Igauniju, warēs isleetot wisus

šavus spēhtus pret Latviju. Igauni nav vainojami par agra meera slehgšānu: viņu stahwoflis bij gruhts; wisi tee Padomju Kreewijas spēhki, kuri bij wehrsti pret Judenitšhu, tagad bruka wirfū igauņem. Igaunu karaspēhts ilgu laiku aissargāja weenu daļu no Latvijas frontes (ap 10 werstes garu) un tikai tad, kad igauņem pašēem šahka gruhti eet, viņu wirspawehlnēeks generalis Laidoners peeprafija, waj latweeshi newaretu nomainit igauņu karaspēhku no šaha sektora; tas ari tika isdarits. Starp Igauniju un Padomju Kreewiju pameers eesahkās 3. janwari, tas ir taisni tad, kad no muhfu puses eesahkās Latgales atbrihwofšanas operazija. Mums par labu igauņi bij šawa pameera lihgunā eewedushki noteikumumu, ka par pameera laiku ne igauņi, ne Padomju Kreewija nedrihkt isdarit nekahdas karaspēhka pahrgrupesšanas. Tā tad tas Padomju Kreewijas karaspēhts, kurš pameera šahkumā bij uš Igaunijas frontes, newareja tikt pahrwests pret mums. Tas darija sinamu eespaidu uš muhfu operazijam, bet ne wifai leelu, jo Padomju Kreewijas frontes komandeeris bij eespehjis jau pa šarunu laiku, ihši preekš pameera spēhka stahšānās, pahrwest daļu karaspēhka no igauņu frontes uš Latgali.

Kad muhfu seemelu kaimiņš — Igaunija, isgahja no karotaju rindās karā pret Padomju Kreewiju, tad mums wehl atlikās kaimiņi deenwidos: teeshais kaimiņš Leetawa un, tanī laikā neteeschais kaimiņš — Polija.

Atteezibas ar Leetawu bij labās un šewiškka tuwinašānās notika pa to laiku, kad Vermondta armiju dsina no Leetawas. Bet šhis atteezibas nebij formeli noreguletas. Starp Leetawu un Latviju pastahweja deesgan leelas domu starpibas robeschu jautajumā, kā atteezibā uš Kursemes, tā ari uš Latgales robescham. Leetawa tikpat stipri pretendēja uš Daugawpili, kā Latvija. Leetawas armija bij masa un leelu palihdsibu karā pret Padomju Kreewiju ta nebij spēhjiga dot. Nemot wehrā to, ka Leetawa gribeja peeweenot deenwidus Latgali pee šewis, tad kopdarbiba ar Leetawu Latgales atbrihwofšanas karā nebij eespehjama.

Polija isturejās pret Latviju šewiškki labwehligi, lai gan ari starp Latviju un Poliju nebij nekahda lihguma. Polija zentās uš katra šola peerahdit šawu draudšibu pret Latviju. Kara laikā pret Vermondtu Polija šuhtija muhfu armijai ee-

rotičhus un lahdinūs — bej kahdas atlihdžibas. Jau tani laikā, kad mehl notifikās kaujas ar Vermontu, Polija peefolija šaru palihdžibu pee Latgales atbrihwoščanas. Man perjonigi nahzās šajušt un isbaudit polu ahrfahrtigu draudžibu un ispalihdžibu latweešcheem, kad es brauzu no Ukraines zaur Poliju uš Latwiju. Lai gan polu tauta weenmehtr isturejās ar sinamām šimpatijam pret latweešcheem, tomehtr šcho ahrfahrtigo draudžibu newareja issfaidrot ar weenfahrschām šimpatijas juhtam; šchini draudžibā un ispalihdžibā bij redšams riškujums no augščas — no waldibas. Bij janahtr pee špreeduma, ka Polijas waldibai ir noteiktšs politiktšs wiršeens pret Latwiju — buht draudžigā štahwofli ar Latwiju. Polija gribeja eeguht Latwijas draudžibu un warbuht eeguht Latwiju par šabee droto un tadehl israhdija wisleelako pretim nahšschanu Latwijai. Ir zits jautajums, waj Polijai bij kahdi tahlakš noluhki par to, kā ismantot šcho draudžibu un šabee dribu ar Latwiju, bet šchini laikmetā bij wisleelakā pretim nahšschana no Polijas pušes: tas bij neapstrijhdams faktors un šcho faktoru newareja palaišt garām neismantotu tani gruhtajā laikā.

Polijas armija bij loti leela un štipra. Polijas armija bij weenigā, kura nebaidijās no Padomju Kreewijas usbrukumeem. Polija ispleta šawas robeščas uš Padomju Kreewijas puši tik tahlu, zik patifikās: Padomju Kreewija nebij špehjiiga atšist polu usbrukumus. Polijas armija bij weenigā, kura šaištija Padomju Kreewijas galwenos špehkus. Ja polu armija štahwetu meerigi uš weetas, tad Padomju Kreewija waretu pahrsweest pret Latwiju tik daudz špehku, zik tai buhtu waja džijs. Polu armija šchini laikmetā bij galwenais špehku faktors karā pret Padomju Kreewiju: šcho apštahkli nekahdā šinā newareja atštahtr neewehtrotu.

Tahlak newareja atštahtr neewehtrotu ari to apštahkli, ka Polija nebij weenaldžiiga pret Latgali, t. i. Latgales peederibu. Polu politiki teiza, ka polijai neesot weena alga, kam peederēs Latgale. Ja Latgale peederetu Latwijai, tad Polija neisteiktu ne masakās pretenšijas uš Latgali un buhtu pilnigi apmeerinata. Turpretim, ja Latgale pahreet ne Latwijas, bet kahdas zitas walštšs (Kreewijas waj Seetawas) peederibā, tad Polija ar to neapmeerinatos, bet prašitu un, ja wajadšigs, ar špehku eenemtu Latgali. Diplomatū wahrdeem gan pilnā mehrā tizet newar, bet wijadā šinā jatiž bij tam, ka Polija nepeelaus

to, ka Latgale paliktu pee Kreemijas, waj tiftu wijsa waj pa dalai (Daugawpils) peemeenota pee Leetawas. Tahlak jatiz bij ari tam, ka wijsmaj schini laikmetâ Polija wehlas, lai Latgale tiftu peemeenota pee Latwijas.

No Polijas draudšibas pret Latwiju, no Polijas militaro ūpehtu leeluma un no winas interefem atteezibâ uſ Latgali bij jawelk atteezigas konſekwenzes un tās bij ſchahdas:

1) Polija, weenigâ no muhſu kaimineem, ir ūpehjiga no droſchinat muhſu ſekmes Latgales atbrihwoſchanas karâ.

2) Polija iſteiz gatawibu palihdſet mums Latgales atbrihwoſchanas karâ. Ja Polija ſcho palihdſibu buhtu peedahwajuſi ar ſlepenu noluhfu paturet pehž tam weenu dalu no Latgales ſawâs rokâs, tad ir jateiz, ka tās neſaetetas ar ta laika apſtahkſeem. Polija bij ūpehjiga beſ Latwijas palihdſibas eenemt to, kas tai patika, tâ tad ari nekas to netraujeja eenemt Daugawpili ar tuwako tās apfahrtui.

3) Ja Latwija eefahktu Latgales atbrihwoſchanu beſ Polijas palihdſibas, tad, nemot wehrâ to, ka uſ Daugawpili pretendēja Leetawa un to, ka Leetawas karaspehks ſtahweja tuwaf pee Daugawpils, nekâ muhſu, tad, ſekmju gadijumâ, Daugawpili, kopâ ar muhſejo waj pat agraki, eeeetu Leetawas karaspehks, furſch tad no Daugawpils ah râ ar labu nekad neiſeetu. Taiſni tanî deenâ, kad muhſu karaspehks eegahja Daugawpili, mehſ ſanehmâm no Leetawas pilnigi atklahtu mahjeenu par to, ka Latwijai naw teeſibas pretendet uſ Daugawpili, bet ſchis teeſibas peeder weenigi Leetawai. Tâ tad, ja Daugawpili eeeetu Leetawas karaspehks, tad, nemot wehrâ to apſtahkli, ka Polijas waldiba bij atklahti iſteifufees, ka wina nebuhs weenaldfiga pret to, kam peeder Daugawpils, neatlaus peemeenot Daugawpili pee zitas walſts kâ pee Latwijas, — tad nebij ſchaubu, ka polu karaspehks ijdſihtu no Daugawpils Leetawas karaspehku un pats eenemtu Daugawpili. Tahdâ gadijumâ ari mehſ newaretu praſit no Polijas Daugawpili, jo mehſ ſawas teeſibas buhtu atdewuſchi Leetawai un Polija buhtu eenehmuiſi Daugawpili no Leetawas.

Tanî laikâ daudju muhſu politiku ſtarpâ waldija tahds eefkats, ka loti daudj war panahkt diplomatifkâ zekâ, — ka ſabeedroto (Anglijas) diplomati war peepraſit Poliju atſtaht Daugawpili. Ja mehſ buhtu Poliju luhguſchi palihdſet eenemt Latgali un tad Polija Daugawpili neatſtahtu, tad ſabee-

drotu diplomati mums wairš nepalihdsetu atdabut Daugawpili. Turpretim, ja Polija pret muhsu gribu eeetu Daugawpili, waj atnemtū šcho pilšehtu no leetaweescheem, tad šabee-droto, fewiščki Anglijas, diplomati peespeestu Poliju atdot mums Daugawpili. Wehlaķee notikumi Wilnas apgabala jautajumā un pehž tam Masasija un Trakijā peerahdija loti gaischi, ka peeteekofchi stipra armija nebaidas no diplomatu notem, ja šchis notas newar pabalstīt ar wehl stipraku armiju. Tadehl, ja Daugawpili eenemtu Leetawas karaspehks, tad weens no diweem: waj Daugawpils paliktu pee Leetawas (ja Latwija negribetu karot ar Leetawu), waj Daugawpilij buhtu jadalas liktenī ar Wilnas apgabalu.

Atteezibā uš Polijas ištureschanos pret Latwiju es nahzu pee tahda flehdseena: weena dala Polijas šabee-dribas, ar Latgales polu muišchneekem preekščgalā, ir tajos eeskatos, ka Latgale ir Polijas šastahwdala un tadehl peeweenojama pee Polijas. Polijas walsts galwa marščals Piljudskis ir preti tam, ka Polija eenemtu apgabalus, kuri ir apdšihwoti no fweščtautescheem un kuros polu eedšihwotaju ir masš prozents — tahds apgabals ir Latgale. Peeweenojot Latgali, Polija nekahdus fewiščkus labumus neeguhst, isnemot kahdus simtus polu muišchneeku, bet ar to ari eeguhstu jew neapmeerinamu eenaidu no wišu latweešču pušes. Tadehl ir labati, lai Latgali eenem Latwija un ir Polijai draudšigs kaiminšč. Polijas walsts galwas — marščala Piljudska, isteizeens, ka winšč grib palihdset Latwijai, lai eeguhstu Latwijas draudšibu, ir atšihstams par pilnigi širņigu un beš kahdeem šlepeneem noluhķeem.

Marščala Piljudska toreijeja labwehliba pret Latwiju ir jazeena loti augsti. Muhsu toreisejais politiškais (neatsihhta walsts) un it fewiščki militarais stahwoškis (pret muhsu wehl nenoorganiseto maso armiju milšiga šarkana armija, kuru šaista weenigi tikai Polija) bij tahds, ka ja Polija usstahditu noteikumus: „mehš došim jums palihdšibu, bet par to weenu daku no Latgales peeweenošim pee Polijas,“ tad mums ari tahds preekščlikums buhtu japeenem. Polija wareja katru brijdi eekemt Daugawpili un tad teikt: „Ja gribat, mehš palihdšesim, ja ne, tad pamehginajat weeni pašči.“

Nemot wišu šcho wehrā, mums bij jaisleeto šchi Polijas walsts galwas peedahwatā draudšiba un palihdšiba.

Par palihdsības sneegschanu Polija neusstahdija nekahdus noteikumus un neprafija nekahdas kompensācijas. Sinams, ka tomehr walsts dsihwê, wehl wairak nekâ atfemischku personu dsihwê, neweens nedara leelu darbu otram par labu, ja pats no tam ko neeguhtu. Aij weenfahrschâm simpatijam weu — latweeschu skaisu azu dehl, Polijas waldbiba tatschu nekahdâ jinâ neseedotu sawas tautas dehlu dsihwibas. Bij jameklê ari ziti eemesli; tahdi eemesli bij — un loti swarigi eemesli. Wispirms Padomju Kreewija bij kopigs eenaidneeks; Polija ar scho eenaidneeku wehl nedomaja eefahkt meera sarunas. Otrfahrt, Polijai tanî laikâ nebij neweena draudsigna kaimina. Schee abi bij pagaidu eemesli, kuri nahkoinê wareja wisleelakâ mehrâ mainitees un, kâ mehš tagad redsam, tad ir ari pilnigi pahrmainijuschees. Bet bij un paleek lihds schin laikam wehl weens loti swarigs jautajums. Polijai ir tikai weena Danzigas osta; peetam schi osta ir saweenota ar Poliju ar schauru koridori; koridora abâs pusēs atrodas loti naidigâ pret Poliju Wahzijas teritorija. Weena osta Polijai ir maj, nemot wehrâ winas leelo tirdsneezibu. Kara gadijumâ schi osta war weegli tik atgreesa ihpafchi no sawas stiprâs sabeedrotâs — Franzijas. Latwijai peeder dauds labu ostu. Polijai buhtu loti isdewigi, ja Latwija buhtu ar winu draudsigna, un noteikti draudsigna, un ja Polijai teefchi buhtu robescha ar Latwiju. Tad Polija weenmehr waretu west tirdsneezibu zaur Latwijas ostam un kara gadijumâ, ja Polija tiktu atgreesa no Danzigas, tad tomehr wina waretu usturet fatiksmi ar Franziju zaur Latwijas ostam. Tas bij galvenais eemesls, kadehl Polija gribeja labprahst palihdsjet Latwijai, lai ar to eeguhtu pilnigu Latwijas draudsibu, kopigu robeschu ar Latwiju un teefchu dseszela fatiksmi.

Polî jau oktobra mehnesî isteizâs par to, ka wini labprahst palihdsjetu mums Latgali eekemt, kad mehš wineem teizâm, lai palihds pa preefchu isdsiht Bermondtu, tad poli atbildeja, ka neefot eespehjams kopigas robeschas truhkuma dehl. Schahda atbilde bij gan iswairischanâs un bij ari weens no galvenem neustizibas eemesleem pret Poliju. Nowembra mehnescha beigâs, kad karfch pret Bermondtu bij jau isschirts, lai gan ne nobeigts, Rigâ eeradâs Polijas diplomatiskee preefchstahwji, zelâ no Somijas; tagad wini pazehla, noteiktâ formâ, jautajumu par kopdarbibu karâ pret Kreewiju un palihdsibu mums

Latgales atbrihwoščanâ. Polijas preekščstahwis Wasilewſka funks ar firſtu Radſiwillu uſſtahdija jau pilnigi noteikti laiku, weetu, karaſpehka daudſumu un zitus noteikumus. Muſſu waldiba nepeenehma nekahda lehnuma: waldibas ſtahwoflis bij gruhts — neatſihta walſts un gruhti bij tizet ari Polijas firſnibai — domaja, ka aiſ polu palihdſibas ſlehpjas kaſ loti ſlihts Latwijai. No militarâs puſes ari bij deeſgan gruhti ſarunatees ar pokeem, jo Vermondta karaſch bij gan iſſchirts, bet wehl nebij eeſpehjamſ noteikt, uſ kaſdu laiku zik daudſ karaſpehka warès pahrweſt uſ Latgales fronti. Polijas preekſchſtahwji paſtahweja uſ to, ka uſbrukumam Padomju Kreewijai jaeſahkaſ ne wehlaſ, ka dezebrea widû: to mehſ warejam iſdarit tikai ar to karaſpehku, kaſ atradâs Latgales frontè; pahrweſt no Kurjemes tik ahtrâ laikâ nebij eeſpehjamſ, nebij eeſpehjamſ ari noteikt terminu, kad mehſ waretu ſagrupet leelakuſ ſpehkuſ auſtrumu frontè.

Sarunas palika neiſſchirtas un poli aiſbrauza uſ Somiju, bet ar to norunu, ka ja kopdarbiba buhſ, tad winai jaeſahkaſ loti ahtri.

Latwiju pahrwaldija tà ſauktâ Bagaidu waldiba. Geſchejâs dſihwes noſtiprinaſchānu wareja iſweſt pilnâ mehrâ tikai paſtahwiga likumiga waldiba. Tahdu waldibu wareja nodibinat tikai wiſaſ tautas preekſchſtahwji. Lai wiſa tauta waretu ſawuſ preekſchſtahwjuſ iſwehlet, tad wajadſeja wiſu tantu apweenot, atſwabinot no Kreewijaſ juhga Latgali. Tâ tad no Latgales atbrihwoſchānas atkarajâs Satwerſmes Sapulzeſ ſaſaukſchāna. Tâ tad ari ſchini ſinâ bij loti wajadſigſ, zik ween eeſpehjamſ ahtraki, eeſahkt un iſweſt Latgales atbrihwoſchānu.

Kaſ atteezas uſ Sabeedroto iſtureſchānoſ pret Latwiju, tad jateiz, ka pehž Vermondta iſdſihſchānas Sabeedroto atteezibas pret Latwiju palika daudſ auſſtakaſ. Vermondta, apdraudedamſ Latwiju, ſinamâ mehrâ apdraudeja ari Werſalaſ meera lihguma iſpildiſchānu: karojot pret Bermodu, lai atbrihwotu Latwiju, mehſ tanî paſchâ laikâ karojam ari Sabeedroto intereſès, tadehl mehſ ari baudijām wiſſiltakâſ Sabeedroto ſimpatijaſ. Karojot ar Padomju Kreewiju dehl Latgales peeweenochānas pee Latwijaſ, mehſ aiſſfahrām Kreewijaſ jautajumu, par kura iſſchirſchānu Sabeedrotee wehl nebij weenjuſcheeſ ſawâ ſtarpâ. Pehž wiſu kreewu balto armiju ne-

īdbewībam Sabeedroto politikā šahka eeweeštees jaunš eefkats. Lihds tam Sabeedrotee stahweja noteikti us ta redšes stahwofla, ka Kreewijas padomju waldiba naw atsihstama par likumigu un tadehl japabalsta katrs, kas zensčas šho waldibu gahst. Denikina, Koltšhaka un Judentišha mehginajumi gahst padomju waldibu bij beigušchees ar neweišmem un nepatīšhānam. Tagad Sabeedrotee (pirmā kahrtā Anglija) nahza pee flehdseena, ka jaatmet domas par padomju waldibas gahšhanu ar apbruotū spēku no ahreenes. Ja Sabeedrotee bij nahfušchi pee tahda flehdseena, tad wareja gaidit, ka pehz kahda laika Sabeedrotee atsihs padomju waldibu un stahšees ar to šafaros. Ja tas buhtu notizis, tad, šinams, Sabeedrotee wairs newaretu pabalstit Latwiju karā pret Padomju Kreewiju. Tadehl mums wišadā šinā nahzās išwest Latgales atbrihwofšhanu ahtraki, kamehr Sabeedroto šimpatijas naw wehl palikuščas pawišam aukstas pret mums, jau nerunajot par to laikmetu, kad Sabeedrotee buhtu eefahfušchi west šarumas ar padomju waldibu.

Wišpahr nemot, politikāis stahwoflis dezembra beigās un janwara šahkumā bij mums loti labwehligs, bet bij pašihmes, ka nahkotnē tas war palikt mafak labwehligs. Tā tad ka ahrejās, tā eefšehjās politikas stahwoflis prašija, lai Latgales atšwabinašhanu eefahktu un išwestu bes kamešhanās — zif ween eefšehjams ahtraki.

Militaree apstahkti.

Latwijas armija šastahweja no 4 diwišijam, atšewišhka Latgales partišanu pulka, landeswehra, atšewišhka studentu bataljona un dašhām neleelām techniškām dalām. Uš Padomju Kreewijas frontes atradās I. Kurses diwišija, Latgales partišanu pulks un landeswehrs. Wiši pahrejee spēhki nowembra beigās un dezembra šahkumā turpinaja Bermodta karaspēhka wajašhanu — Kurses ištihrišhanu un nodrošhinašhanu. Lai drošchi waretu eefahkt darbibu pret Padomju Kreewiju, tad pa preešhu bij janowed kara darbiba pret Bermondtu tif tahlu, ka to waretu ušfatit par pilnigi nobeigtu: ir loti riškanti eefahkt jaunu operaziju, kad wezā wehl naw pilnigi pabeigta. Bet šhini laikā ka politiškee, tā militaree apstahkti prašija ahtru darbibas eefahšhānu: tikai ahtrums ap-

folija sekmes, kamehr Padomju Kreewija nebuhs paspehjuſi pahriwest karaspehku no Koltſchaka un Denikina frontem uſ muhſu fronti. Katra noſaweta deena pamajinaja muhſu iſredſes uſ ſekmem.

Œau oktobra mehneſi apſtahkli loti ſkaidri norahdija, ka Latwijas armijai ir wiſleelakâ mehrâ jaſteidsſas ar Latgales atbrihwofchanu. Latgali bij wajadſigs eekarot pa to laiku, kamehr Padomju Kreewijas armija aiſnemta no ziteem eenaidneekem, kamehr ta naw noorganifejuſees, naw noſtiprinajuſees eekſchigi, naw wehl labi apmahzita un apbrunota. Siſnams, ka wahju armiju, kahda tani laikâ bij Padomju Kreewijas armija, ahtrâ laikâ par ſtipru padarit naw eeſpehjamſ, uſlaboſchanâs noteek tiſkai pakahpeniſki, tadehl ſchini ſinâ tiſleela ſteidsſamiba nebij no ſwara. Loteeſu no ahrlahrtigi leela ſwara bij taſ apſtahkliſ, ka Padomju Kreewijas karaspehks ſahka atſwabinatees no zitâm frontem. Wiſpirmâ kahrtâ bij jarehſinas ar teem Padomju Kreewijas ſpehkeem, kuri atſwabinajâs no Œgaunijas frontes ar pameera flehgſchanu ar Œgauniju. Œchee ſpehki bij gan loti leelâ mehrâ zeetuſchi un beſ atpuhtas un papildinaſchanas tee wairs kaujas ſpehjigi nebij. Œchis bij taſ eemeſls, tadehl Padomju Kreewija peekrita tam noteikumam, ka pa pameera laiku uſ Œgaunijas frontes ſtahwoſchais karaspehks newar tiſt pahriweetots, waj pahrgupets: ſchim karaspehkam tâ kâ tâ bij nepeezeeſchama atpuhta. Laiſni tahdâ pat ſtahwoſki atradâs tee Padomju Kreewijas ſpehki, kuri bij atſwabinajuſchees no Koltſchaka un Denikina frontem. Mums bij wajadſigs iſwest Latgales atbrihwofchanu pa to laiku, kamehr ſchee Padomju Kreewijas ſpehki wehl naw ſawesti kahrtibâ. Œchis bij weens no eemeſleem, tadehl uſbrukums Bermodtam bij jaeeſahk beſ atliſſchanas, negaidot ne artilerijas, ne loſchmeteju, ne zitu kara materialu peenahkſchanu. Militaree apſtahkli praſija wiſleelako ſteidsſamibu. Katra noſaweta deena folija mums leelus ſaudejumus, ja ne pilnigu neiſdemibu.

Kara weſchanas apſtahkli Padomju Kreewijas frontê bij pawiſam ziti, nekâ Bermodta frontê. Bermodta armijai bij aiſſproſtota aiſmugure; palihga ſpehki un kara materials wiſnam wareja gan peenahkt, bet loti eerobeschotos apmehros. Turpretim Padomju Kreewijai wiſplafchakâ aiſmugure un neeerobeschota palihga ſpehku un kara materialu peenahkſchana;

weenigais eerobeschojums ſchini ſinâ bij loti ſliktais transporta lihdſekku ſtahwoſkis, — tâ tad eerobeschojums ne daudsûma, bet tikai laika ſinâ. Vermondta armijâ kareiwji un maſakee preeſſchneeki bij loti labi, bet bij loti wahja un beeschi ween nulli lihdſiga zentralâ wadiſhana. Padomju Kreewijas frontê gluſchi otradi: loti wahji kareiwji un maſakee preeſſchneeki un deesgan laba zentralâ wadiſhana. Vermondta armijai bij ſlangi un aiſmugure weegli apdraudami; Padomju Kreewijas armijai mehſ pawifam newarejam apdraudet ſlangus, jau nemaſ nerunajot par aiſmuguri. Weetejee eedſihwotaji Padomju Kreewijas frontê bij ari gatawi pabalſtit muhju karapſekku, bet ne tik droſchi, kâ to darija Kurſemes eedſihwotaji karâ pret Vermondta karapſekku. Kara teatris bij daudſ maſak paſiſtams muhju karapſekam, nekâ tas apgabals, kurâ nahjâs darboteles pret Vermondta karapſekku.

Kara teatris — Latgale. Latgale atdalita no Latvijas ar purwainu meſchâinu joſlu, kura ſahkas pee Duhnas upes eetekas Daugavâ un welkas uſ ſeemel- auſtrumeem gar Lubanes eſeru, taſlak uſ Marienhauseni un Rudepaſ upes augſchgalu. Œchi purwu joſla bij weegli zaurejama tikai ſeemâ, kamehr pawafari wina ir zaurejama tikai pa nedaudſeem loti ſlikteem zeleem. Uſ ſchis purwu joſlas atrodas pate Latgale. Latgales ſeemelpuſe ari purwaina un meſchaina, kamehr deenwidpuſe kalnaina un loti bagata eſereem. Robeſchu joſlâ ſtarp Latgali un Kreewiju tek wairakas paralelas upes, ſtarp kurâm atkal daudſ purwainu apgabalu. Wiſâ rajonâ, ſahlot no muhju ta laika frontes un lihdſ tagadejai Kreewijas robeſchai zeki bij ahrſahrtigi ſliktâ ſtahwoſki. Kamehr ſeema — purwi un wiſpahr ſeme aiſſaluſi, tikmehr bij eeſpehjams iſdarit karapſehka kuſtibas un kara materialu pahrwadafchanu pa katru zelu, bet bij japaredſ, ka pawafarim ſahkotees kara darbiba plaſchakos apmehros ſche ir pawifam neeeſpehjama. Bet ari ſeemas kara darbiba ſche bij ſaiſtita ar leelâm gruhtibam. Dauku mahjâs, ſahdſchâs un meeftinos dſihwojamâs ehkas loti maſinas, pee tam wehl pa daikai nopostitas no ſarkanarmeeſcheem, loti netihras un nabadſigas, kadehl aukſtâ ſeemas laikâ loti gruhti noweetot karapſehka dalas ſem pajumta ſiltumâ. Uſ uſturu no weetejeem lihdſekleem pawifam nebij ko zeret, jo ſarkanarmeeſchi jau bij atnehmuſchi weetejeem eedſihwotajeem wiſu, ko tik bij eeſpehjams atnemt. Nemot wehrâ to, ka pa-

wafarim šahfotees, Latgales zeli taps nezaurejami, operazija bij jawed tā, ka lihds šneega kūšanai wiša Latgale buhtu eemta no muhsu karaspēkta, tad tee pašči nezaurejamee zeli nekautu ari kreeweem west stiprus pretušbrukumuš wišmašakais lihds maija mehnešča beigam.

1919. gada dezembra mehnešča šahkumā muhsu brunotee spēhči bij šadaliti diwi frontēs: a) Austrumu frontē, pret Padomju Kreewiju atradās I. Kurfemes diwišija, landeswehrs un Latgales partišanu pulks. Wiši šchee spēhči bij padoti Kurfemes diwišijas komandeerim, kurfch škaitijās par Austrumu frontēs komandeeru.

b) Bermondta frontē — II. Widsjemes diwišija, III. Latgales diwišija, IV. Semgales diwišija (atradaš formēščanas stadijā), Studentu bataljons. Bermondta frontē nebij frontēs komandeeru un diwišijas bij padotas tešči wirspawehlneekam. Beš tam Rīgā atradaš dašchadas techniškās un špezialās karaspēkta dašas, kuras pehž wajadsibas wareja tiht nojuhtitas uš weenu waj otru fronti un frontē padotas diwišiju komandeeram. Bee šchahdām kaujas dašam war tiht peeškaititi: brunotee wilzeeni, brunotee automobili, lidotaju nodalaš un inšcheneeru dašas.

Jr loti gruhti noteikt muhsu ta laika armijas kaujas spēkta leelumu. Armija nebij wehl kahrtīgi noorganiseta: nebij katras karaspēkta dašas dašchadu peenahkumu išpildiščanai nošihmetas peršonas, nebij noorganiseta aišmugure un wešumi, kadehl dašchadu šaimneeziktu un zitu nekaujas ušdeiwumu išpildiščanai tika komandeti eerindu kareiwji; ar to eerindās — tas ir kaujas spēkks, škaitijās weens daudšums kareiwju, bet faktiski eerindās bij daudš mašak; tāpat lošchmeteju un leelgabalu škaitš ušdots tika gan, bet faktiškais škaitš bij pawišam zits; beeschi ween karaspēkta dašas neušdema ihsto lošchmeteju škaitu, beeschi ween leelgabali bojajās. Drošchi wareja reškinat, ka katrā kahjneeku pulkā ir 1500 šchitiku un 30—40 lošchmeteju un wišas armijas artilerijas dašas kopā nemot 60 leelgabalu, no kureem war šchaut.

Uš ušturas 30. dezembrī Latwijas armijā škaitijās 69232 karawihri un 2179 uš brihwa lihguma deenošču peršonu.

Uš operazijas šahkuma laiku bij zerams paleelinat kaujas spēkks: neleelā apmehrā šchitiku škaitu, bet deesgan leelos ap-

mehros leelgabalu un lošhmeteju ūkaitu, ūawedot kaūrtibā ūa-
bojatos un dabujot ari dašhūs jaunūs.

Ari 20 tuhštostu ūaitiku ar 300 lošhmetejeem un 60 leel-
gabaleem buhtu prahūs un pilnigi peeteekoūšs ūepūku lee-
lums, lai eefahktu Latgales atbrihwoūšanu, ja buhtu bijis ee-
ūepūjams wiūs ūhos ūepūtus uū reiūi dezembra beigās waj
janwara ūahkumā laiūt uūbrukumā. Par nelaimi bij eepū-
jams tikai weenu daku no ūheem ūepūkeem iūleetot uū Auūstrumu
frontes janwara ūahkumā: ne wiūs muhūu karasūpūka dalas
bij ūepūjigas eefahkt uūbrukumu Latgalē un ja winas wiūs
ari buhtu ūepūjigas weūt uūbrukumu pret ūarkano armiju, tad
mums nebij eepūūjas ahtri pahrweūt muhūu karasūpūku no
Kursemes uū Latgali; pirmkaūrt, muhūu dūelūszeleem bij loti
maūa pahrwadaūšanas ūepūja un, otrkaūrt, Dejas-Kursemes
robefūas wehl nebij pilnigi nodroūhinatas un tadehl ari Lee-
paja newareja tiūt pilnigi atūahta beū karasūpūka.

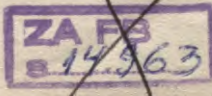
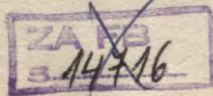
Semgales diwiūija wehl atradās tikai formeūšanas ūta-
diūā, ta wehl gaidija frantūūu aūūolitās ūautenes, loūhmete-
juū un leelgabaluū (mehū zerejām, ka ūhee eerotūūi buhū daū-
wana, bet iūrahdiūās, ka par wiūu bij dahrgi jaūamafūā). Wid-
semes diwiūija tikai 4. Walmeeras pulkūs bij pilnigi kaujas un
kuūtibas ūepūjigs, kamehr diwi pahrejeem pulkeem bij loti maūa
kaujas ūepūja (bij wajadūigs toū ūaorganieūt un apmahzit) un
wehl maūaka kuūtibas ūepūja, jo teem truhka ūirgu pat wiūne-
peezeefūamaūkeem weūsumeem. Latgales diwiūijas pulki bij la-
baki ūaorganieūti un ari peeteekoūūi kuūtibas ūepūjigi, bet ari
teem bij nepeezeefūami wajadūigs dot wiūmaū kaūdas deenas
eepūūju atrasūees pilnigi meerigā ūahwoūli kopā pa pulkeem,
lai tee waretu ūawest ūewi kaūrtibā. Pa ilgo kara laiku wiūeem
pulleem bija loti noplihuūūūi ūahbaki un apgehrbūs: bij leels
ūahbaku un ūiltu apgehrbu truhkums. Deefgan prahūs ūkaitū
kareiwju newareja buht eefkaititi kaujas ūepūjigos weenigi
apawu truhkuma dehl.

Par Bedomju Kreewijas ūepūkeem uū reetumu frontes
mums bij peeteekoūūi labas ūinas. ūūtaba iūluhkoūšanas no-
dala, kapteina Roūenūteina wadibā, bij eewahkuūi pat wiūos
ūihkumos pilnigas ūinas par teem Bedomju Kreewijas ūepū-
keem, kuri atradās pretim muhūu karasūpūkam.

Pretim muhūu karasūpūkam ūahweja Bedomju Kreewijas
15. armija: wiūa eekehma fronti no Pleūkawas lihdi Bolozkai,

~~14-73-8-89~~

2

tā tad ar leelašo daļu pret mušņu armiju un ar kreiso flangu pret Polijas un Leetavas armijām. Pa labi no 15. armijas bij 7. armija — uz Igaunijas frontes un pa kreisi — 16. armija — uz Polijas frontes. Padomju Ārējās 15. armija 1919. gada decembrā beigās sastāvēja no: 2., 19. un 10. divīzijām, 6. divīzijas daļām, 21. divīzijas III. brigādes, Petrogradas brigādes, 3. divīzijas II. brigādes, 1. divīzijas III. brigādes, 53. un 4. divīzijām. Pēhņ meera noslēgšanas ar Igauniju, 15. armijas labais flangs, kurš atradās pret Igaunijas robešņu, tika padots 7. armijai un tā 15. armijas labais flangs atradās taisni pret mušņu armijas kreiso flangu; 2., 19. daļas no 10., kā arī daļas no 6. un 21. divīzijām pār-
gājja 7. armijas padotībā.

Tiesīši pretim Latvijas armijas karaspēkam no Igaunijas robešņas Ihdj Daugavpilij (tā tad eskaitot arī Leetavas fronti) uz 1. janvāri atradās šefošji Padomju Ārējās spēhi:

III. atšewiškā Petrogradas brigade:	šhtifu,	šobenu,	lošmeteju šmago,	weeglo	leel- gabalu
83. un 84. pulki	800	—	18	—	—
2. Petrogradas strahdn. pulks	450	—	10	—	4
15. Arm. Atšew. ušbew. pulks	500	—	12	—	10
1. Petrogr. strahdneetu pulks	300	—	7	—	—
3. Petrogr. strahdneetu pulks	450	—	8	—	—
2. estabr. kawal.	—	150	6	—	—
3. divīzijas II. brigade:					
99. pulks	600	—	8	—	4
24. pulks	500	—	10	—	6 un 3
23. pulks	700	—	10	4	10 un 2
22. pulks	200	—	6	—	—
II. komun. treezeenu bat.	600	—	12	—	—
4. divīzijas II. brigade:					
33. pulks	600	—	10	—	6 un 2
31. pulks	500	—	10	—	2 un 2
32. pulks	300	—	6	—	—
Atšewiškā komunistu rota	120	—	4	—	—
Kawal. divīzions:					
I. estadrons	—	70	—	—	—
II. estadrons	—	80	1	—	—
III. estadrons	—	70	1	—	—
Rešerwē	—	—	—	—	9

Kopā: 6620 šhtifu, 370 šobenu, 239 lošmeteju, 4 maščin-
flintes, 3-šolligu lauka leelgabalu — 51, 48-liniju haubizas — 5,
6-šolligas haubizas — 4.

Bej tam 4 bruuotee wilzeeni. Padomju Kreewijas divi-
sijas peh3 shtateem bij loti leelas. (Divisijas korpusos netika
šavestas, bet teeschi padotas armijas komandeeram.) Divisija
eetilpa 3 brigades un weens waj divi kawalerijas pulki, artilerijas
brigade, fastahwošča no 3 lauka 3-zolligeem divisioneem,
katrs pa 3 batarejam, haubizu divisiona, no 2 batarejam un
šmagā divisiona no 2 batarejam, inšeneeru bataljons, šafaru
bataljons, awiazijas nodala, gaiša kugneezibas nodala un da-
šchadas aismugures dalas. Wišs tas bij shtatos un uš papira,
faktiski divisijās bij augšchminetais fastahws un aismugurē da-
ščas šapeeru dalas un plaščas aismugures eestahdes; jinams,
wišam dalam bij dalas shtabi un komisari, bet ne karewoju, ne
materialas dalas nebij.

Tā tad Padomju Kreewijas špehki, atteezibā uš kahjne-
keem, bij masaki, bet atteezibā uš artileriju daudz leelaki par
teem muhšu špehkeem, kuri atradās uš frontes. Padomju
Kreewijai bij eespehja deesgan ahtrā laikā paleelinat šawus
špehkus no tuvās aismugures un no flangeem, jo seemelslangā
— uš Igaunijas frontes karsch gahja uš beigām un deenwid-
flangā — pret poleem — atradās deesgan leeli špehki, kuruš
waretu loti ahtri pahrsweest pret mums, ja par muhšu eebru-
kuma laiku polu karaspehks stahwetu meerigi uš weetas. Bej
tam, ja poli nepalihsetu mums teeschi, bet pahreetu ušbru-
kumā kaut kur Daugawas kreišā krašta rajonā, tad tomehr
mums buhtu jazihnas ar wišeem teem Padomju Kreewijas
špehkeem, kuri atradās pret Polijas kreiso flangu.

Latgalē wehl atradās 15. armijas kreisais flangs, karsch
eenehma fronti gar Daugawas labo kraštu no Daugawpils
lihds Polozkai, eepretim polu karaspehkam, karsch eenehma
Daugawas kreiso kraštu. Padomju Kreewijas špehki Latgalē
pretim Polijas kreisajam flangam fastahweja no 53. divisijas,
4. divisijas I. un III. brigades un wehl dašchām dalam. Kop-
šumā šchee špehki nebij masaki par teem, kuri atradās pret Lat-
wijas karaspehku, eeskaitot ari Leetawas ihšo fronti. Tā tad
ja Latwijas armija weena pati westu ušbrukumu, tad no pa-
šča šakuma winai buhtu jazihnas pret diwreiš tiš leeleem
pretineeka špehkeem, kahdus wina fastapa pee Latgales atbrih-
wošchanas.

Padomju Kreewijas reetumfronti komandēja Gittis;
frontes shtaba preešchneeks bij Petjins — wezaks kreemu ge-

neralschtaba wirfneeks, beidsis akademiju 1907. gadâ, ūpehjigs, energisks un darbigs; meera laikā deeneja Warschawas kara apgabala ūhtabâ, kara laikā ūfmigi ispildija daschadas deenesta weetu darischanas.

15. armiju komandēja Korks, wina ūhtaba preeūūneeks bij Ruks; abi beiguūūhi akademiju 1914. gadâ un kara laikā pahrwesti generalschtabâ, abi pehū tautibas igauri. Kad es 1915. gada rudenī eenehmu 8. Sibirijas diwisijas ūhtaba preeūūneeka weetu, tad Korks bij ūhini ūhtabâ par general-ūhtaba adjutantu. Ir jaatsihmē, ka Korks bij loti darbigs, energisks, loti akurats un diūziplinetis; par wina ūpehjam newaru ūpreest, jo tanī laikā bij meeriga stahweūhana uū pozizijam. Padomju Kreewijâ Korks teef ūkaitits par weenu no wiūūpehjigakeem un energiskakeem armiju komandereem.

15. armijas komisars bij latweets — Dsols. 15. armijas dalâs bij loti daudz komisaruru latweeūū, bij ūinami ūchahdi wahrdi: Dūchlejs, Dūchigurs, Needra, Bratschka, Purinsch, Swaigūne, Puūe, Biūūneeks, Klawinsch, Lahzis, Selma Laizen, Berta Grawâ, Berta Klaper un daudz ūitu.

Uūbrufuma ūagatawoschana.

Gewehrojot to apstahkli, ka ar Latgales atbrihwoschanu bij loti jasteidsas, tad tuhlin pehū ūelgawas eenemūšanas bij jafahū gatawotees uū darbibu Latgalē. Jau tuhlin pehū Bauūūkas eenemūšanas, Kursemes diwisijas dalas, kuras eenahūza Bauūkâ, tika noūhūtitas atpakal uū Latgales fronti. Pee Bermondta wajaschanas, ūahkot no Lorkalna un tahlat lihds ūelgawai un ūeetawas robeūchai labâ flangâ strahdaja Latgales un kreisâ flangâ — Widūemes diwisija. Kad muūūu karaspehūs uū deenwideem no ūelgawas bij ūafneedsis ūeetawas robeūū un tur jau ūastapâs ar ūeetawas karaspehūu un Bermondta karaspehūs loti ūteidūigi atkaphâs, tad tapa redūams, ka tahlakai wajaschanai peeteef weenas diwisijas un ūeepajas garnisona (formejoschâs 4. diwisijas); tapa eespehūjams weenu diwisiju atwilkt un ūagatawot uūbrufumam Latgalē. ūūdemigi atwilkt bij Widūemes diwisiju, kura darbojâs pa kreisi, turpretim Latgales diwisija gahūa Moūūeiku-Palangas wirūeenâ; ūhini wirūeenâ wajaschana ari bij jaturpina lihds Moūūeikeem un Palangai. Bet tâ ka Widūemes diwisija, iūnemot Walmee-

ras pulku, bij mas kaujas spehjiga, tad atvilkt atpakaļ waja-dseja Latgales diwisiju. Tadehl nowembra beigās diwisiju tahlakee wirseeni tika doti tā, ka lai Widsemes diwisija pahreetu uš labo flangu. Latgales diwisija tika apstahdinata uš weetas un Widsemes diwisijai dots rihkojums išeet zauri Latgales di-wisijas rajonam un pehz tam Latgales diwisija tika ar kahju maršheem atwilfta pakahpeniški uš Zelgawu un Rigu, lai sa-gatawotos darbiba Latgales frontē.

Latgales diwisijas pulku atwilftšana referwē uš Zelgawu un Rigu nebij ahtrā laikā isdarama, jo pulki bij uš plaščas frontes un deesgan tahlu. Latgales diwisija bij ļoti ņemigi karojuši pret Vermondtu, bet kad pulki atnahza uš Zelgawu un Rigu, tad israhdijās, ka tos bes peeteekoščas atpuhtas uš Austrumu fronti newar ņuhtit. Wajadseja apgehrbt kareiwjus, no kureem dašči bij bes ņahbateem, wajadseja islabot un pa-pildinat eerotščus, tad pehz eespehjas apgahdat pulkus ar we-ņumeem. Pulki bij ņaformeti uš ahtru roku, pa kauju laiku pret Vermondtu pulkeem tika ņuhtiti kā wirņneeki, tā kareiwji — pulku papildinaščanai: tadehl preeščneeki nebij eepasi-nuščees ar ņaweem padoteem. Tikai tagad pirmo reis pulku un bataljonu komandeeri wareja apņatit wiņus ņawus laudis, ar teem eepasihtees un ņawstarpeji eepasihtees kā wirņneeki, tā kareiwji.

Zeels un steidšigs darbs bij jadara artilerijas un tehni-ņtai pahriwaldei: wajadseja ahtri islabot ņabojatos eerotščus un tehniņkus lihdselkus, lai uš pulku prombrauščšanas laiku tee buhtu kahrtigi apbrunoti. Tika islaboti loščmeteji un leel-gabali, kā muhņu ņabojatee, tā Vermondtram atņemtee. Wums wiņadā ņinā bij ņaņamed artilerija tik tahlu kahrtibā, ka lai katrs pulks dabutu wiņmas weenu batareju. Zeelgabalu tagad bij jau deesgan daudz, bet truhka ņirgu, lai eejuhgtu leelgabalus, jau nerunajot par munizijas rateem. Daščadu sistemu leelgabali ļoti apgruhtinaja munizijas peegahdaščanu, bij jazenščas eewest ņinamu weenadibu wiņmas batarejās, ja ne diwisionos un artilerijas pulkos. Tas ari tika panahķts. Neņtatotees uš Seemas ņwehtku laiku, strahdaja bes pahtraukuma.

Dezembra mehneši atgreesās no Warščamas uš Rigu pa-stahwigais Polijas militarais preeščstahwis Latwijā — kap-teins Miščkowņtis, kuršč no jauna eerosinaja jautajumu par Polijas karaspehka palihdšibu Latgales atbrihwoščšanas karā.

Kapteinim Miščkowskim bij pilnvaras no Polijas walsts galwas no flehgt militarus lihgumus. Kapteins Miščkowskis bij labi informets Latwijas leetās, tadehl wiņšch nostahjās uš zitas pozīcijas: „Diplomatiskas farunas un lihgumi welkas loti ilgi, fara darbiba to nezeesch, diplomati ir neustizigi, tee grib daschadas garantijas un tadehl tee grubti saprotas. Runasim mehš — karawihri; mehš ahtrati sapratifimees, mehš wīsu ahtrati iščķirsim.“ Tā apmehram isteizās kapteins Miščkowskis un lika preeščhā iščķirt jautajumu Latwijas un Polijas wiršpawehlneezibam šawstarpeji, nemas waldebās neeemaisot šķini leetā. Tas ir, ka šarunam netiktu peedots nekahds politiskū šarunu waj lihgumu raksturs un no politiska redšes stahwokka, kā šarunas, tā ari ja buhtu noslehgts lihgums, tahdā gabijumā nebuhtu šaištošs. Deesgan šawads un pat aišdomigs wareja rahditees tas apstahllis, ka poli, šķini gabijumā kapteins Miščkowskis, zentās uš kopdarbibu, turpretim mehš isturejamees deesgan atturigi un auksti, turpretim polu palihdšiba bij loti wajadsiga mums, bet muhšu palihdšiba poleem pawišam nebij wajadsiga: poli usmahzās mums ar šawu palihdšibu, kad pateesibā mums bij jazenščhas dabut šcho palihdšibu. Tā kā šchi palihdšibas peesoliščhana nahja ne tik daudš no polu diplomateem (diplomati peesolija to deesgan auksti un formeli), bet no kapteina Miščkowska pušes, tad es šcho apstahli iščķaidroju tā: Polijas walsts galwa marščhals Piščudskis wehlas nodibinat draudšibu ar Latwiju un šchās draudšibas eeguhščhanas labad gatawi suhtit šawu karaspehku mums palihgā; kapteins Miščkowskis, kā loti zentigs un ustižis Piščudska apaschneeks un peekritejs, zensčas iīwest dšihwē šcho politisko ideju un netaupa nekahdas pušles. Weš tam kapteins Miščkowskis, kā jauns gados Piščudska ustizibas wihrs, grib peerahdit, ka wiņšch ir zeenigs šchis ustizibas un ka wiņšch war panahkt to, ko diplomateem naw isdewees panahkt. Man leekas, ka kapteina Miščkowska persona bij ta, kura isweda Polijas palihdšibu Latwijai; ja Miščkowska weetā buhtu bijuši zita persona, tad, ir jadamā, ka Polijas karaspehks nebuhtu palihdsejis mums eekarot Latgali.

Pa šcho laiku muhšu militarais stahwoklis bij nosķaidrojees. Wij mas zeribas, ka ahtrā laikā wišs muhšu karaspehks waretu buht pahrstweests uš Latgali. Pat Latgales diwisijas pulki prasija sinamu atpuhtas laiku, lai tee waretu tik šawesti pilnigā kaujas kahrtibā. Widšemes diwisijas šaweschana kau-

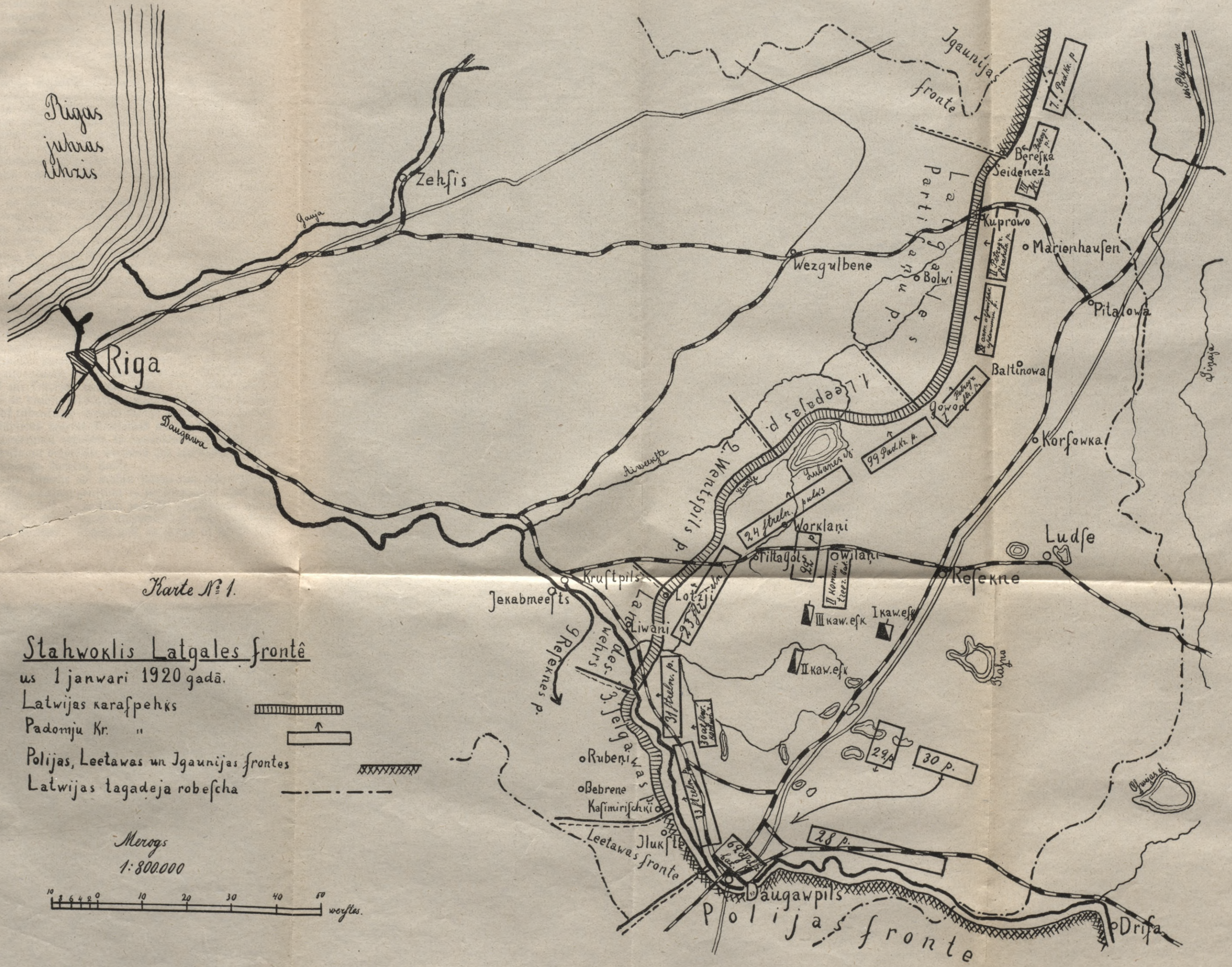
jas fahrtibâ prasija wehl wairak laika: agraki kâ pehz mehnescha newareja us to zeret; kas atteezas us Semgales diwisiju, tad pat nebij eespehjams aprehkinat, kad ta warës nemt dalibu Latgales frontē. No Igaunijas nahja noteiktas jinas par to, ka Igaunija noslehgs pameeru ar Padomju Kreemiju. Padomju Kreemijas spehti Koltščaka un Denikina frontēs wairak un wairak atswabinajās — wareja tikt pahršweesti us muhsu fronti. Tā tad tapa šķaidrs, ka ja mehs tuhlin neesahķim Latgales atbrihwoschanu, tad buhs par wehlu. Tuhlin eesahķt usbrukumu Latgalē, bes polu palihdsibas, mehs nebijam spehjigi. Sinams, mehs warejam zeret us sekmem un pat deesgan leelam, ihpaschi no sahķuma, bet nostiprinat eemto — bij mas ko zeret. Isejot no wisa augšminetā mums bij jaceet us polu preeščlifumu. Sinams, muhsu waldbiba — ahrleetu ministrs — tika informets par šarunam un us wiseem peenemteem lehmumeem tika isprasita waldbibas peekriščana. Ahrleetu ministrs pilnigi peekrita muhsu karaspehka kopdarbiba ar poleem, pehz tam, kad tika peewesti wiši no manis jau agraki minete motiwi par polu palihdsibas nepezeeschanibu un par to, ka pret polu gribu mums naw ko zeret eemnt Daugawpili, jo Daugawpili, nerunajot par eenaidneeku, šaduras wehl muhsu, leišču un polu interesēs. Pehz kopdarbibas noteikumu isstrahdaschanas tika kopigi isstrahdats darbibas plans. Darbibas planā bij jaiščķir diwi galwenee jautajumi: operazijas plans — kâ tahds, — un kopdarbibas šaškanoschana starp muhsu un polu karaspehku. Pehdejais jautajums naw tik weenfahrschs: gandrihs wišos karos, kuros darbojas šabeeerotas armijas, weenmehr ir manamas šabeeeroto karaspehka šawstarpejas rihweschanās un pahpratumi. Pē kopdarbibas šaškanoschanas šche wehl peeweenojas diwi faktor. Wispirms mums bij jazenščas parahdit poleem muhsu karaspehka darbibu tahdā weidā, lai poli justu zeenibu pret to. Otrfahrt, bij wajadsigs peerahdit poleem, ka wina karaspehks tika palihds muhsu karaspehķam, bet ne otradi; tadehl mums weenmehr un wišur bij jastahsta un jarunā, ka muhsu spehki ir leeli (leelaki, nekā bij faktiski). Kā pee šarunu weschanas, tā kopdarbibas plana isstrahdaschanas bij janem wehrā tas apstahķlis, ka Padomju Kreemijas šlepenee agenti wedis loti plašču agitaziju, netaupot naudas, lai issauktu rihweschanos un pahpratumus starp muhsu un polu karaspehku. Nemot wiščho wehrā, kâ operazijas plans, tā kopdarbibas šaškanoschana

bij loti pamatigi japahrdoma un wisi apstahli jaapjwer. Wisâ schini darbâ bij wadjadiga wisleelakâ flepeniba. Roslehpt muhsu planus no Vermondta bij loti weegli; dauds gruhfaki bij eaturet flepenibu atteezibâ pret Bandomju Kreewiju, kurai Rigâ un muhsu armijâ bij deesgan dauds flepenu agentu. Bij jarehkinas pat ar to, ka wirspawehlneeka schtabâ ari war buht Bandomju Kreewijas agenti; wehlafr israhbijas, ka pateesi tahdi agenti schtabâ ir.

Latgales atbrihwoschanas operazijas plans.

Karte Nr. 1.

Operazijas mehrkis — eenemt un noturet muhsu rokâs wisu to teritoriju, kuru mehš usskatam par latweeschu apdsihwotu. Lai buhtu isdewigi noturet un aissargat eenemto teritoriju, tad eebrukums jawed pahri par etnografiskâm robescham: Isdewiga aissargaschanas josla, uš kuras apstahtees un nostiprinates, bij jameklê wiapus Latwijas etnografiskâs robeschas, lai tad wiša turpmakâ — aissargaschanas kara darbiba notiftu uš kreewu apdsihwotas teritorijas — tad no kara breefmam wairs nezeestu latweeschi. Tâ ka tanî laikâ neweens nesinaja dauds mas noteikti usrahdit Latwijas etnografisko austrumu robeschu; noteikti bij sinams tikai tas, ka Daugawpils, Resekne un Ludsê dsihwo latweeschi, tad pamatojotees us scheem dateem bij jameklê aissargaschanas, apstahschanas josla, wadotees weenigi no militara redses stahwokla. Bij jaismeklê isdewiga aissargaschanas josla uš austrumeem no Ludsas un Daugawpils; seemelu Latgalê schi josla jaiswehlaš tâ, ka lai buhtu nodroschinats dselsszelich Daugawpils-Resekne-Bitalowo-Wezgulbene. Par isdewigu aissargaschanas joslu wareja tift usskatita Sinajas upe ar tās purweem: tâ tad zentrâ par gala mehrki-robeschu bij japeenem Sinaja upe; uš deenwideem no tās — Dswejas esers un liniija no scha esera uš deenwideem lihds Daugawai pee Ustje schadschas. Seemel-austrumos nebij weetejas dabiskas robeschas, tadehl tur bij weentahrschi jaiswiršas tik tahlu no dselsszela, ka buhtu isdewigi aissargatees; ja Dgaumija ari buhtu wehl kara stahwokli, tad gan seemel-austrumos waretu iswirsitees lihds Welikajas upei. Mums weeneem pascheem tik tahlu iswirsitees bij neisdewigi — ar to leelâ mehrâ tiftu pagarinata muhsu fronte. Neisdewigi buhtu bijis ari eenemt plashus kreewu apdsihwotus apgabalus, jo ar to

Plarte № 1.

Stahwoklis Latgales frontē

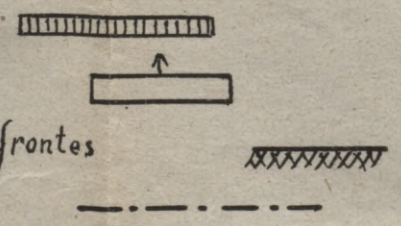
us 1 janwari 1920 gadā.

Latwijas karaspēks

Padomju Kr. "

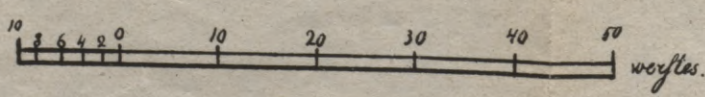
Polijas, Leetawas un Igaunijas frontes

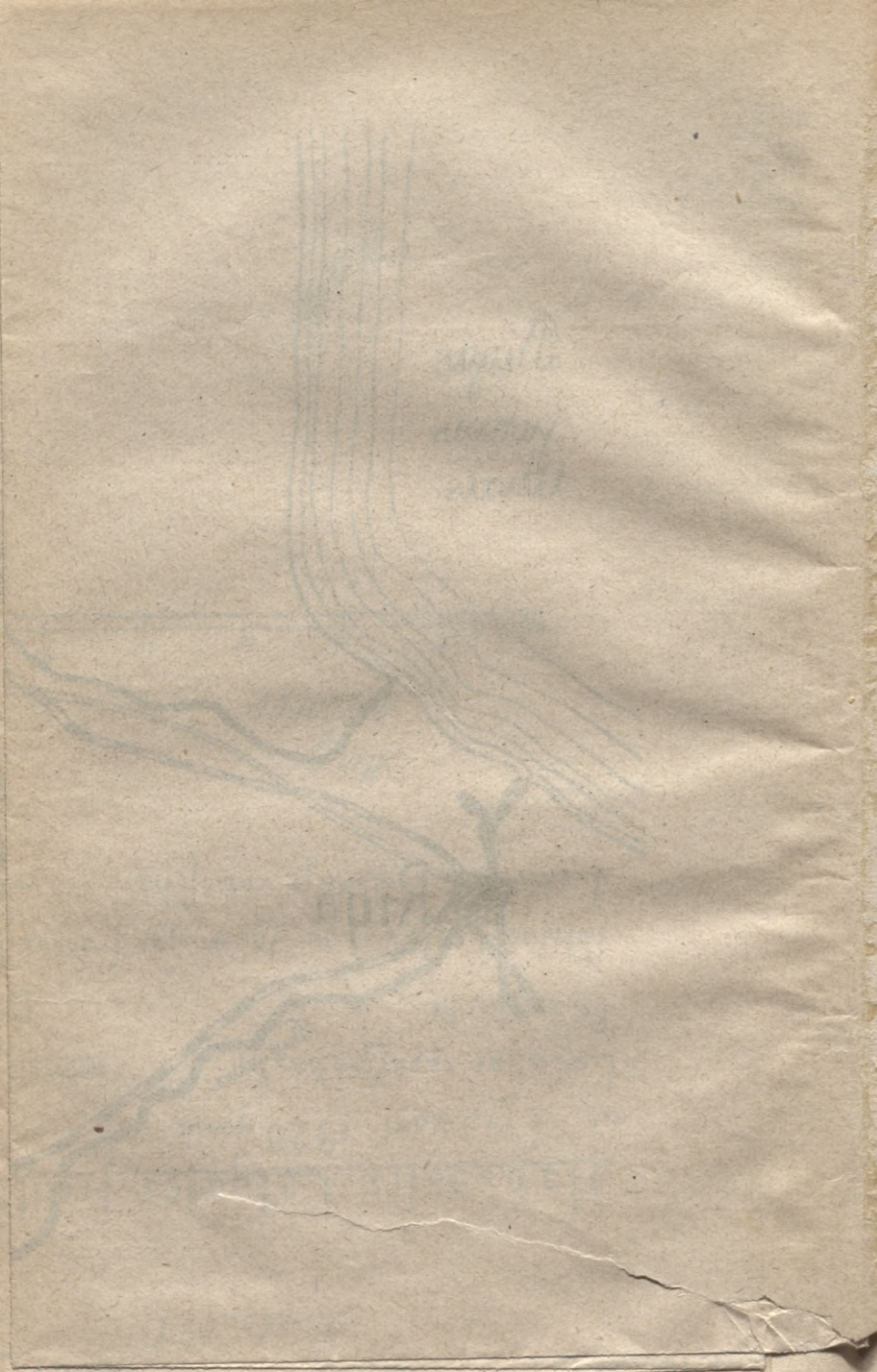
Latwijas tagadēja robežsca

Merogs

1:800.000

mehs buhtu eeguwufchi naidigus weetejus eedfihwotajus muhfu karaspehka aismugurê. Tâ tad: Dſwejas eſers, Sinajas upe un tahlak apmehram linija Grimi=Dſſiſche=Murawina-Ra-
tiſchanomo tifa peenemta par operazijas gala mehrki: uſ ſchis
linijas bij nolemts apſtahtees, eenemt iſdemigas poſizijas un
noſtipriinatees.

Nemot wehrâ Bâdomju Kreewijas kara darbibas paneh-
meenus, bij jadomâ, ka pats eebrukums buhs weeglaks, nekâ
eenemtà rajona aiſſargafchana. Bâdomju Kreewijas augſtaſtee
kara wedeji reti pabalſta to karaspehka daku waj grupu, kurai
eenaidneeks teeſchi uſbruhk — wini to atſtahj tâs liktenim, bet
tuhlin ſaſtahda no reſerwem jaunu grupu, ar kuru tad pahreet
ſtiprâ pretuſbrukumâ tahdâ zitâ wirſeenâ. No kara mahkſlas
redſes ſtahwofka tahds panehmeens ir pilnigi pareiſs. Tagad
no Bâdomju Kreewijas puſes ari ir jau aprakſtita Latgales
operazija; kâ no ſcha operazijas aprakſta ir redſams, tad Bâ-
domju Kreewijas wadoni ari pateeſi bij gatawojufchi ſchahdu
pretuſbrukumu Latgalê, bet ahtra polu eebrukuma dehl nebij
paſpehjuſchi to iſweſt. Polu wirſpawehlneeziiba pilnigi bij tah-
dos pat eeſtatos kâ eſ par ſcho Bâdomju Kreewijas darbibas
weidu; tadehl taſ tifa nemts wehrâ pee kopigas darbibas plana
iſſtrahdaſchanaſ. Paſchu uſbrukuma operaziju bij kopigi ar
polu ſchtabu nolemts iſweſt tâ: galwenos treezeenus iſdarit ar
abeem flangeem. Deenwidu flangâ ſtipru treezeenu iſwedis
Polijas karaspehks kopigi ar muhfu labo flangu: polu kara-
ſpehks pahrees pahr Daugawu pee Daugawpils un uſ auſtru-
meem no tâs; muhfu labâ flanga ſpehki pahrees pahr Daugawu
Buiwiſchki rajonâ, ſaweenofees ar poleem un tad wiſa ſchi
grupa wedis uſbrukumu tahlak ſeemel-reetumu wirſeenâ lihdi
Sinajas upei un Dſwejas eſeram. Pehj tam tuhlin jaiſwed
otrs treezeens ar muhfu otru grupu muhfu kreifâ flangâ; ſchaj
grupai jaefahl uſbrukums ſeemelu flangâ Bitalomas wirſeenâ,
ar mehrki wiſpirms eenemt Bitalomas dſelſſzeka meſglu, tad
eenemt ſeemel-reetumu robeschu, to nodroſchinat un tikat pehj
tam weſt uſbrukumu deenwidu wirſeenâ gar dſelſſzeku un ſcho-
ſeju — uſ Korſowku, Reſekni, Ludſi.

Pa to laiku, kamehr abi muhfu flangi dos eenaidneekam
treezeenu, muhfu garajam zentram — no Diwaneem lihdi Ma-
rienhauſenai (Wilakai) — ir tikai jaſaiſta eenaidneeka uſma-
niba un ſpehki, taſ ar — jawed uſbrukumi ar teem ſpehkeem,
kuri uſ frontes atrodas. Tadehl wiſi no jauna uſ fronti ſuh-

tamee ſpehki ir jagrupē flangos un galwenā kahrtā kreisā flangā, jo labā flangā darbošes polu ſpehki, kuzi ir peeteekofchi ſtipri. Wiſu plaſcho zentru paſtiprinat naw wajabſigs, bet gan otradi: pehz eefpehjas atwilkt ſpehkus no zentra uſ flangeem, lai padaritu treezeena grupas ſtipraſas. No eenaidneeka pret-uſbrukuma pret muhſu zentru mums nebij ko baiditees, protams, ſem noteikuma, ja muhſu flangu grupas ſekmigi eetu uſ preeſchu: muhſu flangu grupas ar ſawu ſekmigo uſbrukumu waretu atgreest muhſu zentram uſbruhkofcho eenaidneeku. Flangu ſekmes bij atkarigas no ta, zik ahtri un ſtrauji mehſ ſpehjam iſdarit treezeenu. Wiſadā ſinā uſbrukuma ſahkumā mehſ warejam zeret uſ labām ſekmem, jo leelineefu ſpehki uſ frontes nebij leeli. Tahlaſas uſbrukuma ſekmes, bij jadomā, atkaraſees no tam, zik ahtri mehſ ſpehſim wajat pirmā kaujā ſaſiſto pretneeku un zik ahtri pretneeks buhſ ſpehjijs peewest jaunus ſpehkus, ja tik tahdi naw jau agraki peewesti.

Padomju Kreewijas armijai Latgalē bij loti iſdewigs dſelſszeku tihkls: no aiſmugures uſ fronti peenahza 3 dſelſszeki: 1) Pleſkawa-Pitalowo, pee kam uſ Pleſkawu peenahk dſelſszeki no wairatām puſem, 2) Welitije Luti-Reſekne un 3) Smo- lenſka-Daugawpils; paraleli frontei bij divi dſelſszeki — weens aiſ otra — Pitalowa-Daugawpils un Pleſkawa-Polozka. Pateizotees iſdewigam dſelſszeku tihklam, bij eefpehjams ahtri ſuhtit palihga karapehku un pehz wajabſibas pahrgrupet ſpehkus. Nemot wehrā Kreewijas ſabrukufcho dſelſszeku ſtahwoſli, bij jadomā, ka wiſmas pirmā laikā kreeweem neiſdoſees peewilkt jaunās reſerwes no Koltſchaka un Denikina frontem un tadehl kreewi ſuhtis pirmos palihga ſpehkus no Peterpils un Maſkawas apgabaleem. No Peterpils peenahkofchee (Zgawnijas, Zudenitſcha un Millera frontem) brauks zaur Pleſkawu un no tureenes teeſchi pret muhſu kreiso (ſeemelu) flangu. No Maſkawas rajona ſuhtitee ſpehki war nahkt pehz patikſchanas waj nu uſ Pleſkawu, waj Reſekni, waj Driſu. Tā tad pret muhſu ſeemelu flangu kreeweem bij eefpehja ſagrupet ſpehkus tā no Peterpils, tā Maſkawas. Tadehl muhſu ſeemelu grupas uſbrukums bij jawed loti apdomigi, ſewiſchki lihds Pitalowas ſtaizijas eenemſchanai un nodroſchinatſchanai.

Polijas wirſpawehlneeziba paſtahweja uſ to, lai uſbrukums eefahktos ahtrakā laikā — jau preeſch ſeemas ſwehtkeem (Daugawpils buhſchot Latwijai par Seemas ſwehtku dahwanu). Rā jau agrak mineju, tad es pilnā mehrā biju ar

poņem weenos prahtos atteezibâ uš to, ka jo agrafi eesahkt operaziju, jo labaki, bet par nošchloščhanu Latgales dimiſijas pulki wehl nebij pašpehjuſchi ſagatawotees ar wiſu ſteigščhanos. Poli uſſtahdija noteikumu, ka lai wiſmaſ weens pulks tiktu noſuhtits uš muſſu labo ſlangu, beš jau tur atrodoščamees, dehl kopiga ar poņem ušbrukuma. Galu galâ poli bij ar meeru atlikt ušbrukumu lihds 3. janwarim, bet nekahdâ ſinâ ne wehlaſ. Muſſu waldbiſas wiſri un daudſi no augſtakeem karaspehka preeſchneeeem neuſſkatiſa ahtru ušbrukuma eesahkščhanu par nepeezeeſchamu. Ar loti leelâm puhlem iſdewâs nokahrtot wiſus ſagatawoščhanas darbus wiſmaſ tik taſku, ka tapa eespehjamš lihds 3. janwarim noſuhtit weenu pulku uš fronti: tâ tad 3. janwari wareja ušbrukumu eesahkt tikai labâ ſlangâ — kopâ ar poņem, bet kreišâ ſlangâ — Pitalowas wirſeenâ mehš wehl newarejam 3. janwari eesahkt ušbrukumu. Par laimi ari ſhini ſinâ mehš ſaſtapâm no polu puſes labwehligu pretimnahtščhanu: Polijas wirſpawehlneeziba nezehla eebildumus pret to, ka muſſu kreišâ ſlanga grupa eesahkš druſku wehlaſu ušbrukumu. Kreišâ ſlanga ušbrukuma ſahkumu ar poņem norunaja uš 5. janwari. Poli uſnehmâs eesahkt ušbrukumu, nenogaidot, kad muſſu ſpehki Pitalowas rajonâ eesahk ušbrukumu un nenogaidot pat, kad ſchos ſpehkuš ſagrupēs.

Œchahdai polu uſnehmibai bij milſiga noſihme. Wiſpirms bij jadomâ, ka kreewi wairak baidas no polu karaspehka, nekâ no muſſu. Tâ tad, ja poli buhš eesahkuſchi ušbrukumu un uš pahrejâs frontes ušbrukuma wehl nebuhš, tad ſaprotašs, ka kreewi wehrſis wiſus ſawus ſpehkuš un reſerwes pret poņem: ar ſawu ušbrukuma eesahkščhanu poli atwilks pret ſewi kreewu reſerwes. Pagaidam uš tâs polu frontes, kurai bij janem daliba Latgales atbrihwoščhanâ, — taš ir no Daugawpils lihds Driſai, — ſtahweja apmehram tikpat leeli Padomju Kreewijas ſpehki, kâ pret muſſu karaspehku. Memot wehrâ to, ka polu karaspehks bij labi organiſets, diſziplinets un apbrunots un ka kreewi no ta baidijâs, tad newareja buht ſchaubu par to, ka polu ušbrukumam buhš leelas ſekmes.

Uš neleelâm gruhtibam pee kopiga plana iſſtrahdaščhanas, bij jauſduras wadibas jautajumâ. Ja teek weſta kopiga operazija, tad ir wajadſiga kopiga wadiba: tâ taš wiſpahrigi ir peenemts teoretiski. Praktikâ kopigas wadibas jautajums ir daudſpuſigs. Leelas politikas un ari militaras preeſch-

rozibas weenmehr buhs tam, no fura puses ir kopigais wirspawehlneeks, jo wirspawehlneeka rotas tatschu teef nodots wifs kara liktenis un kopâ ar to ari wifs politiskais liktenis. Pat wisobjektiwakais un taisnakais wirspawehlneeks tomehr isturesees labwehligaki pret sawas walsts karaspehku, nekâ pret zitu sabedroto karaspehku. Wifs kara laupijums (eeguums) atrodas wirspawehlneeka rihzibâ. Lai buhtu eespehja sefmigaki wadit karaspehku, tad ir wajadsigs to labi pasiht un sinat wifas wina ihpatnibas; polu preefschneeki pamifam nepasina muhsu improwiseto, us ahtru roku saformeto karaspehku. Sinams, par kopigo waditaju wareja buht tikai kahds polu generalis, jo Polijas gods tatschu newareja atlaut, ka wiau armijas generalis buhtu padots kahdas neatfihitas walsts wirsneekam; bes tam Polija bij nosihmejusi Latgales atbrihwoschanai grupu no diwi kahjneeku un weenas kawalerijas diwisijam, tas ir daudj leelaku spehku, nekâ mums no jahfuma bij Latgalē. Schini jautajumâ weenoschanos panahza: muhsu armijas labo flangu — landeswehru eeslehdjot — nodewa sem polu grupas komandeera, wifa pahreja fronte palika sem muhsu paschu teefchas wadibas. Pee polu grupas schtaba peekomandeja muhsu wirsneekus, lai ar teem waretu dot muhsu karaspehkam (tam, fursch padots poseem) pawehles. Scheem wirsneekem peefrita loti gruhta loma — ilihdsinat wifas warbuhtigas rihweschannas, nemot wehrâ muhsu karaspehka ihpatnibas un ne wifai noswehrto muhsu wirsneeku sastahwu. Bes tam wifî swarigatee operatiwee rihkojumi tika jau eepreefsch sinoti man, lai buhtu mana peefrischana no weenas puses un no otras puses, lai man, wajadsibas gadijumâ, buhtu eespehja paskaidrot usdewumu muhsu karaspehkam, nemot wehrâ wina ihpatnibas. Scho jautajumu formuleja schahdâ weidâ: Pee polu-latweeschu grupas komandeera generala Ridj-Smigli teef dibinata latweeschu schtaba dala ar latweeschu wirsneeku ka polu-latweeschu grupas otro schtaba preefschneeku. Faktiskas schtaba preefschneeka teefibas schis muhsu wirsneeks un wina padotee nebaudija, jo tas buhtu bijis loti gruhti iswedams dsihwē. Bet, no otras puses, ari Polijas generalis — grupas komandeeris nekad neisleetoja wifas sawas preefschneeka teefibas atteezibâ pret Latwifas karaspehku. Polu generalis isturejas pret latweeschu karaspehku ka pret sabedroto, bet ne winam pilnâ mehrâ padoto karaspehku. Par muhsu karaspehka schtaba preefschneeku pee polu generala tika nosihmets un nosuhmits Wirspawehlneeka schtaba

operatīvās daļas kapteins Weīss, kūršč ari viņu kopdarbības laiku šķēmiņi ispildīja šķo ušdewumu.

Tā bij weena no loti noteiktām poļu prasībām, lai weena daļa no muhšu karašpehka buhtu padota wineem; no šķās prasības poļi neatkāpās; bet faktiski poļi neišleetoja šķo noteikumu; tadehl ir jadomā, ka šķai padotībai bij tikai politiski mehŗki waj nošhme. Mums šķi padotība neišdewīga nebij: ar padotību poļi ušnehmās ari atbildību, — ja kreemi buhtu wedušči kahdu treezeenu pret muhšu karašpehku, tad poleem bij jaglahbj. Es atzeros neleelu starpbrihdi šarunu laikā, kad es teizu kapteinim Miščkowiškim, ka peprafot padotību, tee ušnemas ari pilnigu atbildību: kapteins Miščkowiškis drušzin uštrauzās, sinamu brihdi pahrdomaja un tad atbildeja, ka wini nem uš femis ari pilnigu atbildību.

Otra loti šwarīga poļu prasība bij: — apgahdat ar ušturu viņu to poļu karašpehku, kūršč buhs Latgalē. Sinams, ta bij neeziga kompensāzija, kuru poļi prasīja no mums par to, ka wini palihdš mums, prasīt no mums tikai ušturu tam karašpehkam, kūršč karo. Bet ari tas bij mums par gruhtu un pilnā mehŗā mehš nebijām špehjigi to ispildit.

Kas atteezas uš kara eeguwmeeem, tad poļi apnehmās atdot mums viņus kara materialus (leelgabalus, loščmetejus, patronas u. t. t.), šanemtās ušturas weelas eeskaitit tani kwan-tumā, kuru nahzās šanemt no mums, bet tikai dšeszela materialus, kuri buhs eeguhti no apweenotā latweešču-poļu karašpehka, dalit uš pušem. Tā tad šķini šinā ir redšama atkal foti leela labwehšiba pret mums.

Tā tad operāzijas plans galīgi peenehma šķahdu formu.

Pirmo štupro treezeenu išdarit ar apweenoto latweešču-poļu karašpehka grupu, šastahwošču no weenas poļu diwišijas, kurai šķo kawalerija un otra kahjneeku diwišija un Latwi-jas diwi kahjneeku pulkeem un landeswehra. Šķo treezeenu eesahkt 3. janwarī 1920. gadā. Otrā treezeenu išdarit uš muhšu kreišā slanga, šagrupejot tur muhšu pahrejos špehtus. Šķo treezeenu mehš newarejam dot weenā laikā ar pirmo, jo nebij karašpehka, tadehl tika peenemts išdarit to pehz eespehjas aht-raki — zerejam uš 5.—6. janvari. Behz tam, kad labā slangā poļu-latweešču grupa buhs pirmo mehŗki šašneeguši, nodibinat šakarus un aišmuguri un tad west tahlakus ušbrukumus lihđ galiga mehŗka — robeščas šašneegšchanai.

Weens no gruhtakeem gabaleem bij operāzijas šahkuma —

pirmo šolu isstrahdašana. Šhe krustoja želu kā politiskās, tā arī militārās grūhtības.

Polu karaspēks eenehna fronti (karte Nr. 1.) gar Daugavas kreiso krastu no Drīvas līdš Daugavpils aerodromam, to eskaitot, tas ir apmēram 4 werstes uš seemel-austrumeem no dselšzēla tilta pahr Daugawu. Muhsu karaspēka labais flangš uš Daugavas kreisā krasta atradās pee Rafimirišķu muiščas. Starp polu un muhsu karaspēku atradās Veetawas karaspēks, uš apmēram 10 werstes platas frontes gar Daugavas kreiso krastu. Tā kā Veetawa pretendēja uš Daugavpili ne masā par Latwiju un tā kā līdš tam laikam leetaweeschi kaweja katru muhsu šatīšmi un šafarus ar polu karaspēku, tad bij neapšaubami, ka pee muhsu karaspēka wirtišchanās uš preekšču Veetawas karaspēks arī pahrees par Daugawu (pa ledu wareja gandrihs katrā weetā tikt pahri). Ja poli neeclaištu Veetawas karaspēka Daugawpili, tad tomehr leetaweeschi nelautu mums nodibinat tešču šatīšmi ar polu karaspēku un tadehl arī muhsu karaspēks newaretu nokluht Daugavpili un tā Daugavpils bes šawstarpeja kara muhsu rotās nenonahktu. Bes tam, nemot wehrā loti ašās atteezibas starp Poliju un Veetawu, wareja isnahkt arī Veetawas un Polijas karaspēku šaduršme. Lai pahrowaretu šchās politiskās grūhtības, tad operazijas šagatawoščana bij jamed tiš šlepeni un pirmais usbrukums tiš ahtri, ka lai wišs Daugawas labais krasts, eskaitot Daugavpili, buhtu eenemts no muhsu un polu karaspēka agraki, nekā leetaweeschi par to sinat dabutu. Šchis apštahllis padarija operazijas šahkumu par loti komplizetu. Kaujas darbiba weenmehr ir šaweenota ar daschadām nejauščibam, tadehl katrs komplizets plans ir jaušstata par šchaubigu. Lai notwehrstu nejauščibas eespaidus, tad darbiba nodroščinama daudz wairak, nekā pee weentahrsčas isweščanas dšihwē.

Lai gan poli pašchi peefolija mums šawu palihdšibu un par šcho palihdšibu neprāšija nekahdas kompensazijas, tad tomehr uš šcho palihdšibu nedrihtstejām štatitees tiš weenteesigi. Ja priwatā dšihwē platoniška draudšiba ar ispalihdšibu ir reti šastopamas, tad politikā platonišku juhtu naw, bet ir tikai weens waj otrs labums. Polijas walšts galwa — Pilšudštis ar šcho palihdšibu gribeja eeguht Latwijas draudšibu, lai tahdā zēlā nodroščinatu nahkotnē Polijas seemelu flangu. Šcho Pilšudška wehleščanos žentās iswest dšihwē kapteins Mi-

ſchlowſkis ar wiſu ſparu un pahrwaret wiſus ſchkehrſchfus. Mums no ſawas puſes nahzās weſt wiſu darbibu tā, lai mehſ pabalſtitu ideju un nekahdā ſinā nedotu ar muhſu darbibu eerotſchus tām polu aprindam, kuras bij pretejoſ eefkatoſ. Mums bij japeerahda, ka mehſ eſam ſpehjigi eeweſt kahrtibu eefarotā ſemē, ka muhſu adminiſtrazija un muhſu karaſpehks darbojas tikpat labi, ka polu, ka ſem Latwijas waldbiſas (pagaidam ſem Latwijas karaſpehka) eefahrtas ir pilnā mehrā taiſniga un liſumiga dſihwe.

Veſ tam mehſ tatſchu nedrihſtejam aiſmirſt to apſtahli, ka Piſjudſkis tatſchu war palikt wehl ilgi par walſts galwu, bet war ari loti ahtrā laikā tiſt nomainits un wina weetā war nahkt zits ar pilnigi ziteem eefkateem. Piſjudſka eefkati naw wiſas Polijas eefkati un tadehl tee, kureem ir zitadi eefkati, zentiſees toſ iſweſt dſihwē. Bij jarehſinas, ka wiſi Latgales polu muiſchneeki grib, lai Latgale buhtu peeveenota pee Polijas, to paſchu wehlaſ ari loti plaſchās polu aprindas un leela daſa no teem polu karaſpehka preekſchneekem, kuri eenahks Latgalē: wiſi wini darboſees tā, lai Latgale paliktu pee Polijas — ſuhtis atteezigus ſinojumus, eewediſ kahrtibu u.t.t.; wiſeem wineem pretim ſtrahdās — Warſchawā Piſjudſkis un Latwijā Miſchlowſkis. Lā tad mums bij wajadſigs buht loti uſmanigeem un no paſcha ſahkuma weſt wiſu muhſu darbibu tā, ka lai nedotu ne maſaka eemeſla domat, ka Latgale waretu palikt polu rofās. Preekſch tam wiſpirmſ bij wajadſigs, lai Daugawpili tuhliā pehz winas eenemſchanas tiſtu eeweetotoſ Latwijas garniſonſ un ari wiſa Daugawpils un wiſa eenemtā rajona pahrwaldiba tiſtu ſanemta Latwijas rofās; lai latweeſchu garniſonſ un latwijas waldbiſas eeredni preekſchſihmigi iſturetoſ un weſtu ſawu darbibu tā, ka lai newaretu buht ne ſchaubu, ne pahrpratumu, bet lai eenemtā Latgalē tuhliā eeweſtu wiſpreekſchſihmigako kahrtibu.

No muhſu karaſpehka bij noſihmetas kopdarbiba ar poſeem un ſem polu pawehlneeziſas ſeſoſchās daſas:

9. Reſekneſ kahjneeku pulkſ un 1 batareja,

3. Zelgawas " " " 1

Wahzu landeſwehrs — ar 3 batarejam,

1. Kurfemeſ diwiſijas ekſkadronſ un

1 brunotaiſ wilzeenſ.

Echās muhſu daſas apweenoja ſem Kurfemeſ diwiſijas komandeera weetaſ iſpilditaja pulkweſcha-leitnanta Burina

wadibas. Pulkw.-leitn. Purina grupai bij japahreet pošu grupas komandeera padotibā tad, kad buhs nodibinata teescha fatiksme un sakari teeschi starp muhsu un pošu karaspehku uš Daugawas labā krašta. Wišu pahrejo uš Latgales frontes atrodoschos un tur peenahkoschos karaspehku bij nodomats apweenot sem Latgales diwisijas komandeera pulkwešcha Berka wadibas, sinams — pehž tam, kad Latgales diwisijas shtabs buhs nonahzis frontē.

Pulkw.-leitn. Purina grupas darbibas plans tifa deesgan shtki isstrahdats, bet nosuhtits pulkw.-leitn. Purinam tifa tikai 29. dezembri. Tapat ari 9. Reseknes pulks ar batareju, kuri atradās Rigā, dabuja pawehli par pahrbrautšchanu uš fronti tikai tās deenas wafarā, kad rihtu bij jaeesahk pahrwadašchana pa dselszoku.

Padomju Kreewijas karaspehks eenehma deesgan labas pozizijas. Weena dala no schim pozizijam — gar Daugawas kraštu, bij sagatawota pasaules kara laikā un tagad leelineeku islabota.

Sai gan leelineeku pozizijas newareja usskatit par stipri isbuhwetām, šalihdsinot ar pasaules kara pozizijam, tad tomehr tās bij jaskaita par deesgan stiprām lauku kara apstahklos un wehl wairak jaskaita par stiprām nemot wehrā to apstahkli, ka muhsu karaspehkam bij loti mas artilerijas. Drahts aisschogojumi leelineeku pozizijam bij preešchā wišeem swarigakeem punkteem un tas ir weens no galweneem pozizijas stipruma faktoreem lauka kara apstahklos. Galwenaus leelineeku aissargaschandās sistemas truhkums bij tas, ka karaspehka daudsums, šamehrā ar frontes garumu, bij neezigs. Frontes garums bij sčahds: gar Daugawas kraštu no Skajimirišchteem lihds Šlošbergas muišchai, apmehram 30 werstes, tahlak no Daugawas labā krašta, pee Šlošbergas muišchas, uš jeemeleem uš Dofje, Lubanes eseru, Ruprowu un lihds Berensktai — apmehram 160 werstes, tā kopsumā, eerehkinot leelakos lihfunus — 200 werstes. Leelineeku srehki bij apmehram weenlihdsigi iskaišiti pa wišu scho fronti. Uš garas frontes usbruzejam weenmehr ir eespehja šawillt weenā weetā leelakus srehkus un weegli pahrraut aissargataja plahno un garo fronti. Mums bij sinams, ka leelineeki ir sagatawojušchi ari otru poziziju 10—15 werstes ais pirmās pozizijas un nostiprinajuschchi dsilakā aismugurē swarigakos punktus — Ruschanus, Resekni, Korowku un Pitalowu. Bet sčis pozizijas un nostiprinatee

punkti nēwareja leelu lomu spēhlet: ja ušbrukums no šahkuma tiks eewadīts šēnigi, tad buhs eēšpēja ar manewrēšanū eekemt wišus apzeetinajumus.

Politiskē apstahkli un kopdarbiba ar poleem peespeeda muhs eefahkt ušbrukumu ar muhsu galejo labo flangu un west ušbrukumu pahri Daugawai. Tas bij isdewigi ari no militarās pušes, bet tikai sem noteikuma, ka poli wedis ušbrukumu no Daugawpils uš seemeleem. Pēe šahhdeem apstahkleem mehš warejām zeret dabut šawās rokās Daugawpils dšēšzēku neispostitā stahwokli.

Ušbrukums bij jaeešahkt tā, ka lai tas buhtu eenaidneekam negaidīts: ar nejaušhibu mehš warejām pilnigi nodrošinat šawas pirmās šēmes. Tahlako darbibu bij wajadšigs west ahtri, lai nelautu eenaidneekam šahahrtotees un atrašt pretlihdšēklus. Ar ahtrumu mehš warejām zeret eeguht wairak kara laupijuma un šewiškēki mums loti wajadšigos leelgabalus un lošhmetejus.

Šarunas ar poleem un kopiga kara darbības isstrahdashana tika iswesta dezembra widū. Tanī pašhā laikā bij galigi jaapdomā ari muhsu karaspēhka darbības plans wišos šihkumos. Behz tam, kad wišs bija nolemts, wajadšēja šagatavotees un eefahkt darbibu. Darba bij loti daudz un darbs gruhts ihpašhi karaspēhkam, bet laika un lihdšēku loti maz. Ar zeetu gribu un stipru energiju weenmehr wišas gruhtības ir pahrwaramas. Loreis latweešhu tautā bij noteikti zeeta griba un ari stipra energija, nekātotees uš ilgajeem kara gadeem un ispostito šaimneezikto stahwokli. Loreis wišur bij šastopama pretimnahkšhana un ispalihdsības griba Latwijas walsts nodibinašhanas un nodrošhinašhanas darbā.

Latwijas armijas organizacija un šastahws uš 1. janwari 1920. gadā.

Armijas wirspawehlneeks: pulkwedis Balodis.

Armijas Šhtaba Preekšhneeks: generalšhtaba pulkwedis P. Radšinsch.

Armijas Artilerijas Preekšhneeks: pulkwedis E. Kalnisch.

Armijas Apgahdības Preekšhneeks: pulkwedis Steebriš.

Armijas Sanitarās Pahrwaldes Preekšhneeks: pulkwedis Dr. med. Snifers.

a) Mūstrumu frontē:

Latgales
Partiānu
puffs.

Romandeeris:
kapteinis
Štujinsch.

Vandesmehrs.
Romandeeris:
pulkv. Meffanders.
Ščiaba preefšh.:
pulkv. L. Nadeus.

Wiršštāba preefšhneeks:
juhr. kapit. Keiserlings.

Trezeena grupa.
Romandeeris:
ritmeisters Veifšels.

Detechement Šahū.
Romandeeris:
ritmeisters Vintaus.

Detechement Barth.
Romandeeris:
ritmeisters Veitans.

Kavalerijas grupa
Engelšardt.

I. Pūrsemes divīsiija:

Divīsiijas komandeeris: pulkva.-leitn. Pūrsinsch.
Ščiaba preefšhneeks: kapteinis Lone.

3. Selgavaš
puffs.

Romandeeris:
pulkvedis
Dombrowskis.

2. Bentšpils
puffs.

Romandeeris:
kapteinis
Ešerinsch.

1. Leepajas
puffs.

Romandeeris:
pulkva.-leitn.
Šafmanis.

Pūrsemes artilerijas puffs.
Romandeeris: kapteinis Kire.

1. eskadrons.

Šiņšeneeru rota.

Brunotee
vilžeent
Nr. Nr. 1, 2
un 3.

b) Bēdā uš Auztrumu fronti:

III. Latgales divīzija.

Divīzijas komandieris: pulkm.-leitn. Berkis.
Sastāba priekšnieks: kapteinis Dunens.

9. Rešenes
pulk.

Komandieris:
pulktvedis
Volsteins.

8. Daugampils
pulk.

Komandieris:
pulktvedis
Krustiņš.

7. Siguldas
pulk.

Komandieris:
pulkm.-leitn.
Kalinš.

Latgales artilērijas pulks.

Komandieris: kapteinis Vantins.

3. eskadrons.

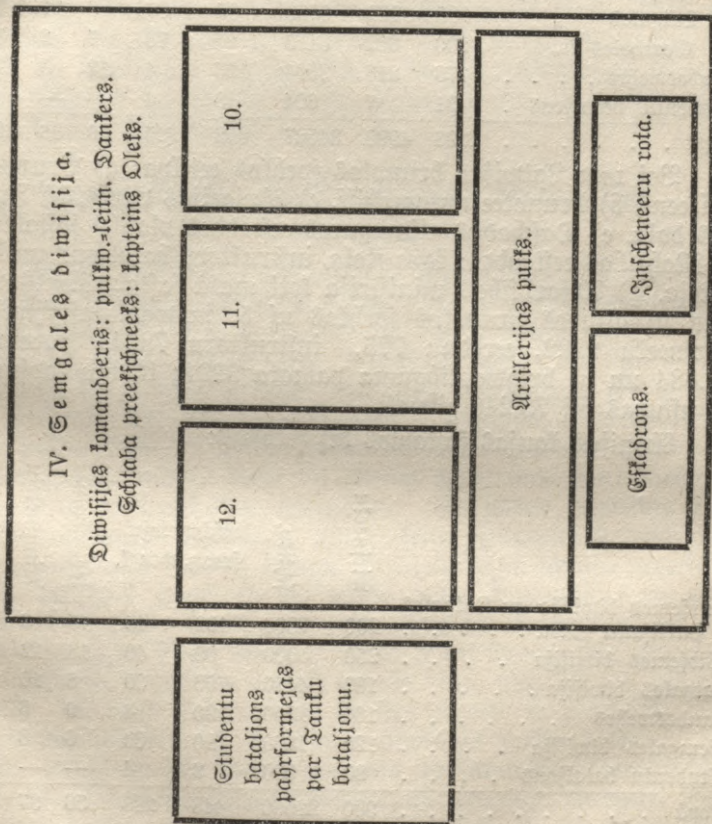
Infāntēriju rota.

c) Seeļ sagatavoti nosūtīšanai uz Austrumu fronti:

<p>II. Īsides divīzija.</p> <p>Divīzijas komandieris: pulkvedis Peniķis, Sēdība preekšnieks: kapteinis Spandegs.</p>		
<p>6. Rīgas pulks.</p> <p>Komandieris: pulkvedis Vpiniš.</p>	<p>5. Beķu pulks.</p> <p>Komandieris: pulkm.-leitn. Leepiņš.</p>	<p>4. Valmeers pulks.</p> <p>Komandieris: pulkm.-leitn. Bajars.</p>
<p>Īsides artilērijas pulks. Komandieris: kapteinis Danenberg.</p>		<p>Drumotee automobīli.</p>
<p>2. eskadrons.</p>	<p>3. Inženieru rota.</p>	
<p>Artilērijas parks.</p>		

d) Ģormeļas un neš garnizona beņemtu:

Uf 1. janvari muhsu brunotoš ņpehkos ņastahweja:

	wirņneku	instrukturu	fareiņju	loņņmeteju ņmag. weegl.	leelgabalu	minumeteju	ņirgu
I. Kurņemes diwiņija ar Latgales Partisanu pulku	278	1461	8530	98 41	15	3	1454
II. Bidņemes diwiņija	283	1204	8896	108 56	18	12	1173
III. Latgales "	238	1282	6593	95 37	8	11	793
IV. Semgales "	200	832	6110	25 73	7	6	301
Landeswehrs	176	213	3594	133 4	12	6	1527
Studentu bataljons	21	7	804	3 4	—	—	3
Kopā	1196	4999	34527	462 215	60	38	5251

Beņ tam Latwijs brunotoš ņpehkos eetilpa: a) Brunoteem wiļzeeni, b) brunoteem automobili, c) ņwiazijas parks, d) Zuhras dala, e) Dasņabas aiņmugures eestahdes plaņņhā ņastahwā, f) Mahzibas eestahdes: kara ņkola, instruktoru bataljons un batareja, g) Apņardņibas ministrija ļoti maņā ņastahwā. Pawiņam uņ uņsturas brunotoš ņpehkos uņ 5. janvari ņastahweja: wirņneku 2292, eeredau 775, instruktoru 7804, fareiņju 59.884 un uņ brihwa lihguma pamata 2291; tā tad kopņumā uņ uņsturas bij 73.246 zilweki.

Armijas kaujas ņastahws bij ņekņņs:

	wirņneku	ņņtiti,	loņņmeteju ņmag. weegl.	leelgabalu	minumeteju	ņobenu
Kurņemes diwiņija ar Latgales Partisanu pulku	200	7800	100 45	15	3	150
Bidņemes diwiņija	250	5000	90 40	18	12	120
Latgales diwiņija	180	4400	100 30	8	10	140
Landeswehrs	160	1950	130 4	9	6	180
Semgales diwiņija	120	1800	20 60	6	6	—
Studentu bataljons	20	600	3 4	—	—	—
Kopā	930	21550	443 183	56	37	590

Beņ tam uņ 4 brunoteem wiļzeeneem un 4 brunoteem automobileem (kaujas ņpehjiģeem) atradās: 13 leelgabalu, 33 loņņmeteji un 8 minumeteji.

No ūſeem ſkaitkeem ir redſams, ka muhſu armija wehl atadās organijazijas attihstibas ſtahwofli: daudſ uſ uſturas un maſ karotaju; ſmaga aiſmugure un ſamehrā wahja fronte. Ja atreħkinam no atrodofchās uſ uſturas ſkaita Apſardſibas miniſtriju, Ķuhras daļu un Semgales diwiſijas neapbrunotos karēwjuſ un uſ wiſeem teem reħkinaſim 12.000, tad tomehr atliks uſ uſturas 71.000, no kureem tikai 21.550 ſħtiku, kas iſ-taiſa 35%. Paſaules karā ſħtiku ſkaitſ ſaſtahdija ſħahduſ prozentuſ no uſ uſturas atrodofcho ſkaita: 1916. gadā Ķranzija 50—52%, Anglija — 52%, Ķreewijas armija 40%; 1917. g. pawaſari (aprili) Ķranzijas armija 49%, Anglijas armija — 46% un Ķreewijas armija 28%. Tā tad, neſkatoteeſ uſ loti leelu tehniſka karaſpeħta ſkaitu, Ķranzijas armija ſħtiku pro-zentſ tomehr loti augſtſ.

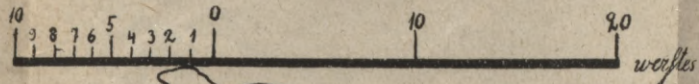
Daugawpils eeneſchanaſ operazija.

Karte Nr. 2.

Muhſu karaſpeħta moraliſkās ihpaſchibas nebij pilnigi weenadas wiſās karaſpeħta daļās. Uſ Padomju Ķreewijas fronteſ atradās I. Ķurſemes diwiſija, landeſwehrſ un Latgales partiſanu pulkſ. Ķurſemes diwiſijas pulki jau ilgu laiku ſtahweja uſ fronteſ deeſgan meerigoſ apſtahkloſ, tadehl tee bij deeſgan labi ſaorganijejuſcheeſ; paſtahwigi darbojoteeſ pret leelineekeem un wiſur redſot leelineeku darbu ſekas un re-ſultatuſ, ſħee muhſu pulki bij pilnigi nepeeejami kaut kaħdam komuniſtu propaganđas eeſpaidam. Ķurſemes diwiſijas ko-mandeera weetas iſpilditajſ pulkw.-leitn. Ķuriniſch (winſch ari wiſās auſtrumu fronteſ komandeeriſ) un wiņa ſħtaba preeſch-neekſ kapteiniſ Tone, kā ari daſchi pulku komandeeri un žiti wirſneeki deeſgan beeſchi pa nowembra un dezembra mehne-ſħeem eebrauza Riģā un ſarunās ar mani weenumehr iſteizās, ka Ķurſemes diwiſijas daļas gaidot tikai paweħli eet uſbru-kumā. Ka ſħee iſteizeeni bij pilnigi pateeſi, to peerahdija iſ-luhku darbiba frontē: Ķurſemes diwiſijas pulku neleelās iſ-luhku daļas beeſchi ween atnehma ſarkanarmeeſcheem loſch-metejuſ, ſħauteneſ, atweda guħſtekuſ; ſewiſchki energiſki ſħi-ni ſinā darbojās 1. Deepajas pulkſ; wehl 3. dezembri ſħa pulka wirſleitnantiſ Selmaniſ bij atnehmiſ no ſarkanarmee-ſħeem weſelu batareju pilnā ſaſtahwā.

Wahzu landeswehrs bij labi saorganisets, apbrunots un apmahzits. Landeswehram bij atsemischa organisazija; wina sch fastahweja no trihs dalam (Detachment); katra deta- chementa eetilpa kahjneeki, artilerija un jahtneeke. Pawisam landeswehra skaitijas ap 2500 schitu, 3 batarejas (kopā 9 dar- bojoschees leelgabali) un 3 masi eskadroni. Wareja peelaist schaubas par landeswehra politiskeem eeskateem atteeziba pret Vermondu, tapat apschaubami wareja buht landeswehra po- litiskee eeskati pret Latwiju ka walsti, bet kara pret leelineekeem landeswehrs bij jaušķata par pilnigi drošču un stipru kara- spēķu. Landeswehru komandēja Anglijas kara deenesta (Trijas gwardijas) kapteins — Latwijā pulkweidis Aleksan- ders. Pulkweidis Aleksanders bij politiskais landeswehra ko- mandeeris: no weenas pušes wina sch garanteja Latwijas wal- dibai landeswehra ustizamibu; no otras pušes, wina sch ap- fargaja landeswehru no warbuhšejam rihweščanam ar Lat- wijas karaspēķu. Faktiskais landeswehra kaujas komandee- ris, pehž tam, kad no landeswehra aishbrauza wiši neapmeeri- najamee muišchneezibas politikas darbineeki, bij landeswehra schtaba preekschneeks majors barons Radens — wahzu dee- nesta wirsneeks, ne politikis, bet ihsts karawihrs. Ari majors Radens, buhdams Rigā dezembra mehnesi, isteizās, ka ari landeswehrs gaidot tikai pawehli eesahkt usbrukumu. Kad es atbildeju Radenam, ka pawehle ir drihsumā sagaidama, tad Radens teiza, ka pehž pawehles atdoščanas es wareščot pahr- leezinatees, ka landeswehrs nekad nepalikščot pakal latwee- šču pulkeem.

Latgales partisanu pulks bij saformets no weetejeem — peefrontes eedsihwotajeem, šalasijuščamees pulkā, ka no muhšu pušes, ta no eenaidneeka pušes, ar mehrki: pirmee lai aishar- gatu šawas mahjas, un otree — lai atšwabinat u šawas mah- jas un šawas gimenes no leelineeku juhga. Partisanu pulkā bij wiši tikai brihwprahctigi šalasijuščees. Apbrunojuščees un apgehrbuščees tee ari bij pa leelakai daļai pašči ar šaweem lihdsjekkeem — atnemot leelineekeem wišu wajadšigo. Pulkš bij deesgan wahji organisets un apmahzits, peedsihwojušču wirsneeku truhkuma dehl. Totees zenschanās usbrukt leeli- neekeem pulkā bij wisleelaka, jo wišu šcho brihwprahctigi deeno- šcho latgaleešču weenigais mehrkis bij — atšwabinat šawas mahjas, šawu dšimteni no leelineeku juhga. Ta tad wišs Lat-

Daugawpils eenemšanas operacija.

Paskaidrojums

Latvijas karaspēka fronte	2 janv	
"	3 "	
"	4 "	
"	5 "	

gales frontē stahmošchais karaspēhks bij pahrnemts no teef-
fmem ušbrukt leelineeķeem.

Latgales diviņijās daļās atradās Rīgā — lai atpuhstos, lai tiktu ņavestas ņahrtibā, apgehrbtas un apbrunotas. Prah-
ņijām, lai apgehrbščanu, ihpašči ar ņiltu ņeemas apgehrbu, un
apbrunoščanu iņwestu uš aštraķo. Latgales diviņijās pul-
ķeem bij eespehņjams ari ņeemas ņwehtkus nošwehtit Rīgā; ķā
waldbiba, tā preeķščneeķziba un ņabeedriba ņentās ņagahdat ķa-
reiwķeem pehņ eespehņjas ari daščadas ispreeķas — teatra,
ķinematografa israhdes u. t. t. Tas apstahķlis, ķa Latgales
diviņijās daļās no Rīgas un ņelgawas tiks ņuhtitas uš Lat-
gtles fronti, — nebij nošlehpums ņe preeķšč weena un beļ
ščaubam to ņinaja ari leelineeķu agenti un Rīgā dšihwojofķee
leelineeķu pabalstitaji. Ari Latgales diviņijās pulkos bij ņle-
peni leelineeķu agenti un pabalstitaji. Tadehļ no leelineeķu
puķes Latgales diviņijās pulkos weđa energīķtu propagandu.
Ķhīs propagandas pirmās mehrķis bij — peerunat ķareiw-
ķjus, ķa natw wajadsīģs eet uš leelineeķu fronti: wiņpirms
tika ušwehrtis, ķa ķareiwķi ir nogurušči — teem wajaga ilgāķi
atpuhstees, tad labi apgehrbtees u. t. t. Tad tīķa peemeēts
otrs arguments, ķa ušbrukt leelineeķeem natw wajadsīģs, ķa no
leelineeķeem eķot eespehņjams panahķt Latgales atbrihwoščanu
beļ aņins iļleesķanas, ņaur diplomatiķķām ņarunam. Biņ gruhķi
noteiķt, ķahdu eespaidu atstahķ uš ķareiwķeem ņķi propaganda,
ķā ari daščadas pa pilķeķtu zirkulejojofķās haumas, beķ
preeķščneeķzības starpā ņķis apstahķlis radīķa deesģan leelas
ščaubas par eespehņjamību tuhlin eesahķt ušbrufumu. Preeķšč-
neeķi maļ paņina ņawus apaķščneeķus un ķareiwķus, jo ķara-
ņpehķta daļās tīķa papīldinatas ar mobilīķeteem ķareiwķeem un
wirņneeķeem pa ķauķas laīķu ar Vermondķu un preeķščneeķeem
neķad nebij biņis eespehņjams eepaņiķtees ar apaķščneeķeem.
Nebij wehļ gads pagahņis, ķad leelineeķi waldbīķa pahr wiņķu
Latwiķu un ķad neweens ņķaidri neņinaja teiķt par oķru, waj
tas ir leelineeķu peekriteis waj eenaidneeķs. Wiņs tas kopā
nemot neatķahwa preeķščneeķeem paķautees uš ņawu padoto
daļu uštīķību. Latweešču wefelīģais Ćars un ņķaidrais prahts
bij wiņstīprakais pretliħdseķlis pret komunistu propagandu.
Nad latweešču ķareiwīs ņajuta noteiķķu un drošču wadību,
tad wiņšč ņahķa tīģet tīķai ņaweem peekščneeķeem, beķ ne ķo-

munistu agitatoreem. Jo ūkaidri to peerahdija wiūa Latgales diwiūijas darbiba Latgales frontē.

Pa Seemas ūwehtkeem Latgales frontē ūtahwoūchais karaūpehts turpinaja ūawu deenestu tāpat kā agraki; Latgales diwiūijas dalas ari meerigi turpinaja atpuhtu un ūagatawoūchanos Rīgā un Jelgawā. Ne muūūu uūbrukūšanas plans, ne uūbrukūšanas eeūahūūšanas laiks eeprēeūūū neweenam netika ūinams darits, lai zaur to tas netaptu ūinams leelineekeem un Beetaweeūū karaūpehtam un lai leelineeku agitatori Rīgā nedabutu propagandai derigus datus un faktus.

Taiūni Seemas ūwehtkos — 26. dezebri ee pilnigi negaiditi dabuju ūinat, ka 3. Jelgawas pulka bataljons atrodas Jelgawā: ūhis bataljons bij no pulkw.-leitn. ūaūmana grupas, kura nahza no Jaunjelgawas uū Bauūku Bermondta waūaūšanas laikā. Kad pulkw.-leitn. ūaūmanis atgreesās atpaka un peeweenojās pee Kurūemes diwiūijas, tad ūhis bataljons bij palzis Kurūemē, eenahzis Jelgawā un tur bij peewilūts garnizona deenesta neūhanai. To paūūu deenu dewa riūkojumu bataljonam beū kaweūchanās peeweenotees pee pulka, pahrbrauzot pa dūelūszeku uū Krustpili.

Tā kā pirmo uūbrukumu ar muūūu labo flangu bij nolemts eeūahūt 3. janwari no rihta, tad noūihmetam ūha uūbrukuma iūpildibūhanai 9. Reūeknes pulkam waūadūeja jau janwari nonahūt uūbrukuma iūejas weetā; 2. janwari pulks waretu atpuhtstees, eeūaūhtees ar apūtahkeem un ūagatawotees. Behz mana apreūkina, lai 1. janwari pulks buhtu jau iūejas weetā, winam waūadūeja 28. dezebri eeūahūt iūbraukūšanu no Rīgās. Tadēhl tiūai 27. dezebri wafarā dewa pirmos riūkojumus par Latgales diwiūijas kaūjneeku un artilerijas pahrwadaūhanu uū Latgales fronti. Pee tam ūhinis pirmos riūkojumos bij noteikta tiūai pahrwadaūšanas kaūrtiba. 28. dezebri dewa mutiūkus aiūrahdijumus 9. Reūeknes pulka komandeeram un 29. dezebri mutiūkus aiūrahdijumus Latgales diwiūijas komandeerim par wiūu pahrejo Latgales diwiūijas daku pahrwadaūhanu un uūdewumeem.

28. dezebri dewa rakūtiūkus riūkojumus Kurūemes diwiūijas komandeerim par uūbrukuma eeūahūūhanu un pirmā poūma iūweūhanu. Reūeknes pulkam pa dūelūszeku nobraukūt lihdū Krustpili, bet ja buhtu eeūehjams pa ledu tiūt pahri pa Daugawu augūūpus Krustpils, tad nobraukūt taūlat —

lihdj Livaneeem un tad ar kahju marscheem noect uf 3. Zelgawas pulka rajonu, kur noweetotees Mispurischti-Mowini rajonâ.

Par paschu usbrukuma isweschanu Kursemes divisiijas komandeeram dewa schahdu usdewumu: a) Ar 3. Zelgawas un 9. Reseknes pulkeem nakti no 2. uf 3. janvari, pilniqi noslehpti pahreet par Daugawu uf seemeeseem no Kasimirischkeem un weenam — pascha labâ flanga bataljonam — dot usdewumu eet gar Daugawas labo kraštu uf Daugawpils puši, eenemt Daugawas labo kraštu un meklet fatiksmi ar poleem starp Ljubester eseru un lehgeru plazi (Exerzierplatz).

Lai uf Daugawpils puši ejoscham bataljonam buhtu nodroschinats flangs un aismugure, tad isbihdit weenu bataljonu Kortschmarškoje-Motomani-Katniki rajonâ.

Galweno usbrukumu ar 2—3 bataljoneem un batareju isdarit wirseenâ Dweete-Kolubi-Dubnas upe, Strodiščku rajonâ; ari scho usbrukumu eesahkt nakti.

Ar weenu bataljonu pahreet Daugawu Podunajas rajonâ un eenemt Dubnas upes kreiso kraštu Matschino rajonâ.

b) Landeswehram nakti no 2. uf 3. janvari pahreet usbrukumâ ar labo flangu un eenemt Dubnas upes kreiso kraštu lihdj Muktu-Schilteru rajonam (eeslehdsot).

Tâ tad muhsu pirmâs operazijas mehrkis bij eenemt Dubnas upi no Strodiščkeem lihdj Midnikeem (uf lejpusi no Midnikeem Dubnas upes abi krašti jau agraki atradâs muhsu rokâs) un ar labo flangu peeweenotees pee usbruhkošchâ polu kreisâ flanga. Strodiščku-Bramanu rajonâ muhsu labajam flangam wjadseja fatiktees ar polu kreiso flangu. Poli no fawas pušes bij usstahdijuschji par pirmâs operazijas mehrki — eenemt Daugawpili un šafneegt liniju: Krašlawka-Drišas esers-Scheltowa-Dubnas stazija-Bramani.

Polu karaspehka grupas komandeeera schtabâ jau atradâs no mums peefomandetais, muhsu operatiwâs dasas pulkwleitn. Weifs.

Sahkot no 28. dezembra Reseknes pulks noteiktâ laikâ eesahka eelahdeschanos wilzeenâ un wilzeeni fahrtigi noteiktâ laikâ atgahja no Rigas uf fronti. Resekatotees uf wišam gruh-tibam (neefahrtoti wagoni, bes apturinaschanas), Reseknes pulks aisbrauza noteiktâ laikâ un šajuhšminatâ gara šahwofli: kareiwji ar preeku brauza atswabinat Latwiju no komunistu

juhga. Põlnâ kahrtibâ un bes nokaweschanâs pulks ar batareju 1. janwari eenehna isejas stahwofli usbrukumam. Ari no-meetoschanâs isejas stahwofli bij neisdwiga: mahju tur bij maf (nopoštits apgabals) un laiks bij aufkts.

Zai wišu muhšu darbibu ušturetu šlepenibâ, tad, kâ jau agrafi mineju, wiši rihkojumi tika rakstīti no manis personīgi un šlehtos kumeros ar wiršneekēm nošūhtiti atteezigeem karašpehka preekšneekēm. Usbrukuma pawehle, parakstīta no Wiršpawehlneeka, tika dota tikai 31. dezembri: pawehlē at-kahrtomas tas, kas jau ar agrakeem rihkojumeem bij ušdots Kuršemes diwisijai. Šahhdai rihzibai bij ari šawas negati-wâs pušes. Apgahdibas dala preekšlaidâ nedabuja šinat par karašpehka pahrgroupešchanâm un tadehl tai bij gruhti orga-nišet apgahdibu. Es biju tajos eefatos, ka labaki, lai muhšu kareiwji zeestu reis pa reisai maišes truhkumu, bet zeestu ma-šus šaudejumus, nekâ tee buhtu labi paehdinati un eenaid-neeks preekšlaidâ šinatu par katru muhšu usbrukumu. Râ 28. dezembri, tâ gandrihš pee katras leelafas muhšu karašpehka pahrgroupešchanas pee manis eeradâs Apgahdibas preekšneeks pulkwedis Steebriš ar pahrmetumu, ka winam nekâš naw pa-šinots par karašpehku pahrwadašchanu. Es tahdos gabiju-mos weenmehr winam teizu, ka aiš pahrratuma naw pašinots un pehž tam išteizu zeribu, ka winš, nekatošes uš nowehlo-šchanu, tomehr pašpehš išpildit apgahdašchanu ar ušturu. Tah-das šarunas ar pulkw. Steebri atkahrtomâš deesgan beehši. Par laimi pulkwedis Steebriš neehma launâ šeho manu „aišmah-šchibu“ un pee tam, nekatošes uš wehlo šinu dabušchanu, winš tomehr weenmehr pašpehja noorganišet apgahdibu, un ja karašpehks zeeta truhkumus, tad newiš nepeegahdašchanas dehl, bet gan tadehl, ka šinamu produktu wišpahr nebij pee-teekošchâ daudšumâ. Preekšchâ stahwošchâš operazijas bij jatur šlepenibâ ne jau no Steebra personīgi, bet wišpahr, jo nebij šinams, kahdâ dalâ atrodâš leelineeku agenti, bet neapšchau-bams bij tas fakts, ka šchtabâ wišpahr tee atradâš; drošchš es biju tikai par to, ka operatiwâ dalâ eenaidneeka agentu naw.

Kuršemes diwisijas komandēera pulkw.-leitn. Purina us-brukuma pawehle diwisijas dalâš šanemta taišni 1. janwari 1920. gadâ, kâ jauna gada šweizeens. Šcho šweizeenu Kur-šemes diwisijas dalâš un landeswehrs jau šen bij gaidijušchi. Pa preekšču bij nodomats eesahkt usbrukumu nakti, bet kad

nodibināja šāfarus ar polu karašpehku, tad, lai šāfkanotu dar-
bibu ar pošeem, usbrūstumu atlika uļ 6.30.

Pulkvešča = leitnanta Purina usbruhkošchās grupas
špehki:

	šchitiki	lošč- meteji	leel- gabali	šobeni
3. Želgavas pulks	1800	60	—	—
9. Rešefnes pulks	1800	60	—	—
Landeswehrs	1900	120	9	180
Artillerijas divīzions	—	—	8	—
Ēstadrōns	—	—	—	120

Brunotais wilžeens.

Āopā: šchitiku 5500, loščmeteju 240, leelgabalu 17 un šo-
benu 300; šchini šchaitā neeetilpst brunotā wilžeena apbruo-
jumš.

Pretimštahwošchā eenaidneeka špehki:

	šchitiki	loščmeteji	leelgabali	šobeni
33. pulks	500—600	8—10	8	—
31. pulks	400—500	8—10	4	—
23. pulks	600—700	8—10	12	—
30. kom. rota	80—100	3—4	—	—
II. kaw. estadrōns	—	1	—	70—80

Brunotais wilžeens.

Āopā: šchitiku 1580—1900, loščmeteju 28—35, leelgabalu
(3=3olligo — 18, 48=liniju haubizes 4 un 6=3ol. haubizas 2) 24,
šobenu 70—80, neešchaitot brunotā wilžeena apbruojumū.

3. Želgavas pulks un landeswehrs, jau ilgu laiku atro-
dotees uļ weetas pret leelineešeem, bij labi iļuhkojušchi kā
eenaidneeka pozīzijas, tā ari wina deenesta īspilbišchanas šahr-
tibū un wišs wiku kara darbības pānehmeenus. Ša wišeem
šcheem apštahkleem tagad informēja ari Rešefnes pulku.

Šad wiši rihkojumi ir karašpehka dašam atdoti, kara-
špehku daļu preešchneeki ir rihkojumus šānehmušchi, ir toš ša-
pratušchi un pašāojušchi, ša īspilbišchānai šchēhršchku naw un
ta teel eesahhta, — tad wišs ir īšdarits, tad augstakam šchta-
bam pagaidam naw šo darit, tam ir atpuhtas laiks lihdsj
pirmo šāojumu eenahšchānai par darbības rezultateem. Ša-
dehl nakti no 2. uļ 3. janwari es meerigi guleju un no rihša
eerados šchtabā wehlaku, nekā parasts. Operatīvā dašā pulkw-
leitn. Wachs tuhlin eepreezināja mani ar pirmo šehmju šāoju-

mu — ihšu telegramu no Kurjemes divīzijas komandēera: „Landeswehrs pulkst. 9 eņehmis pamehlē ufrahdito liniju.“ Landeswehra ušdewums gan ari nebij wišai gruhts: winam bij jaišwiršas uš preekšhu tikai ar zentru un labo flangu, kamehr kreisam flangam bij japaleek uš weetas. Sabam flangam bij jaišwiršas apmehram 10 werstes uš preekšhu. Labi pašhdams apstahklus, landeswehrs bij eefahzīs ušbrukumu nafts tumšā, pahrsteidīs leelineefus un ahtri ispidijīs ušdewumu, pee kam bij eņehmis newīs Dubnas upes kreišo kraštu ween, het ari wišus apdšihwotus punktus un paaugstinajumus uš šchīs upes labā krašta. Pa ušbrukuma laiku landeswehrs bij pasaudejīs tikai 3 eewainotus — 1 wiršneeku un 2 kariwjus; tā trofejas bij šanehmīs 2 lošchmetejus, 1 munizijas wešumu un 55 gubstekus. Pret landeswehra ušbrukošcho dalu bij eenaidneeka 23. pulka kreisais un 31. pulka labais flangs; šchīs eenaidneeka dadas no straujā ušbrukuma bij štipri zeetušchas.

Jelgawas un Rešeknes pulki, eefahkūšči ušbrukumu plkst. 6.30. Jelgawas pulks, pulkw.-leitn. Dombrowška wadibā, pahrgahjīs pahr Daugawu pa ledu pee Glandanu šahdšchas. Šcha pulka 2. bataljons, pulkw.-leitn. Apšičha wadibā, ispidija ušdewumu — wiršitees gar Daugawu, eņemt Daugawas labo kraštu un nodrošināt teeschus šafarus ar polu karaspehku, šaštopotees ar to.

Jelgawas pulka 1. bataljons wiršijās pa kreiši no 2. bataljona, ar ušdewumu eņemt Kortšmarškoje-Ratniku rajonu un nodrošināt 2. bataljona flangu un aismuguri.

Pa kreiši no 1. bataljona wiršijās 3. bataljons austrumu-austrumseemelu wiršeņā.

2. bataljons bij šastapts ar eenaidneeka uguni no Gontšewskajās un Mišchelas šahdšcham. Tā tā šahdšchas bij nozeetinatas un ar labu apšchaudamu lauku, tad bataljona komandēerīs mehginaja eņemt tās ar apeeschānu, kas tam ari isdewās un jau plkst. 8 šchīs šahdšchas bij eņemtas. Pehz tam bataljons wairs nešastapa pretoschānos lihdsi Dikšnas stazijai. Dikšnas stazija bij apzeetinata un tur atadās eenaidneeka brunotais wilzeens, kuršch neilgi preekšch tam bij bijīs pee Rizgales stazijas un tur apšchaudijīs Rešeknes pulku. Bataljona komandēerīs atkal noorganiseja ušbrukumu ar apeeschānu: wiašč issuhtija weenu (8.) rotu, lai apeetu staziju no labās —

Daugavas puses, otru (6.) rotu, lai apeetu staziju no kreisās — austrumu puses un isluhku partiju us deenwideem no stazijas, lai tur issauktu dselszoku un tā nedotu eespehju brunotam wilzeenam atkahptees (tanī laikā gan Daugawpils bij jau eenemta no poleem un tā brunotais wilzeens wispaher wairs aiseet newareja, bet ar scho darbibu brunotais wilzeens tapa par muhju, bet ne polu karaspehka trofeju). Ar schahdu rihzibu stazija tika bej leekeem saudejumeem eenemta un brunotais wilzeens janemts; wilzeena garnisons bij aisehdhsis un guhstā frita tikai 20 eenaidneeka karewju. Pehz Wiksnas stazijas eenemshanas bataljons turpinaja wirsishanos tahlak us deenwideem us Daugawpils pusi. Ap plkst. 16 teescha fatikhme ar poleem bij nodibinata un bataljons wakarā eegahja Daugawpili, kuru jau no rihhta polu karaspehks bij istihrijis no lee-lineekeem.

1. bataljons, pehz pahreeschanas par Daugawu, usduhrās us eenaidneeku pee Tenisa mahjam; ar strauju usbrukumu eenaidneeks bij issists, pasaudejot 4 kritushus. 9.50 ar strauju usbrukumu bij eenemtas Werdenu mahjas; plkst. 10 kreisā flanga rota pehz ilgatas uguns kaujas eenehma Stukus, janemdama 9 guhstekus; plkst. 12 jau bij eenemtas Ritenishku un Waiderishku shahdschas. Turpinot tahlak usbrukumu, bataljons ap plkst. 16 safneedja Dubleniku-Voltu liniju, us kuras apstahjās.

3. bataljons, pahreedams par Daugawu us seemeeseem no 1. bataljona, fastapa stipru eenaidneeka pretoshanos; eenaidneeks bij eenehmis deesgan isdewigu poziziju us augstumeem pee Kalwaneem-Samogolis. Pehz neilgas kaujas eenaidneeku issita un bataljons turpinaja wirsishanos us austrumeem. Eenaidneeks wairakas reisas mehginaja to aisturet, ismantojot meshaino apwidu, bet to weegli atkita. Ap plkst. 16 bataljons bij safneedjis liniju Dogaschskaja-Mufani, kur palika us weetas.

Tā tad ap plkst. 16, tas ir lihds wakara krehslas eestahshana, Zalgawas pulks bij eenehmis ar 1. un 3. bataljoneem liniju Dubleniki-Voltu esers-Dogaschskaja-Mufani, kamehr scha pulka 2. bataljons bij nodibinajis teeschu fatikhmi un sakarus ar poleem un eegahjis Daugawpili. 2. bataljons bij nogahjis pahri par 35 werstes, pee tam lihds Wiksnas stazijai, tas ir apmehram 16—18 werstes, tam bij jaet ar kaujam, salauschot eenaidneeka pretoshanos un tihrot zoku no eenaidneeka.

Genaidneeka pretoschanas bij deesgan stipra, fo peerahda brunotà wilzeena fanemschana pee Likfnas stazijas. 1. bataljons, ejot wišu laiku ar kaujam, bij aishwirsijees uf 15—18 werstes leelu attahlumu no Daugawas; tàpat ar kaujam ejot uf preekschu 3. bataljons bij eenehmis 10—12 werstes platu joflu, skaitot no Daugawas.

9. Reseknes pulkam bij jawed usbrukums sektorâ, eero-beschotâ no seemeekem ar liniju Podunaja-Matschino (eeslehdjot) un no deenwideem ar liniju Nowaja-Lasdani (eeslehdjot) un usturot fatiksmi pa kreisi ar landeswehru un pa labi ar Zelgawas pulku. Pulkwejscha Wolsteina wadibâ pulks eesahka energisku strauju usbrukumu. Bahreedams par Daugawu pee Podunajas un uf deenwideem no ihsas fahdschas pee Ziferem; pulks ahtri issita eenaidneeku no wisam Daugawas krasta pozizijam. Kreisâ flanga bataljons dabuja wirseenu uf Matschino — zauri purveem un mescheem; ar diwi pahrejeem bataljoneem pulks gahja seemeku-austrumu wirseenâ. Stipri nozeetinata un eenemta israhdijsas Nowaja fahdscha, kuras aishargaschanu eenaidneeks pabalstija ar uguni no brunotà wilzeena, kuresch atradâs uf deenwideem no Nizgales stazijas. Ar strauju usbrukumu labâ flangâ bataljons eenehma plkst. 9.30 Nowaja fahdschu; pehz tam ari eenaidneeka brunotais wilzeens aishgahja uf deenwideem, kur pee Likfnas stazijas krita Zelgawas pulka 2. bataljona rokâs. Behz Nowaja fahdschas eenemschanas pulka labais flangs nehma wirseenu uf Lasdanu fahdschu — taišni uf austrumeem zaur purveem un mescheem. Kreisâ flangâ bataljons, peenahkdams pee Dubnas upes, fastapa stiprafu eenaidneeka pretoschanos pee Matschino fahdschas. Behz ihsas kaujas eenaidneeku issita un fahdschu eenehma. Zau wafara krehslâ pulka labais flangs peenahza pee Lasdanu fahdschas un weegli eenehma to. Turpinajot darbibu wehl tumšâ — lihds plkst. 20, pulks eenehma wišu wiram uf doto liniju, tas ir Dubnas upi no Kolubu esera seemeku gala un lihds landeswehra flangam Matschino fahdschu (landeswehra flangs Škiltiros). Pa wišu išo usbrukumu Reseknes pulks bij saudejis 1 kritušchu un 11 eewainotus kareiwjus, bet bij fanehmis kâ trofejas: weenu loschmeteju, 1 telegrafa un 1 telefona aparatus, 7 guhstekauss un 2 sirguš ar rateem. Wafarâ usbrukums bij japahrtrauz, lai dotu atpuhtu un paehdinatu laudis, nodibinatu šafarus, šafahrotos un t. t., bes tam

Rezeknes pulks un landeswehrs jau bij wīsu pirmās operācijas ušdewumu ispildijuschi un norahditos mehrkus šagneeguschi.

Ja apskatam 3. janwara — pirmās ušbrukuma deenas — darbibu, tad ir jateiz, ka ta ir bijusi pilnā mehrā šefmiga. Re-weenas neišdewibas, waj nepatīškama pahrsteiguma naw notizis. Muhsu karaspēhks — pulkw.-leitn. Burina grupa — bij medis ušbrukumu 45 werstes garā frontē un uš wīšas šchis frontes bij eebruzis 10—15 werstes dšilumā, rehkinot no Daugawas krašta (Rezeknes pulks bij ašgahjis no Daugawas krašta 10—15 werstes taisnā liniajā), pee kam, ka jau mineju, Rezeknes pulks un landeswehrs jau pirmā deenā bij šagneeguschi pirmās operācijas gala mehrkus. Loti isdewigi bij noritejusi ari kopdarbiba ar pošeem. Tagad bij nowehrsta weena no kopdarbības leelātam guhtibām: teeschu šafaru un šatīškmes truhkums — tagad mums ar pošeem bij teescha šatīške un šafari. Ar muhsu karaspēhka weiklo, ahtro un nenogurstošo darbibu bij nowehrsta ari warbuhteja nepatīškana ar Leetawu — Leetawas teeske dabut Daugawpili šawās rokās, ka ari warbuhteja šadurime starp polu un leetaweeschu karaspēhku. Ar Zelgawas pulka 2. bataljona ahtro maršchu wīšs Daugawas labais krašts — lihds Daugawpilij atradās muhsu rokās un šchis pats bataljons representeja Latwijas waru Daugawpili.

Kā israhbijās, tad mums bij pilnigi isdewees noslehpt operācijas šagatawošchanu un eefahkumu. No Badoņju Kreewijas apraksteem ir redšams, ka kreewu armijas un frontes komandeeri ir gan rehkinajuschees ar warbuhtejo ofensiwu, ihpāšchi no polu pušes, un ka teem naw palikuschas nepamanitas dašchas polu karaspēhka dalu pahrgrupeschanās, bet par muhsu šagatawošchanos un spēhku pahrwadāšchanu teem nekahdas šinas naw eenahkuschas. Ari par polu warbuhteju ofensiwu neka noteikta kreewi naw šinajuschi. Tā tad muhsu ušbrukums pateesi ir bijis leelineekeem negaidits; pateizotees šchai nejaušchibai preekšch leelineekeem, muhsu karaspēhks wareja guht šekmes ar loti maseem šaudejumeem. Kas atteezas uš Leetawu, tad muhsu ušbrukuma eefahkšana ir bijusi pilnigi negaidita: leetaweeschu karaspēhks, kuzsch eenehma fronti, dabujis par to šinat tikai tad, kad jau Daugawpils bij muhsu rokās: ar to tika isšlehgta Leetawas karaspēhka eemaišchanās. Pehz šahdām deenam kapteinis Miščkowskis isteiza man šawu atšinibu un isbrihneschanos par to, ka wīša muhsu operācijas ša-

gatawofšana ir palikuši pilnīgi noslēpā tā leelineeķeem, tā Geetawai.

Muhfu karaspēķa straujā darbība dēwa mums tik īpo-
 ūķas pirmās ķekmes: kara darbībā pirmās ķekmes weenumeķr
 atstahj leelu eēspaidu uš wīšu tahlato darbību, pazelot kara-
 spēķa gara stahwofli un eedwešot tam ustizību uš ūweem
 spēķeem un waditajeem. Weš tam ūķinī gadījumā mums
 pirmās ķekmes bij no leela ūwara wehl tadehl, lai eemantotu
 zeenību no muhfu ūbeedroto — poku, karaspēķa pušes.

4. janwari ūelgawas pulks turpinaja ušbrukumu. Pulkā
 tagad bij palikušāi tikai divi bataljoni, jo 2. bataljons bij ja-
 atstahj Daugawpili, lai uš wīķeem eedšihwotajeem daritu azim
 redsamu eēspaidu, ka Daugawpils ir Latwijas pilķeķta. Uš
 linijas Wišķku ešers-Kolubu ešers-Dubnas upe leelineeķeem
 bij ūagatawota otra pošizija, ūuras preeķšā weetu weetam ari
 bij drašķu aišķogojumi, lai gan ne wišgaram. Labi noķee-
 tinats un deēgan stipri eēnemts bij Wišupišķu-Koluba-Udas
 rajons. Peķš stiprakas kaujas, wafara krešļlai tuwojotees
 1. bataljons eēnehma Udas ūahdsķas rajonu un 3. bataljons—
 Wišupišķu un Kolubu ūahdsķas, pee kam 1. bataljona 1. rota
 ūanehma lošķmeteju un guhstekus. Pa nakti pulks palīka uš
 linijas Uda-Brjamunišķki-Grīwšani-Kolubi.

9. Reķeknes pulks nostiprinajās uš eēnemtās linijas un
 weda paštīprinatu išluķoķšanu, ar noluhķu iššinat, ķahdas
 eēnaidneķa dakas atrodas pēķim. Guhstekai tīka ūanemti:
 noluhķs — ūašneegts.

Landeswehrs atšita eēnaidneķa pretušbrukumus un ari
 weda ķekmīgu išluķoķšanu.

5. janwari ūelgawas pulks turpinaja ušbrukumu, lai
 ūašneegtu norahdīto liniju. Tā ķā eēnaidneķa nahķoķā po-
 ūizija wareja buķt tikai uš Dubnas upes un tā ķā diwās eēpreeķ-
 ūķejās deenās eēnaidneķs bij zeetis deēgan ūmagus ūandeju-
 mus, tad beš ūewišķķām kaujam pulkam išdēwās eēnemt pir-
 mās operazijas gala meķķi: pulks eēnehma Dubnas upi no
 Strodišķki-Loķķi (eēķleħsot) un liħdš Lasdaneem, ūur nodibi-
 naja ūafarus ar 9. Reķeknes pulku. ūelgawas pulks, triħs dee-
 nas wešdams kaujas, bij nogahjis liħdš 50 werstem (taišnā li-
 niķā — 45 werstes).

Reķeknes pulks turpinaja wešt ķekmīgu išluķoķšanu, pee
 kam išluķi bij iššitūšāi eēnaidneķu no Ćawrišķku ūahdsķas.

Genaidneeks sahka attihstit stiprafu artilerijas uguni tà pahr Resefnes pulka, tà ari pahr landeswehra rajonu. Tas peerahdija, ka eenaidneeks ir stipri ustraukts un baidas no muhsu karaspehka tahlakeem usbrukumeem.

No landeswehra 3. janvari usbrukumu weda tikai labais flangs, us Dubnas kreisà krasta, kamehr pahrejà fronte palika us weetas, ar ko tagad fronte israhdijas isleekta; lai pataisitu fronti taisnu un tà to sahhsinatu, tad landeswehrs 5. janvari bij nodomajis eenemt Gulbinskajas sahdschu, kura bij labi nozeetinata un stipri eenemta. Pehz artilerijas sagatavojanas, ar stipru zihnu, sahdscha bij no rihta eenemta; leelineeki bij zeetuschji smagus saudejumus, bij sanemti 29 gubsteki. Pehz tam leelineeki bij pahrgahjuschi pretusbrukumà us Roschenowas sahdschu, bet bij atkisti. Landeswehrs bij saudejis 3 krituschus.

Tà tad 5. janvari muhsu pirmà operazija — Daugavpils eenemšana — bij pabeigta. Polu karaspehks, lai gan ari bij jau eenemis wisu nodomato liniju, bet turpinaja usbrukumus ar mehrki, eeguht isdewigaku stahwokli. Tadehl pagaidam bij japaleek us eenemtam weetam un jafagatavojas us tahlako darbibu.

Nà pirmà, tà ari otrà un treschà deenà usbrukums norijnajàs loti sekmi. Muhsu pulki bij spihdoschi parahdijuschji wisleelako waronibu, isturibu, kustibas un manewreschanas spehju un drosmi. Reskatotees ne us gruhtribam, ne truhkumeem, kareiwji ar sajuhsmu gahja us preekchu pa dsiku sneegu aukstà seemas laika; nebij ne shhsjibu par gruhtribam, nebij ari pakalpalikuschu.

Taisni preekch muhsu operazijas eefahkschanas — 2. janwara wafarà eenahza sijas, ka Igaunija rihtu — 3. janvari noslehgs pameeru ar Padomju Kreewiju. 3. janvari eenahza ofizials pasinojums, ka pameers starp Igauniju un Padomju Kreewiju stahjas spehka no pulkst. 12 treschà janvari; pameers noslehgs us 7 deenam, bet war tikt pagarinats; neofizial eenahza sijas, ka pameers turpinasees un tiks westas farunas par meera flehgschanu un ka ir zerams noslehgt ari meeru. Schis apstahklis bij loti nepatihkams: Padomju Kreewijai tapa swabads karaspehks, kuru ta wareja pahrwest us muhsu fronti. Isejot no scha, mums bij wajadsigs steigtees ar usbrukumeem. Es biju tanì pahrleezibà, ka tee spehki, kuri bij weduschji usbrukumus pret igauneem Narwas frontè, ne-

warès ahtri tift pahrwesti uš muhsu fronti, jo pehz jinam par kaujam pee Parmas, ſchee kreewu pulki bij zeetuſchi loti leelus ſaudejumus un tadehl bij iſjukuſchi un nefahrtibâ: bij waja-dſigs ilgaks laiks, lai toš atkal padaritu par kaujas ſpehji-geem. Deefgan ahtri — tuwatâš deenâš — wareja tift pahrwesti uš muhsu fronti tee Padomju Kreewijas ſpehki, kuzi atradâš pret igauneem Pefſchoru-Pleſkawas rajonâ, kâ ari warbuht kahdas wehl atlikuſchas reſerwes dalas no Parmas frontes. Mums bij wjadſigs weſt darbibu tâ, ka lai mehš ſpehtu ſaſiſt uš muhsu frontes atrodoſchos ſpehkus agrati, nekâ pee teem buhš peenahkuſchi palihga ſpehki no igauņu frontes. Ja iſdoſees pirmos ſatreekt, tad pehz tam peenahkoſchos palihg-ſpehkus ari buhš weegli ſaſiſt.

No Padomju Kreewijas kara literaturas ir daudz maš redſams, kas ſĉini laikâ ir notizis eenaidneeka puſĉ. Kreewu ſĉurnalâ „Revoluzija i wojna“ ir apraſtita Latgales operazija, bet loti nepilnigi, pee kam paſtahwigi tur jaukti dati un faĉti; autors gan ari patš atſihtas, ka apraſts eſot nepilnigs un neſiſtematiſks aiš loti leela materialu truhkuma.

Raſti no 2. uš 3. janwari 15. (pret mums ſtahwoſchâš) armijas komandeeris ſanehmis igauņu pameera noteikumus; par to, ka pameers tišs noſlehgts, winam, kâ redſams, ir bijis ſinams jau agrati. Tadehl, armijas komandeeris jau agrati ir ſahzis pahrgrupet ſawus ſpehkus (15. armija eenehma fronti lihds Pleſkawai un par labi uš ſeemeleem no tâš bij 7. armija), nonemot no Pleſkawas Iſborſkas rajona un pahrwadajot toš uš Oſtrowu, lai no tureenes waretu iſleetot pehz wjadſibas — Daugawpils, Reſeknes waj Pitalowas wirſeenâ. Bijuſchi doti ſĉahĉdi rikojumi: I. diwiſijas III. brigadi pahrwest uš Oſtrowu; 471. un 474. pulkus pahrwest uš Balbinowo ſtaziju; ſagatawot uš nonemſĉanu no frontes 472. un 473. pulkus. Tâ tad no Igaunijas frontes nodomats nonemt 7 pulkus jau pee pameera ſlehgſĉanas. Pameera noteikumos bij gan minets, ka abas puſes (Igaunija un Kreewija) apnemas nepahrgrupet ſawus ſpehkus. Sinams, ſĉis noteikums tiſa atteezinats uš teem Padomju Kreewijas ſpehkeem, kuzus tuhlin nebij eeſpeh-jams kaut kur kaujâ weſt. Beſ tam 15. armijas komandeeris wehl ſanehmis no igauņu frontes diwus brunotus wilzeenus un batareju uš wilzeena.

Muhsu ſpehku leelums ir nowehrtets uš 13,000 ſĉtiku: tâ

tad daudz leelāks, nekā tas bij pateesībā. Par pašu 3.—5. janvāra usbrukumu kreivi raksta, ka viņu pulki izrādījās ārkārtīgi masu pretošanās spēji («Наши части проявляли крайнюю неустойчивость»). 474. pulks, kurš tikko pēnāzīs no igauņu frontes, pēc pirmās sadursmes pilnīgi izkliedēts. Bez pameera ar Igauniju un nemot wehrā mušņu usbrukumu, no 15. armijas atņemta tā frontes daļa, kura pret Igauniju, un pēveenota pēc 7. armijas, tādēļ viņu turpmāko laiku viņa Padomju Kreewijas 15. armija atradās pret mums un pret usbrukošo polu karašpehku.

No eenaideeka puses 3. janvārī kaujā pret mušņu karašpehku dalību ņēma 31. un 33. pulki. Abi šēē pulki 3. janvārī bij stipri zētuschi. Tādēļ jau 4. un 5. janvārī eenaideeks bij eēwedis kaujā 30. un 32. pulkus; pēc tam 30. pulks tikai ar šānu labo slangu bij pret mušņu karašpehku, bet ar pārējiem spēšēem pret polu karašpehku. 4. un 5. janvārī pret landeswehra zentru un kreiso slangu darbojās eenaideeka 23. pulks, kurš arī bij zētis leelus saudejumus. Eenaideekam atradās wehl rezerwē atšewišķā komunistu rota, t. i. ap 100—120 ščtiku ar 3—4 loščmetejeem. Pret mušņu karašpehka fronti ziti jauni pretineeka spēški nebij pēewesti. Lotēēs eenaideeks pēegreēsa leelaku wehribu un šawilka rešewēs un jaunpēenahkosčas dalās pretim polu karašpehkam: pret polu kreiso slangu us Daugawpils-Rešefnes dšelszēla, bēš jau tur atrodoschameēs 28. un 29. pulkeem, tika pēewilkti — 7., 8., 9., 46., 47. un 48. Padomju Kreewijas pulki.

Usbrukuma plans un šagatawošchana Pitalowas wiršēnā.

Tanī pašā 27. dezembra rihkojumā, kur bij noteikta Rešefnes pulka pahrwadašchana, bij noteikta arī mīšas Latgales diwišijas pahrwadašchana no Rīgas un Jelgawas us Wezgulbeni, kur tai bij jāšagrupejas Wezgulbenes (diwišijas ščtābs)-Stamereenes-Kurtenhofas-Dsolīnu rajonā.

Latgales diwišijas komandēeram padēwa arī Leepajas, Latgales Partīšanu un 2. Wentšpils pulkus. Tā tad Kuršemes diwišijas komandērim bij padots Latgales diwišijas — Rešefnes pulks un Latgales diwišijas komandērim diwi Kur-

jemes divīzijas pulki. Tahda pulku padošana šveščam divīzijam ir ļoti nēvehlama leeta, bet toreisejos apstahklus nebij eespehjams zītābi darbotees. Lai divīzijas paliktu nedalītas, tad vajādseja ar Rešeknes pulku nomainīt Deepajas pulku un tad Deepajas pulku nosuhtit uš Zelgawas pulka rajonu ušbrukuma weščanai. Tas buhtu prašijis ļoti daudz laika. Wentspils un Deepajas pulkus nēwareja atstahst Kurses divīzijas komandeera padotībā, jo pehdejais bij padots polu generalim, bet mums bij isdewigāki nepadot Wentspils un Deepajas pulkus sem polu wirspawehlnēezības. Kad frontē nonahja Latgales divīzijas — Daugawpils un Siguldas pulki, tad atkal buhtu bijis vajādšigs pahrgrupet frontes dalīščanu, bet iswešt bij gruhti — tas buhtu aishēmīš daudz laika, kamehr, kā es jau aishahdiju, mums bij ļoti jasteidsas.

30. dezembrī no rihā aishbrauza uš Blawinam Rešeknes pulka pehdejais (4.) eščalons un wakarā nogahja Daugawpils pulka pirmais eščalons uš Wezgulbeni.

Latgales divīzijas komandeerim bij dota pirmā pawehle eesahkt ušbrukumu 5. janwarī Pitalowas wirseenā. Bet pahrwadaščana norišinājās lehni, tāpat lehni šakarū nodibinaščana un frontes apstahklu un apwidus iššināščana dšila šneega un sliktu zelu deht; uš divīzijas komandeera luhgumu ušbrukuma šahkumu atlika, no šahkuma uš 6., pehž tam pahpeniški pat uš 9. janwari. Tas bij ļoti šahpigi: bij jagaida, ka fatra nokaweta deena atnēšis leetus šaudejumus, jo leelīneeki pašpehš peemilkt špehtus, lai aishfargatu šwarigo Pitalowas dšelszela mešglu. Wuhsu laime bij ta, ka pee leelineeteem wišas pahrwadaščanas un špehtu pahgrupeščanas notika wehl lehnāki nekā pee mums.

Latgales divīzijas pirmais ušdewums bij šchahds: šagrupet leelakus špehtus gar Wezgulbenes-Pitalowas dšelszēlu un ar stipru grupu dot eenaidnēekam treezeenu Pitalowas wirseenā, eenemot Pitalowu un iswirsitees no tās uš austrumeem lihds tuwakam dabīškam šchēhrščam — Ušča upei; uš seemeleem un seemel-austrumeem no dšelszēla Ruprowa-Pitalowa iswirsitees til tahlu, ka lai dšelszēlšč buhtu nodroščināts, tas ir ne masal kā uš 5 werstem. Šchi ušbrukuma isweščanai wareja isleetot kā Daugawpils un Siguldas pulkus, tā ari frontē atrodošos Latgales Partīšanu pulku, pee tam nēmas nepaštīprinot zentru — Deepajas un Wentspils pulkus un nēsa-

ihšinot ščo pulku frontes sektorus. Pēc ušbrukuma galwenà mehriba bij japeegreesch seemel-austrumu wirseenam — dšelszalam un šchošejai, kuri wed uš Pleštanu: pa teem wareja peenahšt eenaidneeka palihga špehki un west pretušbrukumuš. Tikai pehž tam, kaš Pitalomas mešglš buhtu muhšu rokàs, wareja šahšt attihšt it operaziju uš deenwvideem gar dšelszalu un šchošēju, Koršowkas-Rešeknes wirseenà.

Latgales diwišijas komandeeram padotà karašpehka šaštahwš:

a) ušbrukuma galwenà grupa (kreišais flangš):

	wiršneeku	ščitū	lošchmeteju šmag. weegl.		leelgabalu	šobenu
Latgales Partisanu pulks	49	2458	35	5	—	—
8. Daugawpils pulks	57	1253	32	12	—	—
7. Sigulbas pulks (9 rotas)	28	929	25	9	—	—
Latgales eskadrons	7	—	1	4	—	145
Latgales artilerijas pulka II. un III. batarejas	—	—	—	—	8	—
Latgales inšeneeru rota	7	kareiwju 152.				
Šopà kaujas špehku	141	4640	93	30	8	145

b) Bahrejàs frontes špehki:

	wiršneeku	ščitū	lošchmeteju šmag. weegl.		leelgabalu	šobenu
1. Leepajas pulks	51	1783	13	18	—	—
2. Bentšpils pulks	49	1789	24	10	—	—
Kuršemes artiler. pulka batarejas	—	—	—	—	6	—
Šopà kaujas špehku	100	3572	37	28	6	—

Pawišam kaujas špehku: 241 wiršneekš, 8212 šchitū, 130 šmagee, 58 weeglee lošchmeteji, 14 leelgabali, 145 šobeni un diwi brunotee wilzeeni.

Pretim Latgales diwišijas komandeeram padotam karašpehkam atradàs šchahdi Šadomju Kreemijas špehki:

a) Pretim galvenai ušbrukuma grupai:

	štitu	lošhmeteju fmag. weegl.	leelgabalu	šobenu
I. Petrogradas štrahdn. pulks	300	7	—	—
II. Petrogradas štrahdn. pulks	450	10	—	4
III. Petrogradas štrahdn. pulks	450	8	—	—
15. armijas atšew. ušdem. pulks	500	12	—	10
83. Padomju pulks	400	9	—	—
84. Padomju pulks	400	9	—	—
2. kawalerijas eškadrons	—	6	—	150
<hr/> Kopā kaujas špehtu	2500	61	—	14
			14	150

b) Pretim Latgales diviſijas pahrejai fronteī:

	štitu	lošhmeteju fmag. weegl.	leelgabalu	šobenu
22. Padomju pulks	200	6	—	—
23. Padomju pulks (šhīs pulks jau ir no manis eerehlinats tā atrodošhees pret landeswehru)	700	10	—	12
24. Padomju pulks	500	10	—	9
99. Padomju pulks	600	8	—	4
Komunistu treezeena bataljons	600	12	—	—
Eškadrons kawalerijas	—	1	—	80
<hr/> Kopā kaujas špehtu	2600	47	—	25
			25	80

(20 — 3" un
5 — 48")

Pawišam kaujas špehtu: 5100 štitu, 108 lošhmeteju, 39 leelgabalu (34 — 3-zol. un 5 — 48-lin.), 230 šobenu un 3 brunotee milžeeni.

Operazijas eesahšhāna šhe bij gruhtāfa nekā labā flangā: frontes jofla šhe atradās purwainā mešhainā rajonā, kur aukshtā seemas laikā loti gruhti noweetot karāšpehtu, wehl nemot wehrā muhšu deesgan nabadsigo seemas apgehrbu. Ša-

tikmes un šakarū nodibināšana šķe ari daudz grūstaka, tāpat grūsta šķe bij orientācijai: apgabals maš apdrišwots, kartes nowezojušas un pilnigi nefakrita ar patešo apwidu. Tad galwenais: Daugawpils rajonā mušsu labais flangs bij pilnigi nodrošināts ar polu karašpehku: poki pilnigi nodrošināja ne tikai flangu, bet ari wišu pee flanga turako karašpehku; turpretim šķe — mušsu kreisais flangs bij pilnigi atstahts eenaidneeka fiteeneem.

2. janwarī Daugawpils pulka pehdejais ešchalons aishrauzā no Rīgas un tās pašas deenas wakarā isbrauzā no Rīgas uš Wezgulbeni Latgales diwisijas šhtabs. Diwisijas komandeerim, brauzot zaur Blawinam, wairs neisdevās šaktites ar Kuršemes diwisijas komandeeri, lai perjonīgās šarunās noskaidrotu frontes apstahklus: Kuršemes diwisijas šhtaba operatīvā daļa bij pahrzelta uš Lihwaneem. 3. janwara wakarā diwisijas šhtabs nonahza Wezgulbenē un nowetojās Stahku mahjās (5 werstes no Wezgulbenes). Gepreekš isshūtitā šakarū komanda jau bij nodibinājuše telefona šakarū ar Wentšpils, Deepajas un Latgales Partijānu pulkeem, kā ari ar Daugawpils pulku. Daugawpils pulks bij nowetots Liteņes un Stahmereenes muišhās. Siguldas pulks tikai tagad šahka pahrbraukšanū no Jelgawas uš Wezgulbeni. Weš tam wišs Siguldas pulks newareja tikt tuhlin pahrwests, jo daškas ta rotas bij Deepajā un pagaidam šahda rota bij jaatstahj Jelgawā kara materialu apšargāšanai un šahrtibas ušturešanai. No militarā redšes šahwokka šchahda karašpehka atstahšchana aishmugurē tanī laikā, kad noteek wisnopeetnākās kaujas operāzijas, ir janofauz par wisleelako nolaidibu. Pa daļai tas tā ari bij. Kā jau agrāš mineju, tad gandrihš ari nepalika Jelgawā Jelgawas pulka bataljons pa to laiku, kad Jelgawas pulkam bij jaeesahk ušbrukums Daugawpils rajonā. Šchi atstahšchana weenumehr notika tā: pilšehtā atrodošchos karašpehka daļu pilšehtas komendants peewelf garnijona deenesta ispildišchana, pee tam garnijona deenesta leelumš (postenu škaitš) tuhlin aug, kā šehnes pehž leetus. Tā ari notikās ar Siguldas pulku. Kad pulkam bij pawehlets braukt uš fronti, tad tas newareja atšwabinat šawas rotas no garnijona deenesta. Lai gan Jelgawas komendantam bij pawehlets atšwabinat Siguldas pulka rotas, bet tas ar wišeem lihdsjekleem žentās nowilžinat atšwabinašchānu. Newar gan leelā mehrā

wainot ari komendantus, jo wineem bij jaispilda loti plaščas funčzijas, lihds kamehr nodibinajās un noorganisejās Ēfšch-leetu ministrijas organi. Bet tam Želgavā bij daudz Bermondta armijas pamesto kaza materialu, — tas bij jašawahz, jašawed fahrtibā un jaapfargā.

3. janvarī Latgales divīzijas komandeeris bij jau tif tašlu eepasinees ar stahwokli, ka wareja dot šawām dašam kaujas usdewumus. Šchis pirmais usbrukuma rihkojums tika gan pa dašai grosits, pehz apstahllu tuwakas noškadroščanas. Nemot kopā wišus šchos rihkojumus, pulkeem bij jaispilda šefošchais: a) Daugawpils pulkam jawed usbrukums gar dšelsz-želu un pa kreisi no ta, atgreeschot Ritalowas dšelszžela mešglu no seemeškem; b) Latgales Partišanu pulkam west usbrukumu apejot Ritalowas mešglu no deenwideem, iswiršotees tahlat uš austrumeem lihds Vščā upei; c) Siguldas pulkam wiršitees patašpeniški aiš Daugawpils pulka kreišā flanga, ar usdewumu pabalstīt un nodroščinat šcho flangu; d) Leepajas pulkam ar weenu bataljonu nodroščinat Partišanu pulka labo flangu, bet žitām Leepajas pulka dašam, ka ari wišam Wentšpils pulkam west pastiprinatu isluhkoščanu, lai šaištitu eenaidneeku uš wišas frontes.

Breeshch usbrukuma eesahščšanas Daugawpils pulkam bij jaiswiršas uš fronti, janomaina Partišanu pulka dašas, kuras šcho fronti lihds šchim eenehma. Usbrukuma paahtrinaščanai wareja gan Partišanu pulka dašas eepreeshch nenomainit: winas nomainitos tad, kad Daugawpils pulks, eesahšdams usbrukumu, išeetu tām zauri. Kad Daugawpils pulka dašas buhtu isgahjuščas zauri Partišanu pulka dašam, tad pehdejās atwiltkos šawa pulka rešerwē. Ar to buhtu panahkta ari leelaša šlepeniba: eenaidneeks pirms usbrukuma nedabutu šinat par Daugawpils pulka parahdiščanos uš frontes. Bet nemot wehrā plaščo fronti, šliktos želus un mašu kustibas špehju Partišanu pulka dašas (nepilnigi šaorganisešs pulks, it ihpašchi wina wešumi), — bij jabaidas par to, ka šchahdā kaujas weidā nomainitās Partišanu pulka dašas loti wehlu peenahšs pee pahrežām pulka dašam. Tadehl divīzijas komandeeris nolehma labaki darit šcho pahrgroupeščanu lehnaki, bet totees droščaki; pee tam par šchahdā weidā nokaweto laiku Daugawpils pulks wareja labaki eepašihtees ar frontes apstahškeem un nofahrtot šew aismuguri. Partišanu pulks stahweja uš ap-

mehram 55 werstes garas frontes; apmehram 25 werstes no ūhās frontes tagad pahrgahja Daugawpils pulka ūnā. Galweno treezeenu nahzās dot Daugawpils pulkam uū wiūas ūawas frontes un Partisaku pulkam ar ūawu kreiso flangu un zentru. Uū Daugawpils pulka kreisā flanga bij jaeet Siguldas pulkam un jaapfargā Daugawpils pulka flangs. Partisaku pulka labam flangam nahzās iūwirūitees uū preekūūu tika wehlaū un kopā ar Leepajas un Wentūpils pulka wirūiūchanos uū preekūūu.

Daugawpils pulka iūwirūiūchanās uū fronti, lai nomainitu Partisaku pulka kreiso flangu, eefahkās ar weenu bataljonu 5. un ar pahrejeem bataljoneem 6. janwari. Nokaweūūhanās notika aiū daūūhadeem neparedūeteem, bet karā beesūi ūastopameem eemesleem. Daugawpils pulka III. bataljons 5. janwari ar ūadurūmem aiūgahja uū ūitas staziju un no tureenes pa dūelūzeku tika pahrweūts uū Rūprowas staziju, ar wilzeenu, kurā bij atbrauzis Siguldas pulka eūūalons. Nakti uū 6. janwari ūhīs bataljons pahrgahja no Rūprowas uū Līpnu un nomainija Partisaku pulka paūūu kreiso flangu, eenemdams zekus, kuri wed no Līpnas uū Ostrowu, uū Wilakeem un uū Rūprowu. Pahrejais Daugawpils pulks 6. janwari pahrgahja un nowetojās Bolwu meestinā un apūahrtējās ūahdūhās.

6. janwari diwiūijas komandeeris galigi noteiz uūbrukuma eefahkumu uū 9. janwari; līhdū ūhim terminam bij japabeidū wiūas pahrgroupeūhanās un ūagatawoūūhanās. Pa ūūo laiku peenahja ari Latgales diwiūijas wiūas pahrejās dalas, kā eskadrons, inūheneeru (ūapeeru) rota, peenahja brunotee wilzeeni ar reūerwes dalām zeku un tiltu iūlaboūūhanai (wiūpirms bij jaiūlabo neleels tilts pee Rūprowas stazijas, lai uūbrukumu ūahkot muūūu brunotais wilzeens waretu tikt uū preekūūu — uū eenaidneeka zeka).

Pa ūūo laiku Leepajas un Wentūpils pulki, dabuūūūi ar nepazeetibu gaidito pamehli par aktiwas darbibas eefahkūūhanu, ari eefahka energikūs iūluhku gahjeemus. Nakti uū 6. janwari Leepajas pulka iūluhku nodala leitnanta Wihtola wadibā bij eebrukufi Warūlanu muiūhā un tur ūanehmufi diwas haubizas, kuras gan iūwest nebij iūdewees, bet 51 guhūtefni un 15 ūirguū bij iūdewees atwest. Nakti uū 7. janwari atkal Leepajas pulka iūluhku nodala bij eebrukufi eenaidneeka rajonā pee Naglu un Makuūūu ūahdūūam, ūanehmufi un iūwedufi 1 leelgabalu ar

2 lahdinu rateem, 2 lošhmetejuš, telefonuš un 60 guhstefauš: Zanī pašchā nakti Wentšpils isluhku nodala bij eebrukufi Darovniuku un Šcheku šahdšchās un ar nopeetnu kauju šanehmufi lošhmeteju, šchautenes un 9 guhstefauš. Šchee isluhku gahjeeni leelā mehrā šagatawoja šefmes Daugawpils un Partisanu pulku usbrukumeem. Isluhku gahjeeni šaistija eenaideecka špehtuš. Kā tagad naht šinamš, tad leelineeki bij peenehmufi šchōš isluhku gahjeenus par usbrukuma eefahkumu. Leelineeki raksta: „Zanī pašchā 6. janwarī pretineekš pahrgahja usbrukumā Lubanes ešera rajonā. 11. diwišijas komandeerim tika padots Refeknē peenahkufchais 472. pulks un tika pawehlets eenemt atpafal wezo šahwofli.“

8. janwarī Daugawpils pulks bij jau eenehmis wišu šawu fronti un nomainijis Partisanu pulka dašas. Tad notika wehl pehdejās pahrwheetošchānās usbrukuma išejas šahwofla eenemšchānai. Nakti uš 9. janwarī wišas dašas bij eenehmufchās išejas šahwofli šchahdā šahrtibā:

a) Diwišijas šchtabš — Bolwu meestina; Bolwu štažijā šanitarais wišzeens; diwišijas aišmugures zekšch — Marienhausenes-Wezgulbenes dšelszjekšch, uš kura ari atradās wišas diwišijas aišmugures eestahdes un noliktawas.

b) 2. Wentšpils un 1. Želgawas pulki atradās šawās agrafās weetās; tikai weens Wentšpils pulka bataljons bij pagaidam padots Deepajas pulkam un weens Deepajas pulka bataljons bij atdots Partisanu pulka komandeerā rihžibā; pee Deepajas pulka atradās batareja ar 3 trihšzolligeem leelgabaleem.

c) Partisanu pulks — 4 šawi un weens Deepajas pulka bataljons — pawišam 5 bataljoni, partisanu jahtneeku eskadrons, batareja ar 4 leelgabaleem un 1 wads šapeeru no Latgales inšcheneeru rotas — ar I. (labā flanga) bataljonu eenehma Gamaru-Kofarewas rajonu, ar III. bataljonu eenehma Orlowas rajonu un ar I. bataljonu atradās teešchi blakus Daugawpils pulka labam flangam pee Stompaneem (uš zela Bolwi-Marienhausene); no Daugawpils pulka nomainitais IV. bataljons bij pahrwheetots uš zentru — III. bataljona rajonā un Deepajas pulka bataljons bij eewheetots špraugā šarp I. un III. bataljoneem; leelaku špehku šagrupešchāna weenā weetā — galwenā treezeena wiršeenā, nebij notufi: pulks gribeja wešt

usbrukumu us wīsas ņawas frontes ar weenlihdņigeem ņpeh-
ņeem.

d) 8. Daugawpils pulks — 3 bataljoni un welosipedistu rota, 2 batarejas ar 8 leelgabaleem, brunotais wilzeens, 1 wads jahtneeku no Latgales eskadrona un 1 wads ņapeeru no Latgales ņapeeru rotas — ar divi bataljoneem, batarejam un ņapeeru wadu bij ņagrupejees us reetumeem un ņeemel-reetumeem no Marienhausenas us ņĆauras frontes — ar labo flangu pee Stompaneem un kreiso flangu pee SkatņĆkawas; ņĆa pulka III. bataljons un jahtneeku wads atradās pee Lipnas, kur jau bij wairakas reises ņemigi ņaduhrees ar eenaidneeku.

e) 7. Siguldas pulks — 3 nepilni bataljoni — bij ņagru-
pets: pulka ņĆtābs un III. bataljons — diviņijas reņerwē Bol-
wu meestīnā; II. bataljons — Lipnā un I. bataljons ar minu-
metejeem Eņerwelu-Sofinzes rajonā (10 werstes us reetumeem
no Lipnas).

Daujas usdewumi bij ņĆahdi:

Wentņpils pulkam ar stīprakām isluhĆu partijam trauzet
eenaidneeku, ņaistit tā ņpehtus un, ja eespeĆjams, eenemt Wa-
raklanu meestīnu.

Leepajas pulkam tāpat ar isluhĆeem trauzet eenaidneeku
un ar kreiso ņpahruu wirņitees us preekņĆu lihdņ ar Latgales
Partiņanu pulka labo ņpahruu un eenemt rajonu us ņeemel-
austromeem no Lubanes eņera.

Latgales partiņanu pulkam: ar labo flangu west usbru-
fumu KorņowĆas stazijas wirņeenā, ar zentru usbrukt Ponderu
stazijas wirņeenā un ar kreiso flangu pabalstīt Daugawpils
pulku pee Pitalowas stazijas eenemņĆanas.

Daugawpils pulkam eenemt Pitalowas rajonu un iswir-
ņitees us preekņĆu aīņ dņelņszela Kuprowa-Pitalowa-Ponderi.
Daugawpils pulkam, pabalstītam no Siguldas pulka, bij jaiņ-
dara galmenais treezeens. Wes tam Daugawpils pulkam kopā
ar Siguldas pulku nahzās nodroņĆinat muhņu galejo ņeemeĆu
flangu.

Siguldas pulks bij diviņijas komandeera reņerwe, pee kam
divi no ņĆa pulka bataljoneem dabuja usdewumu wirņitees aīņ
Daugawpils pulka kreisā flanga un ar to tā nodroņĆinat
flangu, tā wajadņibas gadījumā ari pastīprināt ņĆa flanga us-
brukumu.

Nowehrtejet ſcho ſpehku ſagrupeſchanu uſbrukuma ſahkumam, newar teift, ka ta buhtu wiſai iſdewiga, bet ſche ir janem wehrâ daſchadi apſtahkli, kuri peespeeda iſdarit ſchahdu ne wiſai iſdewigu ſagrupeſchanu. Sagrupeſchana naw wiſai iſdewiga tadehl, ka galwenâ treezeena wirſeenâ — Pitalomas rajonâ — naw ſawilkti tik leeli ſpehki, zif bij eeſpehjams. Partisanu pulka IV. bataljonu, kuru nomainija Daugampils pulks, wareja pahrwest ne uſ Partisanu pulka zentru, bet peeweenot pee kreifâ flanga — ar to Pitalomas wirſeenâ uſbruktu newis weens, bet diwi Partisanu pulka bataljoni. Tahlat Partisanu pulka zentram dot uſbrukuma wirſeenu ne uſ Bondereem, bet ari uſ Pitalowu, apejot to no deenwideem un Partisanu pulka labam flangam dot wirſeenu ne uſ Korſowku, bet uſ Pondereem. Tahlat — Deepajas pulka bataljonu nenostahdit ſtarp Partisanu pulka bataljoneem, bet ſpraugâ, kura waretu iſſeltees ar Partisanu pulka labâ flanga wirſiſchanos uſ ſeemelauſtrumeem. Pee ſchahdas ſpehku ſagrupeſchanas mums buhtu bijis loti noteikts ſpehku pahriſwars Pitalomas wirſeenâ. Par Wentſpils, Deepajas pulku, kâ ari Partisanu pulka labâ flanga reti eenemto fronti nebij ko raiſetees: ja ſchi fronte tika notureta wiſu laiku lihds uſbrukuma ſahkumam, tad peh3 tam, tad muhſu uſbrukums jau eeſahktos, mums nebuhtu ko baiditees, ka eenaidneeks luhkotu pahrraut ſcho pulku fronti. Gemeſli, kadehl netika ſawilkti leelaki ſpehki galwenâ treezeena wirſeenâ, ir jameklê apwidus apſtahklos un muhſu karaſpehka ihpaſchibâs. Wiſs muhſu frontes ſeemeku rajons meſchains, maſ apdſihwots un beſ zeleem. Muſtâ ſeemas laikâ pa dſilu ſneegu beſ zeleem nebij eeſpehjams pahrweetot karaſpehku. Bij jadarbojas gandrih3 kâ tukſneſi un karaſpehku daſu ſagrupeſchana jaiſdara pilnigâ atkaribâ no eſoſcheem zeleem, pa kureem war ſeemâ eet, un apdſihwoteem punkteem, fur karaſpehku war nowetot: karaſpehka dalas bij jawed tur, fur ir zeli un janostahda tur, fur ir apdſihwoti punkti. Muhſu karaſpehks nebij apgahdats ne ar tik bagateem un weegleem weſumeem, kuri pa katru zelu waretu iſpildit ſawus uſdewumus, ne ari ar tahdu ſeemas apgehrbu un teltim, ka katrâ weetâ waretu palikt pa naſtim uſ atpuhtu. Beſ tam Partisanu pulks bij ſaformets no brihtwprahtigeem, kuri bij maſ apmahziti, maſ ſaprata ari kara apſtahklus, peedſihwojuſchu wirſneeku ari tur nebij. Partisani dabiſti zentâs eet uſbrukumâ tajos wirſeenos,

tur atradās wiau mahjas waj ihpašchumi, turpretim zitos wir-
feenos tee ne wifai labpraht gribeja eet. Ar šcho apstahkli ari
bij jarehkinajas.

Ušbrukuma kaujas isweščanu bij nodomats eesahkt ar tah-
deem pašcheem panehmeeneem kà Daugawpils rajonā, tas ir
gandrihs pilnigi bes artilerijas pabalsta, weenigi ar kahjneeku
darbibu; pee tam kahjneekeem usbrukumi jawed ismantojot ne-
jauščibu un eenaidneeka flangu apeeščanu. Artilerijas mums
wispaht bij mas; muhsu artilerija bij wahji šagatawota lauku
kustibas kara weščanai: wina lehni kustejās, ilgi isbrauza uš
pošiziju un pagahja daudš laika, kameht ta no jaunās pošizijas
wareja uguni atflaht. Lehnās darbibas eemešli bij kà mate-
rialee truhkumi, tà ari apmahzibas un lauka kara peedšihwo-
jumu truhkums. Tà kà darbibai bij janoteek uš loti plaščas
frontes, tad artileriju nahzās peedot masām kahjneeku weeni-
bam (bataljoneem), kuru preekšchneeki ari wahji pašina artilerijas
isleetošchanu un usdewumu doščanu artilerijai. Žeku truhkuma un
dšila šneega dehl artilerijas kustibas wehl wairat tika eeroberšotas.
No otras pušes štatotees, ari eenaidneeks neenehma nepahrtrauktas
pošizijas, bet tikai nostiprinatus apdšihwotus punktus un daščas
isdewigas atšewišchķas aišfargaščanās weetas. Tadehl wisisdewigaki
bij eesahkt usbrukumu nejaušchi — no flangeem un pat aismugures,
išwirsotees pašwabadajām špraugam. Ari no eenaidneeka pušes
nebij paredšama daudšmas energiška artilerijas darbiba. Tadehl,
ja kur ari buhtu šastapta stipraķa eenaidneeka pretoščanās,
tad bij jazenščas apeet; turpretim, ja mehš gribetu šche peewilkt
palihgā artileriju, tad paeetu ilgs laiks un pašo laiku eenaid-
neeks ari buhtu pašpehjis peewilkt palihga špehtus. Toteešu
leelaka loma bij paredšama brunoteem wilzeeneem kà no eenaid-
neeka pušes, tà ari no muhsu pušes. Mums bij paredšama
loti isdewiga brunoto wilzeenu isleetošchana pehž Pitalowas
eenemščanas: no škuprowas lihbs Pitalowai muhsu brunotais
wilzeens wareja ispildit kustoščas batarejas un rešerwes lomu
atteezibā pret wišu muhsu kreišo flangu. Šapat bij paredšama
brunoto automobilu isleetošchana uš Pēterburgas-Daugawpils
šchošejās.

Ušbrukuma išweščhana Pitalowas wirſeenâ.

Karte Nr. 3.

9. janwarî plſt. 6 no rihta muhju karapſehts uš wijas garàs frontes eefahka ušbrukumu. Galwenâ treezeena grupa — 8. Daugawpils pulks — ar diwi bataljoneem ušfahka ušbrukumu Marienhausenas meestam ſchahdâ kahrtibâ: pa kreiši — I. bataljons gahja no Statschtowas ſahdſchas teeſchi uš austrumeem; pa labi — II. bataljons teeſchi uš Marienhausenas meestu. II. bataljonam preeſchâ gahja weloſipedistu rota (ſinams, beš weloſipeedeem); nemanita ſchi rota rihta krehſlâ peenahza pee Šwilpomas ſahdſchas, apgahja to no ſahneem un tad ſtrauji ſahdſchâ eenaidneeks tika pilnigi pahrſteigts un tadehl ari pehž ihſas zihnas pahrwarets. Weloſipedistu rota ſanehma 2 lojchmetejuš, 53 guhſtekaus, telefonus un zitu fara materialu.

Tani paſchâ laikâ eefahka ušbrukumu I. bataljons uš Jaropoljes muiſchu un Meierowas ſahdſchu; pehž ihſas zihnas — plſt. 9 ſchee punkti top eenemti un tahdâ kahrtâ kâ no deenwideem, tâ ſeemeleem apeetas Marienhausenas poſizijas, kuras no frontes buhtu gruhti eenemamas, jo ir aiſſargatas ar la-beem eerakumeem un drahſchu aiſſchogojumeem.

Weloſipedistu rota beš kaweſchanâš turpinaja ušbrukumu no Šwilpomas uš Poktowu; pateizotees ſchâi ahtrai darbibaſi eenaidneeks nepaſpehja ſakahrtotees, tadehl pehž ihſas zihnas tika eenemtas ſchis ſahdſchas un atkal ſanemti guhſteknî un fara materialš.

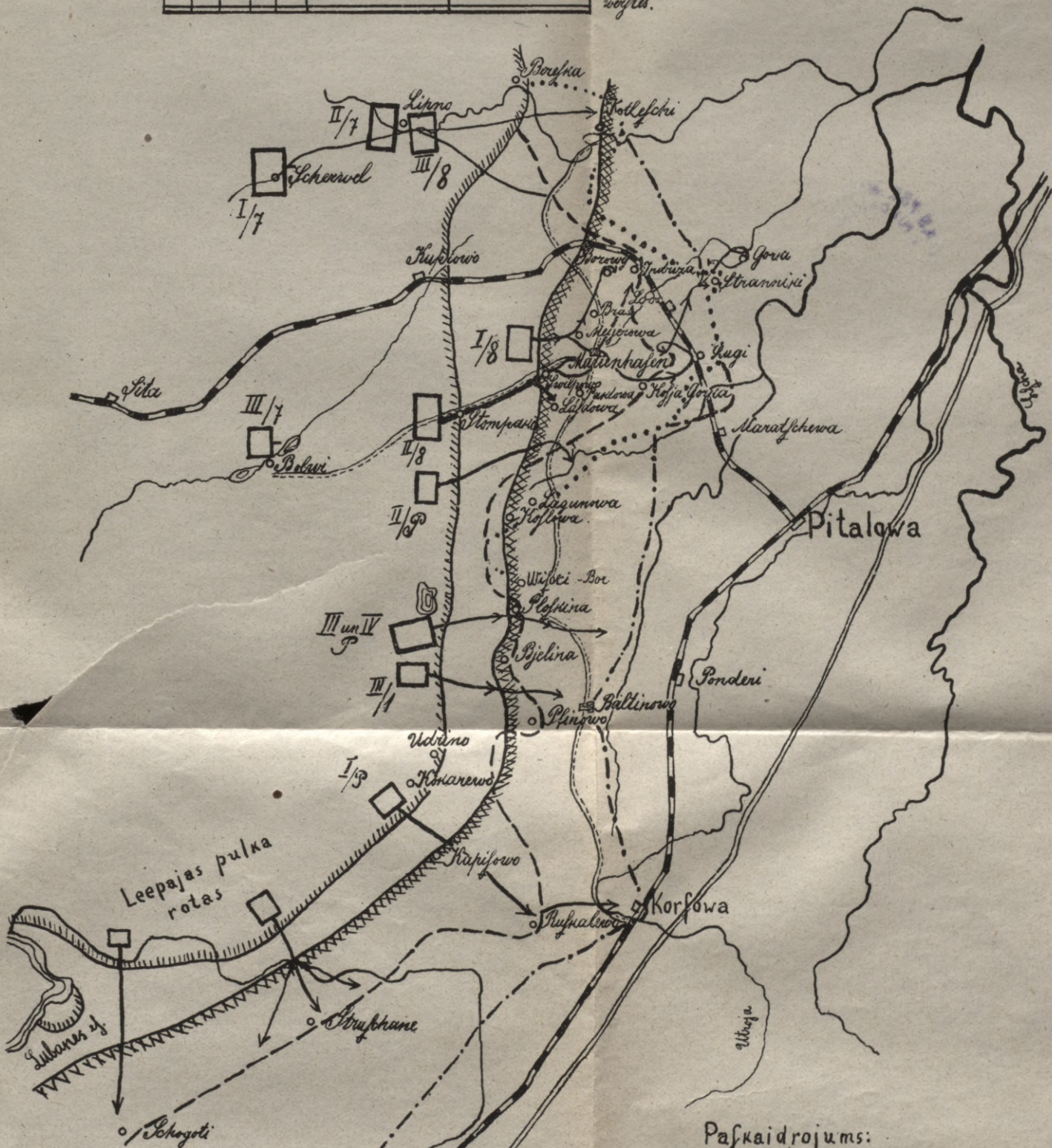
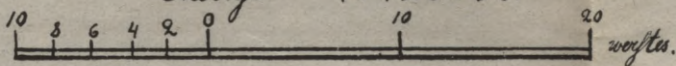
Ap plſt. 11 eenehma Marienhausenas meestu: no ſeemeleem winâ eenahza I. bataljona III. rota pehž Jaropoljes eenemſchanas un no deenwideem weloſipedistu rota uš aiš winaš wirjoſchâš 6. rota.

Pehž Marienhausenas eenemſchanas Daugawpils pulks turpinaja ušbrukumu ar I. bataljonu ſeemelu un ſeemel-austrumu wirſeenâ un ar II. bataljonu austrumu-ſeemel-austrumu wirſeenâ — ar kreišo flangu gar Kowras upiti. Eenaidneeks pa ſcho laiku, dabujis ſinaš par muhju ušbrukumu Marienhausenai, bij noſuhtijis no Pitalowas uš Marienhausenas ſtažiju pa dſelſſzefu palihga ſpehtus — brunoto wilzeenu („Stenka Raſin“) un eſchelonu ar kaſjneekeem. Kad I. bat. labais un II. bat. kreišais flangi tuwojâš Marienhausenas ſtažijai, tad winaš ſatika ar ſtipru eenaidneeka uguni un pretuſbruku-

Karte №3.

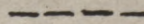
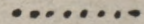

Uzbrukums Pitalowas virseenā.

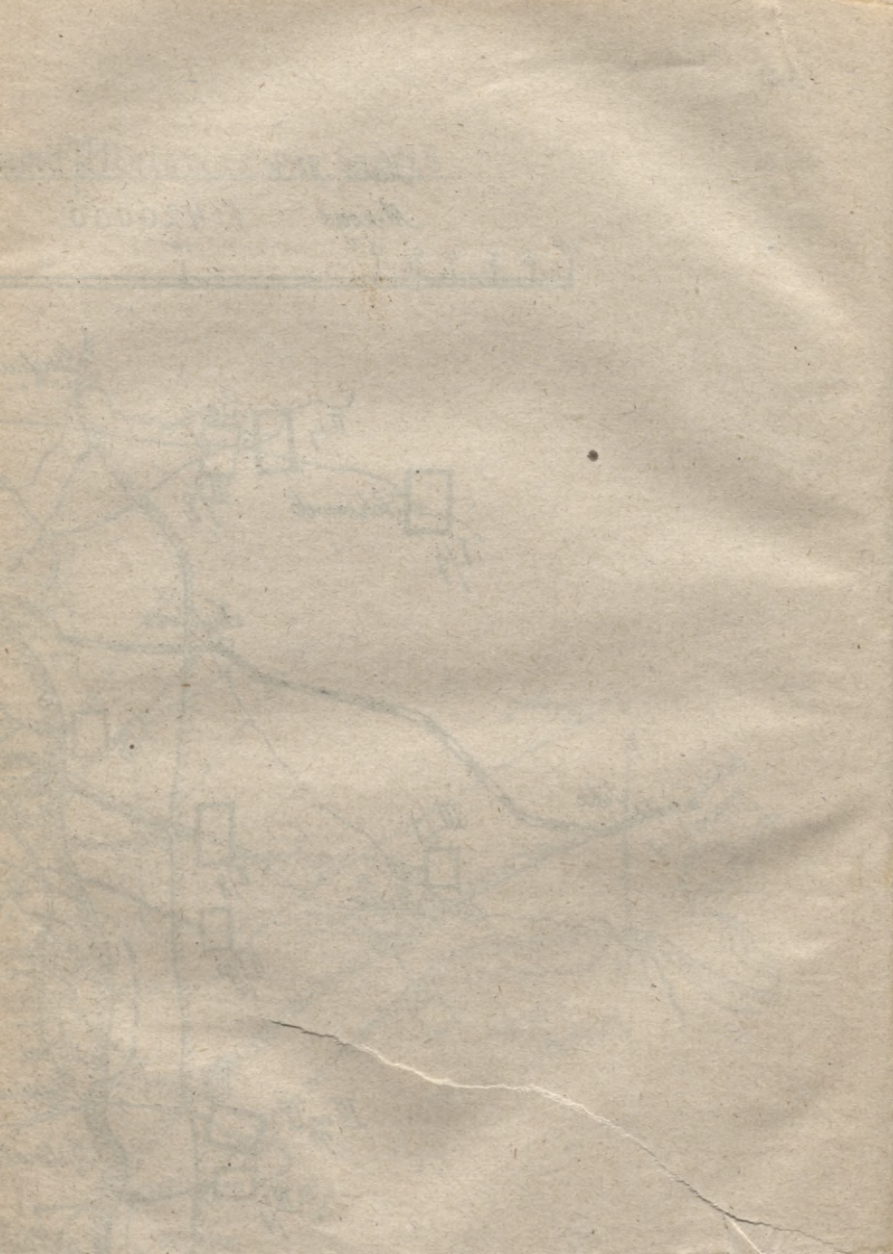
Mērogs 1:420000.

Paskaidrojums:

Latvijas fronte 8 janvārī
 Kreewijas " " " "
 Latw. karaspēkka uzbrukuma išejas
 Stahwoklis nakti no 8 us 9 janw.
 No Latw. karasp. fasnēegta līnija:

9 janw.
 10 "
 12 "

meem. I. bataljona labais flangs (3. rota) pat bij paspeesta atpakaļ uš Ģeinjemas ņahdschu; II. bat. kreisais flangs (8. rota) ari uš preekņchu netika un eenehna poziciju pretim Borisowas muiņchai. I. bat. kreisais flangs turpinaja wirsitees uš preekņchu, bet ari lehnām; Braņlowas ņahdschu isdewās eeenent, bet pee Borowajas muiņchas bij ņastapta stipra pretoschānās. Ģe- naidneeku leelā mehrā pabalstija brunotais wilzeens ar ņawu artilerijas uguni, apņchaudidams wiņu I. un pa daļai ari II. ba- taljona fronti. Mums artilerija nebij peewesta un nostahdita uš pozicijām. Beņ tam brunotais wilzeens braufadams uš preekņchu un atpakaļ pabalstija tuwejo ņahdschu aisņargaschanu ari ar ņawu stipro loņchmeteju uguni. Muhņu brunotais wil- zeens Nr 1, kurām bij japabalsta Daugawpils pulks, nebij ņpehjiigs padņiht eenaidneeka brunoto wilzeenu, jo pehdejais bij daudz stipraki aprunots tā ar brunām, tā ari ar artileriju.

Ramehr notika ņchis zihņas dselņszela tuwumā uš seemel- austrumeem no Marienhauņenas stazijas, tikmehr II. bataljona labai flangs ņekmigi wirņijās uš preekņchu. Pehņ Marienhau- ņenas eeenemņchānās welosipedistu rotai bij dots ušdewums iņeet uš dselņszeku uš deenwīdeem no Marienhauņenas stazijas — starp ņcho staziju un Moratschewas staziju. 6. rotai bij dots ušdewums pabalstit welosipedistu rotu. Tani paschā laika bij eenahtuņchās ņinas par to, ka Partisanu pulks neteek uš preek- ņchu un lai to pabalstiti, tad no II. bataljona weena rota no- ņuhņtita uš Losdowu.

Welosipedistu rota, eedama no Marienhauņenas uš austru- meem, eeenem Roņja Gorku un plņst. 13 nonahņ uš dselņszela pee Lugi stazijas, eeenemot pehdejo punktu. Rotas komandeeris no weetejeem eedsihwtotajeem issinajis, ka uš Marienhauņeni ais- gahjis brunotais wilzeens un eschalons ar ņareimjeem; tadehņ nolehmis pehņ eespehjas ņabojat dselņszeku, lai eenaidneeka bru- notais wilzeens netiktu mairs atpakaļ uš Pitalowu; ņaprotams, ka rota ar ņawem lihdsleem wareja isdarit tikai weeglu dselņs- zela bojajumu. Domajams, ka eenaidneeka brunotais wilzeens bij dabujis drihsumā ņinajumu par to, ka tam aismugurē muhņu welosipedistu rota, jo drihsumā wilzeens nahzis no Ma- rienhauņenas uš Lugi Starije pusi. Welosipedistu rota eeneh- musi poziciju ar noluhku aisturet brunoto wilzeenu; kad brunotais wilzeens peenahzis, ta waronigi atklahjusi pret to loņch- meteju un ņchautenu uguni. Sinams, brunotais wilzeens no

fahjneeku uguns nebaidas un ar to wilzeenu aisturet newar, bet tà kà bij isdemees daudšmas šabojat zeku, tad lošchmeteju un šchautenu uguns bij spehjjiga nelaut eenaidneeka brunotam wilzeenam islabot zeku. Brunotais wilzeens atflahja stipru lošchmeteju un leelgabalu uguni, lai padsihtu melošipedistu rotu. Melošipedistu rota tomehr bij apmehram 2 stundas waronigi aiffargajufees, kamehr eenaidneeks issehđinajis no eschalona fahjneeku dalas, kuras fahkufšas aplenk melošipedistu rotu: tikai tad melošipedistu rota eesahkufi atfahptees uš weenigo wehl neelenkto puši — Wikotšchewas fahđšchas wirseenâ; tad brunotais wilzeens islabojis zeku un aisbrauzis. Wikutšchewas fahđšcha wehl bijufi eenemta no eenaidneeka; melošipedistu rota ar kauju eenehmufi šcho fahđšchu, šanemdama wairakus guhstefnus un erotšchus.

Kad ar melošipedistu rotas darbibu eenaidneeka brunotais wilzeens bij pešpeests aiseet uš Pitalowu, tad I. bataljona kreiša slanga darbiba bij leelâ mehrâ atveeglota: 4. rota tagad issita eenaidneeku no Worowojes muisčas; eenaidneeks no tu-reenes atfahpees uš Indrizas fahđšchu, bet pa to laiku 2. rota bij pašpehjuši jau eenemt Indrizu un fastapt atfahpjofšchos šaršanarmeešchus ar uguni. Pretineeks tapehž zeetis šmagus šau-dejumus un wina dalas stipri isklaidetas. Šchee usbrukumi jau notifa wakara krejšlâ. Tâ kà Daugawpils bataljoni bij jau pagahjušchu nakti atradušchees maršchâ uš išejas weetam un no rihta krejšlas nepahrtraukti weda usbrukumus, tad šaraspehks bij noguris un wajadseja dot tam atpuhtu. Melošipedistu rota pa nakti bij nogahjuši kopâ ar bataljonu 8 werstes un gaišmai austot ta ar kaujam bij nostajajufi ap 15 werstes — beš ze-leem pa dšiku šneegu. Apmehram tikpat daudš nahžâs nostaj-gat ari žitâm rotam.

Šahli pa kreiši, pašchâ slanga galâ darbojâs Daugawpils pulka III. bataljons un tam aismugurê Siguldas pulka bataljoni. Attaškuma dehl III. bataljons bij ar nokawefchanu ša-nehmîs pawehli par usbrukumu; pašchu usbrukumu tas wareja eesahkt tikai pehž tam, kad wina weetâ buhs nonahžis Siguldas pulka bataljons; pehdejais atnahža Lipnas fahđšchâ un nomai-nija treschâ bataljona dalas tikai plkst. 15. III. bataljona us-demums bij eenemt Kotleschu fahđšchas rajonu; Kotleschu fahđšcha atradâs ap 20 werstes no Lipnas. Bataljons eesahka maršchu wakara krejšlâ; zekšch weda pa loti reti apđsihwotu,

mēščainu apgabalū. Nakti bataljons nonāhza uš frustzela Lipna-Marienhauseņa-Kotļešči, kur atstahja divus vadus šakarū uštūreščanai, pehž tam turpinaja maršču un ap plkst. 3 no rihā 10. janvarī šafneēdja Kotļešču šahdščas aptahrtņi.

Latgales Partisanu pulks eefahka ušbrukumu plkst. 6 no rihā: ar galveneem špehkeem — divi bataljoneem — Šķilbanu šahdščas wiršeenā, ar mehrķi eeenemt augstumus, kuri welkas no Rogowškoje lihds Wišotij Bor. No pašča šahkuma eenaideeķš israhdija nopeetnu pretoščanos. Šhee augstumi bij eeenemti ar weenu no labakeem pulkeem — 15. armijas šewišču ušdewumu pulku, šastahwošču pa leelakai dalai no kōmuništeem. Pošizijas bij labas un isdewīgi eeenemtas. Pēēdšihwojušču wiršneeku truhkuma dehl, kā ari dšika šneega dehl Partisanu pulka bataljoni neisleetoja plaščos apmehros ap eēščanas manewrus, tadēhl, neškatotees uš peeteekošču špehtu leelumu, tee uš preeķšču tika ļoti maš. Dihds wakaram abeem bataljoneem isdewās eeenemt tikai Pleščowas un Ploškinas šahdščas.

Partisanu pulka kreisā flanga bataljons (II. batal.), darbodamees blakus Daugawpils pulka labam flangam un pabalstīts no pehdejā, ar nopeetnām kaujam eeenehma Šlutopuštōščas un Janopoljes šahdščas.

Partisanu pulkam peedotais Leepajas pulka bataljons (III. bat.) wēda ušbrukumu starp Partisanu pulka labā flanga bataljonu un zentru un ar niķnām kaujam bij eeenehmis Pliņowas un Bjelinas šahdščas. Partisanu pulka labā flangā I. bataljons ar ešadronu un šahjneeku isluhķu komandu, eefahķdamš rihā krešlā ušbrukumu, bij šekmīgi pahrrahwiš eenaideeķka fronti Koršowškas wiršeenā. Pehž eenaideeķka pirmā pahršteiguma, bataljons ar ešadronu un isluhķu komandu bij ļoti štrauji wiršijušchees uš preeķšču, nelaujot eenaideeķkam šahahrtotees. Turpinadams ušbrukumu, tas bij lihds wakaram šafneēdšis Ruskalewas šahdšču, tas ir eelausees eenaideeķka rajonā taišnā linijā rehķinot ap 15 werstes dšikumā. Wakarā šchis bataljons bij eeenehmis Ruskalewu-Salowu-Kořatolnu-Žeršowu un šanehmis daščus guhšteķnus un eerotķchus.

Pa labi no Partisanu pulka energisku ušbrukumu bij eefahķis Leepajas pulks, neškatotees uš to, ka tam bij jadarbojas tikai ar divi bataljoneem (treščhais peedots Partisanu pulkam) uš ļoti garas (lihds 40 werstes) frontes. Apejot eenaide-

neeka eenemtos punktus un usbruhkot teem no flangu un pat aismugures, pulks loti sekmigi gahja us preekſchu un lihds wafaram bij ſafneedis liniju Schkeli-Warkleniki-Makufſchi-Schogoti-Strufchani. Pulks bij ſanehmis 4 loſchmetejus un 126 guhſtefnus.

2. Wentſpils pulks ari bij eefahzis usbrufumu us wiſas ſawas frontes; eenaidneeks iſrahdija loti ſihwu pretoſchanos; pulka kreifais bataljons bij padots Leepajas pulkam un darbojâs kopâ ar to pee Schkelu un Warkleniku ſahdſcham. Pahrejee bataljoni ar niſnu kauju nonahza lihds Aiſpurifſchu-Grigu-Rurtſchanu linijai. Ar kreifo flangu usbruhkot gar dſelſſzeku eenehma Veimanu, Weipu un Salanu zeemus, bet eenaidneeks, ſtipra brunota wilzeena uguns pabalſtiis, pahrgahja wairafas reiſes pretusbrufumâ un beidsot muhſu dalas atſtahja Salanu un Veimanu ſahdſchas, gan ne pretusbrufumu dehl, kuri tika atſiſti, bet lai iſeetu no brunotâ wilzeena uguns lauka. Genaidneeks bij zeetis ſmagus ſaudejumus: us kaujas lauka bij atſtahti daudſi krituſchi ſarfanarmeeschi.

9. janwara usbrufums, nemot to wiſâ wiſumâ, ir jauſſkata par pilnigi iſdewuſchos. Wiſas muhſu dalas bij iſwirſijufſchâs us preekſchu un daſchâs weetâs lihds 15 werſtes dſikluma, ſkaitot no wezâm poſizijam taiſnâ linijâ. Muhſu karafpehka dalas bij darbojuſchâs weikli un waronigi. Ar leelu droſmi muhſu kareiwji bij gahjuſchi us preekſchu pa dſiklufneegu. Behz eeguhtâm ſekmem ſajuſhma weenmehr pazelas: mehſ warejâm droſchi zeret, ka nahfoſchee usbrufumi buhſ tiſſpat ſekmigi.

Genaidneeks bij zeetis prahwus ſaudejumus, daſchâs no wina karafpehka dalam bij jau tagad pa dalai iſſklihdufſchâs un deſorganifejuſchâs. Ne wiſai patihkama paſihme bij ta, ka daſchâs weetâs us frontes bij ſaſtaptas eenaidneeka karafpehka dalas, kuras lihds ſchim us frontes nebij bijufſchâs: tâ tad eenaidneeks bij jau paſpehjis pahrwest no Igaunijas frontes palihga ſpehkus. Nemot wehrâ pirmâs deenas ſekmes un eenaidneeka ſaudejumus, mums ſchee palihga ſpehki wehl draudofchi nebij, jo winu bij peenahzis ne wairaf par to, zif daudſ ſaudejumu eenaidneeks bij zeetis — tâ tad tika atlihdsinajâs eenaidneeka ſaudejumi.

Nahfoſchu deenu kauja bij turpinama. Uſ eewahkto ſiau pamata par muhſu un eenaidneeka ſtahwofli, diwiſijas koman-

deeris fastahdija tahlakõ darbibas planu un dewa wakarâ rihkojumus. Uf 10. jantwari nolehma un dewa rihkojumus iswest fefofchu darbibu. Plkst. 6 no rihta eefahkt usbrukuma turpinaschanu. Daugawpils un Partisanu pulkeem usbrukt tahdâ paschâ wirseenâ lihds norahditai linijai. Siguldas pulkam nostiprinates us Daugawpils pulka kreisâ flanga Kotleschu-Bereskas rajonâ un diwas rotas nosuhitit us Marienhausenu Daugawpils pulka rihzibâ. Partisanu pulkam dewa aisrahdijumu, lai tas zenschas eenemt Schilbanu augstumus ne frontali usbruhkot, bet apejot fchos augstumus no seemeleem un deenwidem. Reepajas un Wentspils pulkeem ari bij doti usdewumi west usbrukumus tahlaku us preekchu. Katram pulkam bij norahdidas fawas usbrukuma sektora robeschas.

Daugawpils pulks, 9. jantwara wakarâ, tumšai eestahjotees bij fahzis eefahrtotees us naktis atpuhtu un fagatawotees us nahkofchâs deenas darbibu; starp zitu welosipedistu rotai bij pawehlets atstahst tikai weenu apturi us zela Lugi-Rikutschewa un ar pahrejeem fpehkeem eet us Rikutschewu-Bikwadjewu, lai rihtu waretu palihdset II. bataljonam. Kad I. un II. bataljoni fagatawojâs us naktis atpuhtu un rihta darbibu, tad naktis tumšâ eenaidneeks bij eefahzis pretusbrukumu. Wakarâ eenaidneeks bij pahrwedis pa dselszoku us Marienhausenas staziju eschalonu ar rezervem (I. Petrogradas pulks) un tumšâ eefahzis usbrukumu no stazijas Marienhausenas meesta wirseenâ. Daugawpils pulka II. bataljons fastapa usbruzejus ar uguni; pehz ilgafas apschaudischanâs II. bataljons bij pahrgahjis pretusbrukumâ un fahzis speest eenaidneeku atpakal. Tanî paschâ laikâ I. bataljons bij eefahzis usbrukumu us Borisowu un fcha bataljona labais flangs (2. rota) bij iswirsijusees eenaidneekam us flanga, jo eenaidneeks nahza no stazijas us meesta pusi, fadehl eenaidneeka flangs irahdijas apnemts. Welosipedistu rota, nahdama no Lugeem us Rikutschewu, bij isnahfusi eenaidneekam us otra flanga un pat aismugurê un no tureenes eefahfusi energiski usbrukt. Welosipedistu rotas usbrukums ir bijis eenaidneekam pilnigi negaidits. Sarkanarmeeschi pilnigi fajukufchi un fahfufchi panikâ behgt. Ismantojot fcho gadijumu, Daugawpils pulka bataljoni bij turpinajufchi eenaidneeka wajaschanu, atfazidamees no naktis atpuhtas un nenogaidot usbrukuma fahfchanâs laiku, kuresch bij pawehlê noteiktis us plkst. 6 no rihta.

Welošipedistu rota bij nehmuši wirseenu uf austrumeem no stazijas — tas ir apejot pehdejo, kamehr II. bataljons, turpinadams usbrukumu stazijas wirseena, bij pehdejo eenehmis. I. bataljons ari bij šatrezis eenaidneeka labā flanga pretošanos un eenehmis Borisomas apkārtni. Jau deenas gaišmā bataljoni turpinaja eenaidneeka wajaschanu uf austrumeem no dselsšzeka. 6. un 7. rotas bij eenehmuščas Badna Gorkas šahdschu, kamehr welošipedistu rota bij wehl tahlaku uf preešchu gahjuši usbrukumā pa zeku no Badna Gorkas uf Straniki Gorki. Ap plkst. 12 deenā welošipedistu rota bij eebrukufi Gorku šahdschā. Gorku šahdschā atradās Atšewišchās Petrogradas brigades šchtabs. Brigades komandeeris nebij domajis, ka latweeschu karapšehšs tīf ahtri pašpšehs eebrukt tīf dsilā aismugurē un tadehl meerigi gaidijis šinojumus no šaweem pulkeem, kad Gorku šahdschā eebrukufi waronigee welošipedisti. Welošipedistu rota bij šanehmuši gubštā brigades komandeeeri, brigades komišaru, daščus kareiwjus un 3 wesumus ar patronam un granatam, kuri bij šagatawoti nošuhlišchanai uf fronti II. Petrogradas pulkam.

Zitas Daugawpils pulka dalas bij palikuščas tahlu eepafal no welošipedistu rotas, tīfai no I. bataljona weens wads bij iswiršijees uf preešchu un eenehmis Šchljapkinas šahdschu.

Pehz pusdeenas eenaidneeks bij šawilzis pret šcho rajonu 84. pulku (no igauku frontes) un eesahka stiprus pretusbrukumus. Gewehrojot mušhu bataljonu leelo nogurumu un nepeezeeschamibu nodibinat šafarus un šatīkšmi, nebij isdewees tuhlin isbihdit leelakus špēkus uf Gorkeem un Šchljapkinu, tadehl welošipedistu rotai un wadam pee Šchljapkinas bij atšauts wafarā ateet atpafal. Rota un wads atšita wairakus šarkanarmeeschu usbrukumus un tīfai tad atgahja; pee tam welošipedistu rota, atšīdama usbrukumus, bij pati gahjuši pretusbrukumos, nodaridama eenaidneekam loti leelus šaudejumus un bij atkahpušees tīfai 11. janwarī plkst. 3 no rihša un tīfai lihš Štranikeem, kur eenehmuši pozīciju.

Daugawpils pulka III. bataljons, kà jau mineju, plkst. 3 bij peenahzis pee Kotleschu šahdschas. Šahdschā no frontes labi nožeetinata un frontes preešchā upite ar šahweem krašteem. Kāhšs no weetejeem eedšihwotajeem bij usrahdijis zeku, pa kuru war šahdschu apeet un eebrukt no austrumu pušes. Usbrukums bij iswests ar diwi rotam no austrumeem un ar

wenu rotu no deenwideem. Behz $\frac{1}{2}$ stundu ilgás nafts zihnas fahdscha bij eenemta plfst. 4.30 no rihta. Genaidneeks wífu deenu un lihdí wafara frehslai bij mehginajis ar pretusbrukumeem dabut fcho fahdschu atpakal, bet wífi pretusbrukumi bij atfísti. Paschá kreisâ slangâ jahtneeku wads eenehmis Stoptowu, Klimowu un Ludowku.

Partisanu pulks ar sawu zentru un kreiso slangu turpinaja usbrukumu Schilbanu wirseenâ. Tagad 10. janwari bij peemesta ari artilerija, bet loti mas — weens wads. Wífi trihs bataljoni (II., III. un IV.) eeguhst masas fefmes: eenemtas tikai fahdas tuwakas fahdschas. Turpretim Partisanu pulka I. bataljons ari no rihta eefahzis eenaidneeka wajaschanu un ar strauju usbrukumu bij eenehmis Korfowkas staziju, kur frita muhsu rokâs bagats kara materials: 4 lokomotives, 110 wagonu, zisterna ar petroleju, eerotschi un daschi ziti materialali. Jahtneeki bij mehginajuschí eenemt ari meestiau, bet neisdemigi.

Ari Leepajas un Wentspils pulki, nesfatotees uf to, fa pulku dalas bij istaifitas uf garas frontes, bij pawirsijuschees uf preekfchu, fanehmuschí guhsteknus un trofejas. Leepajas pulks bij eenehmis Drisanus un Kofarewischkus; Wentspils pulks — eenehmis Warklanu meestu un Tutschu fahdschu. Wentspils pulka komandeerim bij atdots atpakal wina bataljons, kusch lihdí tam bij padots Leepajas pulkam.

10. janwara usbrukuma isweschanâ fewiscku waronibu bij israhdijs Daugawpils pulks. Nakti no 8. uf 9. janw. pulks bij gahjis uf isejas stahwofli; 9. janw. wífu deenu tas bij wedis kauju; nakti no 9. uf 10. janwari tas atfit pretusbrukumus un bes atpuhtas atkal eet uf preekfchu, wedsams kaujas beeschi ween ar leelakeem eenaidneeka spehkeem. Tapat leelu drofmi un straujibu bij peerahdijs Partisanu pulka I. bataljons, eenemot Korfowkas staziju.

10. janwara kaujâs atkal daschas eenaidneeka dalas bij leelâ mehrâ zeetuschas un bij pat jaskaita par pilnigi isjauktâm, bet uf frontes atkal bij parahdijuschees jauni pulki no Zgaunijas frontes.

Uf nahkofchu deenu, 11. janwari, wífam dalam bij dots usdewums turpinat usbrukumu.

11. janwaris eefahkâs ar usbrukumu no abâm pusem: ari eenaidneeks bij peewilzis uf fronti wífas tuwakas reserves un

ar pretusbrukumeem gribeja eenemy atpakaļ pasaudešas weetas. Wentspils pulka labais flangs pehž nīknām kaujam šafneedš liniju Belkowskije-Grigi-Mispurischti, Broti un Teilani, šanemdams 2 loščmetejuš, telefonus, leelgabalu lahdinūs un zitus kara materialus. Uš Wentspils pulka kreisā flanga gar dselszēlu no šahkuma usbrukums bij gahjis šemigi, bet tad eenaidneekš ar leeleem špehkeem bij pahrgahjis pretusbrukumā un pehž nīknām zihnam aptureja Wentspils pulku uš linijas Ilgarniki-Stari-Rikowa-Sula-Drišani. Šhini rajonā bij šanemi guhstēni no peezeem šarkanarmijas pulkeem. Tāpat ar prahweem špehkeem eenaidneekš bij usbruzis pee Šhogoteem, bet usbrukums bij atšists ar muhšu uguni.

Pehdigi Partisanu pulkam isdewās isšisti 15. armijas šewiščtu usdewumu pulku no ta pozizijam un pee Ščtilbaneem, eenemy Baitinowu un wišu Ščtilbanu augstumu rajonu. Atšewiščtu usdewumu pulks gan bij mehginajis ar pretusbrukumeem atdabut atpakaļ augstumūs, bet pretusbrukumi bij atšisti.

Daugawpils pulka rajonā — uš šeemeleem no Marienhaušenās stazijas, eenaidneekš ari bij pahrgahjis pretusbrukumā un pee Lomu šahdsčas eelenzis Daugawpils pulka 8. rotu. Šhi rota bij loti waronigi weduši kauju: attihštot štipru loščmeteju uguni, rota bij apštahdinajuši eenaidneeku, ar to pašču uguni nodarijuši eenaidneekam leelus šaudejumus un pehž tam pahrgahjuši pretusbrukumā, šafitusi eenaidneeku un, wajadama to, uš ta plezeem eebrukuši Goroščinas un Rjejowas šahdsčas un tās eenehmusi.

Latgales eskadrona jahtneeku isluhku nodala nogahjuši lihdi Šhogowas stazijai, kur redsejuši leelakus eenaidneeka špehkus.

12. janwari turpinajās kaujas ar usbrukumeem no abām pušem: eenaidneekš wēda loti aktiwu aišfargašanos.

Wentspils pulka labais špahrs atkal bij šemigi gahjis uš preešču un šanehmis loščmetejuš un guhstēkus. Šha pulka kreisā flangā kaujas turpinajās wišu nakti no 11. uš 12. janwari, kamehr beidsot wentspileešči bij eenehmušči Weljanu meestu, kur ari šanemi guhstēni un eerotšči. Atkal uš frontes bij šastapti jauni eenaidneeku pulki. Šeewakarē eenaidneekš ar diwi pulkeem bij usbruzis Warškanu meesta wiršeenā, usbrukumu pabalstijušči ar uguni diwi brunotee wilzeeni. Ar

weiklu un droščfiridigu pretušbrukumu eenaidneeks tizis at-
fists, pee kam pilnigi isklichdinats 472. Padomju Kreewijas
pulkš, pulka ščtabs ar komandeeri, adjutantū un ziteem kritiis
guhštā; tāpat kritiis guhštā eenaidneeka sianesiis ar ušbrukuma
pawehlem.

Partisanu pulka rajonā eenaidneeks ari wairaf reises
pahrgahjis ušbrukumā uš Baltinowu un Koršowku; ari šchee
ušbrukumi atfisti ar prahweem faudejumeem eenaidneeka pušē.

Daugawpils pulks ari masleet bij pagahjis uš preekšču:
Welošipedistu rota bij eenehmufi Gorodiščtschi; eenaidneeks uš
Daugawpils pulka frontes tagad israhdija loti niñnu pretosča-
nos ar no igawu frontes peewilkteem palihga špehkeem; niñ-
nas kaujas noriñinajās Moratsčewas, Bokowas un Bachmetje-
was rajonā. Wakarā eenaidneeks bij nahzis ušbrukumā uš
Gorodiščtschi; welošipedistu rota ar pretušbrukumu bij eelen-
fufi dalu no pretneeka špehkeem, pee kam tifa šanemti guhštā
120 šarkanarmeeschi un 2 loščmeteji. Zahzneeku isluhti atkal bij
nonahkfufi lihds Šchogowas stazijai un tur šabojajušchi dselszēku.

Tā tad diwi pehdejās deenas — 11. un 12. janwarī no
muhju pušes tifa gan eeguhtas šekmes un pat loti plaščos ap-
mehros, bet ne galwenā treezeena wiršeenā — Pitalowas sta-
zija wehl atradās eenaidneeka rokās. Wišpahrejās šekmes gan
dewa ifredšes, ka ari Pitalowas rajons tiks eenemts. Kad uš
wišas frontes pretineeks tiks dšihšs atpafal, tad ari Pitalowas
rajonā to nebuhs gruhti padšihš. Bet tomehr paredšams bij
tas, ka Pitalowas rajonu wairs nebuhs tiš weegli eenemt, ka
pirmā deenā, kad welošipedistu rota bij pašpehjuši eebruht lihds
pretineeka brigades ščtabam. Eenaidneeks tagad jau bij ap-
šwehriš Pitalowas mešgla nošihmi un šagrupejis tur wairaf
šaraspehta. Pitalowas rajonā eenaidneekam peenahza pulki,
kuri lihds šchim bij stahwejušchi uš blakus atrodosčās Zgauni-
jas frontes; šchee pulki bij labaki apmahziti un organišeti, tee
weda aktiwu aišfargasčanos, tadehl Daugawpils pulkam nebij
weegli uš preekšču tift.

Ušbrukuma turpinajums wišā frontē no 13. lihds 20. janwarim.

Karte Nr. 5.

Latgales atbrihwosčanas ušbrukumu eefahkot, muhju is-
luhšosčanas nodafa bij šawahkfufi pareišas siņas par pretineeka

špehkeem: kahdas karaspehka dalas un kahdâ fastahwâ atrodas uš frontes un aij frontes — armijas rezervê. Pee usbrukuma plana isstrahdasčanas tika nemti wehrâ kâ tee pretineeka špehki, kuzi bij teeschi frontê, tâ ari tee, kuzi atradâs armijas rezervê, waj teeschi blafus muhšu frontei uš Sgaunijas frontes. Šcho pretineeka špehku fastahwu es peewedu šahkumâ. Pa Daugampils eenemščanas operazijas laiku (no 3. lihds 5. janwarim) muhšu karaspehks ari fastapa tikai tās eenaidneeka karaspehka dalas, kuras jau agraki bij uš frontes. Šchi operazija bij iswesta tik ahtri un eenaidneekam negaidot, ka eenaidneeks nebij paspehjis peewilkt palihga špehkus ne tikai no aismugures, bet pat no armijas rezervem. Turpretim, eesahkot usbrukumu Bitalowas wirseenâ, muhšu karaspehks, šahkôt jau no 10. janwara, fastapa eenaidneeka dalas, kuras agraki frontê nebij atradusčâs. Wispirms fastapa tās dalas, kuras bij pretineeka armijas rezervê waj uš teeschi blafus atrodosčâs Sgaunijas frontes: 83. un 84. pulki un 32. pulks, kâ ari II. komunistu treezeena bataljons; šchis dalas eetilpa muhšu agrakajâ špehku aprehkinâ. Pehz tam šahka parahditees eenaidneeka dalas, kuras bij pahrwestas no tahlakas Sgaunijas frontes (no Narwas frontes) un tahlakas aismugures. Par šcho dalu peenahščanu mums eepreekšč jinu nebij, bet gan pee usbrukuma plana nehma wehrâ, ka jauni špehki war peenahkt un tadehkt ari bij jasteidsjas ar usbrukumu.

Pehz šinam, kuras bij eewahktas tanî laikâ, un kuras pehz pahrbaudijuma ir israhdijusčâs par pareišam, jau 13. janwari eenaidneeks bij paleelinajis šamus špehkus ar šekoščam peewestam karaspehka dalam:

	ščitiķu	loščmeteju
1) 82. pulks	400	9
2) 53. divizijas II. brigade: 472., 474. pulki	800	18
3) 4. Str. div. II. brigades 30. pulks	400	7
4) Atšewiščikâ latweešču leelineeku rota	520	8
5) Sarkano Komunaru pulks	1200	18
6) 87. pulks	400	9
7) 53. diviz. II. brig. 471. un 473. pulki	800	20
8) 1. Pâdomju pulks	900	18
Šopâ	5420	107

Des tam eenaidneeks bij peewedis jaunus špehkus un šagrupejis tos uš Reseknes-Daugampils dselszela. Šhee špehki gan bij wehrsti galwenâ šahrtâ pret polu karaspehku, bet wa-

reja tikt isleetoti ari pret mums. Šāhe bij ſagrupeti: 6. diviſijas 1. brigade — 46., 47. un 48. pulki un 1. diviſijas III. brigade — 7., 8. un 9. pulki. Veſ tam wehl bij peenahkuſchi kaħdi jahtneeku eſkadroni, brunoti wilzeeni un leelgabali uſ platformam; noteiktas ſinaſ par ſchām daſchadām ſihkām jaunpeenahkuſchām daſam ir gruħti ſawahzamaſ; no leelineekeem iſdoti apraſti ir loti truhzigi, nepilnigi un zits zitam pretimrunajoſchi. Wiſtumaſ pee pateeſibaſ buħſ, ja meħſ rehķinaſim uſ muħſu fronteſ peenahkuſchoſ pretineeka ſpeħkuſ uſ 3300 ſchtiku un toſ ſpeħkuſ, kuru bij ſagrupeti uſ Reſeknez-Daugampils dſelſzela, — pret poſeem un pa daſai ari pret mums — uſ 1800—2000 ſchtiku. Kopa iſnaħt, ka eenaidneeka ſpeħki pawairojuſcheeſ par 5300 liħdſ 5500 ſchtikeem. Genaidneeka ſaudejumi, peħz muħſu aprehķina, bij jaſķaita ap 2000 — křitufchoſ, eewainotoſ, guħſtekoſ un iſliħduſchoſ. Ja atrehķinaſ ſchoſ ſaudejumuſ, tad tomeħr iſnaħt, ka eenaidneeka ſpeħki ir peeauguſchi apmehram par 5420 liħdſ 6000 ſchtikeem, peelaiſchot warbuħtibu, ka daſchaſ daſaſ naw ſinamaſ. Tā tad eenaidneekſ bij paſpeħjiſ iſliħdſinat to muħſu ſpeħku pahrweſchanu uſ auſtrumu fronti. Bij jaņem weħrā, ka ķatru naħtoſchu deenu wehl war peenahķt jaumi eenaidneeka ſpeħki. Latwijāſ ſpeħkuſ ari wareja paleelinat ar Wiďjemeſ diviſijaſ pahrweſchanu uſ auſtrumu fronti, bet bij wajadſigſ laiſkſ; tuwaķāſ deenāſ taſ wehl nebij eeſpeħjamaſ: Vermondta fronte gan wairſ faħtiſki neekſiſteja, bet Wiďjemeſ diviſijaſ pulkeem ari bij nepeezeeſchama atpuħta, lai papildinatu materialo daķu, apgeħrba, apawu un zituſ truhķumuſ. Tikai 4. Walmeeraſ pulkſ wareja peħz 2—3 deenam tikt noſuħtiitſ uſ fronti: ſchiſ pulkſ atradaſ Riģā un tika ſagatawotoſ noſuħtiſchanaſ.

Leħna un weenliħdſiga uſbrukuma turpināchana wiķā muħſu karaſpeħķa fronte wareja noweſt pee loti kriħtiſķa ſtaħwoķķa. Genaidneekſ, paſtaħwigi paleelinajot ſawuſ ſpeħkuſ, wareja galu galā muħſu karaſpeħķa wirſiſchanoſ apturet, tad ſagrupet kaħdā weetā leelakuſ ſpeħkuſ un pahreet pretuſbrukumā pret muħſu garo, gandriħſ weenliħdſigi iſſtepto fronti. Ja tik eenaidneekam iſdotoſ apturet muħſu uſbrukumu, waj pat tikai aiſķawet muħſu uſbrukumu tik taħlu, ka muħſu ķeķmeſ paliktu neezigaſ, tad wiķam bij loti weegli ſagrupet ſpeħkuſ ſtipram pretuſbrukuma treezeenam. Paďomju Křeewijāſ

Karaspēhks wifos karos isleetoja ūchahdu darbības metodi, tas ir — aifsargotees ar stipru pretusbrukumu, ūagrupejot kahdā wirūeenā leelakus ūpēhtus, un pa to laiku uū pahrejās frontes aifsargajotees ar masakeem ūpēhkeem.

Kā no Padomju Kreewijas reetumu frontes komandeera rihkojumeem redūams, tad pret muūsu karaspēhtu ari pateesi bijis nodomats isdarit stipru prettreezeenu. Sahkot no 9. janwara, kad eesahkās muūsu karaspēhta usbrukums wiūa frontē, Padomju Kreewijas reetumu frontes komandeeris ūahzis dot energiskus rihkojumus frontes aisstahweūchanai. Birmfahrt — tizis aisrahdits XV. armijas komandeerim apturet Latwijas karaspēhta usbrukumus ar pretusbrukumu Krustpils wirūeenā. Scho pretusbrukumu isdarit ar teem ūpēhkeem, kuri atrodas armijas rihzibā, peedodot wehl daschus jaunpeenahkuschus pulkus: 1. strehlneeku un Sarkano komunaru pulkus, kā ari tos pulkus, par kuru peenahkūchanu es jau aisrahdiju. Dtrfahrt, pawehlets ūagatawot galweno pretusbrukumu: No ziteem jaunpeenahkoūcheem ūpēhkeem pawehlets ūastahdit stipru treezeena grupu Sebeschās-Nowo-Sokolniku- st. ūljastizi rajonā. No ūchās treezeena grupas aisleegts isleetot kaut kahdas frontes aifsargahchanai. Treezeenu pawehlets eesahkt tikai tad, kad jau wiūi ūpēhki buhtu ūagrupeti. Treezeena mehrkis — eenemt wiūmas to stahwofli, kahds bijis dezembra beigās.

Pretusbrukums Krustpils wirūeenā bijis nodomats apmehram uū 14.—15. janwari. Scho wirūeenu frontes komandeeris (kā tas redūams no wiūa aisrahdijumeem) ir iswehlejees aij apstahkku nesinahchanas: usbruhkot Krustpils wirūeenā wiūsch ir domajis eedsihht kihli starp polu un latweeschu karaspēhtu, buhdams pahrleezibā, ka pee Krustpils dselūszeka atrodas latweeschu labais flangs; pee tam frontes komandeeris ir bijis wehl tant pahrleezibā, ka no muūsu puūes ūitalowas wirūeenā ir ūagrupeti loti leeli ūpēhki: — uū frontes Latgales diwiūija un aij wiūas rezervē wiūa Wiūsemes diwiūija. ūau 14. janwari frontes komandeeris leelā mehrā pastiprinajis XV. armijas labo flangu — pee ūitalowas, atdodot pawehli VII. armijai (pret ūgaunijas fronti), pehz 48 stundam ūahkt pahrwadat 55. diwiūijas II. brigadi uū XV. armijas fronti; XV. armijas komandeerim pawehlets nostahdit ūcho brigadi labā flangā (pee ūitalowas); ūhini brigadē bijis 1900 ūchiku un 8 leelgabali. Tahlat VII. armijai dota pawehle iswest re-

referwè 21. divisijsas III. brigadi (740 schtiku un 2 leegabali) un turet to gatawibâ pahršweešchanai us XV. armijas fronti.

Genaidneeka pretusbrukums, ar ne wijai leeleem špeheem, Krustpils piršeenâ preekšč mums nebij bihštams: Krustpils wiršeens bij aissfargats ar stipru karašpehku — Wentšpils pulku un landeswehru. Ja eenaidneekš buhtu pat eeguwis šchinî wiršeenâ šekmes, tad šchis apstahklis newaretu apstahdinat muhšu operazijas plana iswešchanu. Muhšu šekmes abos flangos peespeestu eenaidneeku atkahptees, pretejâ gadījumâ Krustpils wiršeenâ usbruhkošchâs eenaidneeka dasas waretu tikt atgreetas ar poļu wirsišchanos us Ludži no deenwideem un Latgales divisijsas labâ flanga wirsišchanos no seemešem us Ludži. Daudj nepatihkamaks mums bij tas apstahklis, ka eenaidneekš deesgan leelâ mehrâ pastiprinaja šawus špehtus pret muhšu kreiso flangu: loti bihštams mums bij stipraks pretusbrukums pret muhšu kreiso flangu. Genaidneekam bij šche šchojeja un dselszeksč, turpretim no muhšu pušes us kreiso flangu weda tikai dselszeksč, kamehr ziti zeki bij ahrfahrtigi šliktâ stahwofli. Poli newareja šneegt palihdsibu muhšu kreisam flangam. Ja muhšu usbrukumi šche tittu pat tikai apstahdinati, tad taptu nedrošchs wišs Latgales divisijsas stahwofli: kamehr nebuhtu eenemta Witalowas stazija, tikmehr us Latgales divisijsas frontes newareja tikt nodibinati ne labi šakari, ne šatiksme un wiša wajadsigâ kara materiala peegahdašchana. Kamehr Latgales divisijsas kreisais flangs nebij isbihdijees peeteekošchi tahlu ais Wezgulbenes-Witalowas un Witalowas-Rešetnes dselszeka, tikmehr Latgales divisijsas peewedu zeki (apghadiba), šatiksme un šakari nebij nodrošchinati. Ja mehš to nepaspehtu lihds šneega kušchanai, tad ari nebuhtu zeribas atbrihwot Seemel-Latgali. Ja eenaidneekš apturetu muhšu kreiso flangu, tad winam nebuhtu bihštami ari Latgales divisijsas labâ flanga usbrukumi (Bartijanau, Leepajas un pat Wentšpils pulka), jo šchee usbrukumi pahrwehrtos par frontaleem un eenaidneekam buhtu eespehja apdraudet tos no flanga — no seemešem. Genaidneekš ir bijis loti šlikti orientets kâ par muhšu militareem, tâ politikskeem apstahkleem. Genaidneekš naw teeschi sinajis, kur atrodas muhšu frontes robesča ar poļu karašpehku; šcho robeschojumu winšch ir domajis Krustpils wiršeenâ. Genaidneekš ir domajis, ka noteek pilnigi šastanota kopdarbiba štarp wišem trim šaimineem: Latwiju,

Leetawu un Poliju un tadehl, ir baidijees no ta, ka poli waretu eet taiſni no Kraslawas uſ Ludſi un latweeſchi ar wiſeem labā flanga ſpehteem gar Krustpils-Reſeknes dſelſszeklu uſ Reſekni un Ludſi, kamehr Leetawas armija turetū fronti ſtarp mums un poſeem; ar tahdu manewri tad wareja tiſt atgreesſta un ſaguhſtita wiſa leelineeku Daugawpils rajona karaſpehta grupa. Nā ſinams, tad politiſku apſtahtku dehl ſchahda operazija no muhju puſes bij pilnigi neeeſpehjama. Sliktas militaro apſtahtku nowehrteſchanas dehl eenaidneeks neiſmantoja muhju krejā flanga gruhſto ſtahwofli un neſagrupeja tur peeteekoſchi daudſ ſpehku. No otras puſes, ir jaatſihmē muhju krejā flanga Daugawpils pulka waroniba: wiſa tahlakā operazijas iſdoſchanās waj neiſdoſchanās, lihds Walmeeras pulka peenahſchana, bij atkariga no Daugawpils pulka waronibas; muhju pirmās un tahlakās ſekmes krejā flangā ir — Daugawpils pulka nopelnš.

Nā ſinams, tad eenaidneeka pretuſbrukums Krustpils wirſeenā netika iſweſts dſihwē, jeb ari tika iſweſts, bet ſoti neezigos apmehros. Par eemeſlu, kadehl pretuſbrukums naw iſweſts, eſot bijis Korſowkas eenemſchana no Partisaku pulka. Uſ Ludſi no Kreewijas atſuhſtitais un pretuſbrukumam noſihmetais, Sarkano Romunaru pulks ſteidſigā kahrtā noſuhſtits uſ Korſowkas wirſeenu. Turpretim wiſpahrigais leelais pretuſbrukums atſtahts ſpehtā un ſagatawoſchanās uſ to tiuſi weſta wiſu laiſu.

No wiſeem notikumeem 9., 10. un 11. janwari faſtahdijās deeſgan ſkaidra apſtahtku aina: Uſ Latgales diwiſijas frontes ir parahdijuschees jauni un deeſgan prahwi eenaidneeka ſpehti; eenaidneekam ir eeſpehja wehl wairaf paleelinat ſawus ſpehtus pret Latgales diwiſiju — pret muhju kreizo ſlangu.

Muhju kreizam ſlangam ir ſoti leela noſihme: ſekmes waj neſekmes uſ krejā flanga atſaukſees uſ wiſas frontes un weenigi no krejā flanga atkarajas Seemel-Latgales atbrihwoſchana.

Mums naw eeſpehjas ahtrā laiſā paleelinat ſpehtus krejā flangā. Walmeeras pulka nonahſchana uſ fronti tika iſlihdſinaja muhju ſaudejumus. Atleekas weenigi iſleetot zitu lihdsekli, lai muhju kreisais ſlangš guhſtu ſekmes; tahds lihdsellis wareja buht darbiba, kura waretu atwillt pretneeka ſpehtus no muhju krejā flanga, waj wiſmaſakais nelaut eenaidneekam

wehl wairak paleelinat spehtus pret muhsu kreiso flangu. Weenigais lihdseklis, ar kuru wareja atwiltt eenaidneeka spehtus no muhsu kreisā flanga, bij stiprs polu karaspehka usbrukums no Daugawpils rajona, kopā ar muhsu labo flangu — Reseknes un Jelgavas pulteem. Šis lihdseklis tagad bij jaisleeto.

Sahkot no 6. janwara polu karaspehks un muhsu labais flangs stahweja gandrihš uš weetas. Polu karaspehks bij pahrnahzis pahr Daugawu, eenehmis rajonu no Kraflawkas lihdš Wiščku stazijai; tagad tas bij peespeests nokahrtot šawu aismuguri — noorganiset apgahdibu ar kara materialeem un usturu. Tā kā dselšszela tilta pahr Daugawu nebij, tad bij wajadsigs nokahrtot pahrwadaščanu par Daugawu no Turmontu stazijas lihdš Daugawpils stazijai: tas ainehna šinamu laika sprihdi. Mehš bijām apnehmušchees apgahdat polu karaspehku ar usturu, šahkot no tā laika, kad buhs nodibinata dselšszela šatiksme starp Rigu un Daugawpili; beš tam mehš bijām apnehmušchees peegahdat ari tos ušturas lihdseklus, kuri buhtu atrodami Latgalē uš weetas, jo mums tatschu no paščas pirmās deenas bij jausstahjas par eenemtā apgabala pahrwaldneekeem un tadehl mehš newarejām atkaut to, lai polu karaspehks patš nemtu weetejos lihdseklus, bij wajadsigs, lai polu karaspehks šanemtu wišu wajadsigo zaur muhsu administratiwo pahrwaldibu (aprinķa preekšneeku): — poli tam bij peekritušchi, gribedami uš katra šola peerahdit šawu draudšibu, tadehl mums wajadseja to kahrtigi iswest dšihwē. Par nelaimi, kā polu karaspehka apgahdiba ar usturu no muhsu šaimneezibas pahrwaldes, tā eenemtā apgabala administratiwās pahrwaldibas eerihkofšana un noorganisešana no šahkuma negribeja weiktees. Dselšszela šatiksme jau šen bij nodibinata, bet neweens pahrtikas wagons polu karaspehkam nebij nosuhtits. Nemot wehrā muhsu loti truhzigos apstahklus, mums, šinams, nebij weegli peegahdat usturu poleem, bet ja mehš to bijām apnehmušchees, tad mums wajadseja šawu šolijumu ispildit, jo preteja gadijumā mehš buhtu demušchi poleem teešibu ari neispildit to, ko poli mums bij šolijušchi. Beš tam poli jau tā israhdija pretimnahščšanu un bija ar meeru šanemt usturu tikai šahkot no zeturtās deenas pehž pahreesšanas par Daugawu. Šhee ušturas lihdsekli tatschu bij weenigā kompensacija, kuru poli no mums prasija; usturu poli prasija tikai 20,000 zilwefeem (muhsu armijā uš ušturas, beš poleem, bij

pahri par 70,000 zilweſu). Par uſturas peegahdaſchanu poleem bij doti riškojumi jau ſen eepreeſiſh. 6. janwari, ſarunà par operativàm dariſchanàm, polu kapteinis Miſhſkowiſkis ſtarp zitu iſteizàs, ka wiſam jarunà ar Upgahdibas dalu, lai taſ kaut ko no uſturas noſuhtot. No ta es dabuju ſinat, ka wehl nefas naw ſuhtits. Muſhu apgahdibas preeſiſhneeks man pateiza, ka wiſiſh eſot beſſpehzijs: wiſiſh eſot riškojumus dewis, bet ſaimneezibas preeſiſhneeks wilzinajot. Bij jaiſleeto wiſaſafee draudi, lai wiſmaſafais parahditu poleem, ka, ja ne wiſs, tad kaut kaſ teeſ ſuhtits.

Tiſpat gauſi gahja ar muſhu aprinka waldes eerihkoſchanu. Lai gan ar eekſhleetu ministra kungu bij norunats, ka muſhu aprinka preeſiſhneeks eeradiſees Daugawpili to paſchu deenu, kad muſhu karapheks tur eeradiſees; pagahja deenas pehz deenam, bet no eekſhleetu ministra noſihmetais aprinka preeſiſhneeks kà nebrauza, tà nebrauza. Kad beidsot ſhis aprinka preeſiſhneeks ari eebrauza, tad driſh ween noſkaidrojàs, ka wiſiſh pawiſam naw ſpehjigs representet muſhu adminiſtrativo waru un iſpildit ſawus peenahkumus; tanì laikà mums wajaſeja no paſchas pirmàs deenas noſtahdit muſhu adminiſtrativo pahrwaldiſchanu preeſiſhihmigi, taſ bij nepeezeekhami kà pret poleem, tà atbrihwotà apgabala eedſihwotajeem.

ſarunas ar poleem, par jaunàs operazijas eekſhſchanu, bij loti iſſas: kapteinis Miſhſkowiſkis nahkoſchu deenu (12. janwari) paſinoja man, ka frontes komandeeris ir dewis pawehli eekſht jaunu uſbrukumu 13. janwari. Tahlaka uſbrukuma plana iſſtrahdaſhana kà preeſiſh polu karapheka, tà ari preeſiſh poleem padotàs Latwijas karapheka grupas (Reſeknes un Jelgawas pulki un landeswehrs, ſem Kurſemes diwiſijas komandeera wadibas) peekrita polu grupas komandeerim generalim Smigli-Riſſam; iſſtrahdatais plans un dotàs pawehles tiſa tuhlin man daritas ſinamas. Tahlakais polu-latweekſhu grupas uſbrukuma plans bija taſ, ka Polijas karaphekam bij jauſbruht auſtrumus un ſemel-auſtrumus wirſeenos un muſhu karaphekam ar labo flangu jaturas lihſàs poleem, pehz eekſpehjas wirſotees uſ preeſiſhu ari ar zentru un kreiko flangu. Tahlaka uſbrukuma eekſhſhana bij noteikta uſ 13. janwari.

Daiſmetà no 6. lihſi 12. janwarim uſ muſhu labà — poleem padotà — flanga bij notikuſi ſekoſha kara darbiba:

6. janwarî eenaidneeks bij taifijis neleelu pretusbrukumu Reseknes pulkam; pretusbrukums bij weegli atfijts.

7. janwarî Zeligawas un Reseknes pulku isluhki bij daschâs weetâs padsinuſchi eenaidneeka preekschejâs dasas. Eenaidneeks bij ar prahweem ſpehkeem wedis usbrukumu no Dramaneem uſ Niedermuiſchu — pret Zeligawas pulka labo flangu; usbrukums bij atfijts, eenaidneeks zeetis leelus ſaudejumus.

Nakti no 7. uſ 8. janwarî eenaidneeks ar leeleem ſpehkeem bij wedis usbrukumus Niedermuiſchai; usbrukumi turpinajuſchees wiſu nakti; usbrukumi atfijti no Zeligawas pulka III. rotas. 9. janwarî eenaidneeks atkal turpinajis usbrukumus Niedermuiſchai un atkal atfijts. Reseknes pulka isluhki wairakâs weetâs bij padsinuſchi eenaidneeka preekschejâs dasas. Landeswehrs bij iſwedis ſtipru isluhkoſchanu wiſâ ſawâ frontê: uſ Sumankeem, Leiweliſcheem, Rudnikkeem un Tſchigantowu; wiſos wirſeenos eenaidneeks padſijts un ſanemti guhſtekni. Ar ſawu kreifo flangu landeswehrs eenehmis Molokolnas ſahdſchu, lai pabalſtitu Wentſpils pulka darbibu.

10. janwarî landeswehra isluhki atkal bij ſanehmufchi guhſtekus un landeswehrs masleet iſbihdijis ſawu fronti uſ preekschu uſ linijas Waſiljewki-Widi-Molokolna. Muſju brunotee wilzeeni bij energiſki apſchaidijuſchees ar eenaidneeka brunoteem wilzeeneem uſ Daugawpils-Reseknes un Daugawpils-Driſas dſelſzeleem un padsinuſchi eenaidneeka brunotos wilzeenus.

11. janwarî landeswehrs, pabalſtidams Wentſpils pulka labo flangu, bij pahrgahjis usbrukumâ ar ſawu kreifo flangu: eenaidneeks ar leeleem ſaudejumeem iſſijts no wairakâm ſahdſcham un landeswehra kreifaſ ſlangſ eenehmis liniju Ruſina-Kewlenki-Ruſati, pee kam ſanemti guhſtekni un eerotſchi.

12. janwarî polu karapheks jau eefahzis ſagatawoſchanâs darbibu, iſbihdidamees wairakâs weetâs uſ preekschu, lai eenemtu iſdewigas weetas preeksch ahtra tahlaka usbrukuma, kadehl ari Zeligawas pulka labais ſpahrnâs eefahzis iſwirſiſchanos uſ preekschu. Scha pulka I. bataljons usbruzis uſ wiſas frontes, pee kam eenemtas Pletſchas, Gubaniſchu un Strodu ſahdſchas. Gubaniſcki ſahdſchâ ſanemti 26 guhſtekni. Tahlak bataljons ar ſtipru ſawu eenehmis Tſwigiſchu, Maſkewitſchiſchu un Jegoriſchu ſahdſchas. Zeligawas pulka III. bataljons un Reseknes pulks iſdarijuſchi paſtiprinatu isluhkoſchanu, pee kam

Rešetnes pulka isluhti šanehmušchi loschmeteju. Brunotais wilzeens, darbodamees kopâ ar poleem, leelâ mehrâ pabalstijis polus, un usbrufuma wafarâ nonahzis lihdsi Ruščhonu stazijai.

Latgales diviſijas frontē, kâ sinams, kaujas noriſinajās beš pahrtraufumeem; diviſijas fronte lehni, bet pastahwigi wirſijās uš preekšču. Tâ kâ usbrufuma fronte bij loti gara un aiſmugures zeli ahršahrtigi ſlikti, tad nebij eespehjams iſweſt kaut kahdas leelakas ſpehtu pahrgrupeſchanas, bet bij eespehjams tikai daudj maš ſabeesinat ſpehtus weenâ waj otrâ weetâ uš faimiau eezirknu rehķina. Usbrufums bij ari jaturpina beš pahrtraufuma. Tagad Latgales diviſijai par usbrufuma galweneem mehrķeem bij uſſtahditi — kreiſâ flangâ Pitalowas dšelszela meſgls, — ſča meſgla eenemiſchana un nodroſchinaſchana, iſwirſotees uš preekšču no ta. Tâ kâ no pahrejās frontes nebij eespehjams ſpehtus pahrſweeſt Pitalowas wirſeenâ, tad ar wiſu pahrejo fronti ari atliſās tikai turpinat usbrufumu taiſni uš preekšču, lai wiſmaſakais zaur to eenaidneeks newaretu ſawus ſpehtus no pahrejās frontes pahrſweeſt uš Pitalowas rajonu; no ſewiſchķa ſwara uš pahrejās frontes bij — weſt usbrufumus Rešetnes wirſeenâ.

Uš 13. janwari Latgales diviſijas komandeeris bij dewis pawehli: Daugawpils pulkam usbrukt, apejot Pitalowu no ſeemeleem, un Partisanu pulkam weſt usbrufumu, apejot Pitalowas meſglu no deenwideem; Siguldas pulka daſam nodroſchinat Daugawpils pulka kreiſo flangu; tām Partisanu pulka daſam, kuras nenemtu dalibu usbrufumā Pitalowai, bij ušdots weſt usbrufumus ſawos eezirknos taiſni uš preekšču, iſmantojot ari Siguldas pulka 8. rotu; tahtlač, pa labi no Partisanu pulka, Leepajas un Wentſpils pulkeem tāpat turpinat usbrufumus ſawos rajonos.

Usbrufuma gaita.

13. janwari muſhu labâ flangâ eesahķās tahtlakais usbrufums ar pilnigām ſekmem, kâ uš muſhu, tâ uš polu frontes. Muſhu frontē Jelgawas pulks ar ſaweem diwi bataljoneem (ſča pulka weens bataljons ſaſtahdija Daugawpils garniſonu), pehž neleelām ſadurſmem ar eenaidneeku, eenehma ušdots punktus: Lageri-Boſtoſchi-Wigoda-Biedij-Salwij- Jaſmuischa - Radowka.

Resefnes pulks šawa usbrukuma zela bij fastapis deesgan stipru eenaidneeka pretoschanos pee Gavreem, Waiwodeem un Preleem; tomehr lihds wafaram pulks bij eenehmis usdoto rajonu: Radowka=Preli=Sondari. Pulks bij šanehmis 13 gubstefaus, artilerijas munizijas ratus ar lahdiacem un weenu 48-liniju haubizu. Sewiški stipru pretoschanos eenaidneeks bij israhdijs landeswehra usbrukuma rajonâ pee Moskwinu, Rumpu, Punaij un Anspatu šahdscham. Ar stipru usbrukumu eenaidneeks bij iffists un landeswehrs eenehmis usdoto liniju — Sondari=Bassturi; šanemti 40 gubstefni un loschmetejs; ari landeswehrs bij zeetis neleelus šaudejumus.

Paščâ labâ flangâ, kopâ ar poleem un poļu rihzibâ darbojâs muhsu brunotais wilzeens us Daugawpils-Resefnes dšelszela. Wilzeens bij isbrauzis werstes 5 eenaidneeka rajonâ, jegdams zela un tiltu islaboschanu. Kamehr notifusi tiltu laboschana, tikmehr wilzeena komandeeris ar 10 kareiwjeem ašgahjis us Bufališčku muišchinu un padfinis no tureenes eenaidneeka pulka šchtabu. Genaidneeks mehginajis pahreet usbrukumâ, lai atgreestu wilzeenu, bet ar wilzeena uguni isflihdinat, pee kam atštahjis deesgan dauds kritušchu un eewainotu.

Ne tik weeglas šefmes guma muhsu freijais flangs. Daugawpils pulks bij eesahzis energištu usbrukumu Gorodiščtsches-Gratschkowa Goras wirseena; bij gan isdewees pawirsitees us preekšču, bet eenemt šchos punktus nebij isdewees. Genaidneeks, pareisi nowehrtejis šcho wirseenu, bij eenehmis loti isdewigas pozizijas ar plaščo apšchaujamo lauku un tablu nowehroschanu. Usbruzēji bij fastapti ar stipru loschmeteju un artilerijas uguni. Lai nezeestu leefus šaudejumus, pulks šahka šagatawot planweidigu usbrukumu, wedot isluhtoschanu un peewelfot šawu artileriju. Tur, kur pulks bij šafneedsis usdoto liniju, tuhlin eesahka nozeetinaščanâs darbus, jo šche bij šagaidami pretusbrukumi.

Partisanu pulks ari fastop stipru pretoschanos; tomehr no pulka kreišâ flanga teef eenemta stazija Bonderi, bet apeet un eenemt Bitalowu neišdodas. Partisanu pulka labâ flangâ eenaidneeks bij nahzis pretusbrukumâ, pretusbrukumi atšisti.

Starp 13. janwara kaujâs kritušchajem eenaidneeka kareiwjeem bij atrasti ari šineeschi. Pretusbrukumu pee Šalmušes muišchas bij wedusi latweeschu komunistu rota.

Uf 14. janvari Datgales diviſijas daſam dema pawehli turpinat uſbrukumu un eenemt: Wentſpils pulkam Paſtori-Goljanus-Uljanowu; Leepajas pulkam — Driſanu-Rogowkas liniu; Partisanu pulkam, uſbruhkot no deenwideem, eenemt Moratſchewu, Pitalowu un augſtumus gar Pleſkawas ſchoſeju uf ſeemeſeem no Pitalowas; Daugawpils pulkam — eenemt Graſchkowa Goru, Meknizu un Schogowas ſtaziju un Gorſtu un pabalſtit ar labo flangu Partisanu pulku pee Pitalowas eenemſchanas. Siguldas pulkam dots uſdewums noſtiprina-tees un nodroſchinat kreifo flangu. Kurſemes diviſijas daſam uf 14. janvari dots uſdewums: eenemt iſdewigakas weetas un nolihdſinat fronti. Galwenais uſbrukuma wirſeens bij Pitalowas dſelſszela meſgls un pee ſcha meſgla tuwakas ſtazijas — Moratſchewas un Schogowas. 14. janvari uſbrukums galwenâ wirſeenâ noriſinajâs ſekmigi. Ar ſtrauju uſbrukumu Partisanu pulks bij eenehmîs Moratſchewas un Pitalowas ſtazijas un ſaſneedſis Utrajas upi. Genaidneeks atkahpdamees bij paſpehjis uſſpridſinat dſelſszela tiltu pee Moratſchewas ſtazijas, kadehl muhſu brunotais wilzeens newareja eenahkt Pitalowas ſtazijâ, lai pabalſtitu taſlato uſbrukumu, aptarajat pretneeka brunoto wilzeenu, kurſch tamdehl loti droſchi wareja ſtrahdat pret Partisanu pulka kreifo flangu un galwenâ kahrtâ pret Daugawpils pulka fronti.

Daugawpils pulks ari bij uſſahzis ſekmigu uſbrukumu no Gorodiſchtsches uf Graſchkowa Goru un Schogowu. 10. rota bij eenehmîſi Graſchkowa-Goru un 11. rota tuwojâs Schogowai. Genaidneeks ar ſtipru brunotâ wilzeena uguni bij atſitis uſbrukumu Schogowai un pat peefpeedis 11. rotu atkahptees. Ar leelâm gruhtibam bij iſdewees apturet eenaidneeka pretuſbrukumus un noturet muhſu rokâs Graſchkowa Goru.

Datgales diviſijas labâ flangâ eenaidneeks bij ari pahrgahjis niſnâ pretuſbrukumâ pret Wentſpils pulku, pee kam eenaidneeka brunotais wilzeens bij iſbrauzis zauri muhſu preekſhejam daſam un apſchaudija tās no flanga un aiſmugures. Wentſpils pulks waronigi atſitis eenaidneeka (kura ſtarpâ bijis daudſ kineeſchu) uſbrukumus, kâ ari padſinis wiſa brunoto wilzeenu, ar muhſu brunotâ wilzeena palihdſibu. Rehž tam Wentſpils pulks pats pahrgahjis uſbrukumâ un eenehmîs — B. Wowarſkije, Goljani-Rjabku un Ziſkanu ſahdſchas.

Leepajas pulks, fastapdams wahjatu eenaidneeka pretestibu, bij eenehmīs — Pelīšhtus, Rūgalus, Tēšchus, Gradenus un Limušchus, šanemdams guhstekaus, to starpā 1 kineeti un 5 šchihdus.

Ar Wentspils un Leepajas pulku usbrukumeem no seemefu puses un polu karāšpehka usbrukumeem no deenwidu puses, eenaidneeks, kūršč atradās pretim Kūrsemes diviſijai, jutās ſtipri apdraudets no abeem flangeem un tadehļ bij atwilzīs atpakaļ ſatvas preeſchejās daſas, tadehļ Leepajas pulks beļ ſadurſmem iſwirſijās daudſmaļ uſ preeſčū, bet Reſeknes pulks un landeswehrs palika uſ weetas un weda tikai iſluhkoſčanu.

Beidsot bij iſdeweēs pabeigt 4. Walmeeras pulka papildinaſčanu ar kara materialeem un eēſahkt ſchi pulka noſuhitiſčanu uſ fronti. Walmeeras pulks tika padots Latgales diviſijas komandeerim, lihds Wiſdſemes diviſijas ſčtaba pahrweſčanai uſ fronti; Latgales diviſijas komandeerim tika aīſrahdīts, dot Walmeeras pulkam kaujas eezirkni ſtarp Partīſanu un Leepajas pulkeem, jo bij nodomats Wiſdſemes diviſiju noſtahdit zentrā — ſtarp Kūrsemes un Latgales diviſijam.

Par robeſču ſtarp Kūrsemes diviſijas komandeerim padotām daſam un Latgales diviſijai padotām daſam tika noteikta linija: Lotje-Antonopole-Reſekne-Ludſe (paſchi ſčee punkti Kūrsemes diviſijai).

Tā kā paſčā kreīſā flangā — Siguldas pulka rajonā — muhſu karāšpehks jau gandrihļ bij ſaſneedſīs no mums wehlamo robeſču, tad tika dots aīſrahdijums nozeetinatees uſ iſdewīgām poſizijam.

Wiſdſemes diviſijas komandeerim dēwa riſkojumu, atſtaht Balangas rajonā 6. Rīgas pulku ar weenu batareju un wiſas zitas Wiſdſemes diviſijas daſas pahrweſt uſ Rīgu un papildinat, lai tad waretu tikt noſuhitīts uſ Latgales fronti tuhliā pehļ Walmeeras pulka pahrweſčanas. 6. Rīgas pulku padēwa Semgales diviſijas komandeerim.

Rīgas pulku atſtahja Balangā aīſ daſčadeem eemeſleem: lai gan no Bermonda puses jauna awantura nebij ſagaidama, tad tomehr leeka droſčiba neſčahbeja; ar Veetawu robeſčas wehl nebij noſpraustas; no Veetawas ahrleetu ministrijas iſtureſčanās bij redſams, ka ta muhſu intereſes nekur negrib eewehrot, tadehļ ari mehš newarejām iſlaiſt no rokam to, ko bijām eekarojuſchi; par Balangas apgabalū, kūršč apdſihwots

leelakâ wairumâ no leetaweescheem, mehş warejâm apmainit daschus latweeschu apdsihwotus apgabalus, kuzi eetilpa Lee-tawâ; bes tam Rigas pulkam bij wajadsigs dauds laika, lai to padaritu par kaujas şpehjigu.

Behş Walmeeras pulka us Rigu bij japahrbrauz (no Preekules) Widsemes diwisijas şhtabam.

Semgales diwisija şchinî laikâ tikai formejâs un nebij zerebas tuwakâ nahkotnê dabut to us fronti: no Franzijas pašhitee eerotschi un apgehrbi bij nokawejuschees.

Nemot wişu şho wehrâ, Latgales diwisijas komandeerim bij jarihkojas tikai ar wina pašha şpehkeem un peenahkotscho Walmeeras pulku, ko winam ari pašioja: „Behş Walmeeras pulka pahrmedis 5. Zehşu pulku, bet pahriweşhana ees tikpat lehni, kâ lihds şchim.“

Walmeeras pulka pirmais eşchalons (III. bataljons) nonahza frontê 15. janwarî; bataljonu nowetoja Moratschewas-Bokowas rajonâ — diwisijas refermê.

15. janwarî no rihta eenaidneeks eşahka pretusbrukumus Pitalowas rajonâ ar noluhku atdabut atpaak şho dselşszela meşglu. Genaidneeks bij şawilzis prahwus şpehkus no blakus atrodoschâs igawu frontes; pee Plestawas şchoşejas bij usstahditas batarejas un us dselşszela darbojâs diwi brunotee wilzeeni. Genaidneeka pretusbrukumi gan tika atşisti, bet ari muşu dalas nebij şpehjigas işbihditees tahlak us preekşu no Pitalowas rajona. Kaujâs bij şanemti daschi guhstekni. Us frontes starp Pitalowu un Korjowku Partisanu pulks ar kaujam bij eenehmis Michaltschiku-Vjadinku-Sabolotjes-Schelkas-Undinas rajonu. Tâpat ar deesgan nişnâm kaujam Deepajas pulks bij şaşneedşis Stankewitschu, Lipuru, Puderewas, Wuferu un Dureniku şahdschas.

Gar Krustpils-Reşeknes dselşszelu eenaidneeks işrahbija tikpat şipru pretoschanos, kâ Pitalowas rajonâ. Wentşpils pulks bij waronigi atşitis eenaidneeka usbrukumus un peşş tam patş pahrgahşis usbrukumâ un atşweedis eenaidneeku. Genaidneeks ari şhe bij şawilzis referwes no labakâm dalam — komunistus (ari latweeschu komunistu rotu) un ar kineescheem papildinatas dalas; us kaujas lauka, starp kritischeem bij atrafti ap 80 kineeschu. Pulks bij şaşneedşis Danelişku-Lişkotu, Slobodkas un Lipuru şahdschas.

Kurjemes divīzija 15. janvārī eesahka energisku tahlaku usbrukumu, pehz polu karaspēhta grupas komandēera dotas pamehles. Kurjemes divīzijas labajam flangam bij pagaidam javiršas gar Daugavpils-Rezeknes dselšszelu kopā ar polu kreiso flangu, divīzijas kreisajam flangam janem viršeens us Rezekni. Usbrukums eesahkās agri no rihta. Pret divīzijas labo flangu eenaidneekš jau preekščlaidā bij atkahpees, kadehl Jelgavas pulks, nešadurotees ar eenaidneeku, eenehmis us 15. janvārī norahdito liniju — Lageri-Stupani. Rezeknes pulkam jau bij šaduršmes, lai gan ne wišai stipras; pulks šašneedja liniju Kurka-Gališči-Kirikina-Kultchi. Landeswehrs ar deesgan nišnām kaujam ari bij eenehmis norahdito liniju Ešcherweniti-Bowrewa.

16. janvārī Kurjemes divīzijai bij jawed usbrukums tahlak. Usbrukumu weda ar abeem flangeem. Jelgavas pulks, kurešch wakar bij palizis eepakal, tagad iswiršijās us preekšču; tomehr šcha pulka kreisam (III.) bataljonam neisbewās nonahkt lihds I. (labā flanga) bataljonam. Jelgavas pulka labais (I.) bataljons, šalaušdams eenaidneeka pirmo nišno pretošchanos, bij energiski wajajis eenaidneeku un ar to tahlu nokluwis us preekšču lihds Lasarewas šahdschaj, pahrejot pahr Daugavpils-Rezeknes dselšszeku. Rezeknes pulks bij iswiršijis us preekšču tikai šawu labo flangu un landeswehrs šawu kreiso flangu, lihdsfinadamees ar Wentspils pulku.

Latgales divīzijas rajonā 16. janvārī notikās nišnas kaujas kreisā, isščkiroščā flangā. Daugavpils pulks un Partijanu pulka kreisais flangs eesahka usbrukumus ar noluhku iswiršitees lihds noteiktām robescham, bet ari eenaidneekš ar peewilktām rezerwem weda usbrukumus, noluhkā atdabut Pitalowas dselšszela mešglu. Daščas šahdschas šche pahrgahja divi reišas no weentām rokam otrās; galu galā daščas muhšu dalas tomehr masleet iswiršijās us preekšču, bet Pitalowas dselšszela mešgls wehl nodroščhinats nebij, jo atradās sem eenaidneeka artilerijas uguns. Tas apstahklis, ka šwarigais Pitalowas mešgls tifa eenemts tikai 14. janvārī, bet nodroščhinats nebij wehl ilgi, ir mana, t. i. šchtaba preekščneeka, kluhda. Dodams Latgales divīzijas komandēeram usdewumus, es ašrahdiju gan par to, ka wina galwenais usdewums ir eenemt un nodroščhinat Pitalowas dselšszela mešglu, iswiršotees no ta us preekšču, bet es nenoteizu spēhtu šagrupē-

ſĉanu un wirſeenus katrai Latgales diwiſijas daſai. Ja es pee paſĉa uſbrukuma ſaĉkuma buhtu iſſtrahdajis Latgales diwiſijai tik pat ſiĉku darbibas planu, ka es to iſdariju pee uſbrukuma eeſaĉkuma Kurſemes diwiſijai, tad Piſtalowas dſelſſzela meſgls buhtu eenemts un nodroſĉinatſ paſĉas pirmas deenās. Pirmas kaujas deenās tas bij weegli iſdarams, tagad eenaidneeks bij paſpeĉjis peewest reſerwes. Latgales diwiſijas komandeeris bij gan ſapratis no manis aiſrahditos meĉkus, bet bij padewees Partisanu pulka komandeeera eerunam — eenemt Korſowkas rajonu pa preeſĉu, lai eeguhtu tur daudſi troſeju. Troſejas bij gan tur ſanemtas, bet ſpeĉki bij iſflaideti un galwenā — Piſtalowas wirſeenā ſpeĉki iſrahdijās par nepeeteoſĉeem, lai eeguhtu noteizoſĉas ſeſmes. Tagad galwenā uſdewuma weiſĉana wehl nebij pabeigta, ſpeĉku pahrgrupeſĉana tagad wairſ nebij eeſpeĉjama. Utliſas leĉnam un ar ſaudejumeem eeguht to, kaſ no ſaĉkuma buhtu bijis weegli ſaſneedsams. Weenigais, ar ko tagad wehl bij eeſpeĉjams aĉtri paſtiprinat kreiſo ſlangu — ar brunoto wilzeenu no Daugawpils-Reſeſnes dſelſſzela, jo ſĉini rajonā poſu ſtiprā artilerija wareja weegli padſiht eenaidneeka brunotos wilzeenus. Tadehl 16. janwarī muĉſu brunotais wilzeens Nr. 2 tika noſuhtits uſ Piſtalowas rajonu. Lai atweeglotu Latgales diwiſijas darbibu, tad Wentſpils pulks tika padots Kurſemes diwiſijas komandeerim; beſ wadibas atweegloſĉanas ſĉe bij ari operazijas apweenoſĉanas wajadſiba, jo Kurſemes diwiſijai, peĉz tagadejeem apſtaĉkleem, peeſrita Reſeſnes eenemſĉana un Wentſpils pulka wirſeens bij uſ Reſeſni.

17. janwarī Latgales diwiſijas kreiſais ſlangſ atkaſ wed uſbrukumus Œogowas ſtazijas wirſeenā (Daugawpils pulks ar tam padoto Walmeeras pulka III. bataljonu). Daugawpils pulka rotam iſdewās gan eenemt gan Gratsĉkowa Goru, bet noſtipriatees ſĉe neiſdewās: eenaidneeks no brunoteem wilzeeneem bij ſtipri apſĉaudijis muĉſu rotas; lai tās nezeestu leekus ſaudejumus, tad wakarā tās atwilka atpaſa, jo pagaidam muĉſu brunotee wilzeeni newareja iſbraukt uſ preeſĉu un apſargat muĉſu ſaĉjneekus no eenaidneeka brunoteem wilzeeneem. Artilerijas mums bij maſ un ta pati bij maſ kuſtiga: dſiſa ſneega dehl muĉſu artilerija nebij ſpeĉjiga iſbraukt un noſtaĉtees uſ poſizijas reiſe ar ſaĉjneeku eeſĉanu uſ preeſĉu un tuhliu pabalſtit ſaĉjneekus. Ir janem weĉrā, ka muĉſu

usbruhkošchā fronte nefad nebij nepahrtraukta, bet gan ar ļoti leelām atstarpām, kadēhl artilerijai vajadzēja turetees zeešchi aiš preefšchejām kahjneeku daļām; pretejā gadījumā neleelas eenaidneeka daļās buhtu warejušchas usbrukt artilerijai no šahneem un aismugures: šchis apstahklis neatlahwa artilerijai ismantot zelus.

17. janwarī peenahza Marienhausenā Walmeeras pulka II. bataljons un tika atstahsts diwisijās reserwē.

Uš Latgales diwisijās pahrejās frontes bij notikušchas tikai neleelas šaduršmes un isluhtu darbiba.

Uš Kurfemes diwisijās frontes Jelgawas pulka III. bataljons ar kauju iswiršijees uš preefšchu lihds I. bataljonam.

Reseknes pulks, ar kauju wiršidamees uš preefšchu, bij eelenzis pee Makšchaneem diwas pretineeka rotas un šanehmis tās guhstā (4 wiršneeki un 89 kareiwji), kā ari šanehmis lauka šehki un daščus ratus ar širgeem.

Landeswehrs bij iswedis ļoti energisku strauju usbrukumu zaur Ruschinu uš Rubanu staziju, kuru pehz niknas kaujas eenehmis un šanehmis tur 21 wagonu; pehz tam ar labo špahru eenehmis Rosantowas muišchu. Bes wagoneem Landeswehrs bij šanehmis 32 wešumus, lauka šehki, lauka šmehti, telegrafa wadus un zitu kara materialu.

Wentspils pulka rajonā eenaidneeks bij wedis waitafus usbrukumus, bet bij ar prahweem šaudejumeem atšists.

18. un 19. janwarī Kurfemes diwisijās labais flangs (Jelgawas pulks), turedamees weenā linijā ar polu kreiso flangu, bes šaduršmem iswiršijees uš preefšchu; ari zentrš masleet iswiršijees uš preefšchu. Landeswehrs un Wentspils pulks weda isluhkošchanu, pee kam pehdejais atšitis eenaidneeka usbrukumus. Brunotais wilzeens (Nr. 3) islabojis eenaidneeka usšprijdinato tiltu pee Antonopoles.

Latgales diwisijās kreisam flangam (Daugawpils pulkam ar Walmeeras pulka bataljonu) bij pawehlets 18. janwarī turpinat usbrukumu Šhogowas wirseenā ar brunotā wilzeena un artilerijas pabalstu. Daugawpils pulks ari bij šekmigi eesahzis usbrukumu un eenehma Gasonowas un Bonarewas šahdšchas, šanemdams 87 guhstekus ar bataljona komandeeri un loščmeteju, bet turpinat tahlat usbrukumu nebij isdewees dšilā šneega un šafaru truhkuma dehl uš plasčhās frontes.

Pee Korfowkas eenaidneeks diwi reises bij pahrgahjis usbrukumâ, het bij ar leeleem saudejumeem atfists. Saemtee gubstefni bij pateifuschji, ka eenaidneeks gatawojot stipru usbrukumu Korfowkai. Tadehl diwisijas komandeeris bij pawehlejis Partisanu pulkam 19. janwari eefahkt usbrukumu, lai nelautu eenaidneekam sagatavotees un ijauktu ta planus. Kopâ ar Partisanu pulku pawehlets west usbrukumu ari Leepajas pulka kreisam slangam. Partisanu pulks jau nakti us 19. janwari bij wedis pastiprinatu isluhkoschanu un no rihhta eefahjis usbrukumu Rejelewas wirseenâ. No saktuma usbrukums bij gahjis sekmi, het tad eenaidneeks eewedis kaujâ leelakus spehkus un brunotus wilzeenus. Partisanu pulka dalas bij atspeestas atpataf un eenaidneeks bij eenehmis pat Korfowkas meestiau. Partisanu pulka dalas no jauna bij pahrgahjuschas usbrukumâ un issituschas eenaidneeku no meestina. Eenaidneeks atstahjis daudj krituschus un 10 gubstefnus. Latgales diwisijas komandeeris nosuhtijis Partisanu pulkam palihgâ us Korfowku brunoto wilzeenu Nr. 2, tadehl pee Pitalowas stazijas atkal palizees tikai weens brunotais wilzeens.

Pitalowas rajonâ eenaidneeks ari pahrgahjis 19. janwari no rihhta usbrukumâ ar brunoto wilzeenu uguns pabalstu no Gratschkowa Goras us Gorodischtschi un Gorodischtschenkskij Boru. Daugawpils pulks atfistis usbrukumu ar leeleem saudejumeem eenaidneeka pusê. Ismantojot eenaidneeka apjukumu, muhsu dalas pahrgahjuschas usbrukumâ un ar muhsu artillerijas un brunoto wilzeenu pabalstu eenehmuschas Gratschkowa Goru un Peshkowu, het tur muhsu dalas atkal nokluwuschas sem stipras eenaidneeka artillerijas uguns un, lai nezeestu leelus saudejumus, atgahjuschi us isejas stahwofli.

19. janwari bij peenahjis Walmeeras pulka I. bataljons un nosuhtits us Korfowku diwisijas reserwê. Gruhtee apstahkli un loti plashâ fronte bij peespeeduschji Latgales diwisijas komandeeeri sadalit Walmeeras pulku us diwi dalam — par bataljoneem.

20. un 21. janwari eenaidneeks atkal mehginajis usbrukt Korfowkai un Pitalowas wirseenâ; usbrukumi atfisti ar muhsu uguni. Us Latgales diwisijas pahrejâs frontes westa pastiprinata isluhkoschana. Loti sekmi u isluhkoschanu bij iweduschji Leepajas pulka isluhki: usbrukuschji Rulnawas (Mesch-

widu) stazijai, padzinušči no tureenes eenaidneeka brunoto wilzeenu un šabojajušči dselszefu, tā ari šanehmušči daschadu fara materialu.

Tā tā uš Latgales diviſijas frontes pagaidam ſtahwoflis palika meerigašs, tad diviſijas komandeeris iſleetoja to, lai pahrgrupetu ſpehtuſ. Walmeeras pulka II. bataljonam uſdewa nomainit Leepajas pulka bataljonu, kuršch bij ſtarp Partijanū pulka daſam. Leepajas pulka bataljonu atdewa atpaſak ſawa pulka komandeera rihzibā. Walmeeras pulka I. bataljonu pagaidam atſtahja reſerwē un ſcha pulka III. bat. pagaidam wehl palika Daugawpils pulka komandeera rihzibā.

Likai pehz ſchis pahrgrupeſchanas pabeigſchanas Latgales diviſija wareja eeſahkt energiſku uſbrukumu. Pehz Korſowkaſ eenemſchanas Latgales diviſijas ſtahwoflis tapa neiſdewigs wehl tanī ſinā, ka eenaidneekšs, uſbrukdamš Pitalowai un Korſowkai, peeſpeeda Latgales diviſijas komandeeri greest wehribu un ſpehtuſ uš abeem ſcheem punkteem, ka dehl neweenā no ſcheem punkteem taš newareja eeguht ſpehtu pahrſwaru. Likai tagad, pehz Walmeeras pulka peenahtſchanas, bij eeſpehjamš nodroſchinat Korſowkaſ rajonu un kaš taš nodroſchinats, tad tiš radāš eeſpehja peegreest wiſu wehribu Pitalowāš rajonam.

Šhini laikā ſinamu nepatiſkamu kawekla lomu noſpehleja ari weenkahrſchš pahrpratumuš. Breeſchch uſbrukuma ſahkuma eš mutiſki un ari rakſtiſki pawehlē norahdiju par pirmāš operazijas mehrki Pitalowāš ſtazijas rajona eenemſchamu un iſwirſiſchanoš uš ſeemelauſtrumeem, apmehram 5 werſteš no dselszefu un uš auſtrumeem lihds ſcha upei. Šchis pirmaiš mehrkiš bij, pahrpratuma dehl uſrahdišs karaſpehtam tā gala mehrkiš. Kad tagad pehz Pitalowāš ſtazijas eenemſchanas Latgales diviſija dabuja pawehli turpinat uſbrukumu, ar mehrkiš eenemt galiſo robeſchu, tad no karaſpehta puſeš tituſi iſteikta it tā nepatiſchana, waj pat kurneſchana: ka reiſ jau eſot teiktš, ziš taflu jaeet, tagad, kaš lihds tureenei nogahjušči, ſuhtot atkal tahta; kaš noeſchot lihds nahkoſchai linijai, tad, warbuht, atkal dſihſchot tahta. Beſ ſchaubam, galweno lomu ſche bij noſpehlejuſi eenaidneeka agitazija. Diviſijas komandeeris ſcho pahrpratumu bij weegli iſlabojis ar prahtigeem un energiſkeem lihdselkeem.

Reģesnes eememšhana un darbiba pahrejā frontē no 20. lihđj 22. janwarim.

Sahot no 20. janwara, Kursemes dimiſija eeſahka Reģesnes eememšhanas operaziju, iſdarot ſchis pilſehtas apeeſchānu no deenwideem. Ap 20. janwari apbuſeja ſpehku grupeſchana bija apmehram ſchahda:

Pitalomas rajonā:

Latwijas ſpehki:	ſchitifu	Padomju Kreemijas ſpehki:	ſchitifu
7. Siguldas pulks	800	82. Padomju pulks	300
8. Daugawpils pulks.	1100	83. Padomju pulks	300
Latgales Partisanu pulks	2000	84. Padomju pulks	300
Kopā	3900	9. Atſew. rota	150
		II. Petrogr. ſtrehln. pulks	150
		63. Dſelſſzeeln. rota	200
		I. Petrogradas pulks	250
		15. arm. atſew. uſdem. pulks	600
		III. Petrogradas pulks.	200
		Komuniſtu treezeena pulks	400
		Opotſchkas komun. nodala	100
		Kopā	2950

Uſ deenwideem no Korſowkas un lihđj Aruſtpils-Reģesnes
Dſelſſzeelam, pehdejo eeſlehdſot:

Latwijas ſpehki:	ſchitifu	Padomju Kreemijas ſpehki:	ſchitifu
4. Balmeeras pulks	2000	Ludſes apſardſibas rota	150
1. Leepajas pulks	1500	474. Padomju pulks	300
Kopā	3500	472. Padomju pulks	350
		471. Padomju pulks	300
		Latweeſchu komuniſtu rota	100
		37. Kontrrewol. apſar. pulks	800
		Kopā	2000

Rezeknes rajonā no Krustpils-Rezeknes dzelšzēļa līdņi Daugavpils-Rezeknes dzelšzēļam, abus dzelšzēļus eeflehdjot:

Latvijas spēhki:

Padomju Kreewijas spēhki:

	šhiti		šhiti
2. Bentpils pulks	1500	99. Padomju pulks	150
Landeswehrs	1800	pee pulka komunistu rota	250
9. Rezeknes pulks	1500	65. dzelšzēln. bataljons	500
3. Jelgav. pulks (2 batalj.)	1000	22., 23. un 24. pulki kopā	450
Kopā	5800	32. pulks	250
		Sarkano komunaru pulks	1200
		1. Padomju streln. pulks	900
		30., 31. un 33. pulki kopā	600
		Kopā	4300

Pawišam kopā 13200 šhiti.

Pawišam kopā 9250 šhiti.

Peē šheem spēheem japeeweeno ap 30% no daschadām pretneeka daļām, kuras netapa mums šinamas; tadehl eenaidneeka spēhki ir jarehkina uš 13,000 šhiti; kopā ar jaunām šahjneeku daļām bij peenahkufahi ari prašwi artilerijas spēhki.

Polu-latweešhu karaspēhka grupas komandeeris generalis Riids-Smiglijs jau šen bij ar šawu labo flangu iswiršjees uš preekšhu, jo leelam, ar stipru artileriju, polu karaspēhkam nebij gruhti aisdsiht šarkanarmeešhus. Tadehl generalis Riids-Smiglijs ari mudinaja Kurfemes diwisijas komandeeeri, kuram nebij tik weegli tikt uš preekšhu. Poli bes tam zentās ahtraki isbeigt šho operaziju, lai pehž tam karaspēhks tiftu šwabads zitām operazijām. Tadehl generalis Riids-Smiglijs isteiza gatawibu šuhtit šawu karaspēhku tur, kur Kurfemes diwisijas daļam eet gruhti, kur tās neteef uš preekšhu. Šahda palihdšiba bij gan wisleelafā laipniba, bet mums nebij isbewigi peenemt šho laipnibu aif politifkeem eemesleem. Polijas karaspēhks jau tā bij eenehmis Daugampili, tad wismas Rezekni un Ludsi wjadseja eeneht muhsu karaspēhkam. Lai nu neaifstametū — welti neaifsturetu — Polijas karaspēhku, tad mums ari pateesi

wajadseja steigtees, jau nerunajot par to, ka wispahar jo ahtrafi mehš warejam Latgali atšwabinat, jo labaki. Tadehl Kursemes diwisijas komandeerim, us generala Rids-Smiglija doto rihkojumu pamata, bij wajadšigs bes kaweschanaš eesahkt energisku usbrukumu, ko ari isdarija 19. janwari.

Uš 20. janwari Kursemes diwisijas dašam bij pawehlets eesahkt ahtru usbrukumu: ar labo flangu austrumu, ar zentru seemel-austrumu wirseena un ar kreiso — gar Krustpils-Rešeknes dšelsšzeku. Usbrukumu eesahka agri no rihta. Zelgawas pulks deesgan weegli eenehma usdoto liniju; Rešeknes pulka rajona eenaidneeks israhdija stipru pretošchanos, šewišchi Awbinu, Šiwljanu, Šmeru un Šurischku rajona. Kad pulka kreisais flangs bij eenehmis Šurischkus, tad šchim flangam eenaidneeks usbruzis gandrihs no aismugures; eenaidneeka dašas, bataljons no 23. pulka, šche bij palikusčas špraugā eepašal. Rešeknes pulka rota pahrgahjuši pretusbrukumā un šanehmusi guhštā 106 šarkanarmeeškus, 4 lauka šehkus, diwus ratus un zitus peederumus, ka ari weenu no bataljona tšchetreem lošchetejeem. Šihds wakaram pulks bij šafneššis Ragnas ešera reetumu krašta rajonu. Landeswehrs ar kaujam šetmigi wiršijas us preekšchu un lihds wakaram bij eenehmis šahwotli gar abam pušem no Daugawpils-Rešeknes dšelsšzeka 5—6 werstes no Rešeknes. Eenaidneeks bij wairakās weetās wedis pretusbrukumus, bet pretusbrukumi bij atšisti ar štipreem šaudejumeem eenaidneeka pušē. 21. janwari bij notikusi loti waroniga muhsu brunotā wilzeena Nr. 3 darbiba. Pošu diwisijas komandeeris bij peeprasijis brunoto wilzeenu šawa kreisā flanga pabalstam. Pee tam peeprasits bij brunotais wilzeens ar neleelu šahjneeku dašu (dešantu). Šā šahjneeku dešants us brunotā wilzeena bij norihkota 50 zilweku leela nodala no Landeswehra treezeena grupas. Brunotam wilzeenam bij dots usdewums padšiht eenaidneeka brunoto wilzeenu un tad isšehdinat šahjneekus pee Balbešchu šahdšchas un noturet šcho šahdšchu lihds galweno šehku peenahšchanai. Braukšams agri no rihta, brunotais wilzeens bij šetmigi padšinis eenaidneeka preekšchējās dašas, bet tad netahlu no Bekšchu šahdšchas šastapees ar eenaidneeka brunoto wilzeenu „Lenins“. Eesahkusees loti štipra apšchaudišchanas; pa apšchaudišchanas laiku wilzeeni peebraukušchi weens pee otra us apmehram ½ werstes leela atahlumā. Muhsu brunotam wilzeenam isdewees trahpit wai-

rafas granatas teeſchi eenaidneeka brunotâ wilzeenâ, no kura bijuſchi redſami ſtipri twaika mutuki un taſ ſteidſigi aiſbrauziſ. Behz tam muhſu brunotais wilzeens wehrſis ſawu uguni pret eenaidneeka ſahjneekeem apfahrtejâs ſahdſchâs. Eenaidneeks no ſahkuma loti niſni pretojees, bet ilgi neiſturejis ſtipro uguni: kad tapuſchi juhtami ſaudejumi, tad eeſahzees apjuſkums un eenaidneeks nekahrtibâ iſklichdis, atſtahdams daudſ kriticſho. Behz tam wilzeens iſſehdinajis ſahjneekus, kuxi eenehmuſchi Balbeſchu ſahdſchu. Lihdſ landeswehra galweno ſpehku peenahſchanai, brunotais wilzeens iſbrauzis wehl uſ preekſchu uſ Reſeknes ſtazijâs puſi. No Reſeknes iſbrauzis otrſ eenaidneeka brunotais wilzeens. Behz $\frac{1}{2}$ ſtundas ilgâs apſchaudiſchanâs eenaidneeka brunotais wilzeens ahtri aiſbrauzis uſ Reſekni. Muhſu wilzeens wehl iſbrauzis uſ preekſchu un apſchaudiſjis Reſeknes ſtaziyu. Œchi brunotâ wilzeena waronigâ darbiba wiſleelakâ mehrâ weizinaja zitu dalu ſekmes. Galwenâ fahrtâ landeswehra loti ſekmigâ Reſeknes apeeſchana bij leelâ mehrâ pabalſtita no muhſu brunotâ wilzeena waronigâs darbibas. No guhſteku iſteizeeneem wehlaſu tapa ſinams, ka eenaidneeka brunotais wilzeens „Lenins“ ſchinî kaujâ tizis ſtipri ſabojats: weena brunotâ platforma ſaſiſta, tenders un loſomotive ſabojati, ſmagi eewainots wilzeena komandeeris un wairaki artileriſti. Wilzeens atſtahjis Reſekne weenu ſawu weſelo brunoto platformu un pahrejais buſſeerî aiſwilktſ uſ Maſkawu remontâ.

Zapeeſihmè, ka ſchis bij jau treſchais gadijums, kad no muhſu brunotâ wilzeena Nr. 3 tika ſtipri ſabojats eenaidneeka brunotais wilzeens: pee Borku ſtazijâs 4. janwarî „III. internazionali“, pee Wiſchu ſtazijâs 10. janwarî „Nr. 17 Œmertj ili pobeda“ un tagad „Lenins Nr. 6“. Wiſi ſchee eenaidneeka wilzeeni wehlaſ uſ frontes naw wairs parahdijjuſchees. Wentſpils pulks 20. janwarî ar kaujam iſwirijâs uſ preekſchu un ſaſneedſa liniju Sileneeki-Boruna-Kriſteki.

20. janwarî landeswehrs un Wentſpils pulks bij jau pee-gahjuſchi pee Reſeknes uſ 6—12 werſtes leela attahluma, pee tam landeswehrs atradâs uſ deenwideem no Reſeknes uſ abâm puſem no Daugampils-Reſeknes dſelſszela un Wentſpils pulks uſ reetumeem no Reſeknes uſ abâm puſem no Krustpils-Reſeknes dſelſszela; Datgales diwiſijâs labais ſlangſ — Leepajas pulks, atradâs uſ ſemel-reetumeem no Reſeknes: tà tad Re-

Ķefnē atrodoĶhais eenaidneekš bij apnemts no abām pušēm. Ķenaidneekš bij palizis Ķeseknes rajonā un aissargaja to deefgan Ŷihwi, pirmķahrt tadehl, lai dotu eespehju isvest no Ķeseknes ķara materialus, otrķahrt, tadehl, ķa Ķesekne ir galvenais Ķatgales zentrs un Ŷhis pilŶehtas pašaudeŶķhana buhtu peerahdijums, ķa frontē ir leelas neweikšmes un, treŶķķahrt, — atdobot Ķeseknes dšelszķela meŶglu muhŶu rokās, buhtu dota mums eespehja nodibinat wiŶā muhŶu aismugurē isdewigu dšelszķela Ŷatikšmi. Ķad muhŶu ķaraŶpehķš bij jau peegahjis turvu pee Ķeseknes, tad bij wajadŶigs Ŷhis pilŶehtas eenemŶķhanu isdarit pehķ eespehķas ahtraki, lai nelautu eenaidneekam isvest wiŶus wina ķara materialus un lai eenaidneekš nepaŶpehtu pamatigi ispostit dšelszķela meŶglu. Tadehl landeswehram jau 20. janwari bij usdots taħš usbrukums, ķurŶķ ari bij Ŷekmigi iswekts. UŶ 21. janwari bij usdota Ķeseknes eenemŶķhana; ĶurŶemes diwiŶijas komandeeris bij isŶrahdajis Ŷķahdu usbrukuma planu:

1) Landeswehram ar weenu grupu lihds rihta gaiŶmai pahrgreest Ķeseknes-LudŶes dšelszķelu eenaidneeka aismugurē — Baberowas rajonā (12 werstes uŶ austrumeem no Ķeseknes); ar pahrejeem Ŷpehķeem west usbrukumu, Ŷahķot to plķst. 6.30 no rihta, Ŷektorā Ķesekne- (isŶlehdsot) Budnaja, turot reŶerwes kreiŶā Ŷlangā.

2) WentŶpils pulkam Ŷahķt usbrukumu plķst. 6.30, eenemt Ķesekni, ķur atŶahķt weenu bataljonu, ar pahreķām daķam iswirķitees uŶ liniju — Boberowa-LauŶini.

3) Ķeseknes pulkam — Ŷegt landeswehra labo Ŷlangu un to grupu, ķura eet uŶ Boberowu.

4) Ŷelgawas pulkam isŶuhtit Ŷawu isluhķu bataljonu uŶ Antonopoli Ķeseknes pulka komandeera rihķibā.

5) Ķatgales diwiŶijas komandeerim liķts preeŶķķā iswirķit Ŷawu labo Ŷlangu uŶ LauŶineem un naķtē uŶ 21. janwari isŶuhtit weenu grupu uŶ Boberowu.

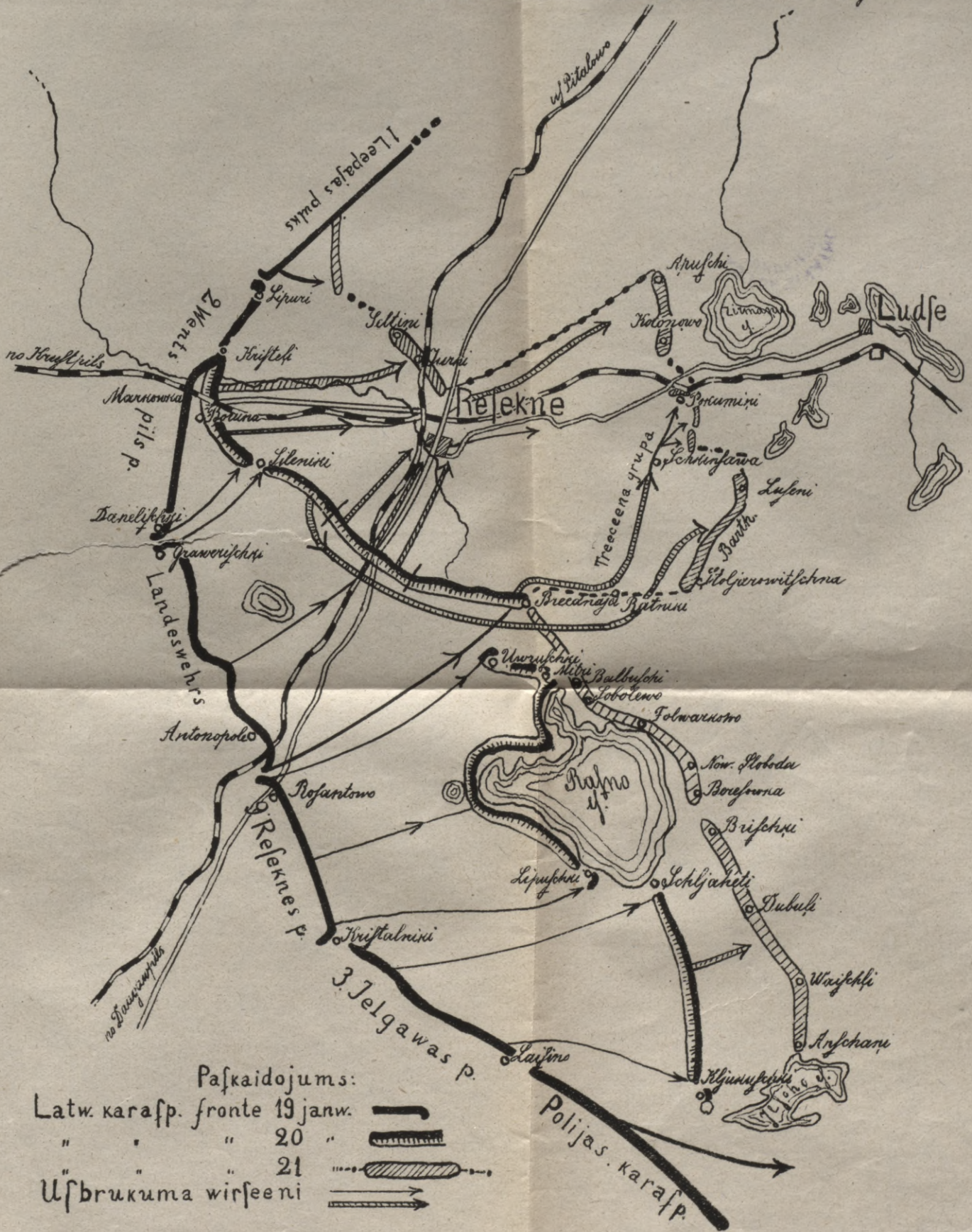
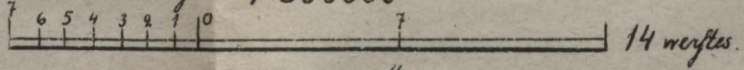
6) Pehķ Ķeseknes eenemŶķhanas pahrgrupet fronti, lai eenemtu atķal nepahrtrauktu liniju taħķakam usbrukumam. Ŷķahķdā weidā bij dota usbrukuma pawehle. Ispildita Ŷķi pawehle tiķa druŶķin Ŷitadaki. Landeswehra galveneem Ŷpehķeem bij jaeet ar kreiŶo Ŷlangu garam Ķeseknei, ķad Ķesekne wehl bij no eenaidneeka eenemta. ĶurŶemes diwiŶijas komandeeris bij to pawehleķis aiŶ teem paŶķeem politiķķeem eemeŶleem, ķa-

Refeknes eņņemščana.

Karte № 4.

Mērogs 1:300000

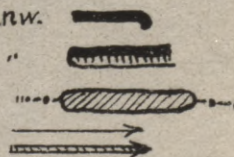
Paskaidojums:

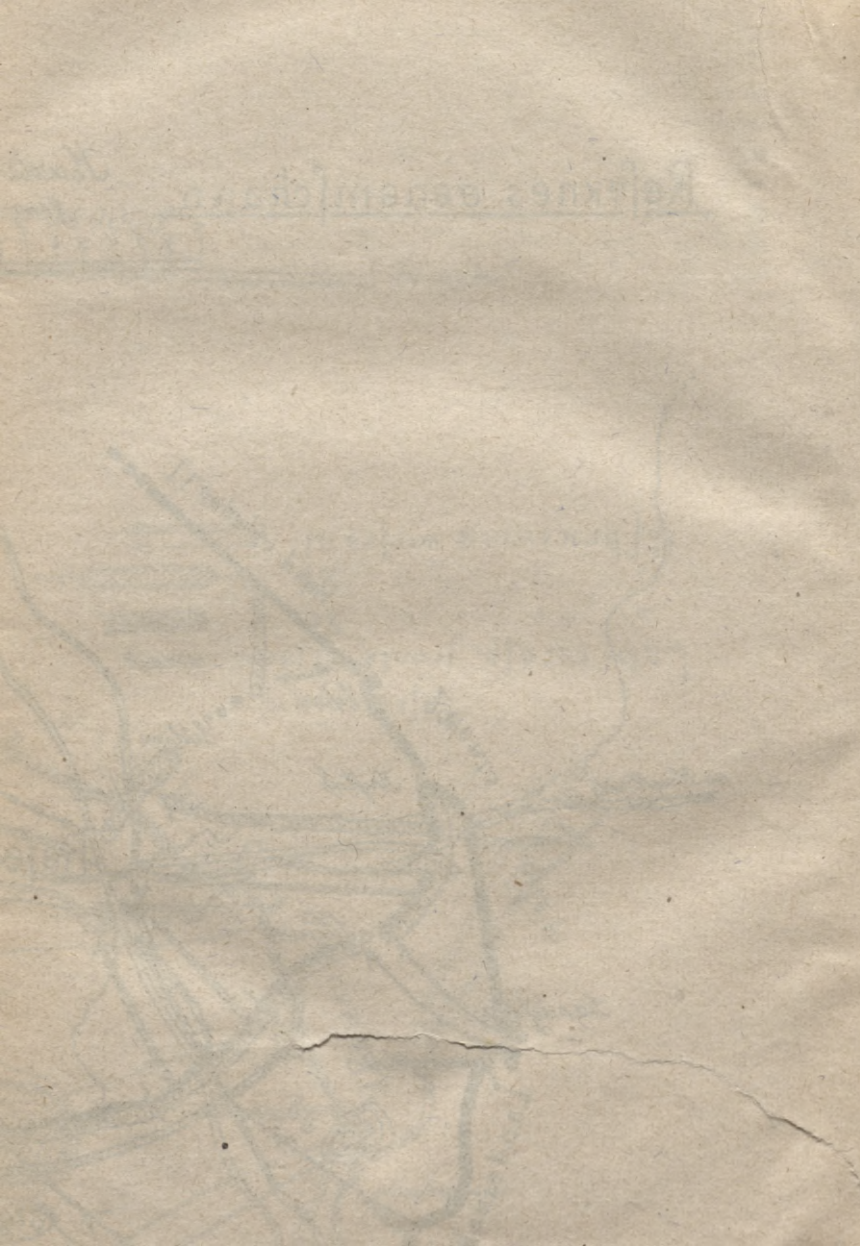
Latv. karasp. fronte 19 janv.

" " " 20 "

" " " 21 "

Ušbrukuma virsieni

dehl atteizās no Polijas karaspēka palihdības pēe Resēknes eeneņķānās: lai Resēknē pirmāis eēetu tāhds no Latwijās nāzionalājeem pulkeem. Landeswehrs atkal bij nolehmis pa preekšču eeneņt Resēkni un tad eet tāhaku uš preekšču: pirm-
 fahrt, nebij patihkami ar flangu eet garam Resēknei, kad tant wehl ir eenaidneeks un nemot wehrā to, ka Wentspils pulks netiks tif ahtri uš preekšču, jo Wentspils pulks atradās tāh-
 laku no Resēknes, nekā landeswehrs un pagahjušču deenu — 20. janwari, Wentspils pulka zentrs bij maš tizis uš preekšču gar dšelszēlu, jo eenaidneeks bij israhdijs stipru pretoščānos; otrfahrt, ir domājams, ka landeswehrs ari gribeja eeguht godu — ūkaitites par Resēknes eeneņmeju. 21. janwara ušbrukuma planu landeswehrs bij peeneņmis ūeōšču: nemot wehrā to, ka wina wišwarigākāis un gruhtākāis ušdewums ir dšelszēla pahrgreeščāna eenaidneeka tāhā aišmugurē, tad ūča ušdewu-
 ma išpildišķānu ušdot leelakai daikai no wišeem ūpehkeem un ar atlikušču mašako daķu ušbrukt Resēknei. Dšelszēla pahrgree-
 ūķānu landeswehra komādeeris ušdewis wišai Treezeena gru-
 pai, Barta detachmentam un Engelhardta kawalerijas grupai, pēe kam dšelszēla pahrgreeščāna ušdota Treezeena grupai, bet Treezeena grupas flanga un aišmugures ūeģķāna ušdota Barta Detachmentam un kawalerijai. Ušbrukums Resēknei nodots ūahna grupai: tā tad galwenā ušdewuma weikščānai bij nošihmets wairak kā ½ no wišeem ūpehkeem. Treezeena grupai, no winaš atrajķānās weetās un lihds tai weetai, kur dšelszēlšč japahrgreešč, bij janoet 16 werstes pa eenaidneeka rajonu; Barta grupai, kura atradās landeswehra kreisā flangā, bij janoet 28 werstes, lai ūeģtu Treezeena grupas labo flangu.

Landeswehra Treezeena grupa eēahķa ušbrukumu plkst. 2 nakti ar mehrki pahrgreešt dšelszēlu pēe Boberowas un eeneņt augstumus ūķini rajonā. Ušbrukumu Resēknei landeswehrs (ūahna grupa) eēahķis plkst. 6½ trijās kolonās: labā flanga nodala no deenwideem zaur Ritini un Lekšnu, widejā nodala gar ūchoūeju un kreisā grupa zaur Bumbiūķeem-Ratiniķeem uš Resēknes dšelszēla ūtāzijas; katra nodala ūastahweja no weenas ķahņneeku rotas; bes tam labajā nodalā bij wehl loščme-
 teju rota un widejā nodalā batareja. Labā nodala, pehķ ne-
 leelas ūaduršmes pēe Lekšķeem, un widejā bes ūaduršmes ap plkst. 8 eēbrukuščas Resēknē. Stipru pretoščānos eenaid-
 neeks israhdijs pēe ūtāzijas (Resēkne Nr. 2), kur atradees bru-

notais wilzeens. Pehz ihſas ſtipras uguns kaujas brunotais wilzeens aishrauzis un $8\frac{3}{4}$ Reſekne iſtihrita no eenaidneeka. Muhsu rotās Reſeknē kritis brunotā wilzeena wagons ar divi brunu torneem, daudj zitu kara peederumu un 100 guhſteſku no peezi daſchadeem ſarknararmeeſchu pulkeem.

No tām landeswehra dalam, kuras bij iſſuhittas dſelſzela pahrgreeſchanai, lihds makaram nekahdu ſinu nebij ſanemts. Dſelſzela pahrgreeſchanai iſſuhittā dala (Treezeena grupa — Stoſſtrupp) bij ar galweneem ſpehkeem iſgahjuſi no Bednajas plſſt. 3 pa zeku Ratniki-Schkinzowa; pee pehdejas ſahdschas ſchi grupa ſaſtapta plſſt. 7 no eenaidneeka, pehz niſnas zihnas ſahdschā eenaidneeks ſakauts un ſanemts ſapeeru bataljons guhſtā ar wiſeem weſumeem (135 ſarknararmeeſchi). Ap plſſt. 9, kad preeſchejās dalas eenehmuſchas Dubinowu, eenaidneeks no Pokuminas pahrgahjis pretuſbrukumā; eenaidneeks tizis pabalſtits no divi brunoteem wilzeeneem, kuri atnahkuſchi no Reſeknes. Ar grupas leelgabalū uguni iſdewees ſaſiſt eenaidneeka loſchmetejuſ un ar ſtrauju uſbrukumu padſiht eenaidneeku. Plſſt. $10\frac{1}{2}$ ſahjneeki ſaſneeguſchi dſelſzelu uſ ſeemeleem no Pokuminas (12 werſtes uſ austrumeem no Reſeknes), bet dſelſzelu ſabojat naw iſdewees, jo mehginajums ar rotās granatam naw dewiſ reſultatus, ar ſprijinamām weelam naw bijis eeſpehjams darbotees, jo tahdu naw bijis un beſ tam eenaidneeka brunotee wilzeeni turejuſchi dſelſzelu ſem ſtipras uguns; pehdejā eemeſla dehl naw iſdewees ari peewest tuwak leelgabalus. Totees wiſi garamejoſchee wilzeeni nemti ſem wairaku loſchmeteju uguns, no kuras eenaidneeks zeetis milſigus ſaudejumus, kas bijis redſams no garām aſins pekem uſ dſelſzela. Ap plſſt. 12 iſdewees peewilkt tuwak leelgabalus un ar labām ſetmem apſchaudit eenaidneeka ſahjneeku kolonas, kuras gahjuſchas ſeemelauſtrumu wirſeenā. Treezeena grupa pawiſam ſanehmuſi 300 guhſteſku, loſchmetejuſ un daudj kara materiala. No eenaidneeka puſes uſ kaujas lauka palikuſchi loti daudj krituſchu. Sem tuwak loſchmeteju uguns pagahjuſchi garam trihs brunotee un divi weenfahriſchee wilzeeni, no kureem weens bij pahrpildits ar karaſpehku. Ap plſſt. 16 ſche peenahzis muhsu brunotais wilzeens, apſchaidijees ar eenaidneeka brunoto wilzeenu un pehz tam aishrauzis uſ Reſekni, kur dewiſ pirmās noteiktās ſinas par Treezeena

grupas štahmofli. Treezeena grupa pa nakti uf 22. janvari palifufi Pokuminas rajonâ.

Landeswehra kawalerijas nodala un Barta grupa ari nakti bij eefahkufchi marfchu, ar mehrki iswirfitees uf Treezeena grupas labo flangu. Pa preefchu ejofchâ kawalerijas nodala bij wairafâs weetâs fastapta no eenaidneeka; ar peenahkofchâs Barta grupas palihdfibu eenaidneeks tizis atfpeests un wehlu wafarâ Barta grupa eenehmufi liniju Stolarowitschna-Dufeni-Pudniti un pa labi no Barta grupas kawalerija eenehmufi Roffizu un Ostriwfstije. Treezeena grupa wafara krehflâ eenehmufi poziziju uf linijas Schinzowa-Pokumina. Sahna grupa, pehz Reseknes eenemfchanas un pehz tam, kad Reseknê eenahkufchâs Wentspils pulka dalas, isbihdijufees uf austrumeem no Reseknes, bet lihdf Treezeena grupas rajonam naw paspehjufi iswirfitees.

No Jelgawas pulka Reseknes pulka komandeera rihzibâ ifuhhtitais bataljons (isluhku bataljons) nakti uf 21. janvari nonahzis Bekfchu fahdfchâ; no tureenes tas tizis ifuhhtit eenemt poziziju, uf kuras atradâs landeswehra treezeena grupa, lihdf ufbrukuma fahkfchanai; pehz pusdeenas 21. janvari fchis bataljons nofuhhtits uf Resekni diwifijas referwê.

Bahrejaiis Jelgawas pulks ar neleelâm fadurfmem wirfijees uf preefchu un wafarâ fafneedfis ar fawâm preefchejam dalam Anfchonij-Waifchli-Dubuli. Tapat ar neleelâm fadurfmem Reseknes pulks ir wirfijees uf preefchu un lihdf wafaram fafneedfis Beresowku = Now. Slobodu = Solwarkowu = Ufchkanus = Sobolewu = Balbuschus = Bednaju.

Tâ kâ pehz diwifijas komandeera pawehles Reseknes eenemfchana bij ufnota Wentspils pulkam, tad fcha pulka komandeeris ari bij eefahzis fagatawofchanos, lai waretu fefmigi ifpildit fcho ufdebumu. Wentspils pulka komandeeris bij dewis fchahdus ufdebumus bataljoneem: I. bataljonam ar weenu wadu no I. batarejas ufbrukt Reseknei frontali; II. bataljonam ar wadu no I. batarejas ufbrukt gar dselfszeku un eebruft Reseknê no seemeku pufes; III. bataljonam eet uf preefchu kopâ ar II. bataljona kreifo flangu un pa kreifi turet fatarus ar Leepajas pulku. Pulka komandeeris bij nodrofchianjis Reseknes eenemfchanu ar fawu fpehku fagrupefchanu: galwenâ wirfeenâ — Reseknes eenemfchanai wiafch nofihmejis diwi bataljonus, katru ar 2 leelgabaleem; abeem bataljoneem bij jawed ufbru-

kums uš apmehram 3 werstes platas frontes. Ar šcho špehtu šagrupešchanu buhtu bijis nodroščinats ari landeswehra kreifais flangs, ja landeswehrs buhtu gahjis uš preekšču apejot Rešekni no deenwideem, sem noteifuma, ja Wentšpils pulks eebruhtu Rešeknē jau tad, kad landeswehrs eetu garam Rešeknei. Turpretim Wentšpils pulka kreifais flangs atradās pilnigā atkarībā no Seepajas pulka, pee kam bij jadomā, ka Jelgawas pulks ari strauji wiršifees uš preekšču, bet Seepajas pulks eenehma garu fronti un tadehl nebij špehjis strauji ušbruht.

Wentšpils pulka I. un II. bataljoni, wiršotees uš preekšču, no eenaidneeka aptureti netika nekur; šchee bataljoni eenahza Rešeknē apmehram ap plkst. 12 deenā, pehz tam, kad landeswehrs bij Rešekni eenehmis; Wentšpils pulka bataljons tuhlin eefahka išwiršichanos austrumu un seemel-austrumu wiršeenos. I. bataljons nakti uš 22. janwari šašneesja liniju Rotanowa-Upušču un I. bataljons palika Rešeknē eewest un ušturet fahrtibu, kā tas bij pavehlets.

III. bataljonam, išpildot šawu ušdewumu, gahja deesgan grehti. No šahkuma ušbrukums gahja šekmigi uš preekšču. Bataljona labā flanga rota (9.), turot šafarus ar II. bataljona kreifo flangu, bij nonahkusi tuwu Rešeknei; 10. rotai bij ušdots eenemt Britiku un 11. rotai Šurku šahdschas. Genaidneeks — Šarkano komonaru pulks — išrahdija nifnu pretoščchanos. Rotas bij gan peegahjuščas pee šahdscham, bet tapa apščauditas ar šoti štipru loščmeteju un artilerijas uguni, tadehl išfist eenaidneeku neišdewās. Bataljona komandeeris peemilka pulhigā 9. rotu un dewa tai ušbrukuma wiršeenu no deenwideem uš seemeleem — apejot eenaidneeka flangu; pee II. bataljona atrodoschais artilerijas wads eenehmis poščiziju fahka apščaudit šahdschas ar štipru artilerijas uguni. Tomehr eenaidneeks noturejees lihš wafaram un tika tad, kad 9. rota išnakhusi tam pilnigi aišmugurē un muhšu artilerija ar flanga uguni nifni apščaudijusi šahdschas, eenaidneeks eefahzis atkahptees. Tumšai eestahjotees bataljons eenehmis poščizijas uš linijas Ratniki-Šurki-Seltini. Seepajas pulka labais špahrs nebij tizis tahlu uš preekšču, tadehl eenaidneekam bij eespehja išrahdit štipru pretoščchanos Wentšpils pulka III. bataljonam. Wentšpils pulks bij šanehmis 75 guhštešaus; no eenaidneeka pušes bij atšahts uš kaujas lauka šoti daudš fritušču un ee-

wainotu. Wakarâ Wentspils pulks nodibinaja ņakarus ar landeswehra kreiso flangu, kâ ari ar Leepajas pulka labo flangu. Wentspils pulka stahwofli leelâ mehrâ pabalstija muhsu brunotais wilzeens Nr. 3.

21. janwara pehzpusdeenâ wiņas Kurņemes diwiņijas dalas bij weifusņas ņawus usdebumus un wakara tumņai eestahjotees eenehmusņas usrahditos rajonus. Wakara krehslâ Zelgawas pulka isluhku bataljons bij isbihdits ņpraugâ starp landeswehra labo un Reseknes pulka kreiso flangu; pa nakti bataljons eenehma un nodroschinaja ņho ņpraugu. Wakara krehslâ eenaidneeks bij pahrgahjis usbrukumâ pret Zelgawas pulka kreiso flangu pee Drisņhtij ņahdsņas; eenaidneeka usbrukums bij atņists ar uguni. Pa nakti karaspehka dalas bij nodibinajusņas nepahrtrauktu fronti un atkal stahjusņas ņawstarpejos ņakaros.

21. janwara usbrukums bij beidsees ar loti ņposņam ņemem. Nr ņhis deenas usbrukumu eenaidneekam bij nodariti loti leeli ņaudejumi. Landeswehrs ween bij ņanehmis pahri par 300 guhsteknu un apņchaudot eenaidneeku wilzeenus pahrpilditus ar karaspehku, beņ ņchaubam bij nodarijis wehl leelakus ņaudejumus, kritusņos un eewainotos. Reseknes rajonâ bijusņas eenaidneeka dalas bij, beņ ņchaubam, pilnigi isnihzinatas. Nr landeswehra eebrukumu eenaidneeka tahkâ aismugurê, muhsu fronte weenâ deenâ tika isbihdita us preetņņu gar Krustpils-Reseknes-Ludņes dselņszeku us 22 werstem, ņkaitot no tās weetas, kur Wentspils pulks 20. janwari bij atradees no ņhi dselņszela un lihds tai weetai, kur tagad atradās landeswehrs. Eenaidneeks ir tizis pilnigi ņatrizinats; kâ redņams no eenaidneeka raksteem, tad wiņa atņahpjosņais karaspehks naw wairs Ludņe apstahjees, bet atņahpees tahlak: eenaidneekam eenahkusņi ņinojumi, kâ muhsu brunotais wilzeens eebruzis Ludņe.

Reseknes pilņehtas eenemņņana militarâ ņinâ nebij no ņwara, totees bij no loti leela ņwara Reseknes dselņszela meņgla eenemņņana. Dselņszela meņgla eenemņņana wisleelakâ mehrâ atweegloja muhsu tahlako darbibu: mums tapa eespehņams nodibinat ņakarus un ņatiksmi starp muhsu karaspehka dalam un karaspehku daku aismugurê. Atlikās wehl dabut muhsu rotās dselņszela gabalu starp Resekni un Korņowku un tad wiņai muhsu karaspehka fronte aismugurê buhtu dselņszelņņ. Tahds gar aismuguri ejosņs dselņszelņņ bij mums no loti leela ņwara,

nemot wehrâ to, ka muhsu karaſpehka dalâs bij leelâs jirgu truhkums un aiſnugurê — apgahdibas rihzibâ — nebij gandrîhſ nekahdu transporta lihdsjeklu. Tâ tad tahlafas darbibas materialâ puſe tika tagad leelâ mehrâ atweeglota. No otras puſes — tihri operativâs — ſkatotees, tagad mehſ wairſ newarejam zeret uſ leelâm operativâm ſekmem: fronte tagad tapa wairaf un wairaf iſwilkta taiſnâ linijâ, tadehl ari wiſai tahlafai darbibai bij jaiſwehrſchas par frontalu tahlafu uſbruku mu. Tagad wairſ nebij iſdewibas gatawot plaſchos apmehros apgahjeenus, bet bij jaet weentahrſchi uſ preeſſchu taiſnâ linijâ un weentahrſchi jaſpeesch eenaidneekſ atpakaf — ahrâ no Latwijas robescham.

Politikâ ſinâ Reſeknes eenemſchana ſpehleja deesgan ſwarigu lomu. Reſekne ir Latgales zentrs un ar ſcha galwenâ zentra eenemſchanu radâs eeſpaids, ka Latgale ir atbrihwota — atleekas tikai wehl iſeet lihds robescham. Tad wehl bij no ſwara tas apſtahkliſ, ka Reſeknes eenemſchanu ir iſdarijis muhsu karaſpehks, bet ne muhsu ſabeedroto — poku karaſpehks. Schis apſtahkliſ bij peerahdijums, ka mehſ paſchi eſam deesgan ſtipri, ka galwenos Latgales atbrihwoschanas gruhtumus nes muhsu karaſpehks un poki tikai palihdsj mums. Ar ſcho es negribu teikt, ka poki buhtu mums maſ waj ſlikti palihdsjejuſchi: poki labprahht bij gatawi, kâ es to jau aiſrahdiju, ſuhtit ſawu karaſpehku Reſeknes eenemſchanai un wiſpahht bij gatawi ſuhtit wehl wairaf karaſpehka uſ Latgali. Bet mums bij japeerahda ari poleem, ka mehſ paſchi eſam deesgan ſtipri un wairaf palihdsjibas mums naw wajadſigs. Kara darbiba dod wiſadâ ſinâ leelu moralikſtu eeſpaidu un pat moralikſtas teeſibas: ſawa ſeme un ſawa brihwiba ir paſcheem jaiſkaro. Ōſinis, kuras ir iſleetas uſ atbrihwotas ſemes, dod wiſſwehtakâs teeſibas uſ ſcho ſemi. Sawu ſemi, ſawus tautas braktus atbrihwot un aſfargat ir wiſſwehtakais peenahkums un wiſleelakais gods, tadehl ſcho godu un teeſibas newar atdot otram, ja tik ir maſakâ eeſpehja paſcham to ſanemt.

Latwijas austrumu robeschas eenemſchana.

Behz Reſeknes eenemſchanas muhsu fronte bij iſlihdsjinajuſees, eedobumu frontê wairſ nebij, nebij tadehl ari wairſ iſdewigu apſtahklu, lai uſbruhktot weenâ wirſeenâ apdraudetu

eenaidneeka dalas ar atgreeschanu. Bes tam ari muhju spehki bij issteepti gandrihs weenlihdfigi us wifas frontes. Tagad pahrgrupet spehkus wairs nebij eespehjams. Ari Latwijas etnografiska robejscha wairs nebij tahlu. Nemot wifu scho weh-râ bij janahk pee flehdseena, ka tagad wifai tahlakai operazijai ir jabuht usbrukumam taiſui us preefschu tahdos wirseenos, ka faraspehka dalas atrodas us frontes. Usbrukums bij jatur-pina nepahrtraukti lihds robejschai. Ar tahlako usbrukumu bij jasteidsas ka aif militareem, ta ari politiskeem eemesleem. No militarâs puſes steidsamibu praſija diwi apstahkli: pirmfahrt, eenaidneekam bij tagad pilniga eespehja pawairot ſawus spehkus un pawairot winus ahtraki, nekâ mehſ to warejam darit un, otrfahrt, robejscha mums bij jafasneeds lihds ſneega kuſchanas eefahſchanai. Ja mehſ lihds pawafara ſahkumam paſpehjam eenemt robejschu un tur isdewigi noſtipriatees, tad pa pawafara ſlikto zelu laiku mehſ waram buht ari loti droſchi no eenaidneeka pretusbrukumeem. No politiska redſes ſtahwokla bij jasteidsas tadehl, ka jau bij isbraukuſi us Maſtawu muhſu delegazija ar noluhku noſlehgt pameeru preefsch galiga meera noſlehgschanas. Ja lihds pameera noſlehgschanai nebuhtu isdewees ſaſneegt muhju etnografiſkâs robejschas, tad nekad ari minas wairs ſaſneegtas newaretu tiſt. Râ tas beeschi mehds buht, ta tas bij tagad: pameera flehdſeji pilnigi ignoreja wirſpawehlneeziabas eeftatus ka laika, ta militarâ ſtahwokla ſinâ. Weenigais, ko isdewâs iſtaulet, bij noteikums, lai pameers tiſtu flehgts un lihds meera flehgſchanai turets pilnigâ ſlepenibâ.

Par usbrukuma tahlakam ſemem labâ ſlangâ un zentrâ nebij ne maſako ſchaubu: wifa eepreekschejâ fara darbiba peerahdija, ka eenaidneeks naw ſpehjigs aiſturet muhſu warom-gâs faraspehka dalas — neweens muhſu nopeetnis usbrukums ſche nebij ne reiſes no eenaidneeka apturets. Druſzin zitadafi tas bij kreijâ ſlangâ — Pitalowas-Schogomas rajonâ. Eenaidneeks bij ſawilzis leelus ſpehkus Schogomas rajonâ; eenaidneeka darbiba ſche bij atweeglota ar isdewigu aijnugures dſelſezelu un ſchoſeju. Rajons deenas laikâ ſche bij loti neisdewigs usbrukuma weſchanai. Muhſu kreijâ ſlangâ mums nekahdas dauds maſ leelakas reſerwes waj palihga ſpehku nebij, ka labâ ſlangâ, kur polu faraspehka grupas komandeeris katrâ gadijumâ bij gataws labpraht ſuhtit ſawus palihga ſpehkus. Za-

dehl, ja ari nebij jaščaubas par muhšu ņemem kreisâ flangâ, tad tomehr ņhe bij japrâņa no muhšu karâņpehka daudņ leelâņs darbs un energijas ņatopojums, nekâ uņ pahrejâs frontes.

Pret muhšu karâņpehka fronti atradâs ap 20 eenaidneeka pulku un daņņas atņewiņņkâs komunistu dalas. Eenaidneeka pulki gan bij loti masi un daņņi no teem bij zeetufņi loti leelus ņaudejumus, bet eenaidneekam papildinajumu netruhka. Papildinatee pulki gan daudņ maņ nopeetnâkas ņadurfmes neistu-reja, bet nemot wehrâ to, ka muhšu ņkaitliņi masais karâ-ņpehks bij iņkâiņts uņ platas frontes, mums tomehr bij jareh-ņinajas ari ar pretineeka ņkaitli. Mums tagad bij peenahzâs Walmeeras pulks un 22. janvarî peenahza batareja, ar furu loti juhtami wareja paņtiprinat kreisâ flanga uņbrukumus.

ņĶini laikmetâ — ap 20. janvari, eenaidneeka armija pateņņibâ atradusees deesgan kritiņkâ ņtahwofli: karâņpehka da-las no muhšu uņwaram wiņleelakâ mehrâ demoralisejuņņâs, ņewiņņki ņtipri demoralisetas bijuņņas tâs dalas, kuras dabu-juņņas treezeenu no poņeem un no muhšu karâņpehka pee Re-ņeknes eenemņņanas.

19. janvarî eenaidneeka 15. armijas komandeeris ņino ņe-koņo: „Muhšu karâņpehka dalas, kuras atrodas eezirknî starp Raņnas eņeru un Drisu, naw nekahds reals ņpehks, ar furu buhtu eespehjamâ apturet polu karâņpehka uņbrukumus. Polu karâņpehks attihņta ņawu treezeenu austrumu un ņeemel-austru-mu wirņeenos (wiņpahrigos wirņeenos uņ Oņweju, Sebeņņu un Roņenowņkajas ņtajiju). Nemot wehrâ to apņtahkli, ka 2. un 3. latweeņņu diwiņijas un 1. Latgales pulka rajonos pahrgru-peņņanâs ir pabeigta, war katru azumirkli gaidit latweeņņu uņbrukuma ņahkumu no Korņowkas uņ Rudiņi.“

„Muhšu karâņpehka dalas, kuras ņedņ Reņekni, nemot wehrâ tagadejos apņtahklus, war nokluht loti gruhtâ ņtahwofli. Ar telegramu Nr. 058 ņetr. ņuhs pawehlat neiņleetot treezeena grupas dalas lihds wiaw pilnigai ņagrupeņņanai un ņaujas ga-tawibai. Nemot wehrâ tagadejo ņtahwofli, es turu par nepee-zeesņamû ne wehlatu, ka lihds 20. janwara rihtam, iņbihdit no Sebeņņas 11. diwiņijas II. brigadi uņ Slobodu-Polizimu-ņchu-ņņtamû; ņo brigadi turet armijas reņerwê ņem noteikuma — iņleetot wiaw pretuņbrukumam, ja ņtahwofliņ taptu loti no-peatns no polu karâņpehka eebrukuma muhšu Reņeknes grupas

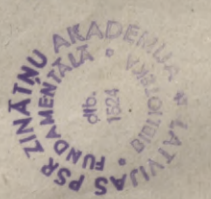
Karte № 5

Latvijas austrum robežas eņemšana.

Paskaidrojums:

Latw. karaspēka fronte 2 janw.	
" " " " 6 "	
" " " " 10 "	
" " " " 14 "	
" " " " 17 "	
" " " " 21 "	
" " " " 26 "	
" " " " 1 febr.	
" " " " 3 "	

Tagadeja Latvijas valsts robeža

diikā aismugurē. Luhdsu ahtru atkauju isleetot 11. diviņijas II. brigadi."

Nā israhdas, tad reetumu frontes komandeeris demis ņawu atkauju. Uri wirspawehlneeks peekritis ņhim preekņchlikumam, bet isteizees, ņa ņchahdā weidā wiņa treezeena grupa war tift pa daļam isflaideta. ņaktiski tas tā ari ir notizis un eenaidneeks naw paspehjis ņapulzet treezeena grupu. Muhsu usbrukums gahja beņ apstahņchanās, eenaidneeka peenahņkoņchās daļas weena pehņ otras tika ņatreektas, tapehņ eenaidneeks nekad nebij ņpehjis ņagrupet leelas treezeena daļas. ņhe miļfigu lomu ņpehleja tas apstahklis, ņa mehņ bijām usbruzeji — muhsu rokās atradās inižiatiwa; eenaidneeks gaidija, ko mehņ darisim un mehģināja atminet muhsu planus. Nā no peerwestā ņinojuma ir redsams, tad pretineeka armijas komandeeris ir baidijees no muhsu usbrukuma Reseknes rajonam no seemeleem — no Korņowkas un no deenwideem — no poļu karaņpehka. Ćenaidneekam ir bijuņchas nepareisās ņinas par muhsu karaņpehku: jau 19. janwari wiaņch ņkaita, ņa wiņa muhsu Widņemes diviņija atrodas uņ frontes, ņamehr faktiski ņhini laiķā bij atbraukuņchi tikai 4. Walmeeras pulka II. un III. bataljoni. No muhsu usbrukuma ņchagowas rajonā eenaidneeks naw baidijees, bet ir domajis, ņa tur atrodoshees ņpehti ir peeteekoņchi, lai aisturetu muhsu usbrukumu. Beņ tam eenaidneeks atņimē, ņa wina karaņpehka daļas ņchogowas rajonā eņot loti labi kahwuņchās, turpretim Reseknes-Daugawpils rajonā karaņpehka daļas israhdijuņchās par ahrņahrtigi wahjām.

Mums nebij nekahdu noteiktu ņinu par to, ņa eenaidneeks ņastahda stipru prettreezeena grupu, bet nemot wehrā wispahŗ Padomju ņreewijas kara darbības pamehmeenus, mehņ tahdu prettreezeenu gaidijām, bet wehlaņ, jo bij ņinams, ņa eenaidneekam naw eespehjas ahtri pahŗweest un ņagrupet leelas karaņpehka maņas. Wispahŗ par eenaidneeka ņpehkeem — karaņpehka daļu leelumu un ņastahwu mums bij noteiktas un pareisās ņinas. Pastahwiga jaunu pulku parahdiņchanās uņ frontes eenaidneeka puņē ņinamā mehrā dema mums tahdu eespaidu, ņa eenaidneeks nepaspehs ņawilkt prettreezeena grupu, jeb ja ņawilks, tad ne agraki, ņā wehlā pawaņari: eenaidneeks par waru gribeja aisturetees Latgalē un tadehl ņawas reserwes weenu pehņ otras ņweeda kaujā. Mums atlikās tikai turpinat tāpat weenu pehņ otras ņatreekt katru wina no jauna parahdijuņchos

pulku: bij jazensčas nefahdâ jiaâ nedot eenaidneekam laita atpuhstees.

Ar Reseknes eenemſchanu dſeſſzela linija no Reseknes uſ Korſowku wehl nebij muhſu rokâs: Deepajas pulks un Wentspils pulka kreifais flangs nebij paſpehjuſchi padſiht tik ahtri eenaidneeku. Uſ ſemeſeem no Reseknes atradâs labakas eenaidneeka faraspehka daſas: ſarkano komunaru pulks (ap 1200 ſchtiku) un padomju latweeſchu rota (ap 300 ſchtiku).

22. janwarî landeswehrs palika uſ weetas uſ linijas — Oſtrowſtije=ſokumina un weda iſluhkoſchanu; ari Zelgawas pulks eerobeschojâs ar iſluhku darbibu, turedamees uſ weenas linijas ar poſu kreifo flangu. Reseknes pulks iſwirſijâs uſ preeſchu uſ weenas linijas ar landeswehru: — Antropowa=Oſtrowſtije. Wentspils pulka labais flangs ari jau 21. janw. bij ſtipri uſ preeſchu, fadehl palika uſ weetas; Wentspils pulka kreifais flangs — III. bataljons, 22. janwarî turpinaja ſawu wakarejo uſdewumu kopâ ar Deepajas pulka labo flangu. Bataljonam bij jaiszihna deesgan niſna kauja pee Martiniku ſahdschas, fur eenaidneeks ar ſtipreem pretuſbrukumeem zentâs apturet Wentspils pulka bataljonu. Wentspileeſchu ſtraujais uſbrukums ſatreza pretineeku un peeſpeeda to ſteidſoſchi atfahptees. Wehl ſtiprakâs kaujas notikâs Deepajas pulka rajonâ. Upmehram 12—15 werſtes uſ ſemeſeem no Reseknes, pee Nerischas, eenaidneeka daſas (komuniſti, 471. un 472. pulki), kâ domajams, neſinadamas neko par Reseknes eenemſchanu un par to, ka muhſu faraspehks jau iſwirſas wineem aiſmugurê, iſrahdija loti ſihwu pretoſchanos Deepajas pulka I. bataljonam. Lai pabalſtitu Deepajas pulku, tad uſ pulka komandeera peepraſjummu tifa iſſuhſtitas diwas rotas no Wentspils pulka II. bataljona; tâpat pulka komandeeris bij peepraſijis Latgales diwiſijas brunotâ wilzeena palihdſibu. Wentspils pulka rotas bij iſnahkuſchas eenaidneekam pilnigi aiſmugurê tanî laikâ, kad eenaidneeks jau bij eefahzis atfahptees. Eenaidneeka daſas ſche bij zeetuſchas loti leelus jaudejumus, krituſchos un eewainotos; guhſtâ tifa ſaemti 130 ſarkano atmeſchi no 472. un Sarkano Komunaru pulka, to ſtarpâ ari Sarkano Komunaru pulka komiſars, 2 lauka ſehki, 3 loſcheteji un daſchi ziti fara peederumi.

Muhſu brunoteem wilzeeneem nebij iſdewees nemt ſche dalibu kaujâ un pilnigi atgreet eenaidneeka daſas. Bruno-

tais wilzeens Nr. 3 no rihā bij isbrauzis pēe landeswehra, lai atwestu landeswehra pagahjušchā deenā ņanentos 215 gub-
steņnus; pehž tam brunotam wilzeenam bij ņabojajušees lofo-
motive. Brunotais wilzeens Nr. 2 (Latgales diviņijas) bij
gan isbrauzis zauri eenaidneeka aismugurei, bet, neņinadams,
tur teeņchi ir wajaņsigis wina pabalsts, bij atbrauzis uņ Re-
seņni; kad ņchis wilzeens tika ņuhtits atpakaļ un nonažja waja-
dņigā weetā, tad jau israhdižās par wehlu: eenaidneeka daņas
jau bij atkaħpušchās paħri dņelsszēlam.

Pehž pušdeenas Želgawas un Reņeņnes pulki ari iswirņižās
uņ preeņchu, beņ ņadurņmem ar eenaidneeku, tikai isluħtu daņas,
turas bij isbiħdijušchās wehl taħlak uņ preeņchu, uņduħrās uņ
eenaidneeku Beņņcheru, Portowas, Kalinowkas un Karpinu ra-
jonā. No ņcha ir redņams, ka eenaidneeks pēe Reņeņnes bij
ņmagi zeetis un atkaħpās nekahrtibā, wairs neaisturedamees
uņ isdewižām poņižijām.

Ari naħkoņchu deenu — 23. janwarī, uņ Kurņemes divi-
ņijas frontes nopeetnaņas ņadurņmes ar eenaidneeku nenotika;
diviņija, darbodamās pehž poļu grupas komandeera aisrahdižu-
meem un turot zeeņchus ņakarūs ar poļu kreiso ņlangu, palika
uņ pagahjušcho deenu eenemtās linijas. Deepajās pulks beņ
ņaujām pagahja uņ preeņchu un eenehma liniju: Udeniki-Re-
fowa = Miņpurini = Kaņeniki = Žiganowka = Lotņhi = Tipini =
Kaufeniki = Ruņarija = Bekterewa.

Latgales diviņijas komandeerim, reiņē ar ņpeħtu paleelina-
ņchanu (Walmeeras pulks) dewa pawehles energiski eet uņ
preeņchu, ar mehrki, eenemt ar labo ņlangu un zentru Sinajas
upi un ar kreiso ņlangu liniju Brodoka = Rjabowa = Gorņchkowa-
Melniza = Graņchkowa = Gora = Kudēpi; apmehram uņ ņchās
linijas eenemt isdewižas poņižijas un nostiprinātees. ņhini
rajonā mehņ gan gaħjām duržzin paħri par muħņu etnografisko
robeņchu, bet to praņtija militāree noteikumi. Lai buħtu eespeħ-
jams isleetot Wezgulbenes-Bitalowas dņelsszēla liniju, tad bij
wajaņsigis isbiħditees no ņchi dņelsszēla tik taħlu uņ preeņchu,
ka lai eenaidneeki newaretu, wiņmas, ar ņawu weeglo lauka
artilēriju apņchaudit dņelsszēku un ar nejauschu uņbruņumu
paħrgreest dņelsszēla liniju.

Daugawpils pulka uņbruņumi peħdežā laikā nebij dewuņchi
wiņai labus reņultatus. ņhogowas rajona aisņargaņchanai ee-
naidneeks bij peetwižis peeteekoņchus ņpeħkus un eenehmiņ isde-

wigu ūtahwofli: eenaidneeka poūizijas atradās uū augūtumeent atklaūtā (beū meūūeem) rajonā; ūhīs poūizijas aiūūargaūūanu wareja loti labi pabalūtit no brunoteem wilzeeneem; ūhoūeja dewa eeūpehju leetot brunotus automobilus; tā dūelūszeūū, tā ūhoūeja dewa eeūpehju weegli pahrgrupet ūpehūus un peemilkt reūerwes. Mums bij jawed uūbrukums no meūūaina rajona beū zeūeem. ūagrupet ūhe leelakus ūpehūus no muhūu puūeū bij loti gruhti, jo rajons loti maū apdūihwots un aukūtā ūeemas laika muhūu karaūpehūs nekur newareja atrast ūilta pajumta.

Tā tā uūbrukums bij jawed energiski un aūtri un tā tā beidūamā laikā Daugawpils pulka uūbrukumi ūhogowas wirūeenā nebij demuūūi wiūai labas ūekmes, tad Latgales diwiūijas komandeeris liūa preeūūā weūt tahtlakos uūbrukumus ūhogowas rajonam ne no reetumu puūeū, bet no deenwideem — no Kurūowkas puūeū ar Partisanu pulku. Tadehl pagaidam Daugawpils pulkam uūbrukt tikai pamasaūam, bet ūho pulku nepaūtiprinat, turpretim Partisanu pulkam ūaūūaurinat fronti iūwirūotees ūtipri uū preeūūu uū auūtrumeem un tad tahtlakos uūbrukumus weūt uū ūeemeleem gar ūūūa upi. Partisanu pulka fronti wareja ūaūūaurinat pateizotees Walmeeras pulka peenahūūūanai; Walmeeras pulks wareja nomainit Partisanu pulka labo flangu, ar nomainiteem ūpehūeem Partisanu pulks wareja paūtiprinat ūawu kreiūo flangu. Nemot wehrā to apūtahli, tā uūbrukumi no Daugawpils pulka rajona ūolija ūekmes tikai tad, ja tur tiktu ūagrupeti leelaki ūpehti, bet ūpehtu ūagrupeūūana buhtu aiūnehmui daudū laika, tad ūho preeūūlikumu peenehma, lai gan ari tā iūpildūūana praūija daudū laika: ar Walmeeras pulku un wehlat ar ūeūūu pulku waja-dūeja nomainit un atūwabinat Partisanu pulka labo flangu; nomainito Partisanu pulka labo flangu peeweenot zentram un tad weūt uūbrukumus. Rā Walmeeras, tā ūeūūu pulkus tomehr tahtlu uū ūeemeleem nebij eeūpehūams ūteept, bet bij waja-dūigs atūwabinat ari ūeepajas pulka kreiūo flangu, lai Kurūemes diwiūijai nahūotnē buhtu eeūpehūams ūawilkt reūerwi, jo Kurūemes diwiūijai nahūotnē ūtaheja preeūūā polu karaūpehūa nomainiūana Latgalē.

21. janwari Latgales diwiūijas frontē eeūahūas pahrgrupeūūanās: ar Walmeeras pulka bataljonu bij uūdots nomainit Partisanu pulka labā ūpahrna bataljonu pee Kurūowkas; Partisanu pulka komandeerim paūwehūeja atdot ūeepajas pulka ba-

taljonu wina pašča pulka komandēera rihzibā; no Siguldas pulka daščas rotas nowēetoja diviſijas reſermē. Daugavpils pulkam bij gan jaturpina pamājam eet uš preeſču, bet pateeſibā ſča pulka rotas, kuras bij eenehmuſčas Gratiſkoma-Goru, ar ſtipru eenaidneeka uguni bij peeſpeetas atſtaht ſčo rajonu.

23. janwarī peenahža Walmeeras pulka batareja un ar to leelā mehrā bij paſtiprinats Korſowkas rajons. Korſowkas rajonā (pee Neſtereem) eenaidneeks bij pahrgahjis pretuſbrumā un atſpeedis Partisanu rotu, bet Walmeeras pulka II. bataljons bij atkal padjiniis eenaidneeku tahtu atpakal.

Uri 23. janwarī nekahdu ſtipratu kauju nebij notizis; weenigi Partisanu pulka daſas bij ſekmigi pagahjuſčas uš preeſču uš ſeemeleem no Korſowkas un ſaſneeguſčas Boroiſčas, Muchinas un Grenjewas ſahdſčas, ſanemot 20 guhſteku.

Genaidneeka daſas ſtarp Korſowku un Reſekni bij zeetuſčas loti leelus ſaudejumus un pilnigi demoralifetas; tas bij redſams no guhſtā ſanemteem komiſareem; to ſtahtija ari guhſtā krituſchee ſarkanarmeſchi. Genaidneeks par ta laika (22. un 23. janwara) Wentſpils pulka kreijā ſlanga, Deepajas pulka un Walmeeras pulka bataljona darbibu rakſta: „Genaidneeks turpinaja energiſki attihſtit ſawas ſekmes, ušbruhkot ar leeleem ſpehkeem Sebeſčas un Dſwejas wirſeenos (ſchis atteezas uš poſu karāſpehtu).

Tani pašchā laikā eenaidneeks iſplehta muhſu frontes pahrrahwumu Korſowkas meeſta un ſtazijas rajonā un 23. janwarī atſmeeda 99. pulku uš Sinajas upes uš deenwideem no Kraſnojes. Schini laikā eenaidneeka ſpeedeens bij ſajuhtams ſewiſchti ſtipri abos ušbrukuma ſlangos: ſeemeeku puſē — wirſeenā uš Kraſnoji (uſ Sinajas upes) un deenwidos — uš Sebeſču un Dſweju.“

24. janwarī Kurſemes diviſijas labais ſlangs — Jelgawas un Reſeknes pulki, ſaſkanodamees ar poſu darbibu, turpinaja ušbrukumu un ar kaujam eenehma liniju Samoſtje = Wertalowa = Matſimowka = Schmati = Wliſchnaja.

Deepajas pulka jahtneeku eſkadrons, iſdaridams iſluhtu gahjeenu, bij eebruzis Ludſē, kur palizis ap 3 ſtundas un pehžtam atgreſees atpakal. Landeswehrs un Wentſpils pulki, palekot uš weetas, bij weduſchi iſluhtojchanu.

Latgales diviſijas daſas ſawu pahrgroupeſchanos bij iſwe-

dusčas: Walmeeras pulks eenehmas fronti; Partisanu pulks familjis wairaf spehku uš kreifā flanga, tadehļ Latgales diviſijas komandeeris atrada par eespehjamu turpinat ušbrukumu ar mehrki, isbihditees tik tahtu uš preekſchu, ka lai Pitalowa buhtu nodroſchinata. Pehz aisrahditās linijas eenemſchanas nozeetinat poſizijas. Tadehļ uš 25. janwari bij dota pawehle eesahkt ušbrukumu; diviſijas dalam bij doti ſekoſchi ušbrukuma ušdewumi:

1) Latgales Partisanu pulkam ar tam padotām diwi rotam no Siguldas pulka, weenu kreewu un diwi angļu batarejam (4 leelg. 3" un 8 leelg. 3,3"), apejot augstumus pee Wiſchgogorodofas no deenwidem un deenwid-austrumeem, ar energisku ušbrukumu iſſiſt eenaidneeku no mineteem augstumeem un eenemt: Podſadnii = Skoblinas = Schipolu augstumus, fur noſtipriņatees. Ušbrukumu ſahkt pulkst. 5 no rihta.

2) Daugampils pulkam ar peedoto Walmeeras pulka III. bataljonu, weenu haubizu, weenu angļu batareju (4 leelg. 4,5" un 4 leelg. 3,3") un brunoteem wilzeeneem Nr. 1 un 2, tad Partisanu pulka ušbrukums labwehligi attihſtiſees un minetais pulks buhs ſaſneediſis apmehram Kluſtinās liniju, pehz ſewiſchā riſkojuma, pahreet ušbrukumā labā ſpahrnā divās kolonās: no Gorodiſchtsches uš Schogowu un gar dſelſszela liniju, ſafarā ar brunoteem wilzeeneem; abu kolonu mehrkis — eenemt Wiſchkowas = Gratiſchkowa-Goras = Melnizas augstumu rajonu un tur noſtipriņatees. Kreiſam flangam demonſtret ar ſtiprām iſluhku nodalam.

3) Walmeeras pulkam (2 bataljoni) weſt ſawā ſektorā ſtipru iſluhkoſchanu un iſdewigā gadijumā eenemt un paturet ſahdschas uš Uſchas upes labā kraſta.

Pehz 20. janwara bij eestahjees aufſts laiks, temperatura ap 25. janwari nokrita uš 20.—25. gradeem R. Tadehļ uš 25. janwari pawehletais ušbrukums netika ſchinī un ari nahkoſchās deenās iſweſts: diviſijas komandeeris gribeja nogaidit ſiltafa laika eestahſchanos. Pitalowas rajonā notika tiſai ahpuſeja iſluhku darbiba, pee kam tika ſaguhſtiti wairaki pretneeka iſluhki.

Muſhu zentrā, pret Latgales diviſijas labo un Kurſemes diviſijas kreiſo flangu, eenaidneeks, ſatreekts eepreekſhejās ſaujās, turpinaja atkahptees; muſhu iſluhki bij aiſgahjuſchi lihdi 15 werſtes leelam attahlumam uš preekſchu un nebij ee-

naidneeka fastapuſchi; pehz weetejo eedſihwotaju ſinam eenaidneeks atkaphjotees aij Sinajas upes.

Kurſemes diwiſijas labâ ſpahrnâ Jelgawas pulks kopigi ar polu karaſpehku turpinaja uſbrukumumu; ar deesgan ſtiprâm kaujam eenaidneeks tika padſihts un Jelgawas pulks eenehma liniju: Kriniza = Kononowa = Iſchuchnowa = Kſawerinowa = Keſchtſchi = Dworiſchtſchi = Bliſchnaja.

Tâ kâ kreewu karaſpehks bijis ſtipri ſatreekts wiſâ rajonâ, ſtarp Daugawu un Reſeknes-Belikije-Luki dſelſszeku, tad XV. armijas komandeeris apweenojis Pitalowas rajonâ wiſu karaſpehku ſem 55. diwiſijas II. brigades komandecera wadibas par atſewiſchku „Pitalowas grupu“ (II. brigade no 55. diwiſijas, Petrogradas brigade, 83. un 84. pulki un 10. diwiſijas kawalerijas pulks). Œchi grupa tikusi uſſkatita par kaujas ſpehjiġu un winas ſtahwokli par deesgan droſchu. Pret ſcho grupu no muhju puſes darbojās: Partijanu pulks, Daugawpils un Siguldas pulki un bataljons no Walmeeras pulka.

Lai glahtu ſtahwokli ſtarp Daugawu un Reſeknes-Belikije-Luki dſelſszeku, tad jau 23. janwarî Ludſes wirſeenâ iſbihdits pulks no 11. diwiſijas II. brigades un 24. janwarî diwi pahrejee ſchās brigades pulki: tâ tad jau weena brigade no treezeena grupas tikusi iſleetota. Œhai brigadei gan dots uſdeuwums iſdarit ihju pretuſbrukumu, bet jau 25. janwarî ſchi brigade no poſeem paſiſta atpaka. Diwiſijas komandeeerem tikusi 24. janwarî dota pamehle — iſleetot wiſus lihdselus un apturet atkaphjoſchos karaſpehku uſ linijas: Nerſes eſers = Lawdora = Slobodas ſtazija = Landskrona = Dſwejas meestiſch-Kochanowitschi. 1. diwiſijai III. brigade bijusi tik ſtipri ſatreekta, ka tâs atleekas wajadſejis weſt no frontes uſ aſmuguri.

Uj 26. janwarî Kurſemes diwiſijai uſdots turpinat uſbrukumu — ar mehrki ſaſneegt Sinajas upes augſchgalu, ar labo ſpahrnu Dſwejas eſeru. Latgales diwiſijai paleet ſpehkâ agrakâ pamehle.

Kurſemes diwiſijas dalas ari eſahkuſchās uſbrukumu no rihâ; ar energiſku weiklu darbibu eenaidneeka jaunpeenahkuſchais 11. diwiſijas II. brigades labais ſlangs paſiſts atpaka, kamehr polu karaſpehks atſit ſchās brigades kreġo ſlangu. Noriſinajuſchās wairakas deesgan niſnas ſadurſmes. Jelgawas pulka III. bataljons pehz 2 ſtundas garas kaujas eenehmis

Rundanu meestinu, tàpat stipras kaujas webis Rejeknes pulks, jewischi pee Ruzhneru fahdschas, pehz kuras eenemschanas eenaidneeks pahrgahjis stiprà pretusbrutumâ, bet ar muhsu uguni atfists. Zelgawas pulks fahneedjis — Trafschus = Solodus = Konerpoli = Rundanus; Rejeknes pulks — Tjapichus = Maifinus = Bogomolowu = Konewu = Buhnomu = Rudowu.

Landeswehrs, ispildot kaujas pawehli, ar strauju usbrutumum bij issitis eenaidneeku un eenehmis liniju Kurmi = Meschwepri.

Wentspils pulka usdewums bij — eenemt Ludsji. Pulks, eedams usbrutumâ gar dselszoku, sekmiigi wirsijees us preekschu. Eenaidneeks bij peelizis leelu energiju, lai neatdotu Ludsji, bet usbruzejus tas newareja apturet. Kad eenaidneeka kehdes jau bij Ludsji atstahjuschas un muhsu preekschejâs dakas, wajadamas eenaidneeku, gahjuschas eekschâ pilsehtâ, tad wehl pretineeka brunotais wilzeens bij isbrauzis, lai apturetu eebruzejus. II. diwisiona I. batareja bij tuhlin to pamanijusi un loti ahtri fahkusi to tik stipri apschaudit, ka tas ar stipreem bojajumeem bijis peespeests tuhlin aisbraukt. Ludsje Wentspils pulks fahnehmis ap 30 guhstefau, 3 lauka kehkus, gahjes mastas un zitus peederumus. Pulks eenehma liniju Mescheri = Schepinki.

Leepajas pulks bij palizis fawâ eepreekschejâ stahwofli.

Loti strauji un energiski bij eefahjis fawu pirmo usbrutumuma gahjeenu leelineeku frontê Walmeeras pulks (diwi bataljoni). Weikli apejot no eenaidneeka eenemtâs weetas un tad usbruhkot tam no fahneem un muguras puses, pulks bij is-tihrijis 20 fahdschas no eenaidneeka un iswirsijees ap 10 werstes us preekschu us 10 werstes platas frontes. Sewischi stipru pretoschanos eenaidneeks israhbijis pee Moljewas un Tejedutu fahdscham. Pulks bij fahneedjis Lubani = Gawari = Rogefina = Stolbowa = Notrischi liniju.

Kopigi ar Walmeeras pulka kreiso flangu, bij ari pahrgahjis usbrutumâ Latgales Partisanu pulka labais flangs un eenehmis Ruzhneromas = Ramentas = Tjemirjewas liniju. Pahrejâs frontes dakâs notikusi tikai isluhku darbiba.

Tâ ka Pitalowas rajonâ galwenâ usbrutumuma wirseenâ bij fahoseja, tad fahc wareja tikt isleetoti ari muhsu brunotee automobiki. Pehz kara pret Vermondu automobiki bij pamatigi remontejami, jo muhsu brunotee automobiki bij — wezas atleekas no freewu armijas un daschi fahojatâ stahwofli at-

nemti Vermondnam. Tika gan peeprafts, lai islaboššanas darbi tiktu isvesti steidzīgi, bet tomēr remonts ļoti novilzīnājās. Pehņ šarunām ar Latgales divīzijas komandieri ierahdijās, ka pehdejais atrod par eespehjamu, neskatoties uz djiļo ūneegu, isleetot uz ūhoūejas automobīlus un peeprafija tos. Divi brunotee automobīli — „Weesturs“ un „Semgaleetis“ tika noūhiti, lihds ūo remonts bij pabeigts, un 25. janwarī nonahza frontē. 26. janwarī tee tika ismehginati un at-rasti par ūabojateem: tee bij tuhliņ jaūhta atpafal uz Rīgu remontā. Ir gruhti teikt, waj ūhe bij nolaidiba, waj laun-prahtiba, bet ūhīnī gruhtajā zihau laikā tas bij ļoti nepatih-fams atgadījums. ūhis nebij weenigais gadījums, kad bru-noto automobīlu islaboššana un leetoūšana darija leelas gal-was ūahpes.

Muūstā laika dehl ari Rursemes divīzija un poļu karaspēhs newareja tik ahtri eet uz preekūhu. 27. janwarī Jelgawas pulks tīkai neleelos apmehros, beū kaujam iswirūijees uz preek-ūhu. Resefnes pulks atūitis eenaidneeka usbrukumus Roūhnaru ūahdsūai un isbihdijis uz preekūhu ūawu labo flangu. Landes-wehrs un Wentūpils pulks palika wezās weetās.

Leepajas pulks, lai eenemtu weenu liniju ar Wentūpils un Walmeeras pulkeem, ar neleelām ūadurūmem iswirūijees uz preekūhu.

Rursemes divīzija un Walmeeras pulks atradās netahlu no gala mehrka; nebij ūo ūhaubitees par to, ka gala mehrkis — Latwijas etnografiskā robeūha, taps drihsunā ūaūneegta. Lat-gales divīzija gan nebij tahlak no Latwijas etnografiskās ro-beūhas, pats kreisais flangs — Siguldas pulka daļas — jau atradās uz robeūhas, bet Latgales divīzijas usbrukuma gaita uz ūeemel-austrumeem no Pitalomas pehdejā laikā bij ļoti lehna. Latgales divīzijas rajonā muūhu ūehki pakahpeniski paleelinājās ar Widūemes divīzijas daļu peenahūūhanu: 26. janwarī peenahza Zehūu pulka bataljons. Bet ūhis pa-kahpeniski peenahūūhās daļas ari pakahpeniski tika eewestas kaujā un tadehl tās nebwa juhtamu ūehku pahūwaru kaut ūahdā weetā. No taktiskās puūes buhtu bijis pareisaki ūagrupet Widūemes divīzijas daļas kaut ūur ais frontes un tīkai tad, kad jau buhtu ūagrupeti leelaki ūehki — Walmeeras un Zehūu pulki ar artileriju — west wiaus uz reisi kaujā un dot ar ūheem prahweem ūehkeem stipru treezeenu. Memot wehrā muūhu to-

reizejos apstahklus, tahda darbiba bij nepeemehrota: wispirms tahds treezeens waretu buht dots tikai februara saktumâ, ja ne wehlfaku. Mufsu masâs dakinas — rotas — manewreja neleelâ rajonâ loti labi un weikli, bet manewrejoj ar leelafâm-weenibam plasçâ rajonâ nebij eespehjams, jo karaspehka dakâs bij leels transporta lihdselku truhkums; karaspehka dakas bij loti wahji apgahdatas ar fultu apgehrbu, kadehl seemas laikâ tam bij japeeturas pee apdsihwotâm weetam. Wej tam bij wehl daudsi ziti organizazijas, apgahdiba un apmahzibas truhkumi, kuri neatlahwa pahrgrupefçanu un manewru isweefçanu plasçhos apmehros; bij jaapmeerinas ar weenkahrçhu darbibu — no eenemtâs weetas taisni us preefçhu. Tomehr wisa mufsu darbiba norahdija us to, ka eenaidneeka spehki ir noteikti falausti. Râ no guhstefneem, tâ no agenturas eenahktâs finas fçaidri rahdija, ka daudfas eenaidneeka karaspehka dakas ir pilnigi isnihzinatas. Sçhtaba isluhku nodala dewa loti fihkas finas pat par katras eenaidneeka karaspehka dakas leelumu un faudejumeem kaujâs. Daudsmas labaki turejâs eenaidneeka labais flangs Sçogowas rajonâ, bet ari no tureenens nahza finas par pilnigi isnihzinatâm waj isklichdufçâm eenaidneeka dakam. Turpretim pret polu karaspehka fronti un mufsu labo flangu, pehç kaujam pee Resefnes un Ludsjes, eenaidneeka spehki bij galigi fatreekti, ko atsihst ari eenaidneeka pufo: eenaidneeks fçhe ismanto to fawu treezeena grupu, par kuras isleetofçanu agraki — 9. janwarî — frontes komandeeris kategoriski noteiz, ka fçho grupu nedrihkt isleetot agraki, kamehr ta nebuhs pabeigusi fagrupefçanos un tad war tikt isleetota tikai isfçkirofçâ treezeena dofçanai. 27. janwarî eenaidneeka reetumu frontes komandeeris jau atsihstas, ka wina XV. armija ir fatreekta un pagaidam ir jaatfakas no kaut kahda usbrukuma, kas ir redsams no wina pawehles 27. janwarî Nr. 0106 (fetr.), kura fçan fçâ: „Rufums, kurfç dezembra widû bij eestahjees reetumu frontê, tika pahtraukts ar latweefçhu un polu armiju usbrukumu mufsu karaspehkam, kurfç eenehma isdewigu strategisku stahwolli Daugawpils-Resefnes rajonâ; usbrukuma rezultats ir tas, ka mufsu karaspehks ir isspeests us austrumeem no fçha rajona.

Wispahrigais reetumu frontes usdewums, — fihwa, aktiwa eenemamâs frontes linijas aissargafçana.

Pawehlu:

1) 7. armijai .... (pret Igaunijas fronti — aissargatees un isvilkt reserwes) ....

2) 15. armijai, peh3 wifu to spehku, kuri nahf no zentrem un ar frontes rihkojumeem, jagrupeſchanas, dot eenaidneekam iſſchkiroſchu treezeenu wiſpahrejâ wirſeenâ — Sebeſchadagawpils, ar mehrki atdabut janwara mehneſi paſaudeto ſtahwofli, nodroſchinot Daugawas kreisâ kraſtâ plazdarmu uſdeenwideem no Daugawpils. Šho operaziju eeſahkt peh3 ſewiſchkas pawehles par to.

3) 16. armijai (pret Poliju) — turpinot ſawa rajona aſtimu aissargatſchānu, ar dſilu eebrukumu pretineeka aiſmugurê ſaiſtit to pee ſawas frontes, tad, kad 15. armija eeſahks uſbrukumu.

No ſchās pawehles redſams, ka wiſa fronte uſſkata par eeſpehjamu tikai aissargatees. Pahreeſchana uſbrukumā atlikta uſ neſināmu termiāu — peh3 ſewiſchkas pawehles. 15. armija ar ſaweem ſpehkeem wairš uſbrukt newar: uſbrukt warēs tad, kad no zentra un no zitām frontes dalam peenahks ſpehki.

Uſ 28. janwari Kurſemes diwiſijai bij pawehlets turpinat energišku uſbrukumu kopigi ar poļu karāspehku. Diwiſijas komandeeris bij pawehlejis uſbrukumu eeſahkt rihta auſmā. Diwiſijas daļu-pulku uſdewumi bij: — ſawas ſektoros uſbrukt taiſni uſ preeſchu un eenemt liniju apmehram 10—12 werstes no iſeſas ſtahwofla.

Uſbrukums ari eeſahkās rihta auſmā. Pret Jelgawas un Reſeknes pulkeem un landeſmehru atradās no eenaidneeka puſeš, beš jau agrāki bijuſcheem ſpehkeem, no treezeena grupas eewestā 11. diwiſijas II. brigade un pret Wentſpils pulku — komuniſtu pulks. Eenaidneeks iſrahdija ſtipru pretoſchanos, bet wiſur to ſpeeda atpaſal. Turpinot uſbrukumu, ſewiſchkas gruhtibas nahzās pahrwaret Jelgawas pulkam: uſ wina uſbrukuma frontes atradās wairaki eſeri, no teem trihš deeſgan leeli. Eſeri gan bij aiſſaluſchi un tadehſ kuſtibas nekaweja, bet aiſſalis eſers ir pilnigi lihdsens — atklahts lauks, pahr kuru ſem uguns pahri tiſt newar; uſbrukums bij jamed pa eſeru ſtarpām, kuras eenaidneeks bij labi eenehmis. Loti iſdewigi eenaidneeks bij eenehmis eſeru ſtarpu pee meeſtina Sloboda, noſtahdidams loſchmetejus baſnizas tornos un uſkalnos, no kureem wiſu apſahrtni wareja loti labi apſchāudit. Wairakas

reijes muhju kehdes bij loti tuvu peegahjuſčas pee Slobodas, bet meenumehr eenaidneeka ſtiprais uguns peespeeda tās atekt. Kaujas wilkās no pusdeenas lihds wafaram pee 25 gradu aufstuma. Pulka labā ſpahrnā poti bij jau eenehmufchi eferu ſtarpu pee Tſchernjewſkijes; ſche poti bij janomaina, ko iſdarija ap pusdeenu. Šhini laiķā eenaidneeks pahrgahja ar leeleem ſpehkeem pretuſbrukumā. Genaidneeka uſbrukumi tika atſiſti, paſchā labā flangā dalas bij iſwirſijuſčas deefgan tablu uſ preekſchu gar eſera deenwidu kraſtu un ſaſka apdraudet uſbruzeja flangu. Uſ wafaru eenaidneeks pahrgahjis uſbrukumā ari pret ſcho muhju flanga dalu gar eſera deenwidu kraſtu, bet uſbrukums ari ſche atſiſts. Genaidneeks ſchinis kaujās bij zeetis leelus ſaudejumus. Zelgawas pulks bij nodomajis eeneemt Slobodu ar nakts uſbrukumu, ko ari ſagatawojis, bet nakti eenaidneeks patš bij atſtahjis ſcho iſdewigo poſiziju, jo wina dalas bij ſtipri zeetuſčas un ari wiſas kaiminu dalas bij atſiſtas atpaķal. Tāpat ar ſtiprām kaujam gahjis uſ preekſchu Reſeknes pulks un lihds wafaram ſaſneedišis uſrahdito liniju, eeguhdamš loſchmetejuš un daſchuš guhſteķauš; eenaidneekam ſche nebij tiķ iſdewigas poſizijas un tadehķ Reſeknes pulks to ſpeeda atpaķal bej apſtahſchanās.

Landeswehrs weda uſbrukumu gar dſelſszela un ſchoſejas abām puſem, ar ſihwām kaujam un ar ſaudejumeem muhju puſē, eenaidneeku ſtrauji dſina atpaķal. Landeswehrs iſwirſijas pahri par 10 werſtem un eenehma poſizijas apmehram 5 werſtes no Sinajas upeš, bij ari eeguhtš loſchmetejs un guhſteķni. Uſ wiſas frontes no Zelgawas pulka labā flanga un lihds dſelſszelam (eeſlehdſot), eenaidneeka jaunee ſpehķi bij dabujuſchi ſtipru treezeenu. Bij kriuſchi un guhſteķni no wiſeem trijeem 11. diwiſijas II. brigades pulkeem, diwām atſewiſķķām rotam un diwām ap 500 ſchiku leelām ſneegkurpu rotam, ķā ari no pulkeem, kuru jau agraki atradās ſhini frontē.

Wahjaku pretoſchanoš ſawa uſbrukuma frontē ſaſtapa Wentſpils pulks, jo pret to darbojās Sarkano Romunaru pulks, kuruſch jau agraki bij ſtipri zeetis. Wentſpils pulks ſawu uſbrukumu bij wediš loti ahtri un tadehķ eeguwiš 3 lauka kehķus un ſanehmis eenaidneeka ſuraſcha noliktawu.

Latgales diwiſijas frontē leelakās kaujas darbības nebij iſweſtas. Tikai Seepajas pulks bij ar maſām ſadurſmem pawirſijees uſ preekſchu. Walmeeras pulka rajonā tikai preek-

šchejās daļas un isluhki bij wedušči šaduršmes un šanehmučhi ap 20 guhstēku no eenaidneeku jahtneeku pulka un Dpotščkas pilšehtas komunistu nodalas.

Uš Latgales diviſijas pahrejās frontes notikās tikai ab-puſejas uguns šaduršmes. Diviſijas komandeeris bij iswedis daščas karapēhka daļu pahgrupeščanas un mainas uš frontes.

Nahkošču deenu Kuršemes diviſijas daļas turpinaja uš-bruķumu. Jelgawas pulkam bij jaenem augstumi otrpus eſeru ſchauruma, ko pulka daļas ari ispildija, un ſašneedša Šchpu-gowas = Borowojes rajonu. Eenaidneeks ar pretuſbruķumeem mehginaja atdabut augstumus atpakaļ, bet tika ar ſaudejumeem atſiſts. Šhpašči ſtipri pretuſbruķumi bij Šchpugowas ſch-dščai.

Reſeknes pulks ari ar kauju gahjis uš preešču un eeneh-mis liniju 4—5 werstes no Sinajas upes. Landeswehra daļas palika uš weetas un uš preešču iſſuhtija tikai isluhkus.

Wentspils pulka labais ſpahrnš — I. bataljons, nobeidsot wakar ſanemta uſdewuma ispildiſchānu, pehž neleelām šadur-ſmem ar deſorganieetām atkaphjoſchamees eenaidneeka arjer-garda daļam, eenehmis liniju Mal. Gretſchi = Tſchiſchki un no-ſtahjees lihdsās landeswehra kreiſam ſlangam. Iſſuhtitee pehž-puſdeenās isluhki bij ſaſtapušči eenaidneeka aiſſargu daļas wehl ſchāipus Sinajas upes. Neſkatotees uš leeleem ſaudeju-meem, eenaidneeks tomehr atkaphās ſoli pa ſolim un beſ kaujas šadurſmem negribeja atdot ne weenu ſoli teritorijas.

Latgales diviſijas daļas tā 29., tā 30. janwari aukſtā laika dehl ušbruķumu neturpinaja, bet weda tikai isluhku dar-bibu. 30. janwari Latgales diviſijas komandeera rihžibā pee-nahža wehl weena Wiſſemes diviſijas batareja, kuru nowee-toja Pitalowas rajonā Latgales Partijanū pulka rihžibā.

Kuršemes diviſijas labais ſlāngs ari 30. janwari turpi-naja ušbruķumus. Jelgawas pulks ar ſtiprām kaujam iſſita eenaidneeku no nahkoščās eſeru ſchaurumu linijas un eenehma Greljanus = Polgatiſchenku = Sagarſkije = Pawlowu.

Reſeknes pulks ar ſtrauju ušbruķumu eenehma kreiſā ſlāngā Roſanowſkajas meestu un ſtaziju, kur ſanehma guh-ſtēkūs, 2 ſirguš, telefona un telegrafa aparatus un zitas man-tas. Ar ſāmu zentru Reſeknes pulks eenehmis pehdejos aug-ſtumus ſchāipus Sinajas upes — ap 2 werstes no upes; pulka

labais flangs palīka eepafak, turedams šafarus ar Zēlgawas pulku. Landeswehrs jau 29. janvārī ar šavām isluhku patrukam atšpeedis eenaidneeka preekšhejās dakas aij Sinajas upes un 30. janvārī beš šaduršmem eenehma Sinajas upes kreiso kraštu no dšelszela lihds Reiku šahdschaj.

Tā tad 30. janvārī Reseknes pulks un Landeswehrs bij šafneegušchi muhsu usbrukuma gala mehrki — Sinajas upi, Latwijās etnografisko un tagadejo walšts robeschu.

31., t. i. pehdejā janwara deenā — Zēlgawas pulks wehl nepašpehja eenemt Sinajas upes kraštus, jo pulkam bij gara fronte un eenaidneeks bij šakopojis deesgan prahmus špehtus. Reseknes pulks un Landeswehrs nozeetinajās uš eenemtām weetam. Wentšpils pulks, lai gan nebij tahlu no Sinajas upes, bet ari wehl nebij šafneedsis tās kraštus.

Latgales diwisija, isnemot kreiso flangu — Siguldas pulku, kurešch jau sen stahweja uš robeschas, wehl bij deesgan tahlu no gala mehrka, ja ne attahluma šinā, tad tomehr tanī šinā, ka ta tik ahtri nebij špehjiga gala mehrki šafneegt uš wišas diwisijas frontes. 31. janvārī Leepajas un Walmeeras pulka isluhki bij gan atšpeedušchi eenaidneeka preekšhejās dakas uš Sinajas upi, bet tomehr upes krašts eenemts netika. Daugavpils rajonā ari tika iswesti šekmigi isluhku gahjeeni, bet uš preekšchu pulks nebij pawiršjees.

1. februārī no rihta agri usbrukumus turpinaja uš wiša labā flanga. Tā tā Kuršemes diwisijai wjadšeja eenemt fronti lihds Dšwejas ešeram (Dšwejas ešers bij nošihmets par robeschu starp polu kreiso flangu un Kuršemes diwisijas labo flangu), tad bij fronte jaissteepj uš deentwideem. Zēlgawas pulkam bij jaissteepjas uš deentwideem un Reseknes pulkam janomaina Zēlgawas pulka kreisais flangs. Kuršemes diwisijas komandeeris šcho mainu bij loti pareiši pawehlejis iswest: ar usbrukumu uš preekšchu. Zēlgawas pulks bij eesahzis usbrukumu šekmigi un ar nišnām kaujam atšweedis eenaidneeku atpakal. Eenaidneeks, šawilzis leelakus špehtus, eesahzis pehz pušdeenas pretusbrukumus; no šahkuma wišus pretusbrukumus Zēlgawas pulks atšita, bet uš wakaru pulka preekšhejam dalam peetruhzis patronu un peewakarē pulka preekšhejās dakas bijušchas peespeestas atšahptees uš išejas stahwokli. Šchinī kaujā pulks tomehr bij šanehmis eenaidneeka lošchmeteju.

Reseknes pulks eesahzis ņaw labā flanga issteepņhanu ar ņtrauju energisku usbrukumu Poņinajas meestina wirņeenā. Genaidneeka daņas ņhe pilnigi pahrņteigtas un ņatreektas; pulka labais flangs eenehmis Poņinajas meestinu uņ Sinajas upes kreisā kraņta. Genaidneeks atņahjis uņ kaujas lauka daudņ frituņņhu un eewainotu. Pulks ņanehmis loņhmeteju, guhņteknus un 5 ņirgus. Wentņpils pulkam ari bij dots uņdewums eeenemt Sinajas upes kraņtu, no landeswehra kreisā flanga lihds Oņtaņhewas ņahdschai. Pulks agri no rihta eesahzis usbrukumu un ar neleelām ņadurņmem ņaņneedņis Sinajas upi gandrifs uņ wiņas frontes; pee Sinajas upes, purwaina rajona dehl, pulks nebij eenehmis teeņchi paņchu Sinajas upes kraņtu, bet palizis ņchaipus uņ ņahdām werstem. Tā tad 1. ņebruari Kurņemes diwiņija, isnemot Jelgawas pulka labo flangu, bij eenehmuņi Sinajas upi uņ wiņas ņawas frontes.

Latgales diwiņijas labais flangs — Reepajas pulks ari pahrgahja usbrukumā; ar deesgan ņtiptām kaujam pulks ar ņawu labo flangu ņaņneedņa Sinajas upi pee Dimowas ņahdschas; ar kreiso flangu pulks bij iņgahjis zauri purwu rajonam (Wiņotojes un Bloņtojes eņeru rajonos), lai gan lihds paņchaj upei tas wehl nogahjis nebij.

Walmeeras pulka iņluhti ari bij nogahjuņchi gandrifs lihds Sinajas upei un atņpeeduņchi eenaaidneeka preeņņhejās daņas; ņcha pulka galwenee ņpehki gan palika agrakajā ņtahwokli.

Tā tad no labā flanga un lihds Walmeeras pulkam (eefņaitot) muņhu karaspehks bij ņaņneedņis Sinajas upi. Upes ņaņneegņhana, no militarā redņes ņtahwokla, neņaņtahw eefņch tam, lai noņtahditu karaspehku uņ upes kraņta; pilnigi peeteef atņpeest eenaaidneeku aif ņchis upes un noņtahdit ņawu karaspehku tā, ņa lai leelaki eenaaidneeka ņpehki newartu pahrnahkt pahr upi. Tas tagad bij ņaņneegts; atlikās tikai noweetot muņhu karaspehku isdewigās weetās, lai buhtu isdewigi upi aifņargat. Bahri par Sinajas upi nebij domats usbrukumu weņt. Lai buhtu isdewigi aifņargat Sinajas upi, tad wajadņeja apņtatit un nowehtet apwidu: ņur isdewigi eeenemt paņchu kraņtu, tur isbihdit karaspehku uņ preeņņhu, ņur uņ upes kraņta naw isdewigi aifņargatees, tur noņtahdit uņ kraņta tikai noweheroņhanu un karaspehku turet eepakal — reņeriwē, pilnā gatawibā pahreet pretusbrukumā. Latgales diwiņijas zentrs — Partisanu un Daugawpils pulki — nebij wehl ņaņneeguņchi uņ

dotās robešchas, tur apstahtees un isdewigi aissargatees. Abi šchee pulki ari bij loti tuvu — 2—3 werstes attahlumā no usrahditām robešcham, bet eenaidneekš tur eenehma pozizijas un tadehš šchis robešchas nahžās eenemt ar kauju.

Pameers un kara darbības turpinajums.

1. februari kara darbība bij japabeids, jo bij noslehgts pameers. Pameeram us frontes bij jaeesahčas no pulksten 12 deenā 1. februari. Es neatzeros, kahdā mehnešča deenā wirspamehlneeka sčtabā bij saemts pašinojums par pameera noslehgšchanu un waldbības rihkojums par pameera stahwofla eesahšchanu frontē. Atzeros tikai to, ka pašinojums par pameeru bij eepreekš 1. februara, bet pameera noteikumi un waldbības rihkojums par pameera iswešchanu nahža sinami pehž 1. februara, kad atgreesās no Maskawas muhju delegazija. Pa to laiku, kad pameera šarunas weda, wirspamehlneeka sčtabam kahdas reises peeprafija par stahwofli frontē, galwenā kahrtā par to, žif tahlu ir muhju karaspehks aissahjis un kahdi pameera noteikumi ir no militarās pušes jaewehero. Galwenee militaree noteikumi bij ari peenemi, eewesti pameera noteikumas un ari peenemi no Padomju Kreewijas. Tee bij sčchadi: Pameers ir pilnigi šlepens. Abas pušes apšolas neusbrukt. Latwijās karaspehks paleef us eenemtām weetam; par Latwijās karaspehka eenemto liniju jaskaita: Ofwejas esers — Sinajas upe no winas augšchgala un lihds Gortanowas sčchadišchaj, tahlak — linija Utkina = Dulowa = Tarakanowa = Wafkowa = Gratschkowa Gora = Gorodisčtsche = Krauli = Stupunibubenzowa = Kudlešči. Padomju Kreewija apnemas atwillt šawu karaspehku ne masak par 5 werstem leelā attahlumā no šchis linijas; karaspehka atwillšchanu eesahkt tuhlin no pameera eestahšchanās brihšča un pabeigt ne wehlaķu, kā pehž desmit deenam. Pameera mehrkis — meera noslehgšchana.

Tā tad sčhtot no 1. februara no weenas pušes karšch it kā bij pabeigts, bet no otras pušes, karšch bij jaturpina likumigi un ofiziali. Wišpirms pameers bij šlepens un jatura pilnā šlepenibā: tā tad atklahti un ofiziali karšch turpinajās un karaspehkam pameers nedrihšteja buht darits sinams, jo to waretu usstatit par pameera laušchanu. Ja karaspehks nesin par pameeru, tad winam ir jaturpina karšch. No mums us-

rahðitâ liniija, uš kuras paliks muhšu karaspehks, nebij wehl wišos punktos teefçi eenemta: ŝcho liniiju mums nahzâs eenemt un ja tur atrastos eenaidneeks, tad wiiau no tureenes iŝŝit. Bâdomju Kreewijai, pehz pameera noteikumem, jaatwehl ŝaws karaspehks atpafal; tâ kâ ŝçi atwilkŝhana bij muhšu interesês, tad mums bij jaiŝŝin, waj pateefi Bâdomju Kreewijas karaspehks ir atwilzees atpafal, waj ne; ja wiiaŝ nebuhtu atwilzees, tad Bâdomju Kreewija buhtu lausuŝi pameera noteikumus un tâ tad mums karŝŝ jaturpina. Tâ tad weeni-gais, ko muhšu karaspehks pehz pameera noteikumem nedrihŝŝteja darit, bij — pahreet ar leeleem ŝpehkeem usbrukumâ pahri par uŝrahðito liniiju. Iŝluhkoŝhana un neleelu daku eebrukumi, ŝem noteikuma, ja ŝçis neleelâs dakas pehz iŝluhkoŝhanas waj eebrukuma iŝweŝhanas nepaleef uš eenemtâs weetas, bet atgreesŝas atpafal, aiŝ muhšu liniijas, pehz pameera noteikumem, bij pilnigi litumigi, jo kara ŝahwofli atrodosŝamees karaspehkam ir iŝluhkoŝhana jawed paŝtahwigi un nepahrtraukti. Ja eenaidneeks no ŝawas puŝes ŝuhtitu iŝluhkoŝhanu, tad iŝluhku ŝadurŝmes wareja noriŝinatees loti aŝi. Beŝ tam pameera noteikumi neerobesŝoja poŝiziju noŝtiprinaŝhanu un zitus tamlihdŝigus darbus.

ŝahðâ meidâ mums bij jaŝkatas uš pameera noteikumem aiŝ ŝahðeem eemeŝleem. Birmkahrt, mehŝ nebija m eebruzeji, bet eebruzeja bij Bâdomju Kreewija: mehŝ zentamees atdabut tikai muhšu ŝemi, kamehr Bâdomju Kreewija bij eebrukufi muhŝu ŝemê un zentâs to peeweenot pee Kreewijas. Dtrkahrt, Latwija ir loti maŝina ŝamehrâ ar Kreewiju, ari Latwijas karaspehks ir maŝinŝŝ ŝamehrâ ar kreemu karaspehku. Tâ tad Kreewijai naw ko baiditees no muhŝu taŝlaka eebrukuma, bet gan Latwijai ir jabaidas no kreemu eebrukuma: tadehl Latwijai un wiias armijai ir jaiŝleeto wiŝi droŝçibas lihðŝekli un paŝtahwigi jabuht loti uŝmanigai. Ja Kreewija pateefi un ŝirŝnigi gribeja meeru, tad wiia wareja droŝçi atwilkŝt un pat pilnigi noxemt no robesŝas ŝawu karaspehku, jo Latwija taŝçu nekahðâ ŝinâ netaiŝitu usbrukuma gaŝjeenu ne tikai uŝ Maŝawu, bet ari ne kahðas 50 werŝtes pahri par ŝawu etnografikŝo robesŝu. ŝcho apŝtahlki Kreewija loti labi ŝinaja, tadehl, ja wiia buhtu labprahtigi gribejuŝi meeru, tad wiiai palwiŝam nebuhtu bijis wajadŝigs karot.

No otras puŝes, mehŝ eefahŝam usbrukumu kopigi ar po-

seem un muhsu šefmes wisleelafâ mehrâ bij dibinatas uš potu štipro pabalstu: no potu karaspehka dotee treezeeni bij par eemeflu tam, ka eenaidneeks nepaspehja šagrupet šawu treezeena grupu un pahreet ar to pretušbrukumâ. Kursemes diwisija lihds šchim atradâs potu generafa padotibâ. Ar poleem bij gan norunats, ka mehš tahlat par Sinajas upi usbrukumu neturpinasim, bet nebij minets, ka mehš wairs karu neturpinasim. No poleem pameera noslehgschana tika tureta šlepenibâ: tã tad mums bij jarahda poleem, ka mehš karu turpinam. Tã tad, no weenas pušes, karšch bij pabeigts, bet no otras pušes karšch turpinajas. Wirspawehlneeka šchtaba štahwolliš atteezibâ pret potu militaro preekšstahwi majoru Mišchtomski tapa loti neweikls. Šatra šlepena leeta pehz ilgafa waj ihšafa laika top šinama. Nemot wehrâ loti labi nostahdito potu šlepeno agenturu, bij jadamâ, ka poleem loti ahtri tapa šinams, ka mehš ešam pameeru noslehgschhi ar kopigo eenaidneeku. Tomehr potu militarais preekšstahwis bij loti forekts un lihds galigai meera noslehgschanai nekad nedewa jušt, ka winšch kaut šo šinatu par muhsu šlepenam šarunam ar Padomju Šreewiju.

Karaspehka dašam un preekšneezibai, neiššlehdsot ari diwisiju komandeerus, netika itin nekâs darits šinams par pameera noslehgschanu. Tika dota pawehle: pehz norahditâš linijas eenemšchanas, uš šchis linijas išwehletees išdewigas pošizijas un nožeetinatees; uš preekšchu west intensiwu išluhšochanu. Par pameera noslehgschanu karaspehkam netapa darits šinams aij ta eemesla, lai ušturetu karaspehku pilnigã kaujas gatawibâ un nepamašinatu ta kaujas špehjibu. Birmfahrt, newareja jau pilnigi tizet, waj eenaidneeks pameera noteikumus godigi išpildis; otrfahrt, pameers naw meers, — naw šinams, ar šo tas beigšes un, trešfahrt, — pee meera šarunu wešchanas wištšiprafais faktors, kuršch dara ešpaidu uš meera lihguma noteikumeem — ir armijas kaujas špehjiba. Ja pehz pameera noslehgschanas muhsu armijas kaujas špehjiba buhtu pamašinata, tad pee meera flehgschanas Padomju Šreewija waretu diktet mums tahduš meera noteikumus, šahdi winai eepatiktos. Ja pameers taptu pašludinats uš frontes, tad, pehz Padomju Šreewijas panehmeeneem, eššahktos wišnifnafa agitazija muhsu šareiwju šarpã. Ja muhsu karaspehkam buhtu šinams, ka pameers ir noslehgtš,

tab, nemot wehrâ wispahrejo nogurumu pehz tif daubseem fara gadeem, deenastš bes sčaubam tiftu ispildits ne wišai usmanigi.

Padomju Kreewijas XV. armijas komandeeris 30. janwarî fanehmis P. B. C. P. pawehli, pehz kuras fara darbiba japabeidš 1. februari pulkst. 12. Pehz sčis pawehles Padomju Kreewijas karaspēhtam ne wehlat, kâ lihds 9. februari pulkst. 12 jaenem demarkazijas linija: Kaganowa = Sloboda = Kostiri = Tolkowa = Schogowa = Sipoli = Pudrino = Wisokoje esers = Pitol esers = Antanki = Pitowa = Lawdor esers = Dfwejas esers = Dfweja = Dipowka = Bosija = Balbinowa = Pridruifka. No seemekeem un lihds Schogowai sčhi linija no muhsu karašpehta wehl nebiš fanēegta, turpretim no Schogowas us deenwedeem un lihds pašchai Daugawai wiša sčhi linija jau šen bij eenemta no muhsu karaspēhta. Padomju Kreewijas diplomati bij loti weikli ismantojušchi muhsu pameera delegazijas nešināšchanu un usdewušchi šew isdewigu liniju. Muhsu pameera delegazija, kâ redsams, nereklinajās ar muhsu karašpehta stahwokli un sekmem. Ja pateesi Padomju Kreewijas karaspēhts buhtu palizis us augšminetās linijas, tad tagad laba daļa no Latgales atrastos šem Kreewijas waldibas. Tomehr Kreewijas karaspēhtam, us pameera noteikumu pamata, wajadsēja atkahrtēes no tām weetām, kur kreewu karaspēhts tagad atrodas, us reetumeem no sčhās linijas, a t k a h p š c h a n ā s j a e e f a h k b e s k a w e s c h a n ā s, p e h z s c h ā s p a w e h l e s f a n e m š c h a n ā s.

Tā tad, ja Padomju Kreewija pateesibā buhtu gribejuši meeru un ispildijuši pameera noteikumus tā, kâ tas aišrahdits peewestā pawehlē, jau 31. janwarî un 1. februari kaujas šaduršmes wairs nebuhstu notikuščas: muhsu karaspēhts pat ar isluhkeem wehl sčhinis deenās nemehginaja pahreet par to liniju, kura no mums bij norahdita pameera noteikumos, bet eenaidneeka karaspēhts gandrihš nekur bes muhsu speedeena negribeja ateet ne tikaš us šatwu demarkazijas liniju, bet pat no tās linijas, kuru nahzās eenemt muhsu karaspēhtam. Wišu šeburara pirmo puši muhsu karaspēhtam bij jawed nifnas kaujas, lai atšpeestu eenaidneeku us wina demarkazijas linijas un bij jaatšit daudsi stipri eenaidneeka pretušbrukumi. Šuršemes diwisijas usdewums bij weeglaks, jo diwisijas daļas nostahjās us dabistās robesčas un dabistās sčkehrslis — Sinajas upe un

purvi starp ūchās upes augšcāgalu un Dūwejas ezeru apgruhtināja eenaidneeka usbrukumus.

2. februari notika ļoti nīkna kauja uš Jelgavas pulka frontes: tikai ar mušū artilerijas palihdūibu, pehž ilgās zihnās isdewās falaust eenaidneeka pretoschanos un atūweest mīna dalās aīs Sinajas upes. Uš kaujas lauka bij palikufūchi 20 kritufūchu un daudū eewainotu no eenaidneeka puūes.

Tāpat, tikai pehž stiprām kaujam tika atūpveests eenaidneeks Leepajas pulka rajonā aīs Sinajas upes, pee kam Leepajas pulks bij ūanehmis 2 loūchmetejuš un 33 guhstefkaus.

3. februari Kuršemes diwiūija uš mīūas ūawas frontes bij nostahjuūees uš noteiktās linijas Dūwejas eūers = Sinajas upe, un eesahka poūiziju nostiprinaūchānu, iūūhtot uš preekūchu iūluhkoūchānu.

Tā kā ar 1. februari laiks bij palizis ūiltaks; tad jau 1. februari Latgales diwiūijas dalām bij dota pawehle turpinat ušbrukumu, ar mehrki galigi eenemt diwiūijai ušdoto liniju. 2. februari usbrukums eesahkās uš mīūas diwiūijas frontes. Par Leepajas pulka darbibu jau bij teiktš. Walmeeras pulks weda kaujas no rihta lihds wafaram, lihds kamehr wareja ūafneegt Sinajas upi. Semiūūki stipri eenaidneeki aiūfargāja Kraūnij meestu uš Sinajas upes; tikai pehž 3 stundu ilgās kaujas pulka dalām eenemt ūcho weetu. Ari ūhe eenaidneeks bij zeetis leelus ūaudejumus ar kritufūcheem, eewainoteem un guhstefneem, kā ari pametis daūchadu kara materialu.

Latgales Partisanu pulks ari tikai ar nopeetnu kauju tika uš preekūchu un eenehma Wiūūgorodoūu; eenaidneeks ar pee-wiltām reūerwem wairakš reišes bij pahrgahjis pretuūbrukumos, bet bij atūfists.

Daugawpils pulks tanī paūchā laikā weda ušbrukumu Echogowas wirūeenā un pehž deesgan stipras kaujas eenehma atka Gratschlowa-Goru. Kā Partisanu, tā Daugawpils pulka ūekmes ūchās deenas usbrukumā bij dibinatas uš mušū artilerijas uguns pabalsta. Par eepreekūchejo fluūo laiku artilerija bij pawairojuūees un nostahjuūees uš poūizijām turu pee ūawām ūahjneeku dalām, eepaūinufūees ar apwīdu un eerihkojuūi nowehroūchānas punktus; tadehl eenaidneeka batarejas un brunotee wilzeeni tika apūaroti un mušū ūahjneeki wareja tikt uš preekūchu. Wiūos eepreekūchejos usbrukumos truhka artilerijas pabalsta, tadehl mušū ūahjneeki bij pilnigi padoti eenaid-

neeka artilerijas un brunoto wilzeenu ugunim. 3. februari eenaidneeks bij pahrgahjis usbrukumâ Pitalomas rajonâ gandrihs us wijas frontes. Sewiſſki stiprus usbrukumus eenaidneeks bij wedis us Wiſſgorodoku un Gratsſkowa-Goru. Eenaidneeka usbrufumi, tã weenmehr, tika weſti ar diwu brunoto wilzeenu uguns pabalstu. Bet ſchoreis brunotos wilzeenus ſaſtapa muſſu artilerijas uguns: ar labi mehrketu uguni abi brunotee wilzeeni nopeetni ſabojati, tadehl ari eenaidneeka ſahjneeku usbrufumi tika weegli atſiſti, eenaidneeks bij zettis stiprus ſaudejumus. Kad eenaidneeka usbrufums bij atſiſts, tad muſſu daſas pahrgahjuſſas usbrukumâ un us pehdam neſahrtibâ atſahpjoſſamees eenaidneekam eenemuſſas diwiſijai uſdoto liniju Kuſnezowa = Dulowa = Groſdowa = Swiſtuſſina = Sagriwje = Gorſka. Eenaidneeks bij wedis usbrufumu ari pret Partisanu pulka zentru un pret Siguldas pulka fronti pee Bubenowas; abâs weetas eenaidneeka usbrufumi atſiſti ar muſſu uguni.

4. februari ari Latgales diwiſijas daſas us wijas frontes noſtahjâs us uſdotâs linijas, bet ne beſ kaujâm. Lai buhtu eespehjams aiſſargat Gratsſkowa-Goras rajonu, tad waja-dſeja eenemt poſizijas us preekſhu no Gratsſkowa-Goras, tadehl Daugampils pulks wehl 4. februari gahja us preekſhu un ar kaujâm eenehma galigo liniju: Rjetſſina=Staſſi=Gratsſkowa-Gora. Pretineeks ſche bij wedis loti energiſku aktiwu aiſſargahjanos, daſſas weetas bij wairakâs reiſas pahrgahjuſſas no weenâm rokam otrâs, kamehr beidsot iſdewees pretineeku ſatreekt un padſiht. Ari Walmeeras pulkam bij nahzees wehl kauju weſt. ſſa pulka fronte bij loti gara un tadehl, peeejot pee Sinajas upes, ſtarp pulka daſam un kaimineem bij leelas atſtarpas. ſſis atſtarpas bij iſmantojis eenaidneeks un paljis daſſas weetas us Sinajas upes freiſâ (muſſu) kraſta. Tã Walmeeras pulka 6. rotas nodala bij uſduhrufees Beresnizas ſahdſſâ us eenaidneeka rotu (99. pulka); muſſu nodala ar ſtrauju, pretineeka negaiditu usbrufumu bij iſſituſi to un eeguwuſi loſchmeteju un guhſteknus.

Žitos Latgales diwiſijas frontes eezirknos notika roſiga abpuſeja iſluhku darbiba; wairakâs weetas bij ſanemti guhſtâ eenaidneeka iſluhki un no teem eewahſtas ſinas. Iſrahdijs, tã labâ ſpahrnâ — pret Siguldas pulku, eenaidneeks bij daſſas ſawas daſas atwiljis atpaka, turpretim Wiſſgorodkas

rajonâ bij fanemti gubstefni no jauna pretineefu pulka — 492. pulka, kurfch tiffu bij pahrwests no Somijas frontes. Pehz fanemto gubstefnu isteizeeneem eenaidneeka preekschnee- ziba issolijufi fawem fareiwjeem 23 deenas garu atwalina- jumu par katru gubstâ fanemto muhsu fareiwi. No wisam finam bij janahf pee flehdseena, ka eenaidneekam pameers ir nepeezeefchams, jo wina karaspehks ir saudejis kaujas spehju. Bij redsams, ka eenaidneeks nepegreesch pameera noteikumeem leelas wehribas — ta tad neleef uf pameeru ari nekahdas ze- ribas; galweno wehribu eenaidneeks pegreesch karaspehkam: fawu karaspehku tas pahrgrupeja, faweda fahrtiba, peeweda jaunâs dalas un wispahf sagatawoja uf kara turpinaschanu. Muhsu armijai tas pegreesch pat leelaku wehribu, nekâ agrafi — grib eeguht noteiktas sinas ne tikai par muhsu spehku lee- lumu un fastahwu, bet ari par gara stahwofli armijâ un — laikam ari par propagandas eefpehjamibu. Tâ tad mehs warejam zeret pehz pameera fajnegt meeru tikai tahdâ gadijumâ, ja muhsu un polu karaspehks ari turp- mak paliftu kaujas spehjiigs un draudoschs Kreewijai, pretejâ gadijumâ — tas ir ja muhsu armija saudetü fawu spehku, tad Padomju Kreewija nerekhinatos ne ar pameeru, ne ar muhsu zenschanos pehz meera, bet atrastu par isdewigafu isrehkinatees ar mums tikpat weenfahrschi, kâ ar Grufiju. Tahdu eespaidu dewa eewahktâs gan no gubstefneem, gan zaur agenteem sinas. Tadehl mums wajadscha buht usmanigeem un armiju pastip- rinat, bet ne pamasinat. Tas ari tika darits, zit muhsu ap- stahkli un lihdsekli to atlahwa.

Kad Latgales diwisija bij nostahjusees wisâ frontê uf no- rahditâs linijas, tad tuhlin eesahka poziziju nozeetinaschanas darbus. Latgales diwisijas stahwoflis bij wairaf bihstams nekâ Kursemes diwisijas stahwoflis. Eenaidneekam sche bij isde- wigi west stipru usbrukumu gar dseljszeli un schoseju; spehka fagrupeschanai eenaidneeka aismugurê bij diwas pilsehtas — Plekawa un Ostrowa. Eenaidneeka usbrukums gar dseljs- zeli un schoseju bij mums siteens flangâ un loti wahrigâ weeta — uf Bitalowas zelu mesglu; fronte nebij aissargata ne ar kahdeem dabigeem schkehrscheem, turpretim muhsu aismugure bij wisleelakâ mehrâ schkehrfota ar gruhiti pahrejameem pur- weem. Kursemes diwisijas fronte bij dauds mas segta ar ese- reem, purweem un upi. Kamehr mums wehl atradâs lihdsâs

polu karaspehks, tikmehr ſchis polu karaspehks ari uſremtu uſ femis eenaidneeka treezeenu un wiſmaſatais pilnigi nodroſchi-natu muhſu ſlangu.

Wiſa februara mehneſcha pirmâ puſê eenaidneeks gandrihſ katru deenu weda uſbrukumus muhſu poſizijam, iſmantodams to apſtahli, ka muhſu karaspehks palika uſ weetas un wairs neufbruka. Tâ kâ muhſu fronte loti gara, tad nebij eeſpeh-jams eenent wiſu fronti nepahrtraukti un peeteekofchi ſtipri; ſtarp karaspehka dalam palika leelas atſtarpas, kuras tifa no-wehrotas tika ar patrolam. Kad mehs wedam uſbrukumus, tad no atſtarpam nebij ko bihteſ; kâ mehs palikam uſ weetas, tâ eenaidneeks ſahka eebrukt atſtarpâs; kuri beefchi ween tika weſti ar deefgan leeleeem ſpehkeem. Weenigais lihdsjellis ſek-migi aiſſargat garu fronti ir — taiſit neleelus uſbrukumus eenaidneekam. Tadehl bij jadod aiſrahbijums — aiſſargat fronti aktiwi pahrejot uſbrukumâ no muhſu puſes, katrâ ga-dijumâ, kad buhs kaut kur frontes tuwumâ pamanita eenaid-neeka ſpehku ſagrupeſchana, ar pretuſbrukumeem atſiſt eenaid-neeka uſbrukumus un wajat uſbruzejus lihds uſbrukumâ uſ wi-ſas Walmeeras pulka frontes: wairakâs weetas eenaidneeks bij pahrgahjis pahr Sinajas upi un pat atſpeedis daschas I. bataljona dasas, kuras meſchainâ apgabalâ bij iſkaiſitas uſ loti garas frontes. Walmeeras pulka komandeeris tuhlin ar ſawu II. bataljonu pahrgahjis uſbrukumâ un eenehmis wai-rakas ſahdschas uſ Sinajas upes labâ kraſta. Eenaidneeks bij zee-tis loti leelus ſaudejumus.

6. februari eenaidneeks bij pahrgahjis uſbrukumâ uſ wi-ſas Walmeeras pulka frontes: wairakâs weetas eenaidneeks bij pahrgahjis pahr Sinajas upi un pat atſpeedis daschas I. bataljona dasas, kuras meſchainâ apgabalâ bij iſkaiſitas uſ loti garas frontes. Walmeeras pulka komandeeris tuhlin ar ſawu II. bataljonu pahrgahjis uſbrukumâ un eenehmis wai-rakas ſahdschas uſ Sinajas upes labâ kraſta. Eenaidneeks bij zee-tis loti leelus ſaudejumus.

Leepajas pulka rajonâ eenaidneeks bij uſbruzis Brenzewas ſahdschaj. No guhſtâ kruitſchajeem ſarkanarmeeſcheem noſkaid-rojas, ka uſbrukumu wedis 189. pulks, kureſch tikko pahrweſts no Zgaunijas Narwas frontes. Nakti no 6. uſ 7. februari eenaidneeks no jauna uſbruzis Brenzewas ſahdschaj, uſbru-kums atkahrtoſ 4 reiſes un iſplatits ari uſ Ruſchlowas un Rowo-Pokrowſkoje ſahdscham. Uſbrukumi atſiſti un gaiſmai auſtot Leepajas pulka dasas pahrgahjuschas uſbrukumâ pahr Sinajas upi un eenehmuſchas wairakâs ſahdschas, uſ ſchis upes labâ kraſta ſanehmuſchas 35 guhſteknus un tad atgahjuschas. Guhſteknî bij no trim eenaidneeka pulkeem. Eenaidneeks zee-tis ſmagus ſaudejumus; diwas eenaidneeka rotas pilnigi iſ-nihzinatas.

Tà kà ar Zgauniju jau meers bij noslehgtis, tad Padomju Kreewija wareja fawus spehtus no Zgaunijas robeschas pahrwadat us muhsu robeschu. Bet tomehr kopsuamâ eenaidneeka spehti nepaleelinajàs leelâ mehrâ, jo kamehr jaunee pulki peenahza, tikmehr wezee pulki bij jau gandrihs isnihzinati un pasaudejuschi kaujas spehjas. No 10. us 11. februari eenaidneeks bij gribejis west usbrukumu us plaschas frontes, bet tadehl, ka karaspehks israhdijsi loti leelu newehleschanos eet usbrukumâ, un ari slihta laika dehl no usbrukuma nekas naw isnahzis. Gubstefnai un pahrbehdseji beeschi ween dewa mums sinas par to, ka komisari sludinot usbrukumus, bet karaspehks atfakotees usbrukt. Tad no pahrbehdsejem un gubstefneem mehs dabujam sinat, ka Padomju Kreewija organise daschadas bandas, furu usdewums pahrnahkt pahr muhsu fronti, nokluht muhsu karaspehka aismugurê un organiset tur komunistu fazelshanos, waj wismas iswest daschadus banditu usbrukumus, bojat faktimes un jakaru lihdselkus. Diwi nedelas pehz schim sinam Batgales diwisijas aismugurê ari pateesi parahdijs banditi: 27. februari starp Ruprowu un Lipnu bij isdariti usbrukumi pat fareiweem. Bij japeeleek wisleelakas puhles banditu litwideschanai. Pehz nostahshanas us weetam un posiziju notahrtoshanas muhsu karaspehka dakas eefahka rofigu isluhtu gahjeenu wehchanu. Neleelas nodalas tuwojàs eenaidneeka preekshejam dakam, beeschi ween tàs sagubstija, isnihzinaja waj wismas padšina. Kad schahda muhsu isluhtu darbiba shaka atihstitees plaschaki, tad rezultati tuhlin tapa juhtami: eenaidneeka usbrukumi muhsu posizijam pilnigi isbeidsjās. Genaidneekam atkal bij japahreet us aissargashanos un tà kà wina preekshejos postenus beeschi ween muhsu isluhti nozehla, tad eenaidneeks wairš nesinaja, fur muhsu dakas atrodas. Genaidneeka isluhti nekad newareja eekluht muhsu rajonâ; lai dabutu noteiktas sinas par muhsu karaspehka nowetoshanos un eenemto stahwokli, eenaidneekam bij jataiſa usbrukumi ar leeleeem spehkeem, bet tà kà katru schahdu usbrukumu atfita ar leeleeem saudejumeem eenaidneeka pusê, tad schee dahrgi maksajoschee usbrukumi ari bij jaatmet.

Februara widu us fronti bij nonahkusi Widšemes diwisija, bes Rigas pulka un weenas batarejas. Pehz sinama laika wareja peenahkt ari Rigas pulks ar scho batareju. 18. februari Widšemes diwisijas komandeerim nodewa widejo frontes ra-

jonu. Tagad pulku šadaliņchana divīzijās bij šchahda: Kurfemes divīzijai padoti — Zēlgavas, Reseknes un Wentspils pulki un landeswehrs; Vidfemes divīzijai — Zēpajas, Valmeeras un Zēhsu pulki; Latgales divīzijai — Latgales Partisanu, Daugavpils un Siguldas pulki. Šchahda pulku eedaliņchana šweščhās divīzijās bij gan neisdewiga, bet pagaidam ta bij neisbehgama un ar to bij jaapmeerinajas. Pahrgrupet pulkus šawās divīzijās pehz peederibas bij nodomats isdarit pehz tam, kad buhs nostiprinata eenemta linija un noorganizeta aissardziba, nodibinot šakarus un šatikšmi; kad tas buhs isdarits, tad warēs iswiltt dalu no špehkeem rezerwē; kad rezerwē buhs wefeli pulki, tad warēs šahkt pulku pahrgroupešchānu.

Pehz Kurfemes atbrihwoschānas no Bermondta Latwijas armija wareja tikt leelā mehrā paleelinata, mobilisejot tos Kurfemes aprinkus, kuri lihds tam laikam wehl nebij mobilizēti. Tapat ari no pahrejās Latwijas tika eesaukti ari wisi tee, kureem pehz wīnu gadeem nahzās buht kara deenestā, bet kuri šchahdu waj tahdu eemeslu dehl kara deenestā nebij. Eesauktee, pehz apmahzibas kurša beigšchānas, tika šuhititi uš pulkeem. Ar to muhsu pulku kaujas šastahws paleelinajās. Muhsu eerošchu darbnizās loti energiski strahdaja, islabojot šabojatos eerošchus, ar ko muhsu eerošchu daudsums ari paleelinajās; jo uš kaujas lauka eerošchi weenmehr tika šanemti.

Uš 1. februari Latwijas armijā uš usturas škaitijās 76.394 zilweki. Muhsu armijas kaujas špehks, noapaļojot škaitlus uš masāto puši, bij šchahds:

	šchitku	leelgabalu	lošchmeteju
1. Kurfemes divīzija	10000	19	140
2. Vidfemes divīzija	5000	29	150
3. Latgales divīzija	4500	8	110
4. Semgales divīzija	5500	5	80
Landeswehrs	1900	9	154
Studentu bataljons	700	—	24
Pawisam	27600	70	658

Bes tam 5 brunoti wilzeeni un 8 brunoti automobili ar 21 leelgabalu, 7 minumetejeem un 49 lošchmetejeem.

Besihme: Semgales divīzija nebij wehl apbrunota ar frantšchu šchautenem un leelgabaleem, bet ar muhsu šchaute-

nem un leelgabaleem, kadehļ pagaidam tani wareja ūkaitit tikai 1800 ūhtiku, tas ir tik daudļ, zit bij muļū ūĥautemu.

No ūĥeem ūpeĥteem fronte atradās, nemot apalos ūkaitlos, 19.000 ūhtiku, kamehr pahreje 8000 ūhtiki atradās Latwijās eeĥūeenē: Leepajā — Semgales diviūija, Rigas pulks pee Balangas un Studentu bataljons Rigā. Frontes paūtirinaūĥanai, pirmā kahtā, wareja tikt noūhtits Rigas pulks, kritiūā wjadūibas gadijumā ari Studentu bataljons; turpretim Kurūemes diviūija wareja tikt noūhtita tikai peĥ pahrburoūĥanas ar frankūĥu eerotūeem.

Pret mums (Latwijās karaūpeĥtu) darbojoūĥees eenaidneeka ūpeĥti uļ 1. februari, peĥz muļū apreĥkina (Zluĥkoūĥanas nodalas ūnam) nepahrūneedūa 10.000 ūhtiku, no kureem apmehram 6000 eenehma fronti un apmehram 4000 atradās turpat rezervē. Muļū apreĥkins naw pahrspihlets uļ masalo puūi. Peĥz Padomju Kreewijas apraūteem teef ūkaitits uļ 6. janwari 1. diviūijas III. brigadē, 4. diviūijas I. brigadē, 471. un 474. pulkos kopā nemot 1200 ūhtiku, turpretim peĥz muļū apreĥkina ūĥinīs dalās kopā nemot tika peenemts 2100 lihds 2450 ūhtiku.

Padomju Kreewijas 15. armijā ūkaitijās gan loti daudļ pulku un diviūiju, bet pulkos bij loti neezigs ūhtiku ūkails. Sewiūĥi leelus ūaudejumus bij zeeuūi Padomju Kreewijas armija kaujās ūĥkot no Reūeknes eenemūĥanas. Zaunpeenahūūĥee pulki wairs nepaūpeĥja iūlihdsinat ūaudejumus. Muļū uūbrukumā, ūĥkot no Reūeknes eenemūĥanas, bij ūtrekti eenaidneeka labatee, droūĥatee pulki, tā Sarkano komunaru pulks, 1. Padomju streĥlneeku pulks, 15. armijas atūewiūĥu uūdewumu pulks, latweeūu komunistu rota; ūĥee pulki bij tā peĥz ūawa labuma, tā kaujas ūpeĥjas, lihdsigi 3—4 weenkahrūĥeem pulkeem. Tagad ari no ūĥeem pulkeem bij iūnihzinatas weūelas rotas un batarejas. Daūĥos eenaidneeka pulkos bij atlizis 50—60 ūhtiku. Eenaidneekam atlikās tikai pilnigi no-nemt no frontes weūelus pulkus un brigades, no kureem bij palizis tikai noūaukums. ūaktiūi tā ari notika: leelākā dala no agrafajeem pulkeem noūuda no frontes.

Tā tad uļ pameeta eeūtaūĥanas laiku meĥs bijām panahūūĥi leelu — apmehram diwkahteju ūpeĥtu pahrswaru. Beū

ffaitlifkâ fpehku pahrfwara mehſ bijâm eeguwiſchi wehl leelafu moraliſkâ fpehka pahrfwaru: muhſu karafpehks bij wiſur un weenmehſ guwis tikai uſwaras un nebij zeetis neweenas neweiſmes, nebij zeetis ari daudſ maſ leelafus ſaudejumus; turpretim, Padomju Kreewijas karafpehks bij zeetis tikai neweiſmes, daudſ karafpehka weenibas bij iſnihinatâs un pahrejâs leelâ mehrâ demoralijetas. Œhini paſchâ laikâ, pa labi no mums, polu karafpehks bij wehl leelakâ mehrâ ſatreezis pretim atrodofchâs Padomju Kreewijas armijas dalâs: poli bij eenehmuſchi jau Driſu un no tureenes draudeja eet uſ Polozku. Padomju Kreewijas fronte bij pilnigi pahtraukta un nebij lihdſeklu, ar ko aifturet muhſu un polu taſlako eebrufumu, ja tahds buhtu notizis.

Œalihdsinot abpuſejo militaro ſtahwofli uſ 1. februari, war ſkaidri redſet, ka Padomju Kreewijai bij ſteidſigi wjadſigs pameers: tikai ar pameeru ta wareja glahbt ſtahwofli uſ frontes un aifturet polu un muhſu warbuhtejo taſlako eebrufumu; tikai ar pameeru Padomju Kreewija wareja eeguht laiku, lai peewilktu uſ frontes jaunas karafpehka dalâs un ſameſt ſahrtibâ ſakautâs dalâs. Turpretim mums buhtu bijis daudſ iſdewigaki eefahht pameera ſarunas pehz 1. februara un noſlehgt pameeru februara widû waj beigâs. Februara mehneſi Padomju Kreewijai buhtu atklahti jaatſihſtas, ka winas fpehki ir ſakauti, tadehl winai ir wjadſigs pameers un tadehl wina ari buhtu daudſ peekahpigaka. Janwari eefahktâs pameera ſarunas dewa Padomju Kreewijai eeſpaidu, ka mehſ juhtamees loti wahji un tadehl luhdsam pameeru. Wiſpahr gan pameera flehgſchana newar darit eeſpaidu uſ meera flehgſchanas noteikumeem, bet ſchini gadijumâ pameers atklahta pilnâ mehrâ eenaidneekam wiſas muhſu kartis. Sinadama muhſu noluhkus un ſtahwofli, Padomju Kreewija ari wilzinajâs til leelâ mehrâ ar meera flehgſchanu un bij ahrſahrtigi nepeeklahjiga. Muhſu pameera flehgſchana — ſlepeni no muhſu ſabeedroteem — poſeem — peerahdija eenaidneekam, ka mehſ wairs newaram ſaru turpinat, waj nu fpehku truhkuma dehl, waj ari muhſu eekſhejais ſtahwoflis nelauj mums ſarot. Ja nu mehſ waj negribam, waj newaram wairs ſaru turpinat, tad Padomju Kreewijai ir pilniga eeſpehja draudet mums ar ſara turpinafchanu, ja mehſ negribetu peenemt winas meera

noteikumus. Turpretim, ja mehs ar pameeru nebuhtu steigufchees un nebuhtu flehguſchi to flepeni no muhſu ſabeedrotās Polijas, tad Kreewijai buhtu jabaidas, ka mehs kopigi ar Poliju waram turpinat uſbrukumu un eenemt Pleſtawu, Oſtrowu un Polija Witebſku un Smolensku. Ka pameers ir atkſlahjis Kreewijai muhſu kartis, tas ir redſams no Padomju Kreewijas ofizialā referata par kara darbibu no 1. dezembra 1919. g. lihdf 25. nowembrim 1920. g., kurā ſtarp zitu, runajot par Latgales operaziju, ir teikts: „Tahdā kahrtā uſ janwara beigam baltee latweeſchi eenehma Daugawpils, Ludſes un Reſeknes apriekus, kas, tā rahdijās, apmeerinaja wina kahrti“ («... что, казалось, удовлетворило ихъ вождельнія»).

Meera ſarunas eeſahkās tīfai 16. aprīlī un wilkās lihdf 11. auguſtam, kad parakſtija meera lihgumu. Tā tad flepenais pameers wilkās beſ meera flehgſchanas 1½ mehneſcha un pehž tam meera ſarunas wehl wilkās pahri par 4 mehneſcheem. Wiſoš ſchoš 5½ mehneſchus muhſu armija frontē turpinaja buht kara ſtahwofli, bet tīfai ar to noteikumu, ka wina, ja ari eeguhtu ſekmes, tad iſmantot tās newar, turpretim, ja eenaidneekš eeguhtu ſekmes, tad winſch tās iſmantotu. Ir jaatſihſt Padomju Kreewijas diplomatu ſpehjas un weikliba. Ja Padomju Kreewija nebuhtu paſteiguſees noſlehgēt ar Igauniju pameeru lihdf muhſu uſbrukuma eeſahkſchanai, tad laiſkam gan Igaunija flehgtu pameeru un meeru kopigi ar mums, un tad Igaunija waretu uſſtahdit leelafas praſibas Kreewijai. Glehdsot ar Latwiju flepeni no Polijas pameeru, Padomju Kreewija eeguwa ſekoſchas preekſchrozibas: 1) par ſawu fronti no Pleſtawas lihdf Daugawai ta tagad bij droſcha — tā tad bij eeguhta droſchiba taiſni tajā frontes rajonā, kurſch nupat atradās kritiſkā ſtahwofli; 2) ar flepeno pameeru Padomju Kreewijai bij ſkaidrš tas apſtahkliš, ka Latwija neſahdā gadijumā wairs uſbrukumu kopā ar Poliju neturpinās, ſchis apſtahkliš leelā mehrā atſwabinaja Padomju Kreewijai roſas, darbibaizitās frontēs; 3) pameers ar Latwiju neatlahwa ari Polijai weenai paſchai aktīvi darbotees ar ſawu kreifo flangu, tā tad ari warbuhteja Polijas aktīwas darbibas fronte tapa eerobeſchota; 4) pameers Padomju Kreewiju neſaiſtija: wina wareja flehgt meeru, waj ari turpinat karu, ja tas iſrahditoš par iſdewigaku; Padomju Kreewija eeguwa eeſpehju nogaidit pehž

patifschanas, fà grofisees apstahkli Latwijà (armijas leelums) un uf zitàm frontem; 5) ar to, fà Latwijà bij flehgufti flepeni no Polijas pameeru, Padomju Kreewija wareja buht pahrlleezinata, fà tuwakà nahkotnè Polijas karafpehka fopdarbiba ar Latwijas karafpehku top neefpehjama.

Mehs ar pameeru itin neko neeguwàm: mums tàpat bij ar karafpehku jaenem un jaapfargà fronte no eenaidneeka eebrukumeem; karafpehku mehs pamafinat newarejàm, bet bij peh3 eefpehjas japaleelina. Armijai bij jaapfargajas no frontes un aismugures. No frontes eenaidneeks weda beeschi ween neleelus usbrukumus, kuras weenmehr loti weegli atfitàm. No aismugures eenaidneeks usbruka muh3u karafpehkam ar wefelu armiju agitatoru, kuri weda neschelligu propagandu fà pret Latwijas walsti, tà pret armiju un ari ar mehrki fanaidot Latwiju pret Poliju. Meera noslehgschanu nowilzinaja no Padomju Kreewijas pufes ar to noluhku, lai nogaiditu, waj ar propagandu neifdofees Latwijas walsti un armiju weeglati fagraut, nekà uf kara lauka. Par laimi Latwijas walsts un karafpehks peerahdija, fà ir deefgan stipri ari pret propagandu.

Padomju Kreewija ir wispah3r loti fpehjiga propagandas finà, tadehl ari ifleetotee pret mums propagandas lihdsjekki bij loti plafchi un daud3pufigi. Sche es aifrahdsichu tif uf galweenem, kuras ifleetoja pret muh3u armiju:

Wispirms ir jamin propaganda atflahti par labu komunisteem — Padomju Kreewijai. Tifa dibinatas komunistu fchuhninas armijas rajonà un pat karafpehka dalàs; komunisti zentàs eefluht karafpehka dalàs, lai tur ismantotu katru gadijumu propagandai. Armijas rajonà fchis fchuhninas bij loti weegli nodibinat, jo starp tifko atbrihwotajeem eedsihwotajeem bij grehti atfchfirt komunistu agitatorus no ziteem pilfoneem. Propagandai, kuru weda teefchi par komunifmu, nekahdu fetmju nebij, ihpah3chi karafpehka starpà. Totees fchis komunistu fchuhninas ifpildija wislabako fpeegu deenestu: no fchim fchuhninaam Padomju Kreewija fanehma wisfihkatàs finas par muh3u armiju, winaas stahwofli, organifaziju un gara stahwofli. Bij gadijums, kad tifko apstipriatee un nodrukatee fchtati jau nahkofchu deenu bij atrasti pee Padomju Kreewijas agenta frontè, fur tas bij gribejis tift zauri muh3u frontei.

Setmigata bij propaganda sem kahdas zitas nofrahjas. Padoņņu Kreewijas darbineeki-agenti, pahrkrahsojušchees kahdā Latvijas politisko partiju krahšā, weda propagandu sem šchis partijās slagās. Šchi propaganda fastahweja eekšč tam; ka karsč ir isbeidsees, tadehl armiju war laist uš mahjam, ka Padoņņu Kreewija ir meermihliga, bet muhšu augstakā preekščneeziba grib karu turpinat, jo karsč esot isdewigs augstakeem preekščneekem un wiršneekem; ka tadehl muhšu karasphehts teekot dsihts isluhku gahjeenos, kuri esot pilnigi newajadsigi un t. t. Es beeschi ween dabuju pahrmetumus par to, ka isdariti isluhku gahjeeni un ebrukumi pretineeka rajonā: Kreewija zensčotees pehz meera, bet mehš (augstakee preekščneeki), ar šaweem isluhku gahjeeneem zensčotees isjaukt meera nošlehģšchanu. Nā es jau agrak aifrahdiju, tad šchee isluhku gahjeeni bij weenigais lihdselkis sekmiigi aifšargat fronti ar wismasakeem šaudejumeem muhšu pušē. Tahlak šchee pašchi darbineeki weda propagandu par „armijas demokratisaziju“, kas pahrtulkojot no komunistu walodas latwiški nosihmē dišziplinas un kahrtibas isnihzinašchanu armijā, jo muhšu armija nekad nedemokratiska naw bijuši. Šchi propaganda darija daudz nepatikšchanu un leelā miehā pabalstija Padoņņu Kreewiju pee meera šlehģšchanas.

Tad wehl weda loti plašču propagandu ar noluhku šanaidot muhšu karasphehtu un tautu pret poleem. No pašča kopdarbibas šahkuma ar poleem pastahwigi isplatija baumas par muhšu karasphehta šaduršmem ar polu karasphehtu. Neškātotees uš to, ka pa wišu kopdarbibas laiku nebij netikai neweenas šaduršmes, bet pat pahrpratuma, baumas tomehr pastahwigi zirkuleja, katru reisi jaunās formās. Ir jadomā, ka šchin sinā Padoņņu Kreewijas agenti ir loti daudz strahdajušchi, bet bes sekmem. Tāpat kā mums tika stahstits par polu „launo“ istureschanos pret mums, ir jadomā, tika stahstits poleem par muhšu naidigo pret wineem istureschanos. Šchis baumas bij daščreis tik noteiktas, ka pat nopeetni zilweki šahka tām tizet. Utzeros šchahdu faktu, karsč notika pawasari. Pee manis šchtabā eeradās Franzijas militarais preekščstahwis Diparkē ar nopeetni noslehpumainu šmaidu un jautā mani, kas esot notizis Daugawpili. Es atbildeju, ka itin nekas naw notizis. Tad winsč man teiza: „Zums tatschu tur bij šaduršme ar po-

leem." Es atbildeju, ka itin nefas nav notizis. Diparkē teiza man: „Es ļoti labi saprotu un ari peekrihtu tam, ka juhs to leetu gribat noklusēt un nedarīt šinamu atklatībai, bet es tatschu esmu ofīcials Franziņas preekščstahwis, es jau šinu, ka poli ir apšchaidijuschī Daugawpili un gribu šinat sīhtumus, lai waretu pašnot jāvai waldībai!" Kad es apmeerināju Diparkē un tas aīsgahja, tad, pehz pusstundas ceradās Angliņas militarais preekščstahwis majors Kenans ar to pašchu jautajumu, kuru man pat neīdewās pahrlēzinat, ka nefas nav notizis. Majors Kenans teiza, ka wina agents esot redsejis notikumu, ka poli īslaiduschī pahr Daugawpili 28 granatas un Kenana agents redsejis granatu eedobumus Daugawpili. Pat mani pahraehma šchaubas: nekatotees uš to, ka no rihta bij eenahkuschī šinajumi par notikumeem uš frontes, es peeprašju papildu šinajumus ar jautajumu, waj Daugawpili nav kaut kas notizis. Šinams, notizis absolūti nefas nebij.

Keisē ar šcho propagandu Bādomju Kreewija zentās šawest kahrtībā jāwu šakauto 15. armiju. Dalu no stipri zētuschajeem pulkeem nomainija un aīwēda uš Ūgaunijas, Sōmijas, Polijas frontem, waj uš Ēekščkreewiju un uš tām pašchām weetam uš muhsu fronti atwēda zītus pulkus. Lomehr Bādomju Kreewijai neīdewās eeguht šekmes ar propagandu un tāpat neīdewās ari leelakā mehrā pastiprinat jāwu karaspēku. Tikai tad, kad Bādomju Kreewijas politiki noskaidroja, ka wīnu propagandai naw šekmju Latwija un ka Latwijas armija nepaleek wahjaka ne škaitka, ne moraliskā šinā, tikai tad meera šarunas šahka šekmigaki wirsitees uš preekšču. Bādomju Kreewija palika peekahpigata, kad Deenwidkreewijā Wrangels šahka guht šekmes, kad Polijas armija bij nonahkuschī pee Ūjēwas un pee Pologšas un Latwijas frontē stahweja tšhetras muhsu diwīšijas pilnā kaujas gatawībā. Janwara mehnešcha pehdejās deenās eeguhtais spēhku pahrschwas palika muhsu pusē ari uš preekšču; Bādomju Kreewijas armija gan paleelināja pulku šchaitu frontē, bet šchitku šchaitu tai neīdewās paleelinat plaščakos apmehros. Spēhku pahrschwas palika muhsu pusē ari pehz tam, kad mehš nomainijām polu karaspēku Latgalē un eenehmām wīšu fronti no Ūgaunijas robeschas lihds Daugawai pee Drišas, šcho pilšehtu eeslehdšot. Mums pretim atrodoščais eenaīdneeka spēhku šastahws un leelums bij šchahds:

1) Marta mehneſĉa ſaĥkumâ:

	ſĉitſu	loſĉmeteju	ſobenu	Ieĉġabalu
17. brigade: 49., 50., 51., 55. pulſi, 9. atſew. rota	1700	36	—	6
1. Baſĉteeru pulſs	200	6	—	—
Œahtneeku Ŕartiſanu pulſs	—	12	1000?	—
15. armijas dſeľſſzeĉa brigade: 32., 63., 64., 65., 166. dſeľſſſ. bat.	1800	27	—	6
48. diwiſija: 142. brigade: 424., 425., 426. un 15. arm. Atſew. uſdem. pulſi	1300	31	60	2
48. diwiſija: 143. brigade: 427., 428., 429. un 1. ſtreġln. pulſs	1720	55	60	4
48. diwiſija: 144. brigade: 430., 431., 432. un 1. kawal. pulſi	1300	41	300	2
55. diwiſijas 164. brigade: 490., 491., 492. pulſi	1400	30	—	4
4. diwiſijas: 28., 29., 30., 31., 32., 33., 34., 35. un 36. pulſi	2500	50	—	6
Ŕopâ	11920	288	1420	30

2) Aprila mehneſĉa ſaĥkumâ:

	ſĉitſu	loſĉmeteju	ſobenu	Ieĉġabalu
6. diwiſijas 17. brigade: 42., 50., 51., 55. pulſi, 9. atſew. rota	1700	36	—	6
1. Baſĉteeru pulſs	200	6	—	—
Œahtneeku Ŕartiſanu pulſs	—	12	1000?	—
15. armijas dſeľſſſ. brig.: 32., 63., 64., 65. dſeľſſſ. bataljoni	1700	27	40	4
48. diwiſija: 142. brigade: 424., 425., 426. pulſi	800	28	—	7
48. diwiſija: 143. brigade: 427., 428., 429. un 31. pulſi	1400	50	—	14
48. diwiſija: 144. brigade: 430., 431., 432. pulſi	1100	37	—	8
16. dſeľſſſzeĉa bataljons	150	4	—	—
1. un 2. kawalerijas pulſi	—	5	450	—
11. diwiſijas: 96., 97., 98. un 99. pulſi	950	24	—	6
55. diwiſijas 164. brigade: 490., 491., 492. pulſi	1200	30	—	8
Atſewiſĉtâs Ŕetrogradaſ brigadeſ 1., 2., 3. pulſi	500	12	—	6
4. diwiſija	2500	50	250	38
15. armijas Atſew. uſd. pulſs	700	24	60	—
Ŕopâ	12700	345	1800	97

Maija mehneši eenaidneeka špehki bij pamafinajušchees, jo špehki bij loti wajadsigi pret poleem un Wrangela armiju. Junija šahkumâ pretineeka špehki bij atkal druzzin paleelinajušchees, bet tomehr nepahršneedja 10.000 šhtiku us frontes un tuwakâ aismugurê.

Turpretim muhšu špehki, pehz Semgales diwijijas eerašchanas us frontes, ir jarehkina ne masak kâ 25.000 šhtiku. Tâ tad meera šlehgschanas laikâ mums bij drošchi diwfarhtejs špehku pahršwars, eerehknot wišas eenaidneeka referwes. Ja mehš atzerešimees, ka tanî laikâ Padomju Kreewija weda loti gruhtu faru ar Poliju un Wrangeli, tad buhs škaidri, ka Padomju Kreewijai bij loti jabaidas no muhšu usbrukuma. Bet Padomju Kreewijas diplomateem bij muhšu kartis atklastas un tadehl tee nedomaja peekahptees, bet wilzinajās ar meera šlehgschanu, nogaidot rezultatus zitās frontēs. Muhšu kartis wineem bij atklastas tanî sinâ, ka ar šaweem agenteem, kuzi škaitijās par daščadeem muhšu politiško partiju lozefkeem, tee škaidri sinaja, ka Latwijās karaspehks wairs usbrukumâ nepahrees: ja Latwijās karaspehks pats wairs usbrukumâ pahreet newar, tad Latwijai ir jabaidas no tam, ka Padomju Kreewija war pahreet usbrukumâ. Tâ tad Latwijai ir japeekahpjās un japeenem wiši Kreewijas meera noteikumi. Latwijās politika nestrahdaja šastanâ ar strategiju; es to neatteezinu us Latwijās waldbibu, bet atteezinu tikai us Latwijās politiškām partijam, kuras bij padewušchās to Padomju Kreewijas agentu agitacijai, kuzi bij mahzejušchi eekluht šchinis partijās.

Pameera un meera šlehgschanas laikâ.

Kâ jau aistrahdiju, tad pa pameera un meera šlehgschanas laiku no muhšu karaspehka tika prasita pilniga modriba un kaujas gataviba, kâ ari pretineeka špehku un stahwoška nepahtraukta isluhkošana. Ņlga stahwošana pozizijās besdarbibâ weenmehr stipri demoralisê karaspehku; ir japeeleek wisleelakâ energija, lai karaspehks paliktu kaujas špehjigs. Kaujas špehjiguma ušturešana pastahw eekšch tam, ka dalās iswed referwê, kur ar tam wed apmahzibas; ar frontê stahwoščam dalam atkal ir jawed intensiwa isluhku darbiba. Pehz eespehjas tika darits kâ pirmais, tâ otrais. Pateizotees tam apstahklin, ka muhšu karaspehka dalās bij deesgan daudj loti energišku un

usnehmigu wirsneeku, isluhku gahjeeni tifa praktiseti plajchos apmehros ar loti labam sekmem. Katru deenu weda isluhko-
 schanu ar neleelam isluhku patrolam us neleela attahkuma, ar
 mehrki issinat, fur pretneeks atrodas un ko tas dara. Gan-
 drih katru nedeku isweda leelafus isluhku gahjeenus, ar mehrki
 fanemt gubsteknus un issinat, zil leeli eenaidneeka spehki atro-
 das mums pretim. Beeschi ween isluhku gahjeeneem par mehrki
 nostahdija — padsiht waj noemnt tas eenaidneeka dalas, furas
 bij isbihdijuschas us preekshu, ta ari padsiht atpafal waj no-
 nemt tos eenaidneeka loschmetejus un leelgabalus, furi apschau-
 dija muhsu posizijas. Daschi no spihdoschafajeem isluhku gah-
 jeeneem ir wifos sikhumos apraxstiti kapteina Helmana grah-
 mata „Isluhku gahjeeni Latgales fronte“. Tadehl es schos is-
 luhku gahjeenus neapraxstischu; bes tam isluhku gahjeeneem ne-
 bij mehrkis faut ko eefarot waj paturet muhsu rokäs eenemtäs
 jahdschas, bet gan pabalstit sekemigu frontes aissargaschanu.
 Misrahdischu tifai us to, ka schee isluhku gahjeeni weenumehr
 issauza nepatishchanas gan pee muhsu politikeem, gan pee Pa-
 domju Kreewijas diplomateem. Daschi muhsu politisko partiju
 preekshstahwi, buhdami, bes schaubam, sem Padomju Kreewi-
 jas propagandas eespaida, bij loti nemeera un isteiza schachu-
 tumu: muhsu karaspehks turpinot usbrufumus un ar to meh-
 lauschot pameera noteikumus un nelaujot meeru noslehgt. Kad
 ta runaja pee mums, tad Padomju Kreewija tuhlin scho isman-
 toja un wehl stipraki kledsa par to, ka Latwijas karaspehks us-
 bruhkot, ka Padomju Kreewija gribot meeru, bet Latwija tur-
 pinot karu un t. t. Beeschi ween pa meera flehgshanas laiku
 eenahza Padomju Kreewijas notes ar suhdsibam par muhsu
 karaspehka usbrufumeem. Schis suhdsibas tifa eesneegtas
 muhsu meera flehgshanas delegazijai, fura tas suhtija muhsu
 Nrleetu ministrijai. Man nefad nebij ne masafas gruhtibas
 atbildet us schim suhdsibam, jo Padomju Kreewijas karaspehks
 tapat un pat beeschafi taihija ne tifai isluhku gahjeenus, bet pat
 usbrufumus ar leelakeem spehkeem, tifai ar to starpibu, ka Pa-
 domju Kreewijas usbrufumi weenmehr beidsas ar pilnigu ne-
 weiksmi un saudejumeem; kad Padomju Kreewijas karaspehks
 pastahwigi apschaudija muhsu rajonu: es weenmehr wareju at-
 bildet, ka muhsu isluhku gahjeeni ir atbilde us tahdu un tahdu
 Padomju Kreewijas karaspehka usbrufumu waj wismasafais
 muhsu posizijas apschaudischanu. Gruhtaki bij atbildet eefsch-

jemes politikeem, jo tà fà Padomju Kreewijas usbrukumimi ween-
mehr bij neisbewigi, tad muhsu politiki negribeja tizet, ka tahdi
usbrukumimi buhtu bijuschi. Padomju Kreewijas diplomati pa-
teešibâ tikai tadehl ir zehluschi ņuhdsibas par muhsu isluhku
gahjeeneem, ka wineem bij labi sinams, ka ņhis ņuhdsibas pa-
balstis muhsu pašchu politiki. Ka Padomju Kreewija ir us-
ņtatijusi muhsu isluhku gahjeenus par pilnigi likumigeem un
pareiseem, tas ir redsams no Padomju Kreewijas kara litera-
turas: Padomju Kreewijas ņhurnalâ «Революция и Война»
Nr. 1 ir raksts, sem wirsraksta: «На пассивных участках
Западного фронта»; ņhini rakstâ ir apņkatiti diwi isluhku
gahjeeni, no kureem weens ir kapteina Helmana 1. maijâ
1920. gadâ iswestais isluhku gahjeens, kurņch beidjâs ar bata-
rejas ņanemņšanu. Padomju Kreewijas rakstneeks (oficialâ
ņhurnalâ) ņihki apņkata ņho isluhku gahjeenu, fâ pozitīvu pee-
mehru par isluhku gahjeenu isweņšanu. Tahlat ņhini rakstâ
autors isteiz taiņni tos pašchus eeskatus, tahdus es jau mineju
par garaš frontes aishargajšanu: „... fondona weidâ isņstepta
un isņkaifita karaņpehta noweetoņšana nekahdu mehri neņa-
ņneeds, bet tikai nogurdina karaņpehtu, isnihzina diņziplīnu un
ņagatawo neweiņņmi.“ „Deeta pastahw eesņch tam, ka loti garu
fronti ar loti maseem ņpehteem newar ne aishahwet, ne ap-
ņargat pehz reglamenta formam.“ No ņchahdâ gadījumâ darit,
us to autors atbild: „west isluhkoņšanu, 2) paralīset pretīneeka
isluhku eebrukumus un no ņawas puņes taiņit eebrukumus.“

Glehdņeens.

Karu mehš pabeidjâm fâ uswaretaji. Ušwaretajus ne-
teeņâ, bet tikai ņlawē un godâ. Karot mehš idaram mahzitees
tikai no pagahjuņcheem kareem. Tadehl daņchus ņlehdņeemus
mehš waram taiņit un daņchu labu pamahzību ņmeltees no ņhi
kara. Karâ mehš uswaru eeguwâm ar maseem ņaudejumeem,
bet deesgan prahweem eeguwumeem. Man naw wiņos ņihku-
mos pahrbauditu datu par ņaudejumeem un eeguwumeem, bet
bej leelâm ņluhdam tee buhtu ņchahdi:

Krituņchi wirņneeki un kareiwji	190
Gewainoti	650
Bej wehņts paņjuduņchi	100

Sanemts:

Guhstâ eenaidneeka farawihru ap	4000
Veelgabalu	10
Loſchmeteju	60
Schauteru	2000
Dſelſzela lofomotiwu	6
Wagonu . . . . . ap	250
Automobiku	1

Beſ tam wehl ſanemts deesgan daudſ neezigafu fara peederumu, kâ telefona aparatu, lauka kehku, ſirgu, fedlu un zitu peederumu. No ſcheem ſkaitleem ir ſkaidri redſams, ka uſwara bij guhta ar neezigeem ſaudejumeem un neezigeem iſdewumeem, man leekas, kâ fara materialee iſdewumi tika pilnigi ſegti ar eeguhsto materialu wehrtibu.

Daſchreiſ uſwaru eeguhst pateizotees mahtſlai un waronibai, bet daſchreiſ uſwara ari — neſkatotees uſ mahtſlas un waronibas truhkumu. Pirms muhſu darbibas nowehrteſchanas eſ peewediſchu muhſu eenaidneeka flehdſenus par Latgales operaziju. Par Padomju Kreewijas neweiſmem tur taifits ſeſoſchs flehdſeens:

„Muhſu neweiſmes iſſkaidrojas ar ſeſoſcheem eemesleem: loti iſſteeptais ſtahwoſlis uſ kaujas eezirkneem. Gandrihſ trihſkahrtigs ſpehku pahſwars eenaidneeka puſê. Karaſpehka neiſturiba. Paſiwitate. Beeteekoſchi labu preekſchneeku truhkums. Beeteekoſchu armijas un eezirkau reſerwu truhkums. Wehla reſerwu peenahkſchana no Igaunijas frontes, kas neatkarajâ no armijas komandeera; reſerwu ſuhtiſchana kaujâ pa dalam.“

„Iz jaatſihtas, ka uſbrukuma grupas ſagrupeschanas rajons bij loti plaſchs (Sebeſcha = Nowo-Sokolniſki = Klaſtizas ſtazija), bet galwenais — wiſch atradâs ſem pretneeka ſiteeneem. Tas peespeeda iſtehret preekſchlaizigi 11. dimiſijas II. brigadi un wareja notikt, ka eenaidneeka uſbrukumam turpino-tees Sebeſchas wirſeenâ, uſbrukuma grupa nepaſpehtu ſawilktees kopigai planweidigai darbibai, bet laikam tiktu iſleetota pa dalam.“

„Œhini operazijâ greeſch uſ ſewi wehribu wiſpahrigais muhſu taktiſkâs darbibas rakſturs; eenaidneeks wairakahrt iſdarija muhſu frontes pahrrauſchamu. Mehſ, pehž negroſama

ŝablona, zentamees likwidet pahrrahwumus ne aktiwâ zelâ ar pretusbrukumu flangâ, bet weenumehr isskreenot eenaidneekam pretim un aissprostojot tam zelu, pat gadijumos, kad ŝchi „isŝrejoŝchâ“ karaspehka dala jau atradâs ijdewigâ stahwokli flanga usbrukumam pret zauri israhmuŝchos eenaidneeku. Zaurrahwums weenmehr tifa „peepildits“; wispahk karaspehks iswiltâs deegâ, nefur nebij ŝagrupejuma, loti steidsâs aishahst katru zaurumu; loti stipru lomu ŝpehleja elkona ŝajuhta. Nebij manewrejoŝchâs kopdarbibas ŝtarp karaspehka dalam.“

„Kas atteezas us eenaidneeka darbibu, tad wispahk wina ŝekmes bij nodroŝchinatas ar ŝfaitliŝko pahrsvaru. Tomehr newar noleegt eenaidneeka puŝe operazijas ispildišchanas energiju un finamâ mehrâ mahŝlu. Par noŝchehloŝchanu mums truhŝt materialu, kuri waretu apgaismot ŝcho jautajumu. Tomehr war teikt, ka galwenâ treezeena wirseenâ, operazijas pirmâ zehleenâ, eenaidneeks bij mahzejis ahtri ŝawillt peeŝfahrtigu ŝpehtu pahrsvaru.“

„Dr jaatsihmê, neŝchaubami labaka jaunako preeŝchneeku ŝagatawoŝchana, ŝalihdŝinot ar muhŝjeem. Tas bij ŝajuhtams no maŝam taktiŝkam darbibam ka paŝchas operazijas laikâ, tã ŝewiŝchki preeŝch operazijas un klujuma laikmetâ. Klujuma laikmetâ*) nepagahja gandrihŝ neweena deena, kad operatiwos ŝinujumos nebuhtu atŝihmets eenaidneeka isluhku eebrukums muhŝu rajonâ, kurŝch gandrihŝ weenmehr bij beidŝees ar eenaidneeka ŝekmem. Eenaidneeks ismantoja muhŝu nemahzeŝchanu pareiŝi ispildit isluhkoŝchanas un apŝardsibas deenestu. Loti daudz muhŝu augŝtako preeŝchneeku pawehles leezina par zenŝchanos nopeetni aptarot mineto jaunako preeŝchneeku ŝagatawoŝchanas truhŝkumu. Ŝchinis pawehlês praŝa no karaspehka aktiwitati, usnehmibu, praŝa us eebrukumu atbildet ar eebrukumu no muhŝu puŝes. Tomehr aktiwitate un usnehmiba pee muhŝu jaunakeem preeŝchneekem nebij manama, kadehl muhŝu eebrukumi pa leelakai dakai beidŝâs ar neweiŝmem.“

No ŝchi muhŝu pretineeka ŝlehdŝeena ir redŝams, ka muhŝu armijas darbiba ir nowehrteta deesgan augŝti un wiŝadâ ŝinã augŝtaki par Bandomju Kreewijas karaspehka darbibu. Luh-

*) Par klujuma laikmetu ŝauz laikmetu pehŝ pameera noŝlehaŝchanas.

lošim apšwehrt šchis kara darbības izwešchanu no muhju redses stahwofla. Karšch ir polititās turpinajums, tikai ar zitateem lihdsjefleem, un turpinajums tahdā laikmetā, kad ar polititū wairs nefas naw šasneedsjams. Ja karšch ir polititās turpinajums, tad starp polititū un strategiju ir jabuht wiszeeschakeem šakareem: Kad karšch teef wests, tad gan polititā wairs patstahwigi nedarbojas ar to walsti, ar kuru teef karšch wests, bet ar zitam walstim tomehr darbojas patstahwigi. Polititai ir japabalsta strategija ar wiseem lihdsjefleem. Pabalsts šastahw strategijas stahwofla ušlabošchanā: eeguhstot šabeedrotos, waj wismaf nodrošchinot zitas frontes (ahrejšā polititā) un dodot strategijai wisus kara wešchanas lihdsjeklus (eefšchejšā polititā). Latwijas polititā nepabalstija strategiju.

1) Kas atteežas uš šabeedroto eeguhšchanu, tad polititā negribeja, waj nemahzeja šchini leetā itin neko darit, lai gan apstahkli bij ļoti labwehligi: Polija peefolija pabalstu. Strategijai nahzās pašchāi meklet šew palihdsjibu — šabeedroto un tas tifa darits; pee fam polititā neteiza ne „ja“, ne „ne“, — tas ir negribeja ušnemtees atbildibu, nomasgaja rokas: ja strategijai ar Polijas palihdsjibu išeēs labi, tad labi, ja labi neees, tad wainigs buhs tas, kuršch eefahzis kopdarbibu ar Poliju. Man naw sinams, kahdas šarunas weda ar Šgauniju, bet man leetas, ka ir bijis eefpehjams, pee labas gribas un energijas, aturet Šgauniju no meera flehgschanas ar Padomju Kreewiju taišni tanī brijdi, kad mehš eefahšam ušbrukumū, ja buhtu nodibinatas labas atteezibas ar Šgauniju.

2) Muhju polititā ari neko nedarija pahrejo robešchu nodrošchinaschānai. Ja ar Wahziju tittu tuhliā noslehgts meers, tad nebuhtu jatur Widšemes diwisija Leepajas rajonā un šcho diwisiju waretu wehl janwara mehneši pahrwest uš Latgales fronti, ar to buhtu eeguhšts noteikts špehku pahršwars. Ari pa ušbrukuma laiku polititā negribeja nodibinat tik peeteekošchas atteezibas ar ziteem kaimineem, ka lai buhtu pilniga drošchiba, bet gan otradi — polititā pat gribeja, lai strategija noņem kaut ko no Padomju Kreewijas frontes un tura pret zitu kaiminu robešcham. Muhju ahrejšā polititā nebij dewuši šchinis jautajumos strategijai wišu eefpehjamo ne tadehl, ka polititā buhtu bijušchi ziti eefkati, waj polititā nebuhtu gribejuši darbotees, bet tadehl, ka muhju polititā (neatšihā walšts) bij gruhātā

stahwofli un muhfu diplomati bij loti jauni, beš peedjihwoju-meem un atteezigas ņagatawoņĉanas.

Ĝeŝĉeĵa politika darbojās loti ņaŝkanoti ar strategiju un pabalstija to, zif ween bij eespehĵams, iņnemot weenu — apgahdibas ĵautajumu, ņurā daudĵ to wareja iŝdarit daudĵ labaki un iŝdewigati.

Uri pameera un meera ņlehĝĉĉanas ĵautajumā muhfu aĉreĵa politika neismentoĵa to, to bij dewuŝi strategija un pa pameera un meera ņlehĝĉĉanas laiku praŝija no strategijas droŝhibu uŝ frontes, bet zentās ņaiŝtit strategijai rokas: kà ĵau aisrahdiĵu, tad pameera ņlehĝĉĉana notika ņteidsigi, agri. Pa pameera laiku ņaraŝpehĵam pahrmeta ta aktiwo iŝtureŝĉanos uŝ frontes. Ĝĉinīs ĵautajumos gan ofiĵiala politika — Ahrleetu ministriĵa pilnigi pabalstija strategiju un bij pilnigi weenos eesĉatos ar strategiju, bet ŝĉe darbojās politiŝkas partijas.

Badomĵu Kreewijas diplomatija un strategija darbojās preeŝĉiŝmigi ņaŝkanoti. Diplomatiĵa ar ahrĉahrtigu ŝpehĵu pabalstija strategiju: Kreewija paspehĵa noslehgt ar Ŝgauniĵu pameeru, eesams Latwiĵa wareja eesahĉt usbrutumū — politika nodroŝĉinaja strategijai Ŝgauniĵas fronti. Politika atrada lihdsĉklus noslehgt ar Latwiĵu pameeru taiŝni tanī brihdi, kàd armija atradās gandrihĵ katastrofiŝkà stahwofli. Pa pameera laiku, tikko armijai ņahĉ eet gruhĉaki — muhfu isluhĵu gahĵeeni nedod tai meeru un pret teem Badomĵu armijai naw lihdsĉĵu, — politika tuhliā nahĉ armijai palihĝā — ņuhĉa proteŝtus un ņuhdsibas un iŝņauĵ Latwiĵas politiŝkās partijas lihdsĵuhĉibu.

Kas atteezās uŝ strategijas darbibu, tad ir jaatŝiŝtas, ka darbibas iŝweŝĉana pilnā mehrā neisdewās tā, kà ta bij nodomata. Bij nodomats iŝdarit ŝtiprus ŝtraujus usbrukumus ar abeem flangeem: deenwidu flangā ar Polijas ņaraŝpehĵu un Ķurŝemes diwiŝijas labo flangu un ņeemelu flangā ar Latgales diwiŝijas dalam. Kad flangu eebruĉums buhtu peeteekofĉi dsihĉ, tad pagreeŝt deenwidu flanga grupu uŝ ņeemeleem — Ļudŝes wirņenā un ņeemelu flangu pagreeŝt deenwidu wirņenā ari uŝ Ļudŝi: ar to eenaidneeka zentrs tiktū pilnigi apeets un winam buhtu waj nu aĉtri jaatĉahpĵas, waj tas tiktū pilnigi ņatreekts un guhĉtā ņanemts. Kamdehl ŝĉis plans neisdewās, to aisrahdiĵu pee operaziju apraŝta. No manas puŝes ŝĉe

bij jau minetâ kluhda, ka es neisstrahdaju Latgales divīzijai darbības planu wišos ūhūmos; beš tam mani aprehēini nebij attaisnojūšchees tanī sinā, ka muhšu karaspēhka dakas Latgalē israhdija daudš masaku kustības spēhju, nekā karā pret Vermondtu.

Daugavpils eeneņšchanas operaziju isweda loti spēhdošči, gandrihš pilnā mehrâ tâ, kâ tīkai wareja wehletees, kâ bij domats.

Pitalowas rajona eeneņšchanai operazijas ūhūms nowilzinajās aij ne no wadības, ne karaspēhka daku preekšchneežības neatkarigeem eemešleem. Pirmo deenu usbrukums Pitalowas wiršeņâ ari bij loti ūemīgs un pilnīgi tâ, kâ nodomats. Bet pehž tam daščadi apstahkli wairak un wairak aistureja tahlaka eebrukuma ūemēs. Seemelu flangš ūahka west kaujas uš weetas, uš preekšču gahja mas: tad eenaidneeka apneņšchanas plans jau ūahka isgaišt. Tanī paščâ laikā muhšu zentrs ūahka ūemīgi eet uš preekšču, ar to wehl wairak muhšu fronte ūahka issteeptees taiņâ linijâ. Kad usbrukums nebij wajadsīgâ wiršeņâ — Pitalowas rajonâ, dewis gaiditās ūemēs, tad atlikās weenīgi attihstīt usbrukumus tur, kur ūemēs bij guhtas, — tas ir zentrâ.

Weenīgais eedobums uš frontes bij eeguhts pee Rešeknes, kur polu karaspēhks kopâ ar Kurfemes divīzijas kreiso flangu bij tahlu iswiršijūšchees uš preekšču un tâ apnehmūšči Rešekni no deenwideem. Šcho apstahkli ismantoja Kurfemes divīzijas komandeeris un isweda Rešeknes eeneņšchanu ar apeešchanu deesgan tahlu aišmugurē Rešeknei. Šči Rešeknes eeneņšchanas operazija ari bij isdewušees gandrihš pilnā mehrâ.

Behž Rešeknes eeneņšchanas notikās weenkahrsči frontali tahlakti usbrukumī, isdarot weetejus neleelus pretineeka frontes pahrrahwumus, beš ūewiščkas ūagatawoščanas un spēhku pahrgroupeščanas.

Muhšu karaspēhka darbībā ir jaatsihmē neapščaubama waroniba, weikliba un isturiba. Karaspēhka dakas pa wišu usbrukuma laikā un ari pa pameera laikā nekur un nekad naw neweišmes zeetuščas. Katrs usbrukums, katra darbiba weenumehr tika weikta ar ūemēm. Karaspēhka waronību weenumehr peerahda guhstēknu ūkats. Ušsinīgi waronīgi

fareiwji guhstâ nekriht. Nâ no muhju faudejumeem ir redsams, tad bef wehsts pasuduſchu ir tikai ap 100 zilweku, no kureem daļa warbuht ir guhstâ krituſi, bet ſchinſ 100 zilwekos eetilpst ari tee komuniſti, kuri bij eestahjuſchees Latwijas armijâ ar noluhku dibinat komuniſtu ſchuhniinas; daļa no bef wehsts pasuduſcheem ir ari tee kaujâs krituſchee, kuru lihki naw atrasti. Tâ tad guhstekau ſkraits ir loti neezigs. Neezigais guhstekau ſkraits ir wislabakais peerahdijums, ka muhju karaspehks ir bijis moraliski stiprs, ka tas ir apſinigi karojis ſawas tautas un tehwijas labâ. Nâ fareiwjeem, tâ wirſneekeem bij japahrzeefch loti leelas gruhstibas: usbrukumus notika aukstâ ſeemas laikâ, maſ apdſihwotâ nopostitâ apgabalâ, pee tam ſeemas apgehrbs bij nepeeteekofchs, ne wiſai labi bij ari eefpehjamſ karaspehkam uſturu peegahdat. Wiſas gruhstibas pahrzeeta: nebij ne kurneſchanaſ, ne ſuhdsibu par nepeeteekofchu apgehrbu waj uſturu.

Kas atteezas uſ muhju karaspehka taktiſkâm ſpehjam, tad tâs bef ſchaubam bij daudſ augstakas par muhju pretineeka taktiſkâm ſpehjam, to atſihst ari muhju pretineeks. Tomehr deefin zif augsta muhju karaspehka taktiſkâ ſagatawoſchana nebij. Wiſpirms, ari muhju puſe karaspehks beefchi ween tika iſwillkts teewâ deegâ gar wiſu fronti; ari muhju karaspehks zentâs eet uſ preekſchu nepahrtrauktâ frontê un baidijas no neeenemtâm atſtarpam. Zaur to ari gruhsti bij iſdarit leelakas ſpehku ſagrupeſchanaſ galwenos usbrukumumu wirſeenos. Zitabi tas ari newareja buht, jo muhju karaspehks darbojâs pehz 1916. gada kreemu taktikas. Loteeſu, kas truhka taktiſkâ ſinâ, tas tika iſlihdsinatſ ar uſnehmibu un energiju kâ fareiwju ſtarpâ, tâ no wiſmaſakeem preekſchneekeem lihds diwiſiju komandereem. Uſnehmiba, energija, paſchdarbiba — ir tâs karawihru ihpaſchibas, kuras dod pahrswaru par eenaidneeku un kuras iſlihdsina wiſus truhkumus un kluhdas. Œhis ihpaſchibas peemita muhju karawihreem pilnâ mehrâ.

Weens no deefgan juhtameem karaspehka taktiſkas ſagatawoſchanaſ truhkumeem, kuſch usbrukuma laikâ deefgan ſtipri lika ſewi juſt, bij — artilerijas un kaſjneeku kopdarbibas truhkums. Muhju ſkaitliſki maſa artilerija tadehl newareja dot pat to, kas bij eefpehjamſ, nemot wehrâ, winas maſo dauſsumu. Tadehl leelakâ daļa no usbrukuma darbibas gulas tikai

uſ ſahjneefu plezeem. Par lainu pretineefa artilerija ne labafi, ja ne ſliktafi mahzeja darbotees. Tikai ar artilerijas truhkumu un winaſ wahjo kopdarbibu ar ſahjneefem ir iſſkaidrojama tik loti plaſchà abpuſeja brunoto wilzeenu darbiba.

Latgales atbrihwoſchanas kara noſihme ir loti leela; man leefas, ka uſwarai Latgalê ir leelata noſihme, nekà uſwarai pret Vermondtu. Karojot pret Vermondtu, mehſ wedàm karu pret eenaidneefu beſ idejas, beſ tehwijas; ſcho eenaidneefu zentàs apkarot ari Sabeedrotee un palihdſeja mums wiſleelakà mehrà kà moralifki, tà materiali. Karojot pret Vermondtu, muhſu karafpehkà darbojàs kà nazionalà ſajuhta, tà ſchkiras naidſ pret reakzionaro muiſchneezibu. Latgales atbrihwoſchanas karà Sabeedrotee wairſ mums nepalihdſeja. Muhſu karafpehkà darbojàs gan nazionalà ſajuhta un ari naidſ pret ſarkano teroru, bet, no otras puſeſ, muhſu karafpehkà un tautà tika weſta propaganda ari par labu ſchim ſarkanam teroram. Muhſu karafpehkam bij jakaro ar loti leelu eenaidneefu — weſelu leelwalſti — eenaidneefu, kurſch bij uſwarejis wiſas baltàs kreewu armijas. Tikai ar ſcho uſwaru mehſ peerahdijàm wiſai paſaulei, ka mums ir pilnigi noteikta nozionali walſtiſka aſſina, kura nepadodas nekahdeem wilinajumeem ne uſ labo, ne uſ kreifo puſi. Tikai ar ſcho uſwaru mehſ eeguwàm Latwijas auſtrumu robeſchu. Ja mehſ nebuhtu karojuſchi un uſwarejuſchi Padomju Kreewijas karafpehku, tad mehſ ne tikai nekad nepeeweenotu Latgali pee Latwijas, bet nekad mehſ nebuhtu eeguwuſchi ari meeru un droſchibu no Kreewijas puſeſ.

Latwijas armija 1920. gada janwarì iſkaroja galigo Latwijas apweenoſchanu un neatkaribu.

Laſot ſcho iho aprakſtu, laſitajam iſrahdiſeſ, ka wiſi ſcha kara notikumi ir tik weenfahriſchi un tadehl ari tik weegli, ka tur naw bijis nekahdu gruhtibu nedj gudribas. Tà beeſchi ween ſpreeſch par katru karu. Bet zitadi ſkatas tad, kad karſch wehl naw iſkarots.

Karà wiſs ir weenfahriſchs, bet taiſni tas weenfahriſchais ir wiſgruhtakais. Kara darbiba lihdsinas maſchinas darbibai ar beſgaligi daudſàm darbibas gaitam, bet neweena no ſchàm

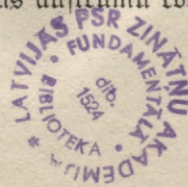
darbības gaitam nepar tikt pabildīta uz katrām punktiem atpakaļ, kā to var mehāniskā darīt, jo katrā darbībā kārā ir jāveienota ar bešgalīgi daudzām gadījumiem un nejauschi-
bam. Tāpat kā katrā kustībā gaisā ir daudz veeglaķa par ku-
stību uhdēni, tā arī katrā darbībā kārā ir grūstaka par darbību
meera apstākļos. Breesmas un ušbudinājums ir elementi,
kurās jadarbojas zilvēka prahtam kārā un kurās nejuht zil-
vēks, šehdot meerigi istabā.

Satura šaraksts:

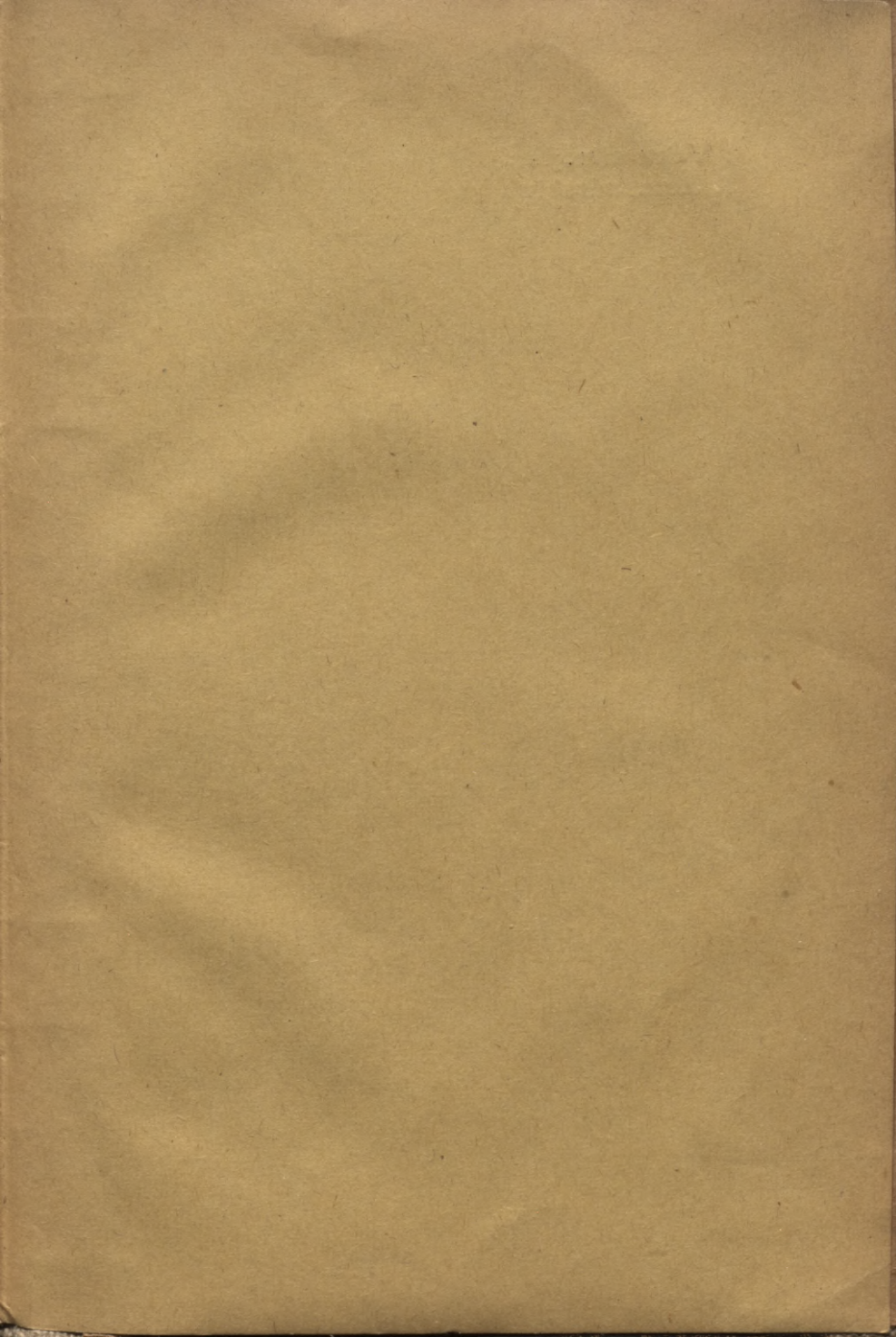
	L. p.
1) Ģenads	5
2) Politiskie apstākļi	5
3) Militārie apstākļi	13
4) Uzbrukuma šagatavošana	20
5) Latgales atbrīvošanas operācijas plans	24
6) Daugavpils eņemšanas operācija	39
7) Uzbrukuma plans un šagatavošana Pitalomas viršēnā	53
8) Uzbrukuma ievēšana Pitalomas viršēnā	64
9) Uzbrukuma turpinājums wišā frontē no 13. lihdj 20. janvarim	73
10) Uzbrukuma gaita	82
11) Reseknes eņemšana un darbiba pahreajā frontē no 20. lihdj 22. janvarim	92
12) Latvijas austrumu robešas eņemšana	102
13) Pameers un kara darbības turpinājums	120
14) Pameera un meera šlehgšanas laika	137
15) Šlehdšens	139

Peelifumi:

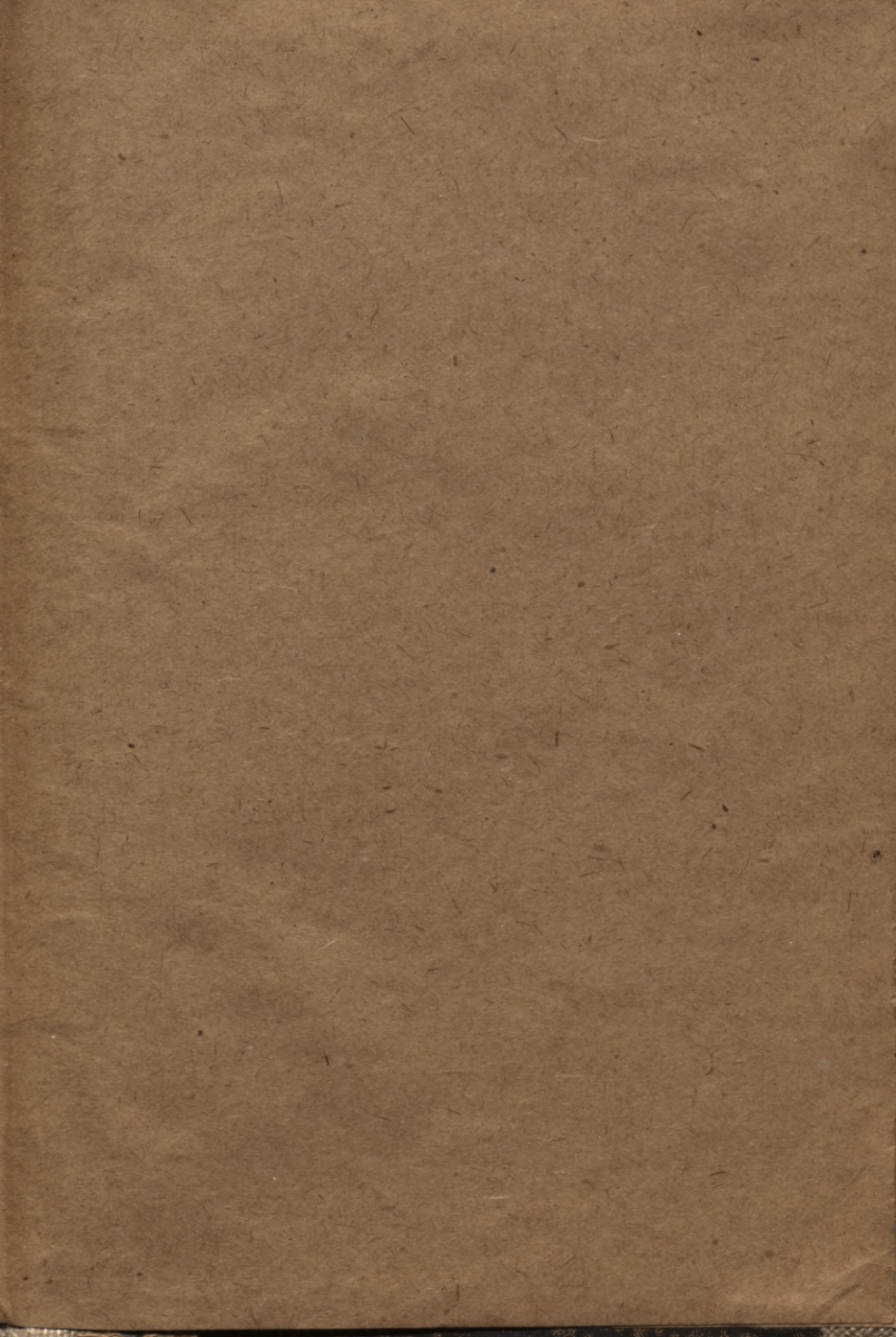
- Karte Nr. 1: Stahwoklis Latgales frontē uš 1. janvari
 1920. gadā.
 " Nr. 2: Daugavpils eņemšanas operācija.
 " Nr. 3: Uzbrukums Pitalomas viršēnā.
 " Nr. 4: Reseknes eņemšana.
 " Nr. 5: Latvijas austrumu robešas eņemšana.

: Vāku zīmejis :
J. Jaunsudrabiņš

Latv. Akad. bibl.

143211